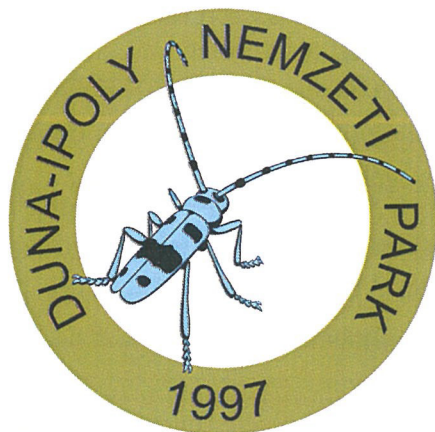

Jelentés

a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2020. évi szakmai tevékenységéről

Budapest, 2021.

Fűr András
igazgató

A jelentést elfogadom.

Balczó Bertalan
helyettes államtitkár

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés	5
2. Személyi állomány	6
3. Oltalom alatt álló természeti értékek és területek adatai, információi	7
3.1. ORSZÁGOS JELENTŐSÉGŰ VÉDETT, VÉDELEMRE TERVEZETT, NATURA 2000 ÉS EGYÉB TERÜLETEK, EZEK VÁLTOZÁSAI	7
3.1.1. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett és védelemre tervezett természeti területek.....	7
3.1.2. „Ex lege védett” természeti területek.....	10
3.1.3. „Ex lege” védett természeti értékek	11
3.1.4. Natura 2000 területek.....	12
3.1.5. Nemzetközi jelentőségű területek	16
3.1.6. Országos jelentőségű védett természeti területek speciális természetvédelmi kezelési tervű meglévő és tervezett részterületei	17
3.2. TERÜLET NÉLKÜLI, EGYEDI JOGSZABÁLYAL VÉDETT ÉS VÉDELEMRE TERVEZETT TERMÉSZETI ÉRTÉKEK	18
3.2.1. Védett mesterséges üregek	18
3.3. EGYÉB SPECIÁLISAN MEGKÜLÖNBÖZTETETT VÉDELEMBEN RÉSZESÜLŐ TERÜLETEK	19
3.4. MAGAS TERMÉSZETI ÉRTÉKŰ TERÜLETEK	19
3.5. TERÜLETVÁSÁRLÁSOK, KISAJÁTÍTÁSOK ADATAI	22
3.5.1. Védettségi szint helyreállítás	22
3.5.2. Elővásárlási jog.....	22
3.5.3. Pályázati forrásból vásárolt ingatlanok.....	22
3.5.4. Vagyonnövekmény vagyonkezelésbe adás útján	22
3.6. SAJÁT VAGYONKEZELÉSŰ TERÜLETEK.....	23
4. Kutatás és monitorozás	25
4.1. KUTATÁS	25
4.2. MONITOROZÁS	29
4.2.1. Védett növényfajok felmérése	29
4.2.2. Növénytársulások felmérése	33
4.2.3. Élőhelytérképezés	38
4.2.7. Egyenesszárnyúak felmérése	43
4.2.8. Kételtűek és hullók felmérése	46
4.2.9. Ritka és telepesen fészkelő madárfajok felmérése.....	50
4.2.10. Emlősök felmérése.....	51
4.2.11. Denevérközösségek felmérése	53
4.2.12. Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos feladatok.....	55
4.2.13. Kezelések monitorozása	55

4.2.14. Biodiverzitás nap.....	56
4.3. TIR-BE BETÖLTÖTT ÉS BETÖLTÉSRE ELŐKÉSZÍTETT ADATOK MODULONKÉNT	56
4.4. JELENTÉSI KÖTELEZETTSÉG	58
5. Természetvédelmi kezelési tevékenység	59
5.1.A) TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERVEK	59
5.1.B) NATURA 2000 FENNTARTÁSI TERVEK	62
5.2. ÉLŐHELY-FENNTARTÁS, KEZELÉS.....	64
5.2.1. Élőhelyeket érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások	64
5.2.2. Élőhely-fenntartási, kezelési tevékenységek ismertetése	66
BÖRZSÖNYI – GÖDÖLLŐI-DOMBSÁG TERMÉSZETVÉDELMI TE	67
DÉL- ÉS KELET-PEST-MEGYEI TERMÉSZETVÉDELMI TE.....	70
VÉRTES-MEZŐFÖLD TERMÉSZETVÉDELMI TE.....	72
PILIS-BUDAPEST KÖRNYÉKI TERMÉSZETVÉDELMI TE	73
GERECSEI TERMÉSZETVÉDELMI TE	77
5.3. ÉLŐHELY REHABILITÁCIÓ	79
5.4. FAJMEGŐRZÉSI TEVÉKENYSÉGEK	81
5.4.1. A fajokat érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások	81
5.4.2. Fajmegőrzési tevékenységek ismertetése.....	81
5.4.3. Védett fajokkal kapcsolatos illegális cselekmények észlelése	87
5.4.4. Védett és közösségi jelentőségű fajok kártételei.....	88
5.5. IDEGENHONOS INVÁZIÓS FAJOKKAL KAPCSOLATOS GYAKORLATI TEVÉKENYSÉGEK	89
5.6. GÉNMEGŐRZÉS	92
5.6.1. Génmegőrzési tevékenység ismertetése állatok esetében	92
5.6.2. Egyéb állatállomány, kezelésük.....	93
5.6.3. Génmegőrzési tevékenység ismertetése növények esetében	93
5.7. ERDŐTERÜLETEK, ERDŐGAZDÁLKODÁS	93
5.7.1. Nem saját vagyongazdálkodásban lévő védett és Natura 2000 erdőterületek.....	93
5.7.2. Erdőrezervátumok felmérésének főbb eredményei.....	95
5.7.3. Saját vagyongazdálkodásban lévő védett és Natura 2000 erdőterületek.....	96
5.8. VADÁSZTERÜLETEK, VADGAZDÁLKODÁS	97
5.9. HALGAZDÁLKODÁSI VÍZTERÜLETEK.....	99
5.9.1. Természetvédelmi és génmegőrzési szempontból különleges rendeltetésű vízterületek	100
Az alábbi vízfolyások különleges rendeltetésűvé nyilvánítása folyamatban van:	101
5.9.2. Védett természeti területen található halastavak	102
5.10 TERMÉSZETVÉDELMI MENTŐTEVÉKENYSÉG	102
6. Tájvédelem	105
6.1. EGYEDI TÁJÉRTÉKEK	105

6.2. TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK, TERÜLETRENDEZÉSI TERVEK, TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYVEK ÉS TELEPÜLÉSKÉPI RENDELETEK VÉLEMÉNYEZÉSE, KÖZREMŰKÖDÉS AZ ELKÉSZÍTÉSBN, ADATSZOLGÁLTATÁS	107
6.3. FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓK ÉS EGYÉB TERVEK VÉLEMÉNYEZÉSE, KÖZREMŰKÖDÉS AZ ELKÉSZÍTÉSBN	108
6.4. TÁJVÉDELMI JELENTŐSÉGŰ BEAVATKOZÁSOK.....	109
7. Projektek	110
8. Jogi és ügyiratforgalommal kapcsolatos tevékenység.....	120
8.1. AZ IGAZGATÓSÁG ÜGYIRATFORGALMA.....	120
8.1.1. Szakvéleményadás/adatközlés a hatóságok számára	120
8.1.2. Jelentési feladatok a Minisztérium számára	120
8.1.3.: Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés.....	121
8.2. SZABÁLYSÉRTÉS.....	121
8.3. TERMÉSZETVÉDELMI BÍRSÁG.....	121
8.4. BÜNTETŐ ÜGYEK.....	121
8.5. POLGÁRI PEREK	121
9. Természetvédelmi Őrszolgálat	123
9.1. ALAPADATOK.....	123
9.1.1. Személyi feltételek	123
9.1.2. Technikai felszereltség	124
9.1.3. Polgári természetőrök.....	125
9.2. FELADATELLÁTÁS	126
9.2.1. Hatósági feladatellátás	126
9.2.2. Együttműködés más hatóságokkal.....	127
9.2.3. Nem hatósági feladatok ellátása	128
10. Költségvetés és vagyon	130
10.1. KIADÁSOK	130
10.2. BEVÉTELEK	130
10.3. VAGYON.....	132
10.3.1.: Befektetett eszközök.....	132
10.3.2. Forgóeszközök.....	134
10.4. Épületek.....	134
10.5. ESZKÖZÖK.....	135
11. Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok	136
11.1. ÖKOTURISZTIKAI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI INFRASTRUKTÚRA	136
11.1.1. Látogató-, és oktatóközpontok.....	136
11.1.2. Tanösvények	136
11.1.3. Egyéb bemutatóhelyek.....	137
11.1.4. Erdei iskolai bázishelyek.....	138

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

11.1.5. Szálláshelyek	138
11.1.6. Új ökoturisztikai és környezeti nevelési létesítmények.....	138
11.2. ÖKOTURISZTIKAI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAMOK, SZOLGÁLTATÁSOK.....	139
11.2.2. Szakvezetéses túrák	139
11.2.3. Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvények.....	139
11.2.3. Erdei iskolák, erdei óvodák.....	140
11.2.4. Egyéb ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások.....	140
11.2.5. Kiadványok.....	141
11.2.6. látogatóstatisztika	141
11.3. TÁRSADALMI KAPCSOLATOK	143
11.3.1. Nemzeti Parki Termék Védjegyrendszer működtetése.....	144
11.4. TERVEZETT FEJLESZTÉSEK (2021)	145
11.5. EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁSOK	146
11.6. FONTOSABB ESEMÉNYEK	146
12. Közfoglalkoztatás	147
12.1. ALAPFELADATOK, SZEMÉLYI FELTÉTELEK.....	147
12.2. ELVÉGZETT FELADATOK, EREDMÉNYEK	147
12.3. TAPASZTALATOK.....	149
12.4. JAVASLATOK	149
13. Kapcsolattartás hazai partnerszervezetekkel.....	150
14. Belföldi és külföldi együttműködés	152
15. Ellenőrzés	153
15.1 KÜLSŐ ELLENŐRZÉSEK.....	153
15.2 BELSŐ ELLENŐRZÉSEK	155
16. A legfontosabb éves munkák összefoglalása	156
17. Fontosabb célkitűzések a következő évre (munkaterv)	157
Melléklet.....	159

1. Bevezetés

A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság (továbbiakban Igazgatóság) működési és közigazgatási illetékességi területe Budapest, továbbá Pest megye, Fejér megye és Komárom – Esztergom megye csaknem teljes közigazgatási területét, Nógrád megyéből a Duna-Ipoly Nemzeti Park részeként védett, illetve Jász–Nagykun–Szolnok megyéből a Tápió-Hajta Vidéke Tájvédelmi Körzet részeként védett területeket foglalja magában. Kiterjedése összesen 1 354 903 ha. Hazánk második legnagyobb működési területű nemzeti park igazgatósága.

Ez a 13 549 km² Magyarország területének közel hetede, 3,7 millió lakossal, ami a hazai népesség több mint egyharmadát jelenti. Megjegyzendő az is, hogy a főváros és agglomerációja térségében élő lakosság az átlagnál nagyobb befektetési potenciállal és érdekképviselési erővel rendelkezik.

A működési területen a Natura 2000 területekkel együtt az összes természetvédelmi oltalom alatt álló terület kiterjedése 279 331 ha. Az országos jelentőségű védett természeti területek 1 nemzeti park, 8 tájvédelmi körzet és 36 természetvédelmi terület védettségi kategóriába sorolt természetvédelmi egységet foglalnak magukban.

Igazgatóságunk 2020. évi tevékenységeit összefoglalva kiemelt jelentőségűek az alábbiak:

- továbbra is nagy személyi és szervezeti kapacitásokat fordítottunk az Európai Unió finanszírozási lehetőségei természetvédelmi célú felhasználására, aminek eredményeként jelentős élőhely-rekonstrukciós, ökoturisztikai és vagyonkezelési természetvédelmi kezelési feladatokat végezhetünk el;
- munkánk során folyamatosan figyelmet fordítottunk a Környezetügyért Felelős Államtitkár, valamint az AM adott témakörben illetékes szervezeti egységeinek tájékoztatására, valamint a szakmai iránymutatások teljes körű betartására;
- szakmai munkánk ellátásában rendkívüli nehézséget jelent az állomány erős fluktuációja, ami továbbra is elsősorban gazdasági és munkaügyi szakterületet érinti.

2. Személyi állomány

A Kormány a DINPI részére 132 db alaplétszámba tartozó álláshelyet és 6 db központosított álláshelyet engedélyezett. A közfoglalkoztatottakkal együtt számított átlagos statisztikai létszám 2020-ban 136 fő volt.

		Szakképzettség				Továbbképzések, 2020-ben szerzett vizsgák, diplomák
		alap- fokú	közép- fokú	felső- fokú	nyelvismeret (fő/nyelvek száma)	
dolgozók (fő)	Kormány- tisztviselő	0	15	77	48/5	75 fő végzett kötelező képzést, és 3 fő kapott diplomát
	Munka Törvénykönyv hatálya alá tartozó	4	10	27	35/4	-
	Közfoglalkoz- tatott	1	1	1	2	-
	Szerződéses	0	0	0	0	-
	Összesen	5	26	105	85/6	

3. Oltalom alatt álló természeti értékek és területek adatai, információi

3.1. Országos jelentőségű védett, védelemre tervezett, Natura 2000 és egyéb területek, ezek változásai

3.1.1. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett és védelemre tervezett természeti területek

Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett és védelemre tervezett természeti területek összesítő adatai:

Működési terület (ha)	1 354 742		Ebből fokozottan védett (ha)	Változás a tárgyévben (ha)	Védelemre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)			Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Nemzeti Park	1	60 314	8 417			
Tájvédelmi Körzet	8	59 843	6 277		5 (1 új + 4 bővítés)	~1803,81
Természetvédelmi Terület	37	4723,91	570	299,91	11 (7 új + 4 bővítés)	~2299,65
Természeti Emlék	14	29		-	10	29,8
Összesen	60	124909,91	15 264	299,91	26	~ 4133,26

Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett természeti területek felsorolása, ABC sorrendben:

Név	Törzskönyvi szám	Kiterjedés (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)
TT – Természetvédelmi Terület			
TK – Tájvédelmi Körzet			
TE – Természeti Emlék			
Adonyi TT	283/NP/97	1,00	-
Alcsúti arborétum TT	37/TT/52	40,00	-
Belsőbárándi tátorjános TT	311/TT/07	49,73	-
Biatorbágyi Kő-hegy kaptárkövei TE	334/TE/14	0,43	
Biatorbágyi Öreg-hegy kaptárköve TE	335/TE/14	0,06	
Budai Sas-hegy TT	64/TT/57	30,00	-
Budai TK	163/TK/78	10498,00	1722,54
Budakalászi Kemotaxonomiai Botanikus Kert TT	297/TT/03	5,00	-
Budakeszi Kecse-hegy kaptárköve TE	337/TE/14	0,92	
Budapesti botanikus kert TT	75/TT/60	3,00	-
Ceglédi-rét TT	218/TT/90	17,40	-
Csévharaszi-borókás TT	2/TT/40	128,70	-
Diósdí kőfejtők kaptárköve TE	345/TE/14	0,38	
Diósdí Szidónia-hegy kaptárkövei TE	346/TE/14	0,12	

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Név	Törzskönyvi szám	Kiterjedés (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)
TT – Természetvédelmi Terület			
TK – Tájvédelmi Körzet			
TE – Természeti Emlék			
Dabasi-turjános TT	86/TT/66	147,70	147,70
Dinnyési-fertő TT	87/TT/66	529,90	367,50
Dunaalmási-kőfejtők TT	154/TT/77	230	-
Duna-Ipoly Nemzeti Park	283/NP/97	60 314,30	8551,07
Érdi Kakukk-hegy TT	307/TT/07	9,30	-
Fóti-Somlyó TT	46/TT/53	217,00	103,32
Fővárosi Állat- és Növénykert TT	331/TT/14	10,76	-
Gellérhegy TT	275/TT/97	39,70	-
Gerecsei TK	152/TK/77	8676	429,90
Gödöllői dombvidék TK	231/TK/90	11834,60	802,60
Gödöllői Királyi Kastélypark TT	285/TT/98	26,10	-
Háros-szigeti Ártéri-erdő TT	265//TT/93	56,40	-
Jókai-kert TT	115//TT/75	3,20	-
Köszörűkő-bánya földtani alapszelvény TE, Lábatlan	381/TE/15	7,25	
Magyarország földrajzi középpontja TT	167/TT/78	4,60	-
Martonvásári-park TT	47/TT/53	30,00	-
Nyakas-kő földtani alapszelvény, Biatorbágy	388/TE/15	3,22	
Ócsai TK	112/TK/75	3645,00	1632,80
Pákozdi-ingókövek TT	32/TT/51	256,00	-
Pálvölgyi-barlang felszíni védőterülete TT	14/TT/44	4,70	-
Peregi parkerdő TT	269/TT/96	11,70	-
Pilisvörösvári Zajnát-hegy kaptárkövei TE	362/TE/14	0,43	
Pogácsa-legelő TT	332/TT/14	263,05	-
Pusztaszeri úti földtani alapszelvény TE	392/TE/15	0,03	
Rácalmási-szigetek TT	270/TT/96	381,80	-
Rétszilasi-tavak TT	272/TT/96	1495,50	-
Róka-hegyi bánya földtani alapszelvény	393/TE/15	0,6	
Sárréti TK	181/TK/86	2219,60	421,20
Sárvíz-völgye TK	280/TK/97	3616,50	156,90
Sóskúti Fundoklin kaptárkövei TE	368/TE/14	0,38	
Sóskúti Kálvária-domb kaptárkövei TE	369/TE/14	1,71	
Székesfehérvári homokbánya TT	237/TT/90	121,00	-
Szemlőhegyi-barlang felszíni védőterülete TT	61/TT/57	1,00	-
Szentendre-i rózsza termőhelye TT	5/TT/42	0,40	-
Tamariska-domb TT	329/TT/12	5,22	-
Tápió-Hajta vidéke TK	287/TK/98	4515,80	182,40
Tatai Kálvária-domb TT	67/TT/58	2,70	-
Táti és süttöi Duna szigetek TT		299,91	-
Tétényi-fennsík TT	321/TT/11	147,78	-
Tölgyháti kőfejtő földtani alapszelvény TE	397/TE/15	10,10	
Turai-legelő TT	190/TT/87	13,60	-
Vácrátóti arborétum TT	27/TT/51	29,00	-
Velencei-tavi madárrezervátum TT	65/TT/58	420,00	-
Vértesi TK	139/TK/76	15188,00	1531,70
Vértesszőlősi előembertelep TT	132/TT/76	35,00	-
Zsidó-hegyi pirofillitbánya és pannóniai földtani alapszelvény TE	398/TE/15	3,2	

Védelemre tervezett területek:

Terület neve	Védetté nyilvánítás indoka és helyzete	Összterület (ha)
Albertirsai földikutya élőhely TT	A 2017 óta ismert délvidéki földikutya élőhely védetté nyilvánítását készítjük elő.	~100
Háros-szigeti Ártéri Erdő TT bővítés II. ütem	A 2008. november 19-én megtartott védetté nyilvánítási tárgyaláson az önkormányzat a védetté nyilvánítással egyetértett, de annak feltételül a terület teljes kármentesítését kötötte ki, a HM erre nem reagált, az eljárás megakadt. A terület fogatkozóban lévő ártéri élőhelyeket őriz. A védetté nyilvánítás előkészítését tervezzük.	15,6
Gerje-mente TK (régábbi elnevezéssel: Jászkarajenői TK)	DINPI vagyonkezelésben lévő területek. Az alföldi szikes és mocsári élőhelyek őrzője. 2020-ban a védetté nyilvánítás megalapozó anyagainak összeállítását folytattuk	1051,9
Gyermelyi-rét TT	Gyermely, Máriahalom területén saját vagyonkezelésben lévő terület. A védetté nyilvánítás előkészítését tervezzük.	~48,26
Gerecsei TK bővítés	Gerecsei TK bővítése (Neszmély, Gombápusztai gyepekkel) egyúttal a nyergesújfalui temető területének csatolása. A védetté nyilvánításra tervezett részterületre készítenénk kezelési tervet. A védetté nyilvánítás előkészítését tervezzük.	33,05
Dinnyési Fertő TT bővítés	A kezelési terv dokumentáció átdolgozásra szorul. A 2006. 05. 09-én megtartott területi egyeztetésen heves ellenállás volt a földhasználók részéről. Részben változtak a tulajdonviszonyok, DINPI vásárlás történt, a saját vagyonkezelésű rész és a 2016-ban megvásárolt új területek védetté nyilvánításának előkészítését tervezzük.	939,24
Székesfehérvári pókbangós rét TT	Kisajátítással átvett területek védetté nyilvánítása. Székesfehérvár 020233a (legelő, 17,6 ha) és 020233b (mocsár a közepén, 0,56 ha)	18,19
Nagykőrösi Pusztai Tölgyesek TT	A védetté nyilvánításhoz szükséges kezelési ismeretek gyűjtése zajlik. Az alföldi homoki erdőössztyepp komplex egyik utolsó maradványa, az élőhely kiemelt jelentősége miatt meg kell próbálni a magántulajdonban, ill. az állami erdőgazdaság vagyonkezelésében lévő területek védetté nyilvánítását is. Az előkészítést tervezzük.	28,5
Ürbői-gyepek TT	A DINPI vagyonkezelésben álló, Bugyi közigazgatási területén lévő terület védetté nyilvánításának előkészítését tervezzük.	56,0 + 937,3
Sárvíz-völgye TK bővítése	A DINPI vagyonkezelésben álló, Sárkeresztúr közigazgatási területén lévő terület (a korábbi védetté nyilvánító rendeletből hiányzó helyrajzi számok egy részének rendezése) + a megvásárlásra tervezett földrészek védetté nyilvánításának előkészítését tervezzük.	184
Tápió-Hajta Vidéke TK bővítés	A saját vagyonkezelésben lévő területek védetté nyilvánítását tervezzük. A bővítésről szóló rendeletben szerepeltetni kellene az összes TK részét képező hrsz.-t is, ezzel rendezhetnénk a már védett területek helyzetét is (Tápiószecsői ingatlanok kivételével). Az alföldi élőhelyek széles spektrumát őrizi. A védetté nyilvánítás előkészítését tervezzük.	510
Szigethalmi homokbuckák TT	Saját vagyonkezelésben lévő területek védetté nyilvánításának előkészítését tervezzük.	65,27
Velencei-tavi Madárrezervátum TT bővítése	Az Igazgatóság által javított kezelési terv minisztériumi véleményezése zajlik. A DINPI vagyonkezelésben lévő, Gárdony, Pákoz, Sukoró közigazgatási területén található területek védetté nyilvánításának előkészítését tervezzük.	908,93
Küdői-hegy tervezett TT	LIFE+ Természet és Biodiverzitás pályázati konstrukción belül a „Természet-közeli szárazgyepek megőrzése Közép-	70

Terület neve	Védetté nyilvánítás indoka és helyzete	Összterület (ha)
	Magyarországon” pályázatból megvásárolt, saját vagyonkezelésbe kerülő, Kerepes, Kistarcsa területén található földrészletek védetté nyilvánításának előkészítését tervezzük.	
Ócsai TK bővítése	Saját vagyonkezelésben lévő ócsai területek (23 ha) + a megvásárlásra tervezett DDCM gyepek (70 ha) védetté nyilvánításának előkészítését tervezzük.	24,88
Dabasi Turjános TT bővítése	Saját vagyonkezelésben lévő területek védetté nyilvánításának előkészítését tervezzük.	21,3
Földtani alapszelvények megóvását szolgáló természeti emlékek létesítése 2. ütem	A DINPI a 10 db területre vonatkozóan a 2015. évi kártalanítási keret terhére elkészítette a védetté nyilvánítást megalapozó dokumentációkat.	~29,8
ÖSSESEN		~ 4133,26

Az országos jelentőségű védelemre tervezett státuszt a Natura 2000 hálózatra vonatkozó jogi eszközökkel nem teljes körűen védhető, nagyrészt a saját vagyonkezelésben álló 19 értékes természeti terület, ill. 10 védelemre tervezett természeti emlék tekintetében tartjuk fenn.

2020-ban a DINPI működési területén országos jelentőségű természetvédelmi védettséget nyert a Táti és süttői Duna-szigetek természetvédelmi terület, 299,91 ha területi kiterjedésben (7/2020. (III. 25.) AM rendelet)

3.1.2. „Ex lege védett” természeti területek

Ex lege védett természeti területek	Egyedi jogszabállyal védett természeti területen elhelyezkedő		Egyedi jogszabállyal védett természeti területen kívül elhelyezkedő	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Láp	23	3 770,03	109	3 147,89
Szikes tó	7	170,30	53	3 395,38
Kunhalom	0	n.a.	63	n.a.
Földvár	18	n.a.	56	n.a.
Forrás	kb. 720	n.a.	kb. 680	n.a.
Víznyelő	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Ex lege védett természeti területek	Egyedi hatósági határozattal lehatárolt ex lege védett természeti területek		Egyedi hatósági határozattal lehatárolásra váró ex lege védett természeti területek	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Láp	34	519,20	111	6398,73
Szikes tó	2	364,67	59	3235,25
Kunhalom	21	5,0607	42	n.a.
Földvár	16	161,8007	58	n.a.
Forrás	3	n.a.	kb. 1400	n.a.
Víznyelő	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

2020-ban bővült a hatósági határozatban meghatározott területi kiterjedésű kunhalmok száma: a PMKH KTBF Igazgatóságunk kezdeményezésére hatósági határozatban kihirdette a törteli Búbos-domb, a törteli-jászkarajenői Czakó-domb, a ceglédi Bábahalom, a törteli Faluszéli-halom, az abonyi Fekete-halom, a ceglédi Kara-éri halom, a Jászkarajenő-Kocsér-Tizsakécske

települések közigazgatási területén található Sárhalom ex lege védett kunhalmok jogi jellegét, a kunhalmok területi kiterjedését.

2020. dec. 18-án a PMKH KTBF hatósági határozatban megállapította az ex lege védett szikes tó jogi jellegét a Jászkarajenő külterület 0266/1 a,b,c,d,f,g,j,k,l és h alrészlet EOV koordinátákkal lehatárolt területrésze, összesen 36,2484 ha területi kiterjedéssel.

A Vidékfejlesztési Értesítő 2012. január 13-i számában (LXII. évf. 1. szám) megjelent az ex lege védett lápterületek és szikes tavak helyrajzi számos listája. Az 1. és 3. számú melléklet az egyedi hatósági határozattal lehatárolt, a 2. és 4. számú melléklet a lehatárolásra váró ingatlanok listája. Az ex lege területek esetében a hatósági eljárás sajátossága, hogy nem egy teljes láp, hanem sokszor csak részterület lehatárolása történik meg. A területadatok a 2. és 4. számú melléklet ingatlanjai esetében csak a jogerőre emelkedés után tekinthetőek véglegesnek, ezért a táblázatban megadott területi adatok a lápok és szikes tavak esetében tájékoztató jellegűek.

2020-ban lápterület kiterjedésének hatósági határozatban történő megállapítására nem került sor.

3.1.3. „Ex lege” védett természeti értékek

Jelentősebb barlangfeltárások:

2020-ban Igazgatóságunk területén nem történt jelentősebb barlangfeltárás, csak kisebb új szakaszok kerültek megismerésre. Igazgatóságunkhoz beérkezett kutatási jelentések alapján Ariadne-barlangrendszerben összesen 230 méter új járatszakaszt tárt fel kisebb bontásokkal ill. kürtömzással. A feltárással a barlang jelenleg ismert hossza 19 756 méterre nőtt. Az Ajándék-barlangban 93 méter új járatszakaszt feltárása történt meg, ezzel a barlang jelenleg ismert hossza 3140 méterre nőtt. Kisebbsé feltárások történtek a Sörös-üreg elnevezésű barlangban is, itt a járatok ismert hossza 30 méterről 60 méterre nőtt.

2020-ban megvalósult barlanglezárások, ill. egyéb műszaki beavatkozások:

2020-ban pályázati források nem álltak rendelkezésre a barlanglezárások, ill. műszaki beavatkozások elvégzésére, ezért saját forrásból csak a legfontosabb javítások valósultak meg.

Királylaki-barlang (4763-39)

A barlangot rejtő táró ajtaját kellett rongálás miatt javítani. Javítás után a táró ismét biztonságosan zárható.

Bekey-barlang (4762-55)

A Pál-völgyi-kőfejtőben lévő Bekey-barlang korábbi lezárása került felújításra, mert a bejárat forgalmas helyen található, és balesetveszélyes volt.

Az Országos Barlangnyilvántartás részére 2020-ban elkészült barlangfelmérések:

Ariadne-barlangrendszer (4840/1)

300 méter hosszban új áttekinthető hosszmetzeti rajz a főbb járatokról

Ferenc-hegyi-barlang (4762-4)

3000 méter poligon felmérés

Betyárkörte-barlang (4630-79)

teljes barlangtérkép, hossza: 89 méter, vetikális kiterjedése: 57 méter

Kullancsos-barlang (4630-53)

teljes barlangtérkép, hossza: 132 méter, vertikális kiterjedése: 41,5 méter

Muflon-barlang (4630-51)

teljes barlangtérkép, hossza: 53 méter, vertikális kiterjedése: 7,8 méter

Paksi mogyoró-barlang (4630/83)

teljes barlangtérkép, hossza: 115 méter, vertikális kiterjedése: 24,5 méter

A fenti térképezések és egyéb felmérések a 2020. évi természetvédelmi kártalanítási keret terhére valósultak meg.

Szemlő-hegyi-barlang környezeti állapotát vizsgáló monitoringrendszer működtetése:

A 2019-ben létesült monitoringrendszer a barlang idegenforgalmi és gyógyászati célú hasznosítás alá eső szakaszán épült ki. A barlangon belül 5 helyen kerül sor állandó levegőhőmérséklet mérésre, (Ferencvárosi-terem, Liftakna, Agyagos-folyosó, Óriás-folyosó, Halál-keresztfolyosó), 3 helyen pedig (Ferencvárosi-terem, Agyagos-folyosó, Óriás-folyosó) a levegő széndioxid tartalmának mérésére és rögzítésére. A monitoringrendszer egész éven keresztül, folyamatosan rögzítette az adatokat, kiolvasás évente két alkalommal történt.

Ex-lege védelem alóli feloldás

Védelem alóli feloldás nem történt 2020-ban.

3.1.4. Natura 2000 területek

A Natura 2000 területek száma és kiterjedése:

Működési területen belül lévő Natura 2000 területek	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
NATURA 2000 különleges madárvédelmi területek	12	141 772
NATURA 2000 különleges természetmegőrzési területek	3	2 973
NATURA 2000 kiemelt jelentőségű különleges természetmegőrzési területek	64	222 136
Összesen	79	366 882
Összterület (SAC+SPA átfedés nélkül):		267 566

HUDI kóddal rendelkező Natura 2000 területek	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
NATURA 2000 különleges madárvédelmi területek	10	137 175
NATURA 2000 különleges természetmegőrzési területek	3	2 980
NATURA 2000 kiemelt jelentőségű különleges természetmegőrzési területek	55	216 206
Összesen	68	356 362
Összterület (SAC+SPA átfedés nélkül):		258 498

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

2020-ban a Natura 2000 hálózat területe nem változott. A területek felsorolását és összesített adatait az alábbi táblázat tartalmazza:

Terület kódja és megnevezése	Tábla (db)	Tanösvény, látogatóközpont (db)	Élőhely-rekonstrukció (ha)	Területet érintő projektek
HUDI10001 Abonyi-kaszálóerdő			–	
HUDI10002 Börzsöny és Visegrádi-hegység			42,9	KEHOP 4.1.0-15-2016-00024 KEHOP 3.3.0-15-2016-00002 GINOP-7.1.5-16-2016-00004 VEKOP 4.2.1-15-2016-00006 LIFE16 NAT /IT/000245 VEKOP 4.2.1-15-2016-00002 LIFE IP GRASSLAND - LIFE17 IPE/HU/000018 KEHOP 4.2.0-15-2016-00004 LIFE IP GRASSLAND - LIFE17 IPE/HU/000018
HUDI10003 Gerecse			35	KEHOP 4.2.0-15-2016-00004
HUDI10004 Jászkarajenői puszták				
HUDI10005 Sárvíz völgye				KEHOP 4.2.0-15-2016-00004 KEHOP 4.1.0-15-2016-00054
HUDI10006 Tatai Öreg-tó			5	KEHOP 4.2.0-15-2016-00004
HUDI10007 Velencei-tó és Dinnyési-Fertő			260	KEHOP 4.2.0-15-2016-00004 KEHOP 4.1.0-15-2016-00054
HUDI10008 Ipoly völgye			60	KEHOP 4.2.0-15-2016-00004 LIFE14-NAT /SK/001306 Interreg Centralparks CE1359
HUDI20001 Ácsi gyepek				KEHOP 4.2.0-15-2016-00004
HUDI20002 Adony-perkátai löszvölgyek				KEHOP 4.2.0-15-2016-00004
HUDI20003 Alapi kaszálórétek				KEHOP 4.2.0-15-2016-00004
HUDI20004 Aszal-völgy				KEHOP 4.2.0-15-2016-00004
HUDI20005 Bársonyos				KEHOP 4.2.0-15-2016-00004
HUDI20006 Belsőbárándi löszvölgy				KEHOP 4.2.0-15-2016-00004
HUDI20007 Besnyői löszvölgy				KEHOP 4.2.0-15-2016-00004
HUDI20008 Börzsöny			10,5	KEHOP 4.2.0-15-2016-00004 LIFE16 NAT /IT/000245 VEKOP 4.2.1-15-2016-00002 Interreg Centralparks CE1359
HUDI20009 Budai-hegység			20,3	VEKOP 4.2.1-15-2016-00006 LIFE16 NAT /IT/000245 VEKOP 4.2.1-15-2016-00002 VEKOP 4.2.1-15-2016-00004

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Terület kódja és megnevezése	Tábla (db)	Tanösvény, látogatóközpont (db)	Élőhely-rekonstrukció (ha)	Területet érintő projektek
HUDI20010 Budaörsi kopárok				LIFE12-NAT /HU/001028
HUDI20011 Csépi gyepek				KEHOP 4.2.0-15-2016-00004
HUDI20012 Csévharaszti homokvidék				VEKOP 4.2.1-15-2016-00005.
HUDI20013 Csolnoki löszgyepek				KEHOP 4.2.0-15-2016-00004
HUDI20014 Debegió-hegy				LIFE12-NAT /HU/001028
HUDI20015 Déli-Gerecse				KEHOP 4.2.0-15-2016-00004
HUDI20016 Epöli szarmata vonulat			25	KEHOP 4.2.0-15-2016-00004 LIFE12-NAT /HU/001028
HUDI20017 Érd-tétényi plató			10,5	LIFE12-NAT /HU/001028
HUDI20018 Északi-Gerecse			15	KEHOP 4.2.0-15-2016-00004
HUDI20019 Felső-Tápió				LIFE12-NAT /HU/001028 VEKOP 4.2.1-15-2016-00005.
HUDI20020 Gerecse				KEHOP 4.2.0-15-2016-00004
HUDI20021 Gerje-mente				
HUDI20022 Gógány- és Kőrös-ér mente				
HUDI20023 Gödöllői-dombság				LIFE12-NAT /HU/001028
HUDI20024 Tápiógyör- gye-újszilvási szikések				
HUDI20025 Hajta mente				VEKOP 4.2.1-15-2016-00006 KEHOP 4.1.0-15-2016-00053 VEKOP 4.2.1-15-2016-00003 VEKOP 4.2.1-15-2016-00005.
HUDI20026 Ipoly völgye			60	KEHOP 4.2.0-15-2016-00004 LIFE14-NAT /SK/001306 KEHOP 4.1.0-15-2016-00023 Interreg Centralparks CE1359
HUDI20027 Kelet- mezőföldi löszvölgyek				KEHOP 4.2.0-15-2016-00004
HUDI20028 Kirvai löszgyepek				KEHOP 4.2.0-15-2016-00004
HUDI20029 Kocsi gyepek				KEHOP 4.2.0-15-2016-00004
HUDI20030 Központi-Gerecse			2	KEHOP 4.2.0-15-2016-00004
HUDI20031 Lajoskomáro- mi löszvölgyek				KEHOP 4.2.0-15-2016-00004
HUDI20032 Mocsai ürgés legelő				KEHOP 4.2.0-15-2016-00004

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Terület kódja és megnevezése	Tábla (db)	Tanösvény, látogatóközpont (db)	Élőhely-rekonstrukció (ha)	Területet érintő projektek
HUDI20033 Móri-árok				KEHOP 4.2.0-15-2016-00004
HUDI20034 Duna és ártere			2	KEHOP 4.2.0-15-2016-00004 KEHOP 4.1.0-15-2016-00008 DANUBEparks CONNECTED ETC-DTP SEED MONEY Facility ETC-DTP LIFE14-NAT /SK/001306
HUDI20035 Nagykőrösi pusztai tölgyesek				VEKOP 4.2.1-15-2016-00005.
HUDI20036 Nagylóki löszvölgyek				KEHOP 4.2.0-15-2016-00004
HUDI20037 Nyakas-tető szarmata vonulat				KEHOP 4.2.0-15-2016-00004
HUDI20038 Nyugat-Cserhát és Naszály				
HUDI20039 Pilis és Visegrádi-hegység			32,4	KEHOP 4.1.0-15-2016-00024 KEHOP 4.2.0-15-2016-00004 KEHOP 3.3.0-15-2016-00002 GINOP-7.1.5-16-2016-00004 VEKOP 4.2.1-15-2016-00006 LIFE16 NAT /IT/000245 VEKOP 4.2.1-15-2016-00002 LIFE IP GRASSLAND - LIFE17 IPE/HU/000018
HUDI20040 Gödöllői-dombság peremhegyei				LIFE12-NAT /HU/001028 LIFE16 NAT /IT/000245
HUDI20041 Póc alja				KEHOP 4.2.0-15-2016-00004
HUDI20042 Ráckevei Duna-ág				
HUDI20043 Rekettyés				
HUDI20044 Sárrét				KEHOP 4.2.0-15-2016-00004 KEHOP 4.1.0-15-2016-00054
HUDI20045 Szigethalmi homokbuckák				VEKOP 4.2.1-15-2016-00005.
HUDI20046 Székek				
HUDI20047 Szigeti homokok			41	VEKOP 4.2.1-15-2016-00005.
HUDI20048 Szomódi gyepek				KEHOP 4.2.0-15-2016-00004
HUDI20049 Szentgyörgypusztá				KEHOP 4.2.0-15-2016-00004
HUDI20050 Alsó-Tápió és patak völgyek			6	LIFE12-NAT /HU/001028 VEKOP 4.2.1-15-2016-00003
HUDI20051 Turjánvidék				VEKOP 4.2.1-17-2017-00001 LIFE18 NAT/HU/000799
HUDI20052 Érd-százhalombattai táblarög				

Terület kódja és megnevezése	Tábla (db)	Tanösvény, látogatóközpont (db)	Élőhely-rekonstrukció (ha)	Területet érintő projektek
HUDI20053 Velencei-hegység				KEHOP 4.2.0-15-2016-00004
HUDI20054 Velencei-tó				KEHOP 4.1.0-15-2016-00054
HUDI20055 Veresegyházi-medence				
HUDI21056 Jászkarajenői puszták				VEKOP 4.2.1-15-2016-00003
HUDI30001 Vértes				KEHOP 4.2.0-15-2016-00004
HUDI30002 Zámolyi-medence				KEHOP 4.2.0-15-2016-00004

3.1.5. Nemzetközi jelentőségű területek

A nemzetközi jelentőségű területek száma és kiterjedése:

	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Ramsari terület	5	6.978
MAB bioszféra rezervátum	1	38.704
Európa Diplomás területek	1	11.86
Világörökségi területek*	1	n.a.
UNESCO Geoparkok*	0	0

*A DINPI működési területén

- a Világörökségről szóló 2011. évi LXXVII. törvény alapján Világörökségi Helyszín: Budapest – a Duna-partok, a Budai Várnegyed és az Andrássy út.
- a Világörökségi Várományos Helyszínek Jegyzékéről szóló 27/2015. (VI. 2.) számú MVM rendelet alapján Világörökség Várományos Helyszínek:
  - A római birodalom határai – A dunai limes magyarországi szakasza
  - Lechner Ödön művei (Bp. IX. ker. Iparművészeti Múzeum, Bp. X. ker. Szent László plébániatemplom, Bp. XIV. ker. Földtani Intézet, Bp. V. ker. Postatakarékpéntár)
  - Esztergom és Visegrád középkori magyar királyi központok, valamint az egykori Pilisi királyi erdő területe (Esztergom Várhegy, Pilis és Visegrádi-hegység, királyi erdő a visegrádi királyi központtal, valamint a Kesztölc, Klastrom-puszta pálos kolostor)
  - A Magyarországi Tájházak Hálózata részeként: Budaörs - Bleyer Jakab Helytörténeti gyűjtemény, Heimatmuseum Jakob Bleyer Heimatmuseum, Dunaharaszti - Német Nemzetiségi Tájház - Ungarndisches Heimatmuseum, Esztergom - Pilisszentléleki Szlovák Tájház, Dány – Néprajzi Ház, Füle, Sárréti Tájház, Galgamácsa – Galgamácsai Falumúzeum, Gyömrő – Gyömrői Tájház, Sukoró - Sukorói Néprajzi Ház, Zsámbék - Szent Vendel Domborműves Népi Lakóház Német Nemzetiségi Tájház)
  - A Komárom / Komarnoi erődrendszer a Duna és a Vág folyók összefolyásánál – Az erődrendszer magyarországi elemei: Monostori Erőd, Csillag Erőd, Igmándi Erőd
  - A budai termálkarszt barlangrendszerei

A nemzetközi jelentőségű területek összesített adatai:

Terület megnevezése	Kihelyezett tábla (db)	Területet érintő tanösvény vagy látogatóközpont (db)	Élőhely-rekonstrukció (ha)	Területet érintő projektek száma (db)
Ócsai-turjános Ramsari Terület	-	2	-	1
Rétszilasi-tavak Ramsari Terület	-	-	-	-
Velence és Dinnyés Ramsari Terület	-	1	-	1
Tatai-tavak Ramsari Terület	-	-	-	-
Ipoly-völgy Ramsari Terület	-	1	-	1
Pilisi Bioszféra-rezervátum	-	-	megkezdődtek a LIFE16 NAT/IT/000245 projekt erdőszerkezet javítási feladatai	1
Szénások Európa Diplomás Terület	5	2 tanösvény, 1 látogató központ	a Pilisi len élőhelyén 0,25 ha területen alpintechnikával feketefenyő eltávolítása	1

A Pilisi Bioszféra-rezervátummal kapcsolatos, 2020-as évre vonatkozó előrelépések:

2019. február 6-án Tanácsadó Testületi ülést tartottunk a Pilismaróti Polgármesteri Hivatalban. A tanácsadó testületi ülésen részt vettek a Pilisi Parkerdő Zrt. a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság, a Dunakanyar-Pilis Helyi Termék Szociális Szövetkezet, a Virágzó Kesztyűs Egyesület és Pilismarót Önkormányzatának képviselői. A megbeszélésen a DINPI és a PPZrt. munkatársai beszámoltak az elmúlt időszak eseményeiről (látogatószámlálás, EUROMAB konferencián történt részvétel). Döntött a testület a látogatószámlálás további folytatásáról. Előkészítésre javasolták az átmeneti zóna bővítését Pilisvörösvár, Pilisszentiván, Pilisjászfalu, Piliscsaba, Piliscsév települések bevonásával.

A Pilisi Bioszféra Rezervátum fejlesztése és intézményesítése érdekében szükségesnek tartja a testület Facebook oldal és honlap létrehozását, ezeken keresztül hírszolgáltatás biztosítását. PBR egyesület létrehozását, az aktív működés alapfeltételeinek megteremtése (állandó alkalmazott, iroda, gépkocsi stb.) érdekében. Stratégia és kommunikációs terv kidolgozását. Helyi önkéntes hálózat kiépítését a PBR területén.

2020. november 11-én újabb Tanácsadó Testületi ülést tartottunk online. Az ülésen hozott döntésnek megfelelően – a Pilisi Bioszféra Rezervátummal (PBR) kapcsolatos kommunikációs feladatok támogatása érdekében – elkészítettünk egy logót és elkezdtük a munkát, hogy a későbbiekben létrejöhessen egy PBR honlap is. Ehhez egyelőre a honlap szakmai tartalmi elemeinek kidolgozása történt meg vállalkozó bevonásával. A honlap szakmai anyagát összeállító vállalkozó feladata volt továbbá egy a PBR-ről szóló általános előadás készítése is.

3.1.6. Országos jelentőségű védett természeti területek speciális természetvédelmi kezelési tervű meglévő és tervezett részterületei

Igazgatóságunk működési területén 6 db olyan, a kaptárkövek megóvását szolgáló természeti emlék található, amelyek országos jelentőségű védett természeti területen helyezkednek el. A

17/2014. (X. 27.) FM rendelet tartalmazza ezen – országos jelentőségű védett természeti terület részeként már oltalom alatt álló – lehatárolt területekre, illetve védetté nyilvánított területekre együttesen vonatkozó természetvédelmi kezelési tervet.

Kaptárkövek megővését szolgáló természeti emlékek lehatárolása (kihirdetve a 17/2014. (X. 27.) FM rendeletben)		
		Országos védett területből lehatárolva (ha)
Csákvári Haraszt-hegy kaptárköve	természeti emlék	0,2229
Pilisborosjenői Jenői-torony kaptárkő	természeti emlék	0,0869
Pomázi Holdvilág-árok kaptárkövei	természeti emlék	0,3132
Pomázi Kő-hegy kaptárkövei	természeti emlék	0,3214
Solymári Alsó-Jegenye-völgy kaptárkövei	természeti emlék	0,0791
Szentendrei Nyerges-hegy kaptárkövei	természeti emlék	0,1322
Összesen:		1,1557

3.2. Terület nélküli, egyedi jogszabállyal védett és védelemre tervezett természeti értékek

3.2.1. Védett mesterséges üregek

Objektum	Védetté nyilvánítás indoka
Dömösi Vizes-bánya	denevérvédelem, veszélyeztetettség
Gánti bányavárat	denevérvédelem, veszélyeztetettség
Gánt-bányatelepi bányavárat	denevérvédelem, veszélyeztetettség
Keselő-hegyi II. triászbanya tárója	denevérvédelem, barlangtani értékek
Keselő-hegyi eocénbanya K-i bányavágata	denevérvédelem, veszélyeztetettség, földtani-rétegtani jelentőség
Királyréti 1. bánya	denevérvédelem, földtani-teleptani jelentőség, ipartörténeti jelentőség
Királyréti 3. bánya	denevérvédelem, földtani-teleptani jelentőség, ipartörténeti jelentőség
Szokolyai vasbanya	denevérvédelem, földtani-teleptani jelentőség, ipartörténeti jelentőség

A listában 2020-ban változás nem történt.

Védett mesterséges üregekben történt beavatkozások:

Védett mesterséges üregben 2020-ban nem történt beavatkozás.

3.3. Egyéb speciálisan megkülönböztetett védelemben részesülő területek

Erdőrezervátum

A DINPI működési területén 9 db., a 14/2000 (VI.26.) KöM rendelet által kihirdetett erdőrezervátum található, összesen 1 536,9 ha kiterjedésben, ebből 393,1 ha fokozottan védett magterület.

Név	Összterület (ha)	Magterület (ha)	Erdőtípus
Kisszénás	120,4	41,1	Molyhos tölgyes-cseres
Száz-völgy	243,4	49,6	Cseres-gyertyános-kocsánytalan tölgyes
Pogány-Rózsás	396,4	91,3	Bükkös
Ócsai Turjános	70,2	22,4	Kőrises-KST-es, elegyes mézgas égeres
Meszes-völgy	131,8	46,3	Molyhos tölgyes-cseres
Juhdöglő-völgy	80,8	25,7	Molyhos tölgyes-cseres
Nagy Strázsa-hegy	155,5	44,5	Kocsánytalan tölgyes, Cseres-kocsánytalan tölgyes, Hársas-kocsánytalan tölgyes
Pilis-oldal	168,1	44,9	Virágos kőrises-MOT-es, Bükkös-gyertyános-KTT-es, Kocsánytalan tölgyes-cseres,
Prédikálószték	170,3	27,3	Cseres-kocsánytalan tölgyes
Összesen	1 536,9	393,1	

Országos Ökológiai Hálózat

A Duna-Ipoly Nemzeti Park területén a Nemzeti Ökológiai Hálózat övezete összesen 417 947 ha kiterjedésű, ebből a magterület övezete 233 034 ha, az ökológiai folyosó övezete 132 573 ha, a puffer terület övezete 52 340 ha.

2020-ban a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság működési területén a nemzeti ökológiai hálózat övezetének kiterjedése számottevően nem változott a 2019-es évhez képest, csak kisebb léptékű pontosításokra volt szükség településrendezési tervi módosításokkal összefüggésben.

Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek övezete: a DINPI területén az övezet kiterjedése összesen 516 918 ha. A településrendezési tervi módosításokkal összefüggésben 2020-ban kisebb léptékű pontosításokra volt szükség.

3.4. Magas Természeti Értékű Területek

A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság működési területét 6 MTÉT terület érinti:

Név	MTÉT összterülete (ha)	Támogatható terület (ha)	2014-2020 VP időszakban támogatásban részesül (ha)	2020-ban ellenőrzött gazdálkodók
Dunavölgyi-sík	104 049	97 358	3194,7	11
Gerje-Perje-sík	41 509	36 166	894,6	0
Sárvíz-völgye	29 063	23 559	723,3	0
Szentendrei-sziget	11 984	5 079	61,4	0

Név	MTÉT összterülete (ha)	Támogatható terület (ha)	2014-2020 VP időszakban támogatásban részesül (ha)	2020-ban ellenőrzött gazdálkodók
Turjánvidék	11 803	9 029	320,0	0
Zámolyi-medence	10 489	9 471	744,8	1
Jászság	4 422	4 227	27,4	0
Összterület:	213 319	184 889	5966,2	0

A területek rövid leírása:

Dunavölgyi-sík MTÉT

Bács-Kiskun megye északi, és Pest megye déli részén helyezkedik el, ahol a Duna vízrendezését követően elszikésedett területeken jelentős meszesszódás pusztá alakult ki. A szikes és turjános területek találkozásánál elhelyezkedő terület változatos élőhelymozaikot alkot. Növényzetét jórészt sőtűrő-sókedvelő fajok alkotják. A löszfoltok védett növénye a törpe nőszirm és az agárkosbor. Madárvilágának kiemelt jelentőségű faja a túzok, amelynek egyik legerősebb hazai állománya található itt. A védett területek közé ékelődő, és az azokat övező szántóföldek a túzoknak jelentős táplálkozó és fészkelő helyei. Jellegzetes fajok még a kékvércse, a kerecsensólyom, az ugartyúk, a nagy goda, és a piros lábú cankó.

Gerje-Perje-sík MTÉT

A Duna-Tisza közti síkvidéken, Pest megye, Bács-Kiskun megye, Jász-Nagykun-Szolnok megye találkozásánál helyezkedik el. Kiterjedt gyepterületeivel, vízfelületeivel, idős magányos fáival, őshonos fafajokból álló ligeteivel kiemelt tájképi- és természetvédelmi értéket képvisel. Együtt találhatóak meg itt a Tiszántúlra jellemző nagy kiterjedésű szikes puszták és a Duna-Tisza-közébe jellemző láprétek, homoki legelők, megőrizve az alföldre jellemző, legeltetéssel hasznosított pusztai élőhelyek mozaikját. A nagy kiterjedésű gyepek, legelők és kaszálók antropogén hatásra alakultak ki, és természeti állapotuk fenntartása továbbra is emberi beavatkozással lehetséges. A természetes gyeptípusok közül legnagyobb kiterjedésben mocsárrétek, és cickóros puszták fordulnak elő a területen, amelyek a termőhelyi viszonyok miatt igen sérülékenyek, könnyen gyomosodnak és degradálódnak. Az itt költő ragadozó madarak közül jelentősebbek a hamvas rétihéja, kerecsensólyom, kékvércse, kanalas réce, parlagi pityer ugartyúk.

Sárvíz-völgye MTÉT

A Mezőföld középtáj részeként csaknem 60 km hosszan nyúlik el. Az MTÉT alapvetően egy teraszos alakulású folyóvölgyet ölel fel. Az alsó árterek átlagosan 1 km szélesek, helyenként völgymedencékkel tarkítva. A térség legjellegzetesebb társulása a homoki- és lösztölgyesek keveréke lehetett, melyeket jelentős kiterjedésű sztyeppfoltok és mocsarak tagoltak. A homok és a lösz flórája nagymértékben keveredhetett a hasonló kötött alapkőzet miatt. Külön ki kell emelni a térségben található szikeseket és sziksós tavakat. A több mint 20 védett és fokozottan védett növényfaj közül kiemelendő a megye egyetlen tátorján előfordulása. Jelentős számban él itt a kisvirágú macskamenta és több orchidea faj is. Az MTÉT területén belül kiemelt szerepe van a vízi madárvilágnak. Ezt bizonyítja a két Ramsari oltalom alatt álló, illetve két Natura 2000 kiemelt jelentőségű madárvédelmi terület jelenléte. A hosszan elnyúló folyosó kedvező pihenési és táplálkozási lehetőséget ad a vonuló vízi madarak számára. Az itt fészkelő fajok közül kiemelendő a nagy kócsag, a nyári lúd, cigány réce, és a barna rétihéja.

Szentendrei-sziget MTÉT

A Dunamenti síkságon elhelyezkedő Szentendrei-sziget MTÉT természetföldrajzilag az Alföld északnyugati kapuja. Mai formáját a szél és a Duna évezredek munkája alakította ki. A terület vízviszonyait ma is döntően a Duna határozza meg. Az eredeti ártéri növényzet füzes bokrosai, puhafás és keményfás ligeterdei az emberi behatás eredményeként mára megritkultak, helyüket alkalomszerűen vízjárta extenzív nedves rétek foglalták el. A mélyebb részeken tőzeges foltokon mocsárrétek találhatók. A szigeten 44 védett és két fokozottan védett növényfaj él, utóbbiak a homokpuszta gyepeken előforduló csikófark és homoki kikerics. Ugyanennek az életközösségnek féltett fauna kincsei a magyar futrinka és a fóti boglárka. A területen 205 madárfaj fordul elő, amelyből 104 rendszeresen költ itt. Az árterek, vizes élőhelyek szórványos, de rendszeres vendége a kiskócsag, gyakori a nagykócsag. A homokos partoldalokban mintegy 100 pár gyurgyalag költ.

Turjánvidék MTÉT

A Turjánvidék négy kistáj, a Pesti hordalékkúp síkság, a Csepeli-sík, a Pilis-Alpári homokhát és a Kiskunsági homokhát találkozásában helyezkedik el. Jellemzője a homokhátságba mélyedő teknőrendszer, mely a Duna egykori hordalékán alakult ki. A változó méretű és alakú mélyedések gazdag lápvilágnak adnak otthont, míg a homokhátak száraz környezeti adottságai közt pusztagyeppek alakultak ki. A Turjánvidék jellegzetes képét adó különféle láprétek védett növényei között említhető a szibériai nőszirm és a fokozottan védett vidrafű. A terület állatvilágából kiemelkedő fontosságú a rendkívül veszélyeztetett és fokozottan védett parlagi vipera populációja, amely Dabas térségében él. A Turjánvidék egy része nemzetközi madárvédelmi egyezmény hatálya alá tartozik. Számos védett (szürke gém, bíbic, nádírigó) és fokozottan védett (bölömbika, vörösgém, nagy kócsag, fehér gólya, fekete gólya, haris, hamvas rétihéja) madárfaj előfordulását regisztrálták.

Zámolyi-medence MTÉT

A Zámolyi-medence a Vértes DK-i lábánál helyezkedik el Csákvár, Zámoly és Pátka község határában. A medence peremén, a legmagasabb térszíneken a Mezőföld löszhátakra jellemző vegetációjának maradványai figyelhetők meg. Alacsonyabb részein, a Vértes hegylábi előterében dolomit lejtősztyeppre maradványok találhatók. A sztyepprétek védett virágos növényei a nagy egyedszámban élő agárkosbor, és a több tízezer töves állományt számláló poloskaszagú kosbor, a vitézvirág, árvalányhaj fajok és a fokozottan védett pókbangó. A terület pangóvízes foltjain ma láprétek találhatók. Mindkét típusuk, a nedves és a kiszáradó láprét is előfordul a területen. Az üde foltokban a védett lápi nyúlfarkfű alkot társulást. A mocsárrétek virágos növényei közül igazi különlegesség a védett fátyolos nőszirm hatalmas állománya, a védett mocsári kosbor, valamint a hússzínű ujjaskosbor, továbbá a széles- és a keskenylevelű gyapjúsás. A Zámolyi-medencében található a fokozottan védett, endemikus magyar tarsza eddig ismert legnagyobb állománya. Vizes években több, mint 30.000 vadlúd és rétihéjék telelőhelye. Fészkelő és táplálkozóhelye többek között a parlagi sasnak, kerecsensólyomnak, rétisasnak, valamint alkalmanként az összes hazai guvatfélének, tücsökmadár- és vöcsökfajnak.

Jászság MTÉT

A Jászság MTÉT területe a Bükk, illetve a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság működési területét érintve, az Alföld észak-nyugati sarkában helyezkedik el. Igazgatóságunk területét az MTÉT legdélebbi tömbje három település közigazgatósági határában érinti: Tápiógyörgye, Újszilvás, Újszász. A szántóföldi kultúrákba beékelődő ősgyeppek, vízállásos területek, ősi vízfolyás medrek változatos növény- és állatvilág fennmaradását tették lehetővé a kultúrtájban. A természetes gyeptársulások, kaszálórétek, zombékosok védett növényfajai a

korcs nőszirm, és a réti őszirózsa. A löszös mezsgyék védett értéke a macskahere. Itt található az ország egyik legnagyobb parlagi sas állománya, mely táplálékbázisának védelme kiemelt feladat. Jelentős költő állománya van a kék vércsének, illetve a szalakótának a térségben. E fajok táplálékbázisának védelme érdekében elengedhetetlen a gyepterületek természetkímélő kezelése.

3.5. Területvásárlások, kisajátítások adatai

3.5.1. Védettségi szint helyreállítás

A védett természeti területek védettségi szintjének helyreállításáról szóló 1995. évi XCIII. törvény (Vsztt.) hatálya alá tartozó egyes földrészletek állami tulajdonba és igazgatósági vagyonkezelésbe vétele, az AM és a DINPI között létrejött FgF/445/4/2019. (mód: FgF/189/4/2020.) számú támogatói okirat alapján biztosított forrás felhasználásával valósult meg. A rendelkezésre álló támogatás terhére 2020.01.01. és 2020.11.19 között 3 db magán és 2 db jogosultti kört érintő ingatlan vonatkozásában összesen 5 db kisajátítást pótló adásvételi szerződést kötöttünk. Ennek során 12,9186 ha nagyságú és 158,3 AK értékű terület került a Magyar Állam tulajdonába, és Igazgatóságunk vagyonkezelésébe. A fölvásárlásokra 17.143.037,- forintot fordítottunk, melyhez 38.000,- forint dologi költség társult.

3.5.2. Elővásárlási jog

A 3.5.1. pont szerinti földvásárlások közül a Vsztt. hatálya alá tartozó, magánkézben lévő Farnos 036/14 hrsz.-ú ingatlan 2212/57983 tulajdoni hányadára korábban elővásárlási nyilatkozat került kiadásra, azonban külső körülmények miatt az adásvételbe történő belépés elhúzódott. 2020 augusztusában az eladó kijelölt gondnoka felvette Igazgatóságunkkal a kapcsolatot, s így az adásvétel lezárulhatott.

A DINPI a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv 68. § (6) bek. alapján egy alkalommal élt elővásárlási jog gyakorlásával a Magyar Állam javára. A december legvégén tett nyilatkozat alapján a folyamat lezárása 2021-ben esedékes.

3.5.3. Pályázati forrásból vásárolt ingatlanok

Igazgatóságunk a „Szárasgyepek megőrzése Közép-Magyarországon” című LIFE12 NAT/HU/001028 azonosítószámú projektből, 5.915.673,- forint értékben, 3 db ingatlant vásárolt 2020-ban, így 2,1237 hektárral növekedett legelőterületeink kiterjedése.

3.5.4. Vagyonnövekmény vagyonkezelésbe adás útján

A Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt-vel (MNV) az SZT-129392. számú vagyonkezelési szerződés-módosítás megkötését követően, a Hont 012/5 (0,2511 ha) és 012/12 (0,0619 ha) hrsz.-ú ingatlan került a DINPI vagyonkezelésébe 2020-ban.

A Nemzeti Földügyi Központtal (NFK), mint tulajdonosi joggyakorlóval a 2019-ben megindított vagyonkezelési szerződés-kiegészítés megkötése 2020-ban nem zárult le, várhatóan 2021 első felében fog megtörténni.

Az erdőterületeinkben bekövetkező növekmény nagy részét a Szigetszentmiklós 12001/10 hrsz.-ú földrészlet (64 ha erdő) ingatlan-nyilvántartási bejegyzése adja. A korábban vagyonkezelésbe kapott ingatlan tulajdoni lapján szereplő „tartós környezetkárosodás (a környezetkárosodás helyreállításának mértéke 297.200.000,- Ft és járuléka)” bejegyzés törlését követően került sor a DINPI vagyonkezelő jogának bejegyzésére a 2020-as évben.

Egy esztergomi ingatlan esetében az NFK által koordinált csereügylet következtében VKM-2020/190 számon vagyongazdálkodási szerződés-megszüntetésre került sor. A csereként felkínált ingatlanra vonatkozóan a vagyongazdálkodási szerződést várhatóan szintén 2021-ben kötjük meg az NFK-val.

3.6. Saját vagyongazdálkodású területek

Művelési ág	Tárgyévi változás (ha)	Összkiterjedése (ha)		Saját használatban		Haszonbérbe (hasznosításba) adva	
		2019.	2020.	ha	%	ha	%
Szántó	-61,466	610,5051	549,0391	297,0349	54,10%	252,0042	45,90%
Gyep (rét+legelő)	2,805	10451,6219	10454,4269	4698,7858	44,95%	5755,6411	55,05%
Nádas	-10,9792	767,1939	756,2147	737,382	97,51%	18,8327	2,49%
Halastó	0	61,7682	61,7682	7,3127	11,84%	54,4555	88,16%
Erdő	74,1665	2608,8186	2682,9851	2682,9851	100,00%	0	0,00%
Kivett	2,1996	1809,8703	1812,0699	1625,2331	89,69%	186,8368	10,31%
Gyümölcsös	0	6,8731	6,8731	6,8731	100,00%	0	0,00%
Szőlő	0	0,4504	0,4504	0,4504	100,00%	0	0,00%
Fásított terület	-0,4722	59,98	59,5078	57,8279	97,18%	1,6799	2,82%
Összesen	6,2537	16 377,0815	16 383,3352	10 113,8850	61,73%	6 269,4502	38,27%

Igazgatóságunk 2020. december 31. napján az alaptevékenységi körben jelentkező természetvédelmi célú terület-fenntartási állami feladatokat mintegy 6269 ha kiterjedésű területen 149 földhasználó, összesen 229 db haszonbérleti szerződés keretében látja el.

A 6269 hektárnyi haszonbérbe adott területből 59 darab szerződéssel összesen 196,4223 hektár pályázat nélkül került megkötésre a Nemzeti Földalapba tartozó földrészletek hasznosításának részletes szabályairól szóló 262/2010. (XI. 17.) Korm. rendelet 43/D. § 2. (b) pontja alapján, ún. 5 hektár alatti szerződés keretében, illetve ezek között szerepel az a szerződés is, melybe Igazgatóságunk adásvétel során jogutódként lépett be.

A fentiekén túl összesen 205,9714 hektár olyan földterületet hasznosítunk haszonbérbe adással, mely a földrendező és a földkiadó bizottságokról szóló 1993. évi II. törvény 12/C. szakasz (2) bekezdése alapján Igazgatóságunk tulajdonosi joggyakorlása alatt áll. A 9 db haszonbérleti szerződésből 8 db részben saját vagyongazdálkodású területekkel egy birtoktestben, 1 db pedig vagyongazdálkodott hányad nélküli, csak jogosult területet tartalmazó szerződésként nyílt haszonbérleti pályázat során került – korábban – megkötésre.

2020. során nem állt módunkban haszonbérleti pályázatot indítani, így csak 3 darab ún. 5 hektár alatti szerződést kötöttünk a Nemzeti Földalapba tartozó földrészletek hasznosításának részletes szabályairól szóló 262/2010. (XI. 17.) Korm. rendelet 43/D. § 2. (b) pontja alapján.

Ócsa és Dabas településeken 3 db ingatlan esetében Igazgatóságunk adásvételi szerződés megkötésével, jogutódként lépett a haszonbérleti szerződésbe.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

A saját hasznosításban kezelt és SAPS támogatásra bejelentett terület nagyság 2 281,1812 hektárt tett ki 2020-ban.

Összesítés a hasznosítási forma szerint:

Hasznosítási forma	Terület (ha)
Állandó gyep (kaszált)	1 326,9784
Állandó gyep (legeltetett)	912,9065
Ideiglenes gyep (kaszált)	18,5196
Lucerna	14.5202
Pihentetett terület	8,2565

A saját hasznosítású területeken, a természetvédelmi érdekeknek megfelelő mértékben főként állapotfenntartó kezeléseket (legeltetés, kaszálás, szárazítás) végeztünk. Kifejezetten invazív növényfajok visszaszorítása érdekében a Sárréten 68,9367 hektár, a Fóti Somlyón 3,8 hektár terület nagyságon szárazítottunk, a Tétényi-fennsíkon pedig 1 hektár terület nagyságon kézi kaszálást alkalmaztunk. Az állattartó telepeink közelében lévő területeinken a természetvédelmi kezelés legeltetéssel és kaszálással történt. Ez az Esztergomi és Ipolyvcei telepek állatállomány tömegtakarmány-szükségletét is biztosította legnagyobb részben. A Nagykátai telep tavaszi kihajtásig elegendő ellátásának hiányát részben takarmányvásárlással, részben előrehozott és megnövelt egyedszámú átkötéssel oldottuk meg a Nagykátai és az Ipolyvcei telep között. A területek egy jelentős része a szárazság okozataként fellépő gyenge fűhozam miatt legeltetéssel hasznosult. A többi területeinket jellemzően kaszáltuk, kaszáltattuk.

Az Igazgatóság a 2020. év során a vagyonkezelte területeiről betakarított/vásárolt szalmaszén takarmány mennyisége telepenként az alábbi volt:

- Nagykáta Egreskátai-major: 1200 db szénabála vásárolt hengerbála,
- Ipolyvece Központi-major: 1726 db réti szénabála, 969 db csomagolt szenázs bála,
- Esztergom Strázahegyi-major: 699 db szénabála.

A Nagykáta – Egreskátai-majorhoz tartozó területeken, elegendő fűhozam hiányában a kaszálóterületek is legeltetésre kerültek, 1200 darab réti szénabála és 35 tonna szemes kukorica vásárlásával biztosítottuk a tervezettek szerint a tavaszi kihajtásig a tömeg- és abraktakarmány-szükségletet a meglévő készlet mellé. A Nagykáta-Egreskátai-majorban a takarmányfelhasználás csökkentése érdekében a 2021. tavaszára tervezett állatátkötést a két marhatartó telepünk között előre hoztuk 2020. utolsó negyedévére, megemelve az átkötött egyedek számát a tervezett 20 egyedről 35 egyedre. A 2020.12.31-i zárókészlet 1311 db szénabála, 76 darab lucernaszénabála és 27 tonna szemeskukorica volt.

Az Ipolyvcei telephez tartozó kaszálókról a nagy szárazság ellenére is összesen 1726 db szénabálát és 715 db réti szénabála szenázs bálát tudtunk lehozni, valamint saját és nem saját vagyonkezelésű területről vegyesen 254 db virágzás előtt lekaszált és csomagolt rozs szenázs bálát elkészíteni. Az állatállomány szükséges, minimális egyedlétszámú selejtezéssel való csökkentését megtettük, a 2020. évi születésű borjakat sikerült értékesíteni, így a takarmánymennyiség éppenhogy elegendő a 2021. évi kihajtásig. A 2020.12.31-i zárókészlet 2517 db szénabála, valamint 140 db réti szénabála, 969 darab rozs szenázs bála, és 16 tonna szemeskukorica volt.

Az Esztergom – Strázahegyi-majorhoz tartozó kaszálókon a hozam az előző évhez képest a szárazság miatt csak kicsit volt alacsonyabb, 699 db szénabálát készítettünk. A 2020.12.31-i zárókészlet 1008 db szénabála, és 31,4 tonna szemes kukorica volt.

4. Kutatás és monitorozás

4.1. Kutatás

Igazgatóságunk klasszikus kutatási tevékenységet nem folytat. Vizsgálataink többnyire a védett és Natura 2000 fajok elterjedésével és egyedszámával kapcsolatosak.

A kutatások fejezetben tárgyaljuk azokat az alapadatgyűjtéseket, melyek nem ismétlődnek, ezért jellegükből adódóan nem nevezhetők monitorozásnak. Ide tartoznak a Natura 2000 fenntartási terv megalapozó felmérések és az uniós projektek részeként lezajlott felmérések. A működési területünkön található Natura 2000 fajok szórványadatainak gyűjtését, vagy célzott egyszerű faj felmérések eredményeit szintén ebben a pontban tárgyaljuk.

No.	Kutatási projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszín	Forrás	Forrás-nagyság (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
1	Pilis és Visegrádi hegység HUDI20039 élőhely-térképezése	Kun András	Pilis és Visegrádi hegység	AM Kártalanítási Keret	3 000	Elkészült a teljes természetmegőrzési terület élőhelytérképe, 2812 ha terület Á-NÉR 2011 és Natura 2000 kategóriáinak egységesítése is megtörtént.
2	Déli-Gerecse HUDI20015 Natura 2000 terület fenntartási tervének megalapozása, lepkefajok felmérése	Sum Szabolcs	Déli-Gerecse	AM Kártalanítási Keret	750	Nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) 20 lehatárolt potenciális élőhelye, közül 13 területen sikeresen kimutatták. Anker-araszoló (<i>Erannis ankeraria</i>) tekintetében a Déli-Gerecse alkalmas élőhelyeinek átvizsgálása során seholy sem került elő. További közösségi jelentőségű lepkefajok sárga gyapjasszövő (<i>Eriogaster catax</i>); tavaszi gyapjasszövő (<i>Eriogaster lanestris</i>), kis Apolló-lepke (<i>Parnassius mnemosyne</i>) felmérése is megtörtént
3	Déli-Gerecse HUDI20015 Natura 2000 terület fenntartási tervének megalapozása, közösségi jelentőségű	Merkl Ottó	Déli-Gerecse	AM Kártalanítási Keret	750	1338 rekord bogár előfordulási adat került rögzítésre, 13 helyszínen. A felmérés során összesen 28 védett szaproxilofág faj detektálása történt meg, ezek közül 1 fokozottan

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No.	Kutatási projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszín	Forrás	Forrás-nagyság (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
	bogárfajok felmérése					védett – a kék pattanó – és 6 közösségi jelentőségű (Natura 2000 jelölőfaj). Ez utóbbiak a következők gyászscincér (Morimus funereus), havasi cincér (Rosalia alpina), kék pattanó (Limoniscus violaceus), nagy hőscincér (Cerambyx cerdo), nagy szarvasbogár (Lucanus cervus), skarlátbogár (Cucujus cinnaberinus).
4	A Nyugat-Cserhát és Naszály HUDI20039 Natura 2000 terület élőhelyterképezése	Barina Zoltán, Óvári Miklós	Nyugat-Cserhát és Naszály	AM Kártalanítási Keret	6900	Natura 2000 terület teljes, 9609 hektáros területének élőhelyterképezése megtörtént.
5	A Nyugat-Cserhát és Naszály HUDI20039 Natura 2000 terület közösségi jelentőségű szitakötő fajok felmérése	Rozner György, Lökkös Andor	Nyugat-Cserhát és Naszály	AM Kártalanítási Keret	200	A felmérés 10 mintavételi helyen zajlott az alkalmas patak menti élőhelyek egyenként 200 m-es szakaszának bejárásával. Nem sikerült kimutatni a közösségi jelentőségű szitakötő célfajok egyikét sem.
6	A Nyugat-Cserhát és Naszály HUDI20039 Natura 2000 terület közösségi jelentőségű kétéltű, hüllő fajok felmérése	Szénási Valentin	Nyugat-Cserhát és Naszály	AM Kártalanítási Keret	100	A felmérés 10 mintavételi helyen zajlott. Jelölő kétéltű faj a terepi bejárások során nem került elő. Két fokozottan védett faj érdemel említést a foltos szalamandra (Salamandra salamandra) és a pannon gyíknak (Ablepharus kitaibelii).
7	A Nyugat-Cserhát és Naszály HUDI20039 Natura 2000	Szabadfalvi András	Nyugat-Cserhát és Naszály	AM Kártalanítási Keret	400	Összesen 250 faj 1104 rekordja került leadásra. Ebből 46 védett faj került rögzítésre, valamint 1 fokozottan

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No.	Kutatási projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszín	Forrás	Forrás-nagyság (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
	területen közösségi jelentőségű lepkefajok korábbi felméréséből származó adatok vásárlása					védett. A Natura 2000 site 3 közösségi jelentőségű jelölő faja került felmérésre (nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>), csíkos medvelepke (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>), magyar tavaszi-fésűsbagolylepke (<i>Dioszeghyana schmidtii</i>).
8	Börzsöny Natura 2000 területen közösségi jelentőségű csigafajok állományfelmérése	Varga András	Börzsöny	AM Kártalanítási Keret	900	A 2020 évi kutatások során a <i>Vertigo angustior</i> publikált adatainak megerősítése megtörtént.
9	Vadkizárásos mintaterületek monitorozása a Szénások Európa Diplomás Területen	Kun András	Szénások Európa Diplomás Terület	AM Kártalanítási Keret	100	A kerített gyepfoltokon a kontrollokhöz képest már csekély a nyílt felszín aránya. A cserjésedő sztyepprért élőhelyek a már több éve jellemző erős avarosodás tovább folytatódott és fokozódott a cserjeszint borításának növekedése, illetve a kisebb fák felmagasodása. A nem kerített helyeken több helyütt figyeltem meg a cserjéken és csemetéken enyhe vadkárt (rágást). Erdőszegély élőhelyeken a korábbi évek koronatörései nyomán a cserjeszint tovább sűrűsödött és felmagasodott elsősorban a bekerített parcellákon. A B-szint borítás-növekedése miatt a kerített kvadrátok C-szintjében csökken a fajszám, illetve a virágzó egyedek száma. Hegygerinci és Völgyalji bükkös

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No.	Kutatási projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszín	Forrás	Forrás-nagyság (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
						élőhelyek A korábbi jégtörések miatt a koronaszint erősen felnyílt és ezt további törések, korona-száradások is fokozták. Az A- és B-szintben a dominancia-viszonyok jelentősen átalakultak. Hársas törmeléklető-erdő élőhelyekA 2014-2015 telén bekövetkezett jelentős mértékű jégtörés hatása itt is megfigyelhető még 2020-ban is, bár a koronaszint a legtöbb helyen regenerálódik.
10	Csengettyűvirág (Adenophora liliifolia) szaporítása	Mészáros András	Ócsa, Dabas	AM Kártalanítási Keret	175	A védelmi program első éveiben az érintett fajok szaporodásbiológiai vizsgálatát, a növénynevelés technológiájának tisztázását, a BFNPI szaporítókertjében kiültetési kísérleteket terveztünk, melyek megalapozhatják a későbbi in situ állományerősítést, illetve új állományok létrehozását.
11	Természetvédelmi célú kezelések bogárfajokra gyakorolt hatásának vizsgálata	Merkl Ottó	Budaörsi kopárok, Debegió-hegy, Gyermely-Márialalom, Tétényi-fennsík, Szentmártonkátai lőtér, Domony-völgy-Bárányjárás, Küdői-hegy, Fóti Somlyó, Tápiósági földvár	Szárazgyeppek megőrzése Közép-Magyarországon/Conservation of dry grasslands in Central Hungary LIFE12 NAT/HU/00 1028 (HUGRASS LANDSLIFE)	4 274	2021-ben közel ötezer felőfordulási adatot rögzítettek. A közösségi jelentőségű fajok közül a korábról ismert Carabus hungaricus mellett előkerült a szarvas álganéjtúró (Bolbelasmus unicornis – Budaörsi kopárokról és Gyermely-Márialalomról) és a ráncos gyászbogár (Probaticus subrugosus – Gyermely-Márialalomról) 2021-ben 3 példányban.

4.2. Monitorozás

2020-ban a monitoring felméréseket az AM által biztosított pénzkeret terhére végeztük. Fontosabb eredményekről beszámoltunk az AM-nak a pénzügyi elszámolással. Az ott leírtak itt is hasznosíthatók.

4.2.1. Védett növényfajok felmérése

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás nagyság (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
1	Csengettyűvirág (<i>Ademophora liliifolia</i>)	Bércecs S Csóka A	Dabas: Dabasi TT; Ócsa: Ócsai TK	AM Kártalanítási Keret	20	Az ócsai állománya enyhén emelkedik, a dabasi állomány enyhén csökken. Mindkét populáció esetén a vadragás a legfontosabb veszélyeztető tényező. Dabason az erdő zártsága is akadályozza a növényeket.
2	Törpemandula (<i>Amygdalus nana</i>)	Bércecs S	Székesfehérvár: Rác-völgy	AM Kártalanítási Keret	50	Stabil az itt található állomány annak ellenére, hogy a szélét rendszeresen kaszálják.
3	Gyapjas csüdfű (<i>Astragalus dasyanthus</i>)	Bércecs S	Adonyi Gyapjas Csüdfű TT; Adony: Nyugati völgy (Serfőző völgy); Kulcs: belterületi löszoldal teteje (barackos mellett)	AM Kártalanítási Keret	20	Adonyi Természetvédelmi Terület (23 tő) csökkenő tendencia, Adony, Nyugati-völgy (676 tő) 2020-as évben rengeteg virágzó tő volt a területen. Kulcs belterület: (7 tő) csökkenő tendencia. Egy tő virágzott, tőlevelek satnyák alig lehet észrevenni. Féltő, hogy a faj innen végleg ki fog pusztulni!
4	Egyhajvirág (<i>Bulbocodium versicolor</i>)	Bércecs S	Esztergom: Kolozson-túldűlő; Tata: Fényes forrás	AM Kártalanítási Keret	10	2020-ban viszonylag jó éve volt a virágzó tövek száma 4725 volt A sokéves felmérés azt mutatja, hogy a virágzó egyedek száma nagy éves fluktuációt mutat.
5	Kisfészű aszat (<i>Cirsium</i> <i>brachycaulon</i>)	Bércecs S	Dél-Pest megye, több helyszínen; Fejér megye, Csíkvarsai-rét, Sárvíz, Sárret stb.	AM Kártalanítási Keret	10	2020-ban a mintaterületeken kívüli populációk felmérése történt. A faj számára nem volt túlságosan jó év.
6	Homoki kikerics (<i>Colchicum arenarium</i>)	Bércecs S	Szentendrei-szigeten Tahitótfalu, Pócsmegyer, Szigetmonostor és Sződ, Szödliget, Csomád, Göd, Fót.	AM Kártalanítási Keret	30	2020-ba a mintaterületeken kívüli populációk felmérése történt. Nagykátán új helyen került elő kisebb állománya, felmérése az elterjedés szempontjából 100%-osnak mondható.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás nagyság (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
7	Tátorján (<i>Crambe tataria</i>)	Bérces S	Belsőbáránd (Aba): Belsőbárándi löszvölgy; Vác 2/A autótút mellett; Vácduka: Bükkös-h. Rád Cseke-hegy	AM Kártalanítási Keret	30	A Rád környéki állományok kb megnegyedelődtek 2011-hez képest (legjobb év). Az M2 melletti állomány átlagos volt, míg a belsőbárándi állomány megduplázódott a korábbi mennyiségekhez képest és egy újabb kisebb állománya is előkerült innen.
8	Fehér szegfűvek (<i>Dianthus plumosus</i>)	Bérces S	az állandó mintavételi pontokon kívüli populációk egy részének felmérése	AM Kártalanítási Keret	20	2020-ba a mintaterületeken kívüli populációk felmérése történt. Felmérése az elterjedés szempontjából 100%-osnak mondható.
9	Piros kígyószisz (<i>Echium russicum</i>)	Bérces S	az állandó mintavételi pontokon kívüli populációk egy részének felmérése	AM Kártalanítási Keret	30	2020-ba a mintaterületeken kívüli populációk felmérése történt. Szinte minden állományát a cserjésedés veszélyezteti.
10	Csikófark (<i>Ephedra distachya</i>)	Bérces S	1) Pócsmegyer: homokbuckás; 2) Örkény: homokbuckás (1 mintaterület); 3) Dunakeszi (temető mellett); 4) Szigetmonostor községektől D-re (2 lokalitás); 5) Budapest: Sas-hegy	AM Kártalanítási Keret	30	2020-ban az öt felméréendő terület közül a Sas-hegy kiegyensúlyozott, Dunakeszi temető kiemelkedően magas hajtásszámot produkáltak. Ez utóbbi állományt a szukcesszió veszélyezteti. Idő hiányában nem került felmérésre az 1-es, 2-es és a 4-es mintaterület.
11	Kikeleti hóvirág (<i>Galanthus nivalis</i>)	Nagy I Novák A Selmeczi Kovács Á Staudinger I Szénási V Vizkert A	Szórványadatgyűjtés az igazgatóság működési területén	AM Kártalanítási Keret	40	Az igazgatóság kikeleti hóvirág állományának kb. 80%-a került felmérésre. Működési területünkön egyelőre állományai stabilak, állomány nagyságának monitorozása majdnem lehetetlen. Az elterjedési adatok pontosítása elsősorban a Pilis és Visegrádi-hegységben és a Duna mentén szükséges. Összesen 2020-ban a számolt egyedszám 455.159 tő.
12	Janka salangvirág (<i>Himantoglossum jankae</i>)	Bevezky G Csonka P Pribéli L Hartmann H Kóta R Baranyai Zs Baranyai-Nagy A	az állandó mintavételi pontokon kívüli populációk egy részének felmérése	AM Kártalanítási Keret	10	A rendkívül száraz tavasz miatt nagyon kevés tő jutott el a virágzásig. A Gerecsében visszaellenőrzésre került az összes ismert állomány.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás nagyság (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
13	Homoki nőszirm (<i>Iris arenaria</i> (<i>I. humilis</i> ssp. <i>arenaria</i>))	Bérces S Bíró S	Fót: Fóti Somlyó; Perbál: Meszes-hegy	AM Kártalanítási Keret	20	Feltehetőleg a rendkívül száraz tavaszi időjárásra való tekintettel rendkívül alacsony egyedszámokat mértünk fel.
14	Pófók árvacsalán (<i>Lamium</i> <i>arvense</i>)	Bérces S	Szentendre: Bükkös-patak völgye	AM Kártalanítási Keret	10	2020-ban nem sikerült fellelni. Figyelni kell, hogy végleg kipusztult-e.
15	heverő iszapfü (<i>Lindernia procumbens</i>)	Riezing N	Lábatlan: Szádógó (syn.: Gerecse: Nyagda-tető)	AM Kártalanítási Keret	10	2020-nem volt alkalmas a faj felmérése szempontjából. Nem került elő 2020-ban.
16	Borzas macskamenta (<i>Nepeta parviflora</i>)	Bérces S	Adony: Keleti völgy; Adony: Nyugati völgy; Adony: Líviai halastavak; Aba: Belsőbárándi löszvölgy, Nagykarácsony: Nagykarácsony- völgy; Előszállás: Előszállási löszvölgy	AM Kártalanítási Keret	20	A legtöbb populációja csökkenő tendenciát mutat. Az Előszállási löszvölgy valamint a Líviai halastavak térségében egyedszáma kritikus szintre csökkent. Legnagyobb állománya továbbra is Nagykarácsonyban van.
17	Pókbangó (<i>Ophrys sphegodes</i>)	Bérces S Vince T	Ócsa: kavics- bányató melletti gyep; Cegléd: Ceglédi rét TT (2 lokalitás közül csak az egyik került felmérésre); Kálóz: Sárvíz- völgye TK; Dabas: Dabasi TT; Budapest, Martinovics- hegy	AM Kártalanítási Keret	30	A 2019-es őszi és a 2020-as tavaszi szárazság miatt mindenütt kevés egyede virágzott. Sokhelyütt a virágzati tengely kidől a virágzás előtt.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás nagyság (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
18	Fehérmájvirág (<i>Parmassia palustris</i>)	Szénási V Baranyai-Nagy A	Veresegyház Ivacsok; Szada: Bitang	AM Kártalanítási Keret	30	A kipusztulás közvetlen közelébe került ez a faj, csupánogyoródon került elő 5 töves állománya.
19	Medvefű kankalin (<i>Primula auricula</i> <i>ssp. hungarica</i>)	Bércecs S Klébert A Staudinger I	Vértes Fáni-völgy; Isztimér: Burok-völgy	AM Kártalanítási Keret	30	2020-ban a szárazsághoz képest egész sok tő volt minden élőhelyen. Gánt, Boglári-oldal állomány 2020-ban még a virágzás legelején volt a felmérés kb. 600 tő, amiből 95 virágos. Isztimér, Burok-völgy állomány viszonylag sok virágzó tőve szinte mind elszáradt.
20	Leánykőköröscin (<i>Pulsatilla grandis</i>)	Bércecs S	Budapest, Sas-hegy; Budapest, Normafa és környéke	AM Kártalanítási Keret	30	A Sas-hegy állománya stabil, a Normafa térsége viszont jelentősen lecsökkent.
21	Magyar gurgolya (<i>Seseli leucospermum</i>)	Bércecs S	Budai-hg Nagykovácsi: Nagy-Szénás; Budapest: Sas-hegy; Budaörsi kopárok + többi populáció egy részének felmérése	AM Kártalanítási Keret	30	A 2020-as felmérés a 2019-es mintaterülethez kötött felmérés pótlása. A Sas-hegyen állománynagysága emelkedett, a két másik helyszínen pedig csökkent. A faj nagy fluktuációt mutat.
22	Budai nyúlifarkfű (<i>Sesleria cadloviana</i>)	Bércecs S	Budapest Sas-hegy Pils Vaskapu	AM Kártalanítási Keret	20	A Vaskapu-szikla közelében a vadrágás, a taposás veszélyezteteti. A Sas-hegyen a taposás csökkenése és az agresszíven terjeszkedő orgona kiirtása kedvező hatású.
23	Janka-társóka (<i>Thlaspi jankaea</i>)	Bércecs S Szénási V Csáky P	Pest-megye	AM Kártalanítási Keret	30	2020-ban viszonylag jól virágzott.

A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság feladata 2020-ban 23 növényfaj több populációjának felmérése volt. A rendkívüli száraz tavasz, a téli csapadék hiánya a tavasz végi – nyár eleji viszonylag sok csapadék és a nyári szárazság ellenére a legtöbb fajt sikerült felmérni.

2020-ban tovább pontosítottuk néhány növényfaj populációjának kiterjedését nagyságát, melyhez 128 terepnappra volt szükség. Számos faj esetében újabb részpopulációkat tártunk föl.

Fontos eredmény, hogy a monitoring eredményeket, tapasztalatokat a területek kezelésénél, vagy a kezelés tervezésénél egyre többfelé veszik figyelembe.

Általános tapasztalat, mint ahogy már korábbi jelentéseinkben is írtuk, hogy a természetvédelmi kezelés hiánya sok faj esetében az élőhelyének cserjésedéhez, erdősödéséhez vezetett, ahonnan a vizsgált faj kipusztult, vagy a kipusztulás szélére sodródott. Sokféle tapasztalható az inváziós növényfajok előrenyomulása, élőhelyvesztés. A fokozottan védett gyapjas csüdfű az adonyi TT-ben és az almáskert szélén végveszélybe került a fenti okok miatt.

Meg kell jegyezni, hogy az elmúlt évek EU forrásaiból bonyolított élőhelykezelések bizonyára változtatnak ezen a képen. Tapasztalunk azonban egyfajta művelési kényszert is: a földalapú támogatások miatt helyenként szakszerűtlen kezelést folytatnak, ami az élőhely leromlásához vezetnek.

A gyepes élőhelyek természetes módon az erdősödés irányába mozdulnak, a nyílt élőhelyek bokrosodnak, záródnak. Feltehető, hogy a korábbi túlhasználatok után mostanra jutottak el ezek az élőhelyek a regeneráció olyan fázisába, mely a klímazonális zárótársulás irányába mozdítja az élőhelyeket.

4.2.2. Növénytársulások felmérése

No .	Monitorozási projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszíne	Forrás	Forrás nagyság (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
1	<i>Seselio leucospermi-Festucetum pallentis</i> (Nyílt dolomit-sziklagyep)	Kun A Rév Sz	Budai-hegység, Nagykovácsi, Nagy-Szénás	AM Kártalanítási Keret	100000	<u>Nagykovácsi</u> : a sziklagyep avarosodott, mohásodott és záródott. Cserjésedés-fásodás is megfigyelhető, csökkenést mutat a sziklai vegetációban meghatározó jelentőségű gap-lakó törpecserjék összborítása. Megfigyelhető a nyílt felszínnek csökkenése, valamint a rövid életű kétszikűek és az egyévesek csoportjának csökkenése.
2	<i>Seselio leucospermi-Festucetum pallentis</i> (Nyílt dolomit-sziklagyep)	Kun A Rév Sz	Vértes, Csákvár, Lóállás-tető	AM Kártalanítási Keret	100000	<u>Csákvár</u> : a gyep avarosodott, mohásodott és záródott, cserjésedés-fásodás is megfigyelhető. Csökkenést mutat a gap-lakó törpecserjék összborítása. A füvek-sások konkurenciája erősödik, a rövid életű kétszikűek jelentősen csökkennek, az egyévesek csoportjának csökken a szerepe.
3	<i>Festuco pallenti-Brometum pannonicum</i> (Zárt dolomit-sziklagyep)	Kun A Rév Sz	Budai-hegység, Nagykovácsi, Nagy-Szénás	AM Kártalanítási Keret	100000	A <u>Budai-hegységben</u> a domináns fű- és sásfajok borítása jelentős mértékű átrendeződés ment végbe a cserjésedés-leárnyékolódás miatt. A gyepszintben a fa- és cserjefajok borításában nem mutatható ki – bár a fa- és cserjefajok listája 3 fajjal bővült –, inkább a cserjeszintben figyelhető meg.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No .	Monitorozási projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszíne	Forrás	Forrás nagyság (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
4	<i>Festuco pallenti-Brometum pannonici</i> (Zárt dolomit-sziklagyep)	Kun A Rév Sz	Vértes, Csákberény, Meszes-völgy	AM Kártalanítási Keret	100000	Csákberény határában, a megfigyelhető változások fő oka a fokozódó mértékű vadkár. Átlagosan közel a háromszorosára nőtt a növénytelen földes-köves felszínek (gap) kiterjedése (!). A gyep domináns fajai közül azok borítása nőtt, amelyeket a vad kevésbé kedvel (<i>Carex humilis</i> , <i>Bromus pannonicus</i>). Ezzel szemben nőtt a gyepszintben a cserjék és a fák csemetéinek a borítása. Az egyéves fajok jelenlétének erősen visszaestek.
5	<i>Seslerietum sadlerianae</i> (budai nyúlfarkfüves sziklagyep)	Kun A Rév Sz	Budai-hegység, Hunyad-orom	AM Kártalanítási Keret	100000	Számottevő a gyepszőnyeg felnyílása, a turizmus és a vadkár együttes következménye. Kismértékben nőtt a <i>Sesleria sadleriana</i> átlagos borítása. csökkent a szubordinált füvek-sások átlagos borítása és nőtt a zavarást jobban tűrő <i>Teucrium chamaedrys</i> borítási értéke.
6	<i>Seslerietum sadlerianae</i> (budai nyúlfarkfüves sziklagyep)	Kun A Rév Sz	Budai-hegység, Szarvas-hegy	AM Kártalanítási Keret	100000	Csökkent a gyepszőnyeg felnyílása, kismértékben csökkent a <i>Sesleria sadleriana</i> átlagos borítása és szintén csökkent <i>Carex humilis</i> borítása (kevesebb, mint a felére). A domináns fajok visszahúzódása megnyitotta a teret a szubordinált fajok, klonális füvek és évelők, valamint mezo-xerikus törpecserjék (<i>Teucrium chamaedrys</i> , <i>Helianthemum ovatum</i>) számára. Néhány éven belül a cserjék-fák megritkítása újra indokolt.
7	<i>Seslerietum sadlerianae</i> (budai nyúlfarkfüves sziklagyep)	Kun A Rév Sz	Budai-hegység, Sas-hegy	AM Kártalanítási Keret	100000	A gyep záródott, a <i>Sesleria sadleriana</i> és <i>Bromus pannonicus</i> átlagos borítása kismértékben, az <i>Anthericum ramosum</i> borítása jelentősen megnőtt. A gyep lékeiben előforduló xerikus törpecserjék borítása csökkent. A gyeppen továbbra is nagy számban kelnek ki, növekednek a <i>Syringa vulgaris</i> egyedei, a faj átlagos borítása is nőtt az elmúlt években.
	<i>Succiso-Molinietum coeruleae</i> (kékperjés kiszáradó láprét)	Kun A Rév Sz	Dabas, Dabas-Sári	AM Kártalanítási Keret	100000	Drámai mértékben erősödött a terület kiszáradása, a gyep felnyílása, cserjésedése és sztyeppfajok betelepülése. Tovább fokozódott a gyep cserjésedése (a <i>Frangula alnus</i> és <i>Salix cinerea</i> mellett a <i>Crataegus monogyna</i> és <i>Rhamnus catharticus</i> apró

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No .	Monitorozási projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszíne	Forrás	Forrás nagyság (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
						csemetéi is előkerültek), amit a megfelelő mértékű legeltetés sem tud kiküszöbölni. Erőteljes a sztyeppesedés, a szárazgyepi fajok betelepülése. Nőtt a mikrokvadrátokba kerülő védett fajok száma.
8	Succiso-Molinietum coeruleae (kékperjés kiszáradó láprét)	Kun A Rév Sz	Ócsa, Ócsa-Felsőbesnyő	AM Kártalanítási Keret	100000	A vízhiánya fokozódott. A karakterisztikus fajok borítása és több faj került a kvadrátokba. Nőtt a kiszáradás következtében terjedő változást jelző fajok száma, bár átlagos borításuk nem nőtt. A terület szegélye felől terjednek a cserjék-fák, illetve inváziósok mind több egyede figyelhető meg a területen. A több éves szárazság és a terjedő zavarástűrő fajok, elsősorban a <i>Calamagrostis epigeios</i> kolonizálása következtében elszegényedőben van, és mind nagyobb részen sztyeppesedik.
9	Camphorosmetum annuae (vakszik)	Kun A Rév Sz	Tóalmás, Boldogkátapuszta-dűlő	AM Kártalanítási Keret	750	2017 és 2020 között felnyílt, nőtt a nyílt sziklás felszínek kiterjedése. A fajszám zavarástűrő fajokkal bővült. Jelentősen nőtt a <i>Camphorosma annua</i> borítása is. A karakterisztikus fajok relatív összborítása csökkent. A felsorolt jelenségek oka a szarvasmarha legelés folyamatos volta és társulásunk szempontjából optimális mértéke.
	Orno-Quercetum pubescentis (Mészkedvelő tölgyes)	Kun A Rév Sz	Pilisszentiván, Kis-Szénás	AM Kártalanítási Keret	100	A lombkoronaszint összborítása mindhárom mintavételi területen csökkent, ami újabb jég- és széltörések, korona-száradás következménye. Mindenütt jelentősen nőtt a cserjeszint borítása. Nőtt a gyepszint összborítása, amit részben a karakterisztikus (tipikus) lágyszárú fajok, de még inkább a fa- és cserjefajok újulata okozott. A gyepszintet a korábnál erősebb vadkár (taposás, rágás és erózió) éri. Ennek következtében csökken a fajsűrűség. Az állomány még jó, illetve elfogadható állapotú. A vadkár azonban néhol igen jelentős, emiatt fokozódott erózió és gyomosodás.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No .	Monitorozási projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszíne	Forrás	Forrás nagyság (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
	Fraxino pannonicae-Ulmetum (Tölgy - kőris - szil liget)	Kun A Rév Sz	Ócsa, Nagy-erdő	AM Kártalanítási Keret	100	<p>A korona- és cserjeszint összborítása szinte változatlan, azonban, a koronaszintben a <i>Quercus robur</i> borítása egy helyen csökkent, másutt kismértékben nőtt. A magyar kőris borítása mindenütt csökkent (betegség okozta száradás, pusztulás). Az inváziós fajok (<i>Acer negundo</i>, <i>Celtis occidentalis</i>) borításuk folyamatosan növekszik. A cserjeszintben hasonló a helyzet: az összborítás szinte változatlan, azonban jelentősen csökkent a magyar kőris borítása, nőtt a zavarástűrő (<i>Sambucus nigra</i>) és az idegenhonos, inváziós fajok (<i>Acer negundo</i>, <i>Celtis occidentalis</i>) dominanciája.</p> <p>A gyepszint összborítása és a fajok száma 2020-ban számottevően növekedett, azonban a növekedésben nagy szerepe van a gyomjellegű és zavarástűrő fajoknak (főként <i>Torilis arvensis</i>), valamint az inváziós fajok magoncainak és csemetéinek. A vaddisznó túrások kiterjedése csökkent, de a nagyvad által okozott rágás és taposás mértéke jelentősen nőtt a megelőző időszakhoz képest. Az inváziós fa- és cserjefajok borítási értéke az erdő mindhárom szintjében folyamatosan növekszik, 2020-ra elérték az alsó koronaszintet. A túltartott nagyvad állomány által okozott túrás, taposás a gyomosodást-elszegényedést és az inváziósok terjedését sietteti. Ezért a vadállomány lehetőség szerint minél nagyobb mértékű kizárására és ritkítására lenne szükség. Ugyancsak irtani kellene az inváziósokat, főként a zöld juhart, különös tekintettel a magszóró fákra. Ha a leromlási folyamatokat nem sikerül megállítani, akkor ezek az alföldi léptékben igen gazdag flórájú ligeterdők néhány évtized múlva inváziósokkal teli jellegtelen állományokká válnak.</p>
	Thelypteridi-Alnetum (Tőzegpáfrányos égerláp)	Kun A Rév Sz	Ócsa, Nagy-erdő	AM Kártalanítási Keret	100	<p>Nincs víz a felszínen, bár a tőzeg nedves, a mélyebb részeken tocsogós. A koronaszintben tovább csökkent a <i>Fraxinus angustifolia subsp. pannonica</i> borítása (a betegség okozta száradás), a</p>

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No .	Monitorozási projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszíne	Forrás	Forrás nagyság (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
						koronaszint összborítása nem csökkent ugyanilyen mértékben, mert az éger borítása azt részben pótolta. A cserjeszintben még jelentősebb a kőris borítás-csökkenése. A gyepszint összborítása ugyancsak csökkent, amit a terület száradása és a hatalmas kiterjedésű vaddisznótúrások okoztak. A gyepszintben nőtt a gyomjellegetű és zavarástűrő fajok részeseződése (főként a <i>Bidens tripartitus</i>). Mind gyakoribbak az inváziós <i>Acer negundo</i> magoncai és csemetéi. A zavarástűrő és az inváziós fajok borítási értéke a gyepszintben folyamatosan növekszik. A túltartott vaddisznó állomány által okozott túrás, zavarás szintén a gyomosodást-elszegényedést és az inváziósok terjedését sietteti.
	Quercetum petraeae-cerris (cseres - kocsánytalan tölgyes)	Horváth Soma	Burok-völgy ER,	AM Kártalanítási Keret	0	A lombkoronaszint záródása 60-85% között mozog, uralkodó a <i>Quercus cerris</i> , kivéve a 2. plotban, ahol a <i>Q. petraea</i> domináns. A cserjeszint összborítása átlagosan alacsony, főleg az első két plotban, a harmadikban 45% cserjeborítást találtunk, amely a társulás átlagához közelítő érték. Tölgy újulatnak nyomát nem láttuk, a cserújulat sporadikus. Az aljnövényzet nem túl jó állapotú, a generalista fajok részaránya továbbra is igen magas, ami nagyrészt a vadkárnak köszönhető. Inváziós faj: <i>Robinia pseudoacacia</i> . A vadkérdés napjainkra a Dunántúlon erdőfenntartási kérdéssé vált – kerítés nélkül a természetközeli állományok erősen degradálódnak, a magukra hagyott állományok hosszú távú fennmaradása kérdéses.
	Quercus petraeae-Carpinetum (Középhegységi - gyertyános - kocsánytalan – tölgyes)	Horváth Soma	Börzsöny: Nógrád, Rákos-dűlő	AM Kártalanítási Keret	0	A lombkoronaszint záródása 60% körül alakul, kivéve az 1. plotban, ahol időközben végrehajtották a véghasználatot a 2018/2019-es fahasználatok keretében. A megmaradt állományok bontottak, uralkodó fafajok: <i>Quercus petraea</i> , <i>Q. cerris</i> . A cserjeszint összborítása átlagosan igen alacsony, a végvágott plotban a szeder borítása nőtt. A tölgy újulat mérsékelt eréllyel van jelen. Az aljnövényzet nem túl jó állapotú, a

No .	Monitorozási projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszíne	Forrás	Forrás nagyság (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
						korábbi felvételekkel végzett összehasonlítás alapján a generalista fajok részaránya továbbra is igen magas, ami nagyrészt a vadkárnak köszönhető. Inváziós faj: nem találtunk.

Következtetések gyepes növénytársulások felmérése kapcsán:

Szinte mindenütt általános tendencia a terület szárazodása, melyet semmilyen objektív adattal nem tudunk összehasonlítani, tekintve, hogy semmilyen háttéradatot nem gyűjtünk. A gyepek záródása, cserjésedése általános folyamat. Ugyanakkor az erőteljes vadhatás miatt felnyíló területeken az inváziós fajok előretörése tapasztalható.

Az erdős társulások esetében az erdészeti használat a legfontosabb befolyásoló tényező a vadhatás mellett. Az inváziós fajok előretörése főleg a vízhatásnak kitett társulásokban jelentős.

4.2.3. Élőhelyterképezés

2020-ban három 5x5 kilométer kiterjedésű táji ablak újratérképezését végeztettük el ezek: Tápióság (Tápiószentmárton) T5x5 89, Pilis-tető T5x5 86 valamint Ócsai TK T5x5 84 területek voltak.

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszín	Forrás	Forrás nagyság (eFt)	Kutatás főbb eredményei
1	Tápióság (Tápiószentmárton) T5x5 89 jelű 5x5 km kiterjedésű terület újratérképezése	Molnár Attila	Nagykátai és környéke	AM Kártalanítási Keret	750	A terület megismételt (harmadik) élőhely-terképezése 2020 nyarán és őszén történt. A Tápióság (T5x5_089 számú) mintaterületen az elmúlt 10 évben bekövetkezett változások jelentős része a szántók művelése felhagyásának a következménye, a legeltetett területek aránya csökkent. A "rossz" erdők (akácok) kiterjedése valamelyes nőtt. Inváziós fajok: A homokon minden e talajra jellemző inváziós faj terjeszkedik. Az agrársivatagban nincs érdemi tere az inváziósok terjedésének. A mocsarak és szikes gyepek pásztája nem érintett annyira, kivéve a löszhátak bálványfás-foltjait és kisebb akác erdősávokat-csoportokat, de csak a gyeperemeken. Az ÉK-i sarok Hajta-ágai közt több az inváziós, különösen feltűnő a zöld juhar uralma, sok az

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszín	Forrás	Forrás nagyság (eFt)	Kutatás főbb eredményei
						<p>ültetett akácos is. Terület kezelése: A homokon sok a felhagyás. Sajnos, a szerkezetében maradék gyepeken is épp most szűnt meg az érdemi marhatartás. A DNY-i sarok felé letermelt erdők helyén, és ugarokon viszont spontán nyílt homoki gyepek vannak kialakulóban (a homoki árvalányhajas és környéke), itt a felhagyás még jó hatás. Az agrársivatagban nincs változás. A nádasokban kedvező lenne több avas meghagyása (pl. a fészkelő madaraknak), az aratott területek csökkentése. A gyepek kezelése körülbelül megfelelő, a birka- és marhalegeltetés megfelelő.</p> <p>Vízhiány: A felméréskor a Hajta-ágak jó részében és a nagy nádasokban volt víz (bár sekély), a legmélyebb gilisztazsombékosok alja is tocsogott kissé. Egy száraz évben ez a nedvesség-helyzet nem is mondható szélsőségesnek május végén. A zsombékosok azok, amiknek ez nagyon nem tesz jót (kotúsodik a sástőzeg). Amelyiknél megoldható (különösen a 291. poligonnál), ott érdemes volna vízpótláson gondolkodni (az édesvízü mocsárvíz jó lehet), K-ről, a Nádas-tóból. Folyamatok: A gyepek összefüggőbbek lettek középen (gyepesítések). A kékperjések és egyéb láprét-féleségek eltűnésének okát szükséges lenne kiemelten megvizsgálni. Úgy ahogyan a szikes tavak eltűnésének illetve kiterjedésük változásainak kiváltó tényezőit is szükséges pontosabban megismerni. Hasonlóan szomorú és negatív tendencia a kétültűek csökkenése, eltűnése a területről.</p>
2	Pilis-tető T5x5 86 jelű 5x5 km kiterjedésű	Kun András,	A mintaterület a	AM Kártalanít	750	A terület megismételt (harmadik) élőhely-térképezése

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszín	Forrás	Forrás nagyság (eFt)	Kutatás főbb eredményei
	terület újratérképezése	Rév Szilvia	mészköből felépülő Pilis-hegyet, a környező rögöket és kismedencéket, valamint a Visegrádi-hegység andezitterület éhez tartozó Dobogókő tömbjének egy részét foglalja magában	Ási Keret		2020 nyarán és őszén történt. A területen az elmúlt 10 évben bekövetkezett változások túlnyomó része a művelés felhagyásával, illetve a művelési ágak megváltozásával (szántók, szőlők, gyümölcsösök felhagyása), az idegenhonos (fekete fenyő) és inváziós növényfajok terjedésével (akác, bálványfa és aranyvessző fajok) függ össze. Területileg még jelentősebbek az erdők művelésével (bontás, ritkulást előidéző nevelővágások, fafaj-szelekció), végvágásával, valamint a területek regenerációjával, illetve másodlagos szukcessziójával (cserjésedés-fásodás, erdőregeneráció, gyepek regenerálódása) összefüggő változások.
3	Ócsai TK T5x5 84 jelű 5x5 km kiterjedésű terület újratérképezése	Kun András, Rév Szilvia	Ócsa és Felsőbabád-Újtelep térségben található muntaterület	AM Kártalanítási Keret	750	A terület megismételt (harmadik) élőhely-térképezése 2020 nyarán és őszén történt. Az elmúlt 10 évben bekövetkezett változások jelentős része a szántók művelése felhagyásának a következménye. Számos új parlag jött létre, a korábbiaknak csak egy részét szántották fel újra, többségük regenerálódó, még zavart, jellegtelen gyepek. Az üde mocsárrétek vagy kékperjés láprétek regenerációjának első lépése, a természetes élőhelytípusokra jellemző pázsitfűfélék strukturális mátrixa létrejött ennyi (vagy kevesebb) idő alatt. A kaszálatlan üde élőhelyeket ellepte az aranyvessző, a használaton kívüli száraz területeken jellemző a selyemkóró, máshol az akác vagy az ezüstfa előretörése, és ezáltal a további regeneráció akadályoztatása. A kaszált üde gyepek, a mocsár- és kékperjés láprétek állapotában feltűnő változás nem érzékelhető. Ez alól kivételt képeznek –

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszín	Forrás	Forrás nagyság (eFt)	Kutatás főbb eredményei
						feltehetően a vízállapotban bekövetkezett változás miatt – az elsásosodott és részben náddal befutott láp- és mocsárrétek (az Öreg-turján pereme körül, feltehetően a többlet talaj- és felszíni víz miatt). Jelentősek az erdők dinamikájával, valamint a cserjés-erdős területek regenerációjával, illetve másodlagos szukcessziójával (cserjésedés-fásodás, erdőregeneráció) összefüggő átalakulások. Legfontosabb változás a kőrisrontó gomba miatti jelentős területi kiterjedésű és intenzitású kőrisdölések következtében tapasztalható. A magyar kőris dominálta láp- és ligeterdők lombkoronaszintje olyan mértékben nyílt fel, ami leginkább egy egyenletes bontóvágáshoz tette hasonlatossá az érintett állományokat. A cserjeszintet és a gyepszintet sokhelyütt előzőnlötte a zöld juhar és az aranyvessző, nád, csalán gyomosítja, az értékes, élőhelyspecialista lágyszárú fajok helyett vágásnövényzet vált nagy területeken uralkodóvá.

4.2.4. Erdőrezervátumok felmérése

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszín	Forrás	Forrás nagyság (eFt)	Kutatás főbb eredményei
1	A DINPI az Ecolingua Bt-vel szerződött a Meszes-völgyi Erdőrezervátum SH4/13 jelű pályázatban kidolgozott erdőállapot-felvételi módszer szerinti felmérésére.	Standovár Tibor	Vértes: Meszes-völgy ER	AM Kártalanítási Keret	1250	A terület faállományának záródása átlagosan magas, igen fajgazdag, szerkezetessége ugyanakkor elmarad a kívánatostól/”elvárhatótól”. Az álló holtfa darabszám, illetve a fekvő holtfa mennyisége alacsony, illetve közepes. Igen magas a véderdő jellegű foltok aránya, amelyek megőrzése nem volt célja az erdőrezervátum programnak. A lágyszárú szint szegényes, a

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszín	Forrás	Forrás nagyság (eFt)	Kutatás főbb eredményei
						sziklagyepek, nyitottabb részek erősen taposottak. Az újulati szint, eltekintve 2-3 léktől, nem létező, minden egyes egyede lerágott, ugyanez elmondható a cserjékről is. A rezervátum erdődinamikája egyelőre zsákutcának tűnik; a nagy fák, idősebb állományrészek kidőlése egyelőre szórványos, azonban az összedőlés fokozódásával a csupasz, bozótos cserjések uralkodása vetíthető előre, amennyiben a vad jelentette problémával belátható időn belül nem néznek szembe az érintett ágazatok.

4.2.5. Közösségi jelentőségű élőhelytípus (erdő)

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszín	Forrás	Forrás nagyság (eFt)	Kutatás főbb eredményei
1	9130 Szubmontán és montán bükkös; 91G0 Pannon gyertyános-tölgyesek; 91H0 Pannon molyhos tölgyesek; 91I0 Euro-szibériai erdőssztyepp-tölgyesek; 91M0 Pannon cseres-tölgyesek felmérése a Natura 2000 élőhelytípusok monitorozására kidolgozott protokoll segítségével.	Kun András, Rév Szilvia	A Pilis és a Visegrádi-hegység területén 43 helyszínen	AM Kártalanítási Keret	1500	A felmért élőhelytípusokra a tapasztalatok alapján az erdészeti használat és a vadhatás volt legnagyobb hatással. Az inváziós fajok előretörése sokhelyütt tetten érhető.

4.2.6. Közösségi jelentőségű fajok felmérése

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszín	Forrás	Forrás nagyság (eFt)	Kutatás főbb eredményei
1	Közösségi jelentőségű fajok 2020 évi adatgyűjtése a DINPI működési területén	Baranyai Nagy Anikó, Baranyai Zsolt, Bártky Gellért, Bérces Sándor, Berkó Gyöngyi, Bezeczký Árpád, Bezeczký Gergely, Csihar László, Csóka Annamária, Csonka Péter, Darányi László, Dobi Fruzsina, Farkas Norbert, Fehér Balázs, Forintos Nikolett, Gáncs Viktor, Gellér Réka, Géringer Péter, Grabant Aranka, Halász Antal, Hartmann Johanna, Hegedűs András, Hegyi Zoltán, Hock Ferenc, Horváth Soma, Ilniczky Sándor, Juhász Zsolt, Kagyerják Pál, Karakai Tamás, Kazi Róbert, Klébert Antal, Kotán Attila, Kovács Tibor, Krajcsovsky Bence, Kun Zoltán, Macskásy Éva, Menyhárt Gellért, Merkl Ottó, Mike Eszter, Mocsári Vazul, Mocskonyi Zsófia, Németh Tamás, Novák Adrián, Novák Zsófia, Ócsai Péter, Pál Attila, Pribéli Levente, Privigyei Csaba, Riezing Norbert, Sári Gergő, Selmeczi Kovács Ádám, Standovár Tibor, Staudinger István, Sum Szabolcs, Szabóky Csaba, Szalóki Dezső, Szelenczey Béla, Szénási Valentin, Szendrey Iringó, Takács Alex, Takáts Kornél, Tallósi Béla, Tóth Balázs, Váradi Éva, Vidra Tamás, Vincze Tibor, Vízker András	DINPIg működési terület	AM Kártala-nítási Keret	305	Mindösszesen 7 faj 458045 egyedét mérték fel a DINPIg munkatársai és önkéntes adatgyűjtők összesen 81 személy. Felmérésre kerültek a magyar futrinka (<i>Carabus hungaricus</i>), nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>), kis apollólepke (<i>Parnassius mnemosyne</i>), hörcsög (<i>Cricetus cricetus</i>), eurázsiai hód (<i>Castor fiber</i>), kikeleti hóvirág (<i>Galanthus nivalis</i>), leánykökörcsin (<i>Pulsatilla grandis</i>) bizonyos populációi. Az adatok a natura 2000 országjelentés összeállítás szempontjából jelentősek.

4.2.7. Egyenesszárnyúak felmérése

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszín	Forrás	Forrás nagyság (eFt)	Kutatás főbb eredményei
1	Egyenesszárnyú-közösségek monitorozása	Szövényi Zsolt Gergely	Pilisszentiván: Nagyszénás	AM Kártalanítási Keret	125	2020-ban 6-9 fajos lokális Orthoptera együtteseket találtunk kis denzitással. A mintánkénti példányszám a két

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszín	Forrás	Forrás nagyság (eFt)	Kutatás főbb eredményei
						<p>mintavétel között a negyedére esett vissza. Összesen 15 faj jelenlétét mutattuk ki a területről: három szöcske és 12 sáskafaj, közülük egy sem védett. Domináns fajnak a nyár első felében és végén is a német szöcske (<i>Rhacocleis germanica</i>) bizonyult, amit a faji szinten nem azonosítható tarlósáska lárvák követtek az első mintavételkor. Augusztusban mindhárom gyakori fajuk előkerült a területről, júliusban pedig a bolygó tarlósáska (<i>Chorthippus vagans</i>) is. A továbbiak száraz gyepekhez, részben kifejezetten nyílt talajfelszínhez (<i>Oedipoda caerulescens</i>, <i>Calliptamus italicus</i>) kötődő illetve erdőszéli fajok.</p>
2	Egyenesszárnyú-közösségek monitorozása	Szövényi Zsolt Gergely	Nagykovácsi, Nagyszénás	AM Kártalanítási Keret	125	<p>Az előzőnél is alacsonyabb egyedsűrűségű egyenesszárnyú együttesek élnek. Mindössze 93 példány és 14 faj került elő a területről. Az erőszélekhez kötődő szöcskék voltak a domináns fajok. Hasonló élőhelyekhez kötődik az erdei</p>

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszín	Forrás	Forrás nagyság (eFt)	Kutatás főbb eredményei
						bunkóscsápúsáska (<i>Gomphocerippus rufus</i>) is, a további kísérőfajok a dúsabb félszárazgyepek (pl. <i>Leptophyes albovittata</i> , <i>Euthystira brachyptera</i>) és a száraz gyepek (pl. <i>Platycleis grisea</i> , <i>Pezotettix giornae</i>) fajai. Védett taxont idén sem találtunk az élőhelyen.
3	Egyenesszárnyú-közösségek monitorozása	Szövényi Zsolt Gergely	Budapest, Budai-hegység, Sas-hegy,	AM Kártalanítási Keret	125	Mindössze 12 egyenesszárnyú faj található a budai nyúlfarkfüves gyekben. A területre jellemző védett fűrészlábú szöcske (<i>Saga pedo</i>) ebben az évben nem került elő. A leggyakoribb fajoknak a xerofil gyepok sáskái: a zengő- (<i>Chorthippus biguttulus</i>) és a halk tarlósáska (<i>Ch. mollis</i>), a rövidnyakú sáska (<i>Euchorthippus declivus</i>) valamint a hasonló élőhelyek szöcskéje, a sűrű rétiszöcske (<i>Platycleis grisea</i>) bizonyultak.
4	Egyenesszárnyú-közösségek monitorozása	Szövényi Zsolt Gergely	Tóalmás: Boldogkátapus zta-dűlő	AM Kártalanítási Keret	125	Korábbi mintavételek itt nem történtek. Az első mintavételi alkalommal nagyon alacsony fajszám és egyedsűrűség érték (0,05-0,1 pld/m ² - 3-5 faj) volt tapasztalható. A

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszín	Forrás	Forrás nagyság (eFt)	Kutatás főbb eredményei
						második alkalommal nagyobb denzitású volt az együttes, azonban a fajgazdagsága ekkor is meglehetősen kicsi volt (0,2-1,5 pld/m ² - 3-5 faj). A mintavételek során összesen 11 faj került elő, közöttük egy védett, a sisakos sáska (<i>Acrida ungarica</i>). Az együttes összetétele tipikus, de szegényes szikes legelői együttes, a tengerzöld sáska (<i>Aiolopus thalassinus</i>) dominanciájával. Gyakori jellegzetes gyakoribb fajok voltak még az Oschei-rétisáska (<i>Chorthippus oschei</i>) és a vöröshasú tarlósáska (<i>Omocestus rufipes</i>).

2020 folyamán a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) által kijelölt lokalitásokban négy helyszínen történt az egyenesszárnyú rovarok (Orthoptera) közösség szintű monitorozása: 1. Pilisszentiván: Kis-Szénás: nyílt dolomit-sziklagyep (Seseli leucospermo-Festucetum pallentis); 2. Nagykovácsi, Nagy-Szénás: zárt dolomit-sziklagyep (Festuco pallenti-Brometum pannonicum); 3. Budapest, Sas-hegy: budai nyúlfarkfüves sziklagyep (Seslerietum sadlerianae); 4. Tóalmás: Boldogkátapuszta-dűlő: vakszik (Camphorosmetum annuae).

4.2.8. Kételtűek és hüllők felmérése

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszín	Forrás	Forrás nagyság (eFt)	Kutatás főbb eredményei
1	Kételtűek és hüllők monitorozása a Gödöllői-dombságon	Centeri Csaba, Zsembery Zita, Szénási	Gödöllői-dombság	AM Kártalanítási Keret	450	A babatvölgyi területen az erdei béka állománya közepesen erősnek minősíthető, ugyanitt a két gőtefaj létszáma alacsony. A járványhelyezett miatt nem

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszín	Forrás	Forrás nagyság (eFt)	Kutatás főbb eredményei
		Valentin				sikerült kimutatni a terültről egyik gőtefajt sem. A süllyási területen a vöröshasú unka és az erdei béka fajok egyedei kis számban kerültek elő. A mocsári békának sikerült petecsomóit észlelni. Sem vizuális, sem akusztikus kereséssel nem sikerült jelenlétét kimutatni. Az egyéb fajok tekintetében a megszokott alacsony egyedszámok voltak tapasztalhatóak. A szadai mintaterületen előkerült a vöröshasú unka. A közösségi szintű monitorozás a korábbi évekhez képest nem hozott változást a herpetofauna vonatkozásában.
2	Kétéltűek és hüllők monitorozása az Ócsai-turjánvidéken		Ócsa: Vizes-erdőben lévő XXVI. Csatorna, Egreszek, Láprétek	AM Kártalanítási Keret	420	A monitorozás során alacsony fajszámot tapasztaltak a vizsgált kétéltűek vonatkozásában. A mocsári- és az erdei béka petecsomók számlálása a láprétek sekély vizében a korábbi években alkalmazható volt. Az erdei és mocsári békára vonatkozó adatokat döntően a XXXVI. csatornától az erdészházig vezető monitoring útvonalon rögzítettük. A dunai tarajosgöte és pettyes göte palackcsapdája során nagyon kevés egyedét sikerült befogni, a dunai tarajosgöte előfordulást nem sikerült kimutatni. A korábbi években jelentősen visszaesett a XXVI. csatorna dunai tarajosgöte és pettyes göte állományainak létszáma. 2020-ban gőtefajokat a XXVI. csatornában egyáltalán nem sikerült befogni. Az éjszakai lámpázás során vizuálisan sem észleltük a fajok előfordulását. A homoki gyík a zöld gyík és a fürge gyík állományok felmérése vonal mentén történt. A homoki gyík állomány jelenléte stabil, azonban valamivel alacsonyabb létszámú, erősen visszaesett a másik két faj létszáma is, különösen a fürge gyík esetében, melyet a homokpusztán 2020-ban nem találtunk.
3	Kétéltűek és hüllők	Kovács Tibor	Pilis-visegrádi	AM Kártalanítási	420	A rendszeres monitorozásra kijelölt 16 víztest mellett 2020-

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszín	Forrás	Forrás nagyság (eFt)	Kutatás főbb eredményei
	monitorozása a Pilis-Visegrádi-hegységben		hegység: Pilisszentl ászló: János-tó, Jeges-tó; Visegrád: Paprét középső tó, Paprét felső tó; Dömös	Keret		ban további 40 helyszín vizsgálata történt meg a benne levő petecsomók számának rögzítésével. A tavaszi monitorozás során gyepi béka csak két tóban jelent meg, illetve egy hím példány hang alapján történő azonosítása történt a János-tóban is. A varangyok nászidőszakát nem mindenhol sikerült tökéletesen lehatárolni, így viszonylag kevés észlelés van, de a lerakott petezsinórok mennyisége alapján érdemi változás nem következett be 2019-hez képest. A gyíkok monitorozásában nem történt érdemi változás a korábbi évekhez képest, a megfigyelt egyedszám átlagos volt.
	Haragos-sikló monitorozása	Halpern Bálint	Budapest, Budaörs	AM Kártalanítási Keret	940	A kaszpi haragossikló felmérése céljából területbejárások történtek a Budaörsi Kopárokon, Sas-hegyen, Pesthidegkúton. Az eddigi észlelési adatokra illesztett minimális konvex poligonok a Farkas-hegyen 14,9 ha, míg a Sas-hegyen 6,1 ha minimális haragossiklók által használt területet rajzoltak ki. A Vörös-kőváron a hagyományos megfigyeléseket kiegészítették a rádiójeladás példányok nyomkövetése révén nyert adatpontok és így a terület a korábbi 7 hektáros kiterjedésről 38,3 hektárra nőtt. A területen egyedileg lefotózott példányok alapján minimum 66 haragossikló példány azonosítása történt meg eddig, 11 visszafogással. A rádiójeladóval ellátott haragossiklók egyéni mozgáskörzete 5,3-15,5 hektár között változott és jellemzően csak a dombon voltak átfedő területeik. A genetikai vizsgálatok eredményei alapján a Sas-hegyen és Budaörsön található haragossiklók a Duna menti élőhelyek állományával mutatnak hasonlóságot, viszont a Vöröskőváron és Villányban található állományok teljesen

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszín	Forrás	Forrás nagyság (eFt)	Kutatás főbb eredményei
						elkülönülnek. A Vöröskőváron található egyedek a legnagyobb hasonlóságot a Balkánról származó mintákkal mutattak és a relatív nagymértékű genetikai homogenitásuk is a valamikori kislétszámú betelepítés teóriáját erősíti.
1.2	Potenciális rákosi vipera állományok keresése a DINPI működési területén	Halpern Bálint	Felső-Turjánvidék	AM Kártalanítási Keret	560	A terepbejárások eredménytelenek voltak. A vizsgált területek közül a rákosi vipera legnagyobb valószínűséggel a Szabad-réten lehet jelen, amely határos az Alsópeszér és Ordító-külső gyepterületeken jelenleg ismert részállományokkal. A Szabad-réten elhelyezkedő potenciális élőhely vegetációja hasonló a Peszéradacsi-rétek rákosi vipera élőhelyeihez. 2020-ban Láng Lóránt hivatásos vadász elmondása alapján észlelt egy rákosi viperát. A Szabad-réten a bejárások 94,1%-a a rákosi vipera észleléséhez alkalmas időpontban zajlott, azonban a mintavételi ráfordítás (6 embernap) nem volt elegendő. A Potlék-réten húzódó magaslaton korábban voltak észlelések, tehát a Potlék-réten található potenciális élőhelyek valaha egykori, rákosi vipera által foglalt élőhelynek tekinthetők. A Potlék-réten a bejárások 88,9%-a a rákosi vipera észleléséhez alkalmas időpontban zajlott, és a mintavételi ráfordításnak (33 embernap) statisztikailag elegendőnek kellett volna lennie legalább egy rákosi vipera egyed kimutatásához, de nem volt észlelés. Az Éleslőtér a korábbi megfigyelések szerint vipera élőhelynek tekinthető. A korábbi észlelések közelében található potenciálisan alkalmas gyepek azonban jelenleg túllegeltetettek. Az Éleslőtéren a bejárások 86,8%-a a rákosi vipera észleléséhez alkalmas időpontban zajlott, és a mintavételi ráfordításnak (18 embernap)

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszín	Forrás	Forrás nagyság (eFt)	Kutatás főbb eredményei
						statisztikailag elegendőnek kellett volna lennie legalább egy rákosi vipera egyed kimutatásához, de nem volt észlelés. A felmért potenciális élőhelyek jellege alapján a Gyakorlótéren és a Madarasi-tónál nagyon kicsi a valószínűsége a rákosi vipera jelenlétének.
	Dunai tarajosgöte adatgyűjtés	Sári Gergő	Farmos	AM Kártalanítási Keret	50	A felmérés során 11 példányt figyeltünk meg a farmosi gátórház térségében két pontban.
2	Mocsári teknős (Emys orbicularis) tojásrakó helyek vizsgálata	Halpern Bálint	Turjánvidék	AM Kártalanítási Keret	350	A vizsgálati terület egyetlen aktuálisan ismert mocsári teknős tojásrakó helye az ócsai Öregturjától nyugatra eső homoki gyepekben található. 2020-ban a felmért 14 potenciális tojásrakó hely közül csak ezen a helyszínen sikerült kimutatni mocsári teknős fészkek jelenlétét. Itt, egy meglehetősen nagy kiterjedésű területre összesen 62 fészkek volt. A fészkek erős szétszórtsága, a mozaikos élőhelyek nehéz átvizsgálhatósága miatt valószínű, hogy a megtaláltnál lényegesen több fészkek volt a 2020-as évben, így ezt a helyszínt jelentős mocsári teknős tojásrakó helyként kezelhetjük. Valamennyi fészkek ki volt kifosztva, a jelek (nyomok, ürülék) szerint a fő predátor a vörös róka volt. Ez a hazai és a környező országokban élő többi mocsári teknős állomány esetén tapasztalt képre utalt, amely valószínűsíti a 100%-ot közelítő fészkepredációs arányt.

4.2.9. Ritka és telepesen fészkelő madárfajok felmérése

2020-ban a ritka és telepesen fészkelő madárfajok felmérése rendben megtörtént. A telepesen fészkelő fajok közül 22 faj fészkelését észleltük működési területünkön. A 84 felmért helyszínen összesen 5791 fészkelő pár fordult elő. A fészkelő helyeket veszélyeztető tényezők közül a felmérők idén is több helyen említik a területek szárazodását (Ipolyszög láp, Hajtamocsár, Tápíószecső, ceglédi Nagy-szék).

A stabil költőhelyű fajok esetében 24 faj fészkelési adatait rögzítettük. A 922 fészkelő párnak 360 biztos költéséből 136 költés volt sikeres, 53 sikertelen, a többi fészkelés sorsa ismeretlen.

No.	Monitorozási projekt tárgya	Kutató	Monitorozási projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás nagysága (ezer Ft)	Kutatás főbb eredményei
1	Ritka és telepesen fészkelő madárfajok felmérése	DINPI őrszolgálat tagjai	DINPI működési területe	DINPI saját költségvetés	300	Telepesen fészkelő fajok: 22 faj, 84 fészektelep (5791 fészkelő pár) Stabil költőhelyű fajok: 24 faj 922 fészkelő pár.
	Kócsag és gémtelep légi felmérése	Vásárhelyi Gábor	Biatorbágy, Farnos, Tápaiószecső	AM Kártalanítási Keret	500	Biatorbágyon 89, Farnoson 32, Tápaiószecsőn 43 fészket azonosítottunk.

4.2.10. Emlősök felmérése

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszín	Forrás	Forrás nagyság (eFt)	Kutatás főbb eredményei
1	Gyöngybagoly köpet analízis	Mátics Róbert	Mezőföld, Vértes-Velencei-hegység, Komárom - Esztergomi sík, Észak-alföld	AM Kártalanítási Keret	400	Mezőföld a cickányok aránya 12-37%, Medináról nagy számban kerültek elő vízcickányok (4,1%) és kiemelkedő, 30% fölötti a keleti cickány aránya. A mezei pocok aránya kissé magasabb a megelőző évinél. A Vértes-Velencei-hegység középtájról nem sikerült mintát gyűjteni. Komárom-Esztergomi sík: összesen 432 zsákmányállat került elő. A mezei pocok aránya 33-44%, a populációk csökkenésnek indultak. Az északi pocok a 4 darab 2020-as ácsi mintákból kettőben volt jelen 2-2 példánnyal 2020-ban a cickányok 7-12,5%-kal voltak jelen. Vízcickányok nem kerültek elő. Az egérfélék 42-57%-kal vannak jelen, ez ismét emelkedés. Ennek legfontosabb összetevője a Rattus fajok 14-26%-os aránya. Észak-alföldi Hordalékkúp-síkság: A két szentlőrinc-káti mintából összesen 314 zsákmányállatot határoztunk meg. A mezei pocok aránya 39-50%. A ritka pocokfajok közül a csalitjáró (és persze az északi) pocok nem került

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszín	Forrás	Forrás nagyság (eFt)	Kutatás főbb eredményei
						elő, a többi faj jelen van. Mindkét mintában magas a cickányok aránya (35 ill. 40%), ami elsősorban ez erdei cickánynak köszönhető (15 ill. 23%). Vízicickányok mindkét mintából előkerültek. Az egerek aránya 10 ill. 15%, alacsony. Minden fajuk előkerült. A törpeegér az egyik mintában van jelen 1%-kal. A güzüegér mindkettőben 2,4 és 2,6%-kal. Színesítő elemként házi veréb, énekesmadarak és ásóbékák kerültek elő. A minták diverzitása 1,6-1,8, magas.
2	Nagyragadozó előfordulások felmérése a Börzsönyben	Darányi László	Börzsöny	AM Kártalanítási Keret	25	A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság működési területén 2020-as év során munkatársaink medve (<i>Ursus arctos</i>) előfordulást nem detektáltak. Farkas (<i>Canis lupus</i>) előfordulás tekintetében 5 adattal rendelkezünk a Börzsöny területéről. Hiúz (<i>Lynx lynx</i>) esetében pedig 28 rekord került az adatbázisunkba az év során. Kamera csapdával konkrét állatészlelés farkas esetében 3, míg hiúz esetében 1 alkalommal volt.
3	Ürge populációk felmérése	Bajor Zoltán, Bérces Sándor, Csihar László, Csóka Annamária, Csonka Péter, Hegyi Zoltán, Kazi Róbert, Kiss Péter, Klébert Antal, Mocsári Vazul, Ócsai Péter, Riezing Norbert, Sári Gergő, Staudinger István, Szénási Valentin, Váczi Olivér, Vidra Tamás,	DINPIg 39 helyszín	AM Kártalanítási Keret+ DINPI Sajat költségvetés	300 100	A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság működési területén 2020-ban 39 helyen mértük fel a fokozottan védett ürge (<i>Spermophilus citellus</i>) lakóüregeket. Az NBmR protokoll szerinti transzekt menti számlálást 2020-ban 22 helyszínen végeztük el.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszín	Forrás	Forrás nagyság (eFt)	Kutatás főbb eredményei
		Vincze Tibor				
4	Pele fajok elterjedésének felmérése	Bíró S, Czumpf A, Csonka P, Hegyi Z, Ócsai P, Selmeczi Kovács Á	DINPIg: Bajóti Bűdös-lyuk, Farmos Fót: Somlyó, Kismaros: Medina, Pisznicei Határ-barlang, Szokolya, Balassagy armat	AM Kártala-nítási Keret	15	Igazgatóság működési területén 8 helyszínen 3 pelefaj került elő.

4.2.11. Denevérközösségek felmérése

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszín	Forrás	Forrás nagyság (eFt)	Kutatás főbb eredményei
1	Denevér-fajok felmérése a Börzsöny területén	Görföl Tamás	Börzsöny	AM Kártalanítási Keret	300	A szülőkolóniák felmérése a solymári r.kat. templom, a bajóti r.kat. templom, a csóvári evangélikus templom, a rádi vadászház, a penci evangélikus templom, a fehérvárcsurgói torony, a tatárszentgyörgyi r.kat. templom és a tatabányai alsógallai r.kat. templom épülete mintavételi helyeken, 2020. június-július hónapokban, helyszínenként egy alkalommal – a kiírásnak megfelelően – megtörtént. A felmérő tíz NBmR helyszín közül hét helyszínen talált jelentősebb denevér szülőkolóniát. Sajnálatos módon a rádi vadászház és a fehérvárcsurgói Károlyi-kastély hosszú ideje teljesen alkalmatlan a denevérek számára. A felmérés során a Natura 2000 jelölőfajok közül a közönséges denevér (<i>Myotis myotis</i>), hegyesorrú denevér (<i>Myotis blythii</i>), kis patkósorrú denevér

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszín	Forrás	Forrás nagyság (eFt)	Kutatás főbb eredményei
						(Rhinolophus hipposideros) szülőkolóniáit és a térségben kevésbé gyakori, fokozottan védett hosszúszárnyú denevér (Miniopterus schreibersii) egyetlen példányát találta meg. A gyakori épületlakó fajok közül ezen felül csak a szürke hosszúfülű denevért (Plecotus austriacus) egy példányát és feltehetően közöséges késeidenevér (Eptesicus serotinus) nyomait észlelte. A tavalyi évekhez viszonyítva Pencen és Tatárszentgyörgyön is enyhén gyarapodott a Myotis kolónia, míg Fehérvárcsurgón a víztározóban sokkal kevesebb állat volt. A solymári katolikus templomban a vegyes Myotis szülőkolónia a padlás torony felőli oldalán, a tetőfólia mögött került meg. Legalább 50 példány biztosan jelen volt, de létszámuk a tavalyi értéket valószínűleg nem érte el. Tatabánya, Alsógallai római katolikus templom padlástér denevérek számára meglepően jó adottságú, a felmérő egy példány szürke hosszúfülű denevért (Plecotus austriacus) talált a tetőtérben.
2	Denevér élőhelyek felmérése a DINPI működési területén	Hegyi Zoltán	DINPIg	AM Kártalanítási Keret	300	A 2020. évben 68 helyszínen 33 alkalommal történt meg a denevér állományok felmérése. A monitoring során 18 faj (Barbastella barbastellus, Eptesicus serotinus, Miniopterus schreibersii, Myotis bechsteinii, Myotis blythii, Myotis daubentonii, Myotis emarginatus, Myotis myotis,

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszín	Forrás	Forrás nagyság (eFt)	Kutatás főbb eredményei
						Myotis mystacinus, Myotis nattereri, Nyctalus noctula, Pipistrellus kuhlii, Plecotus auritus, Plecotus austriacus, Rhinolophus euryale, Rhinolophus ferrumequinum, Rhinolophus hipposideros, Vespertilio murinus) 38 000-nél több egyedét észleltünk.

4.2.12. Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos feladatok

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszín	Forrás	Forrás nagyság (eFt)	Kutatás főbb eredményei
1	Idegenhonos inváziós fajok állományainak átfogó felmérése	Hock Ferenc	DINPIg működési területe	AM Kártalanítási Keret	500	Az összesen 17 faj 3726 előfordulását dokumentálták. Ezek mellett felvételezésre kerültek a rendelet mellékletében nem szereplő, de természetvédelmi szempontból veszélyes inváziós fajok is (58 faj 8501 adata).

4.2.13. Kezelések monitorozása

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszín	Forrás	Forrás nagyság (eFt)	Kutatás főbb eredményei
1	Természetvédelmi célú rendszeres kezelések élőhelyekre gyakorolt hatásának vizsgálata felmérése	Rév Szilvia	Tápió-Hajta Vidéke TK, Sárréti TK	AM Kártalanítási Keret	400	A DINPI saját hasznosításában álló gyepterületeken a kutatás: 1. Meghatározta a természetvédelmi cél szerint egységesnek tekinthető kezelési blokkokat. 2. Elvégezte a gyepterületek dokumentálását és hatásának vizsgálatát. 3. Az egyes kezelési blokkok hosszútávú természetvédelmi céljait meghatározta. 4. A célokhoz kezelési feladatok rendelt. 5. A felmérés eredményeit adatbázis formátumú tanulmányban foglalta össze. A felmérés kimutatta: a

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszín	Forrás	Forrás nagyság (eFt)	Kutatás főbb eredményei
						kítűzött reális kezelési feladatok többségében teljesültek.

4.2.14. Biodiverzitás nap

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszín	Forrás	Forrás nagyság (eFt)	Kutatás főbb eredményei
1	A Börzsöny, Nagy Hideg-hegy 1,7 km ² -es területén a teljes biodiverzitás felmérése.	Lőkös László Papp Beáta Kecskés Ferenc Szita Éva Szinetár Csaba Hornung Erzsébet Novák János Cser Balázs Farkas Sándor Kondorosy Előd Koczor Sándor Tallósi Béla Tóth Balázs Józan Zsolt Vas Zoltán Keresztessy Katalin Vági Balázs Kocsi Attila Kovács Attila Láng Rita Tamás Ádám Kovács Dávid Ujhegyi Nikolett Rné Tóth Mária Lanszki Zsófia	Börzsöny, Nagy Hideg-hegy	AM Kártalanítási Keret	700	A rendezvényen 48 kutató, 3 segítő és 2 meghívott tanár vett részt. A gyűjtött fajok száma 2450 volt. A legnagyobb fajszaót 701 a bogarak (Coleoptera) adták, de jelentős volt az edényes növények (351 faj) és a lepkék (247 faj) száma. Ezek felett még a poloskák, a kabócák, a fullánkosok aránya is nagy volt. Jelentős számú gombafajt (115 faj) sikerült regisztrálnunk, ami előzetes és utólagos gyűjtéseknek köszönhető.

4.3. TIR-be betöltött és betöltésre előkészített adatok modulonként

Biotika almodul

2020 folyamán a Duna-Ipoly Nemzeti Park biotikai adatbázisába 243 811 darab új rekord került be, így év végén összesen 1 867 416 rekordot tartalmazott. A betöltött adatok az alábbi forrásokból származnak:

Adat forrása	Rekordszám
DINPI dolgozói által gyűjtött adat	199 080
Kutatási jelentések betöltött adatai	27 636
Külső adatszolgáltatóktól érkező adata	17 095

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

A betöltött adatok keletkezésének ideje és típusa szerint:

Adat keletkezésének ideje	Rekordszám
2020-ban gyűjtött adat	167 724
Korábbi évekből származó adatok feldolgozása	27 636
Külső adatszolgáltatóktól érkező adata	17 095

Adat típusa	Rekordszám
Védett fajok adatai	206 005
ebből fokozottan védett fajok adatai	43 539
Natura 2000 Élőhelyvédelmi irányelv függelékén szereplő fajok	56 822
Natura 2000 Madárvédelmi irányelv függelékén szereplő fajok	61 074
Inváziós fajok adatai	13 011
ebből EU inváziós fajlistán szereplő fajok adatai	3 767

Vagyon almodul

A TIR vagyon-moduljában 2010 tavaszától tárolt adataink 2014 decemberében az OKIR rendszerbe áttöltésre kerültek. E központi adatbetöltés után az időnként felmerülő változásokat azonnal átvezettük/átvezetjük az adatbázisban, így nyilvántartásunk naprakész.

Az OKIR TIR alrendszerében tárolt adatok:

A vagyon-almodulban tartjuk nyilván a hasznosításba adott, vagyonkezelésünkben lévő területek szerződéseinek alábbi adatait (2020.12.31-én 229 db szerződés):

- bérlő neve,
- szerződés kelte,
- szerződés iktatószáma,
- megállapodás kelte (tól, ig),
- bérelt földrészletek hrsz-a,
- bérelt földterület nagysága (ha, AK),
- hasznosítás módja,
- bérleti díj.

A vagyon-almodulban tartjuk nyilván az állatokat is (2020.12.31-én 819 db állat), a következő adatokkal:

- állat ENAR száma,
- születési ideje,
- ivara, fajtája,
- melyik állatcsoportozáshoz tartozik,
- az anya ENAR száma,
- bekerülés dátuma és jogcíme,
- tenyészállat-e,
- Pénzügyi, Számviteli és Munkaügyi Oszt. tételesen nyilvántartja-e, ha igen, mikortól,
- utódai.

Ingtatlan almodul

A TIR-ből 2014 decemberében az OKIR rendszerbe áttöltésre került Ingatlan almodulban 26.007 ingatlan 34.180 alrészletének adatait tároljuk. Az ingatlanokra vonatkozó információ 56 db mező szerint tartalmazhat adatot, melyek feltöltése, illetve naprakészre javítása az AM által koordináltan központilag, – valamint a DINPI által egyedileg is – folyamatban van.

4.4. Jelentési kötelezettség

Elkészítettük az Európai Parlament és a Tanács az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről szóló 1143/2014/EU rendelete mellékletében szereplő fajokról szóló jelentést az AM részére. A jelentés összesen 18 faj 3614 előfordulási adatait, valamint az azok korlátozására vagy kiirtására irányuló beavatkozások listáját is tartalmazza. A mechanikus és / vagy kémiai úton történő inváziós visszaszorítási munkák listája 51 rekordot tartalmaz.

Elkészítettük *„Az európai uniós jegyzéken szereplő idegenhonos inváziós fajok terjedési útvonalainak magyarországi átfogó elemzése és értékelése, valamint a terjedési útvonalak cselekvési tervei”* című dokumentum alapján, az idegenhonos inváziós fajok fő terjedési útvonalai szerinti csoportosításban, az érintett fajok előfordulásairól és kezeléseiről szóló jelentést. Ez alapján a DINPI területén megtalálható idegenhonos inváziós fajok 6 terjedési útvonal mentén jelentek meg. Az idegenhonos inváziós fajok elleni védekezés érdekében folytatott 2020. évi munkák részletezését az 5.5. táblázat tartalmazza.

5. Természetvédelmi kezelési tevékenység

5.1.A) Természetvédelmi kezelési tervek

A természetvédelmi kezelési tervekről az alábbi táblázat ad áttekintést. A táblázat félkövérrel kiemelt sorai jelzik a 2020-ban aktualizált természetvédelmi kezelési terveket.

A védett vagy védelemre tervezett terület neve	Terv. terület mérete (ha)	Megalapozó dokumentáció	Részletes tv. kezelési terv	"C" fejezet, jogszabály melléklete	Készítés éve
Adonyi TT	0,9	van	van	előkészített	Területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Alcsúti Arborétum TT	40,5	van	van	nincs	
Belsőbárándi Tátorjános TT	49,7	van	van	van	2007-ben kihirdetve
Budai TK	10 479,2	van	van	nincs	
Budai TK részterülete: Szénások Európa Diplomás terület	1 748,8	van	van	van	2008-ban kihirdetve
Budai TK részterülete: Normafa és térsége	303,9	elkészült	előkészítés alatt	előkészítés alatt	2020-ban folytatódott a részletes természetvédelmi kezelési terv összeállítása és a zónarendszer pontosítása. Többször egyeztetünk a vagyonkezelő részéről kijelölt Normafa Park Fenntartó és Üzemeltető Intézménnyel.
Budai Sas-hegy TT	30,5	van	van	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Budakalászi Kemotaxonómiai Botanikus Kert TT	5	van	van	van	2003-ban kihirdetve
Budapesti Botanikus Kert TT	2,7	nincs	nincs	nincs	
Ceglédi-rét TT	17,4	van	van	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Csévharaszi Borókás TT	128,8	van	van	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Dabasi Turjános TT	140,4	van	van	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Dinnyési-Fertő TT és tervezett bővítése	1160	van	van	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Duna-Ipoly Nemzeti Park	6 0314	van	nincs	nincs	
Duna-Ipoly Nemzeti Park dunai területek	117,6	van	van	nincs	

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

A védett vagy védelemre tervezett terület neve	Terv. terület mérete (ha)	Megalapozó dokumentáció	Részletes tv. kezelési terv	"C" fejezet, jogszabály melléklete	Készítés éve
Duna-Ipoly Nemzeti Park Ipoly-völgy	2 442,2	van	van	nincs	
Duna-Ipoly Nemzeti Park Szentendrei-szigeti területe	1 576,7	van	van	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Dunaalmási-kőfejtők TT	230,1	van	van	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Érdi Kakukk-hegy TT	9,3	van	van	van	2007-ben kihirdetve
Fóti Somlyó TT	196,6	van	van	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Földtani alapszelvények megóvását szolgáló természeti emlékek	24,3	van	van	van	2015-ben kihirdetve
Fővárosi Állat- és Növénykert TT	10,76	van	van	van	2013-ban kihirdetve
Gellérthegy TT	39,7	van	van	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Gerecsei TK	8 617,4	van	van	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Gerje-mente tervezett TK	1051,9	elkészült	előkészítés alatt	előkészítés alatt	2020-ban folytatódott a védetté nyilvánításhoz szükséges dokumentációk összeállítása*
Gödöllői Dombvidék TK	11 674,3	van	van	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Gödöllői Királyi Kastélypark TT	26,1	nincs	nincs	nincs	
Háros-szigeti ártéri erdő TT (bővítéssel)	60,2	van	van	van	2009-ben kihirdetve
Jókai Kert TT	3,2	van	van	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
József-hegyi barlang felszíne tervezett TT	2	nincs	nincs	nincs	
Kaptárkövek megóvását szolgáló természeti emlékek	5,6	van	van	van	2014-ben kihirdetve
Küdői-hegy tervezett TT	70	nincs	nincs	nincs	
Magyarország Földrajzi Központja TT	4,6	van	van	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Martonvásári Kastélypark TT	67,6	nincs	nincs	nincs	
Nagykőrösi Pusztai Tölgyesek TT	~400	átdolgozandó	nincs	nincs	
Ócsai TK	3 856,6	van	nincs	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Pákozdi Ingókövek TT	48	nincs	nincs	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Pál-völgyi-barlang Felszíne TT	4,7	van	van	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

A védett vagy védelemre tervezett terület neve	Terv. terület mérete (ha)	Megalapozó dokumentáció	Részletes tv. kezelési terv	"C" fejezet, jogszabály melléklete	Készítés éve
					meg, átdolgozandó
Peregi Parkerdő TT	11,7	van	van	nincs	
Pogácsa-legelő TT	263,1	van	van	van	2014-ben kihirdetve
Rácalmási-szigetek TT	381,8	nincs	nincs	nincs	
Rétszilasi-tavak TT	1 495,5	nincs	nincs	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Sárréti TK	2 203,7	nincs	van	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Sárvíz-völgye TK	3 532,9	van	nincs	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Székesfehérvári Homokbánya TT	121	nincs	nincs	nincs	
Szemlő-hegyi-barlang Felszíne TT	1,1	nincs	van	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Szentendrei rózsa termőhelye TT	0,4	van	van	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Tápió-Hajta vidéke TK	4 876,3	van	van	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Tatai Kálvária-domb TT	2,8	nincs	nincs	nincs	
Táti- és süttöi Duna szigetek TT	299,91	van	van	van	2020-ban kihirdetve
Tétényi-fennsík Nagy Puszta tervezett TT	148	van	van	van	2011-ben kihirdetve
Turai Legelő TT	14	van	van	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Ürbő-puszta tervezett TT	56 (+ 937 hektár, ha vagyont kezelés be kapjuk)	nincs	nincs	nincs	2020-ban folytatódott a kezelési tervet megalapozó dokumentáció elkészítése.
Vácrátóti Arborétum TT	28,9	nincs	nincs	nincs	
Velencei-tavi Madárrezervátum TT	820	van	van	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Vértesi TK	16 525,4	van	nincs	nincs	
Vértesszőlősi Előember-telep TT	35,3	nincs	nincs	nincs	

* **Gerje-mente tervezett TK:** Több pontban is megtörtént a természetvédelmi kezelési tervet megalapozó dokumentáció munkaközi anyagának aktualizálása, melyet 2020. március 18-án megküldtünk az AM NPTF részére, szakmai véleményezést kérve, amit 2020. április 20-án meg kaptunk. A véleményezés alapján a javított dokumentáció elkészült, ezt követően megkezdtük a részletes természetvédelmi kezelési terv összeállítását. A természetvédelmi kezelési terv összeállításakor az egyes kezelési blokkok meghatározásánál alapvetően támaszkodtunk az igazgatóságunk megrendelésére Rév Szilvia botanikus által 2019-2020-ban összeállított adatgyűjtés eredményeire. A kutatás a DINPI saját hasznosításában álló gyepterületeken a tényleges gyephasznosítást és a biológiai állapot változását tárja fel.

5.1.B) Natura 2000 fenntartási tervek

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás igénybevételének részletes szabályairól szóló 43/2012. (V. 3.) VM rendelet alapján finanszírozott elfogadott fenntartási tervvel érintett területek a következők:

Kód	Natura 2000 terület neve	Natura 2000 terület típusa	fenntartási terv
HUDI20001	Ácsi gyepek	kTT	2014-ben elfogadásra került
HUDI20002	Adony-Perkátai löszvölgyek	kjTT	2014-ben elfogadásra került
HUDI20003	Alapi kaszálórétek	kjTT	2014-ben elfogadásra került
HUDI20026	Alsó-Ipoly-völgy	kjTT	2016-ban elfogadásra került
HUDI20050	Alsó-Tápió és patak völgyek	kjTT	2014-ben elfogadásra került
HUDI20004	Aszal-völgy	kjTT	2014-ben elfogadásra került
HUDI20005	Bársonyos	kjTT	2014-ben elfogadásra került
HUDI20007	Besnyői löszvölgy	kjTT	2014-ben elfogadásra került
HUDI20011	Csépi gyepek	kjTT	2014-ben elfogadásra került
HUDI20013	Csolnoki löszgyepek	kjTT	2014-ben elfogadásra került
HUDI20014	Debegió-hegy	kjTT	2016-ban elfogadásra került
HUDI20034	Duna és ártere	kjTT	2016-ban elfogadásra került
HUDI20016	Epöli szarmata vonulat	kjTT	2014-ben elfogadásra került
HUDI20052	Érd-Százhalombattai táblarög	kjTT	2016-ban elfogadásra került
HUDI20017	Érd-Tétényi plató	kjTT	2016-ban elfogadásra került
HUDI20019	Felső-Tápió	kjTT	2016-ban elfogadásra került
HUDI20021	Gerje-mente	kjTT	2014-ben elfogadásra került
HUDI20022	Gógány- és Kőrös-ér mente	kjTT	2014-ben elfogadásra került
HUDI20040	Gödöllői-dombság peremhegyei	kjTT	2016-ban elfogadásra került
HUDI20025	Hajta mente	kjTT	2014-ben elfogadásra került
HUDI21056	Jászkarajenői puszták	kjTT	2016-ban elfogadásra került
HUDI20027	Kelet-Mezőföldi löszvölgyek	kjTT	2014-ben elfogadásra került
HUDI20028	Kirvai löszgyepek	kjTT	2014-ben elfogadásra került
HUDI20032	Mocsai ürgés legelő	kTT	2014-ben elfogadásra került
HUDI20033	Móri-árok	kjTT	2014-ben elfogadásra került
HUDI20036	Nagylóki löszvölgyek	kjTT	2014-ben elfogadásra került
HUDI20037	Nyakas-tető szarmata vonulat	kjTT	2014-ben elfogadásra került
HUDI20041	Póc alja	kjTT	2014-ben elfogadásra került

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Kód	Natura 2000 terület neve	Natura 2000 terület típusa	fenntartási terv
HUDI20042	Ráckevei Duna-ág	kjTT	2016-ban elfogadásra került
HUDI20043	Rekettyés	kjTT	2014-ben elfogadásra került
HUDI20044	Sárrét	kjTT	2014-ben elfogadásra került
HUDI20046	Székek	kjTT	2016-ban elfogadásra került
HUDI20045	Szigethalmi homokbuckák	kjTT	2014-ben elfogadásra került
HUDI20048	Szomódi gyepek	kjTT	2014-ben elfogadásra került
HUDI20024	Tápiógyörgye-Újszilvási szikések	kjTT	2014-ben elfogadásra került
HUDI20054	Velencei-tó	kjTT	2014-ben elfogadásra került

A DINPI által korábban elkészített, az FM által jóváhagyott Natura 2000 fenntartási tervek:

Kód	Natura 2000 terület neve	Natura 2000 terület típusa	fenntartási terv
HUDI20012	Csévharaszi homokvidék	kjTT	2011-ben elfogadásra került

Az átmeneti támogatás keretében a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium megbízásából korábban elkészült fenntartási tervek:

Kód	Natura 2000 terület neve	Natura 2000 terület típusa	fenntartási terv
HUDI20031	Lajoskomáromi löszvölgyek	kjTT	2009-ben elfogadásra került
HUDI20047	Szigeti homokok	kjTT	2009-ben elfogadásra került
HUDI20051	Turjánvidék	kjTT	2009-ben elfogadásra került
HUDI20053	Velencei-hegység	kjTT	2009-ben elfogadásra került
HUDI20055	Veresegyházi-medence	kjTT	2009-ben elfogadásra került
HUDI30002	Zámolyi-medence	kTT	2009-ben elfogadásra került

A Földművelésügyi Minisztériummal kötött TMF657/2015. számú támogatói okiratban foglaltak alapján finanszírozott alábbi 5 Natura 2000 természetmegőrzési terület fenntartási tervének elkészítése, felülvizsgálata történt meg:

Kód	Natura 2000 terület neve	Natura 2000 terület típusa	fenntartási terv
HUDI20006	Belsőbárándi löszvölgy	kjTT	2018-ban elfogadásra került
HUDI20010	Budaörsi kopárok	kjTT	2018-ban elfogadásra került
HUDI20029	Kocsi gyepek	kjTT	2018-ban elfogadásra került
HUDI20055	Veresegyházi-medence	kjTT	2018-ban elfogadásra került
HUDI20035	Nagykőrösi pusztai tölgyesek	kjTT	2019-ben elfogadásra került

Megtörtént a Földművelésügyi Minisztériummal kötött TMF/608/5/2016. számú támogatói okiratban foglaltak alapján finanszírozott 2 Natura terület fenntartási tervének elkészítése:

Kód	Natura 2000 terület neve	Natura 2000 terület típusa	fenntartási terv
-----	--------------------------	----------------------------	------------------

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

HUDI20023	Gödöllői dombság	kjTT	2019-ben elfogadásra került
HUDI20020	Gerecse	kjTT	2020-ban elfogadásra került

Megtörtént a Földművelésügyi Minisztériummal kötött TMF/559/6/2017. számú támogatói okiratban foglaltak alapján finanszírozott 4 Natura terület fenntartási tervének elkészítése:

Kód	Natura 2000 terület neve	Natura 2000 terület típusa	fenntartási terv
HUDI20018	Északi-Gerecse	kjTT	2020-ban elfogadásra került
HUDI20047	Szigeti homokok	kjTT	AM elfogadásra felterjesztve
HUDI20049	Szentgyörgypuszta	kjTT	2020-ban elfogadásra került
HUDI20053	Velencei-hegység	kjTT	területi egyeztetés még folyamatban

Megtörtént az Agrárminisztériummal kötött TMF/334/6/2018. számú támogatói okiratban foglaltak alapján finanszírozott Natura terület fenntartási tervének elkészítése:

Kód	Natura 2000 terület neve	Natura 2000 terület típusa	fenntartási terv
HUDI30001	Vértés	kjTT	2020-ban elfogadásra került

Megtörtént az Agrárminisztériummal kötött TMF/150/7/2019. számú támogatói okiratban foglaltak alapján finanszírozott Natura terület fenntartási tervének elkészítése:

Kód	Natura 2000 terület neve	Natura 2000 terület típusa	fenntartási terv
HUDI20009	Budai-hegység	kjTT	területi egyeztetés még folyamatban
HUDI20030	Központi Gerecse	kjTT	területi egyeztetés még folyamatban

Folyamatban van az Agrárminisztériummal kötött TMF/487/5/2019. számú támogatói okiratban foglaltak alapján finanszírozott Natura terület fenntartási tervének elkészítése:

Kód	Natura 2000 terület neve	Natura 2000 terület típusa	fenntartási terv
HUDI20039	Pilis és Visegrádi-hegység	kjTT	területi egyeztetés még folyamatban
HUDI20015	Déli-Gerecse	kjTT	területi egyeztetés még folyamatban
HUDI20038	Nyugat-Cserhát és Naszály	kjTT	területi egyeztetés még folyamatban
HUDI20008	Börzsöny	kjTT	területi egyeztetés még folyamatban
HUDI10006	Tatai Öreg-tó	kmT	területi egyeztetés még folyamatban

5.2. Élőhely-fenntartás, kezelés

5.2.1. Élőhelyeket érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások

Pilis-Budapest környéki TE

A 2020. év elején a talaj télen nem töltődött föl nedvességgel, így már márciusban súlyos aszály alakult ki. Az aszály csak június végén enyhült, de ez több, korai csapadékot, jobb

vízállapotot igénylő faj esetében már későinek bizonyult. Továbbra is gondot okoz, hogy a tavaszi, nyár eleji szárazság idején a vaddisznó kondák nem az erdők alját, hanem gyepeket túrták fel, helyenként jelentős élőhely- és fajpusztulást (pl.: *Iris pumila*, *Glyphipterix loricatella*) okozva (pl.: Újlaki-hegy – Hármashatár-hegy – Szarvas-hegy vonulata és környező területek), valamint egyes ritka fajok élőhelyének zavarását okozva (pl.: *Anchusa ochroleuca*).

A szárazsággal összefüggésben súlyos problémát jelentett az, hogy a 2020-ban kialakult járvány helyzet és a bevezetett korlátozó intézkedések hatására jelentősen megnőtt a Budapest környéki védett területek látogatottsága. A fertőzés lehetőségének, terjedésének megakadályozása érdekében a kirándulók, turisták igyekeztek elkerülni a frekventáltabb, forgalmasabb turista útvonalakat, helyszíneket. Ennek eredménye az lett, hogy a korábban alig vagy egyáltalán nem látogatott érzékeny, szentély jellegű vagy fokozottan védett területek igénybevétele jelentősen megnőtt. A taposás, zavarás mellett mindenképpen meg kell említeni az illegális tűzgyújtást is, mint komoly veszélyforrást (ilyen okból keletkezett erdőtüz 2020. ápr. 10-én Budaörsön). A gyalogos turizmus mellett felfutó tendenciát mutatott a technikai sportokat (pl.: motor, quad, siklóernyő) végzők száma is. Kiemelendő ezek közül az elektromos kerékpár megjelenése. Emellett újabb és újabb engedély nélküli kerékpáros pályákra derült fény, jellemzően a downhill kategória számára készített pályák. Összességében elmondható, hogy a Budapest környéki védett területek terheltsége és ezzel párhuzamosan az élőhelyek és fajok veszélyeztetettsége drasztikusan megnőtt.

A korábbi években a PPZrt. által vagyonnekelt erdőterületeken (Pilis- és Visegrádi-hegység, Budai-hegység) bevezetett örökerdő üzemmód és ezzel együtt létrehozott feltáró hálózatokban egyes helyszíneken jelentős egyedszámban jelent meg a bálványfa (*Ailanthus altissima*). A kialakított nyiladékok lehetőséget biztosítanak az inváziós faj további az eddigieknél gyorsabb és szélesebb körű terjedésére. Célzott visszaszorításuk elhagyása esetén a kedvező természetbeni állapotban lévő erdőterületek fertőződésével lehet számolni. Egyes véghasznált és felújítás alatt álló területeken a bálványfa mellett a selyemkóró (*Asclepias syriaca*) is megjelent.

Gerecsei TE

Továbbra is jelentős volt a vaddisznó által okozott túrás, vegetáció- és talajkárosítás, illetve a muflon taposása, rágása. 2020-ban itt is megjelent az ASP, amely csak átmeneti, de kedvező állapotot fog előidézni az érzékeny területen.

A tavaszi és nyári aszály hatásai tapasztalhatóak voltak a gyepek állapotán.

Öt év után 2020/2021 telén újra van nádaratás a Tatai Tavak Ramsari Területen. A teljes területen öregedő nádasokra a mozaikos, ellenőrzött kaszálás kedvező állapotokat fog előidézni hosszú távon.

Nagyon jelentős ökológiai változás az idegenhonos inváziós fajok egyre nagyobb arányú terjedése. Tata környékén az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok közül a vizinövények terjedése okoz egyre jelentősebb problémát.

Vértes-Mezőföldi TE

A térség jelentős szárazodása figyelhető meg évek óta: évente mintegy 60-100 mm csapadék hiányzik, és ez évről-évre halmozódik, mivel egyre ritkább az olyan csapadékos időszak, amikor pótlódni tud. Ennek köszönhetően a kora tavaszi kizöldülés lassan megy végbe, így a legelő vad a Vértesben sokszor a hóvirágosokat legeli le. A Vértesben emellett jelentős volt a vaddisznó által okozott túrás, vegetáció- és talajkárosítás.

5.2.2. Élőhely-fenntartási, kezelési tevékenységek ismertetése

No.	A terület megnevezése	Élőhelytípus	Típusa/jellemzése	Az érintett terület nagysága (ha)
1	DINP Ipoly-völgyi területei	mocsárrétek, üde kaszálók és homoki gyepek	Kaszálás és sarjülegeltetés	232,98
2	DINP Ipoly-völgyi területei	cserjésedő homoki gyepek és mocsárrétek	Szárazzás, esetenként sarjülegeltetés	101,12
3	DINP Ipoly-völgyi területei	mocsárrétek, üde kaszálók és homoki gyepek	Legeltetés, tisztító kaszálás	186,31
4	DINP Esztergomi területei	homoki gyepek, lejtősztyepppek, sík-és dombvidéki kaszálók, patakparti magaskórós üde rétek	Tisztító- és fenntartó kaszálások, legeltetés	306,01
5	DINP Visegrádi területei	jellegtelen száraz- és üde gyepek	Tisztító kaszálások	5
6	Dunai-szigetek TT: Körtvélyes-sziget	mocsárrétek, ártéri üde rétek	Tisztító- és fenntartó kaszálások	135
	Tétényi-fennsík TT	száraz gyepek (6240)	Szárazzás	71
	Fóti-Somlyó TT	jellegtelen szárazgyep	Szárazzás	4
7	Tápió-Hajta Vidéke TK	szikes mocsarak, nyílt vízterek, nádas	Vízkezelés	400
8	Tápió-Hajta Vidéke TK	mocsarak	Nádatás	150
9	Tápió-Hajta Vidéke TK	mocsárrétek	Vízkezelés	10
10	Gerje-Perjes-sík örkerület	szikes mocsárrétek	kataszteri állományban nem szereplő vízelvezető árkok betömése 20 helyen	20
11	Jászberényi Hajta-mocsár	mocsarak és nádasok	nyílt vízfelület kialakítása	2,5
1	Dinnyési fertő TT	mocsarak és nádasok	mozaikos nádvágas	143
2	Dinnyési fertő TT	mocsárrétek és üde kaszálók	kaszálás, szárazzás	4,2
3	Velencei-tavi Madárrezervátum TT	mocsarak és nádasok	mozaikos nádvágas	70
4	Velencei-tavi Madárrezervátum TT	mocsarak és nádasok	Liparis loeselii élőhely kezelés	1,5
5	Velencei-tavi Madárrezervátum TT	üde kaszálók szikes gyepek	kaszálás	1,7
6	Sárréti TK	mocsárrétek és üde kaszálók	szárazzás	124,8
7	Sárréti TK	mocsárrétek és üde kaszálók	kaszálás	292
8	Sárvíz-völgye TK	mocsarak és nádasok	mozaikos nádvágas	88
9	Sárvíz-völgye TK	szikes gyepek és üde kaszálók	kaszálás	11
10	Rétszilasi-tavak TT	mocsárrétek és üde kaszálók	kaszálás	26

No.	A terület megnevezése	Élőhelytípus	Típusa/jellemzése	Az érintett terület nagysága (ha)
11	Vértesi TK	üde kaszálók	kaszálás	6,2
12	Pogácsa-legelő TT	mocsárrétek és üde kaszálók	kaszálás	2,2
20	Gerecsei TK	sziklagyep	kaszálás	2
21	Gerecsei TK, Gombápuszta	lőszgyep	legeltetés, szárazúzó tisztítás	74
22	Tatai Öreg-tó Natura 2000 terület	mocsárrétek és üde kaszálók	kaszálás, idegenhonos, inváziós fajok visszaszorítása (gyalogakác, aranyvessző, akác)	2
23	Északi-Gerecse Natura 2000 terület	lőszgyep	legeltetés	15
24	Dunaalmási-kőfejtők TT, Szomódi gyepek Natura 2000 terület	láp- és mocsárrétek	kaszálás, idegenhonos, inváziós fajok visszaszorítása (gyalogakác, aranyvessző, akác)	10
25	Tatai Tavak Ramsari Terület	mocsárrétek és üde kaszálók	legeltetés, kaszálás, idegenhonos, inváziós fajok visszaszorítása (fehér som, aranyvessző, siskanád)	7,5
26	Épöl szarmata vonulat	lőszgyep	cserjeirtás	35

BÖRZSÖNYI – GÖDÖLLŐI-DOMBSÁG TERMÉSZETVÉDELMI TE

A Gödöllői-dombvidék TK területén, illetve a működési terület csatlakozó részein ebben az évben is kis kiterjedésű, de nagyon értékes élőhelyek rendbetételére került sor after-Life kezelés keretében. A Kerepes-kistarcsai Küdői-hegy területén, valamint a domonyvölgyi Bányajárás területén cserjeirtási utókezelést, valamint a vegyszerezett akácok állományrészek döntését, közelítését végeztük el. A VSZT-s terület értékes területrészeinek (Domony 0169b hrsz) régóta húzódó felvásárlása zajlik. Az őrbottyáni ex lege védett lápok egyedi határozattal történő lehatárolása folyamatosan halad. Az Igazgatóság saját vagyionkezelésében lévő Kerepes, Szilas-patak forrásvidéke elnevezésű területen továbbra is szükséges lenne az új városvezetéssel megvizsgálni a terület átadását – esetleg területcsere útján, a küdői-hegyi, részben értékes gyepterületet jelentő önkormányzati utak bevonásával. Ennek érdekében a polgármesterrel megtekintettük az átadni kívánt, illetve esetlegesen cserébe kért területeket.

A Börzsöny területein is végeztünk kis léptékű élőhelyfejlesztési munkálatokat, így a diósjenői Foltán-kereszt közelében, ahol a hegység egyetlen hegyi tárnicska (*Gentiana austriaca*) populációja él. Az állomány továbbra is sérülékeny méretű, de a kezelések eredményeként 2020 késő őszen a korábbinál jóval több (közel 40) virágzó tövet találtunk. A területet a késő őszi virágzás előtt lekaszáltuk, a magérlelést követően pedig talajbolygatás történt.

A hegység több pontján is végeztünk vízvisszatartási munkákat, jellemzően helyi anyagból készült vízvisszatartó elgátalásokkal, kétéltű-szaporodóhelyekre történő vízkormányzással. Ezek révén a területek vízellátása láthatóan javult, az időszakos vízállások felülete megnőtt.

Az Ipoly-völgyi részeken a kaszált területeket sarjülegeltetéssel is tudtuk kezelni, hasznosítani. A lelegtetést az ipolyvecei réten elsősorban az Ipoly folyó által kihordott sóderes, elegyetlen területen kezdtük meg április 27-én, majd a magasabb füvet termő nedves, vizes, gyakran zsombékos területen folytattuk. Mivel a lelegelt terület nem lesz egyenletes, a visszamaradt növényzet sok madár számára kínál fészkelési, táplálkozási lehetőséget, ezek közé tartozik a védett foltos nádiposzáta (*Acrocephalus schoenobaenus*), énekes nádiposzáta (*Acrocephalus palustris*), réti tücsökmadár (*Locustella naevia*), rozsdás csuk (*Saxicola rubetra*), sárga billegető (*Motacilla flava*), sordély (*Miliaria calandra*).

Az Ipoly folyó áradásakor kihordott homokos, sóderes dombok között gépi kaszálást nem lehetett végezni.

A fokozottan védett haris (*Crex crex*) előzőleg megfigyelt, behatárolt költőterületeit (Drégelypalánk, Ipolyvece, Patak) kaszátlanul hagytuk. Mivel a költőpárok egymáshoz közel foglaltak területet, ezért itt megint közel 25-30 ha-t hagytunk kaszátlanul, hasonlóan az elmúlt évhez. A bérbe adott kaszálókon, legelőkön szintén érintetlenül hagyattuk a párok költőterületeit. Mivel ezek szórta helyezkedtek el, ezért revírenként 5-6 ha maradt érintetlenül. Az erőgépes munkák közben a gépekről lehetett látni fiatalokat vezető felnőtt példányokat.

A területtel határos nemesnyarasban már ötödik éve megtelepedett rétisas pár (*Haliaeetus albicilla*) is gyakran vadászott itt és hordta a táplálékot fiókáinak erről a területről. Sajnos az őszi, több napig tartó igen erős viharos szél a fészket lefordította a fáról.

A dejtári zárt homoki gyepek, szárazabb legelők egyes vagy csoportos fáival, bokraival is megfelelnek a szarvasmarha igényeinek. Mindig marad egy kevés növényzet, amely biztosítja a folyamatos táplálékot, búvó- és szaporodó helyet az értékes, védett fajok számára, mint amilyen a fűrj (*Coturnix coturnix*), a mezei pacsirta (*Alauda arvensis*), a sárga billegető (*Motacilla flava*), a parlagi pityer (*Anthus campestris*), a bíbic (*Vanellus vanellus*), a cigány- és a rozsdás csuk (*Saxicola torquata* és *S. rubetra*), a karvalyposzáta (*Sylvia nisoria*), a tövisszúró gébics (*Lanius collurio*), a búbosbanka (*Upupa epops*) vagy a védett ízeltlábúak közé tartozó sisakos sáska (*Acrida hungarica*).

Érdemes megemlíteni ugyanezen a területen átfutó földút mindkét oldali padkájában (30 - 40 cm magas) költőüreget ásó 12 pár gyurgyalagot. Sajnos csak 3 pár fiókáinak kiröpülése volt tapasztalható, mert a többit a róka kikaparta, elpusztította. A 3 pár sikerességének oka a késői költés volt.

Ezeken a területrészekén lehetőség van a gyep folyamatos megújulására, ám a túllegeltetés megelőzése érdekében külön odafigyelést igényelnek. A fekete kökörcsin (*Pulsatilla pratensis* spp. *nigricans*) és a homoki árvalányhaj (*Stypa borysthena*) ezres nagyságrendű állománya növekszik, amibe besegít a nyugati szél és az, hogy a legelő állatok betapossák a magokat.

A terület szélekről lassan bekúszó galagonya gyökérsarjakat gépi szárzúzással tudjuk visszaszorítani. A ritkábban álló idősebb, kiscsoportos állományokat pedig kézzel takarítjuk ki a legelőről.

Itt Dejtáron 2 ha-os galagonyást zúztunk le teljesen, amit 2 alkalommal kezeltünk szárzúzással. Ezzel növelve a legelőterületet.

A drégelypalánki zárt, homokos gyepeket csak augusztus végén kezeltük, mert a nyugati oldalon közvetlen mellette elterülő Csadó-mocsárból közel 100 pld mocsári teknős (*Emys orbicularis*) keresi fel tojásrakás céljából, és használja ezt a 11,54 ha- os területet. A teknős állomány a fészkek ráccsal történő levédésének, a fészkekben áttelelő szaporulat közvetlen tavaszi vízbe helyezésének és a fészkekfosztogató szörmés predátorok (róka és borz) tervszerű apasztásának köszönhetően növekszik. Ebben az évben a talajból történő kibúvás időszakában szürkegémektől (*Ardea cinerea*) és nagy kócsagoktól (*Egretta alba*) is védeni kellett az apró teknősöket. Az időszakos zavarás sokuk életét megmentette.

A magasabb térszintben elhelyezkedő szárazabb gyepeken, illetve a szénakészítésre alkalmatlan fajösszetételű vagy bokrosodott területeken 101,12 hektár területnagyságon kaszálni nem volt érdemes, ezért szárazúzással biztosítottuk az élőhely kezelését, ezzel megakadályozva a fás vegetáció (galagonya, kökény, gypűrözsa) és az évelő lágyszárúak – mint pl. a gilisztaűző varádics, héjakút mácsonya – térfoglalását is. Az előző években végzett kezelésnek és a csapadékos időjárásnak köszönhetően már ezeken a területeken is tudtunk az idén kaszálni, szénát betakarítani. Azokon a dejtári árvalányhajas területrészeken valamint száraz területeken, ahol a sisakos sáska előfordul, a tisztító kaszálást csak augusztus utolsó hetében végeztük el. A legeltetéses és időben késői kezelés hatására a sisakos sáska már a szomszédos táblákban is megfigyelhető, tehát állománya növekszik. Ugyan ez mondható el az árvalányhajas területekről is.

A három éve elvégzett, selyemkóró elleni (kézzel megoldott) vegyszerezésnek sajnos múlik már a hatása, az itt-ott szálanként felújult növény alacsony, vékony szálú. A májusi késői fagyok besegítenek, lefagyasztják az alig 50 cm-es hajtásokat. A kezelendő területeken előforduló szerbtövises részeket, valamint a legeltetéssel hasznosított területeken lévő lóromos, magyar kutyatejes területrészeket szárazúzóval 2-3 alkalommal letakarítottuk 4,5 hektáron, közvetlenül az elvirágzás után, ezzel megakadályozva a maggal történő terjedést, az újabb gyomos területek kialakulását.

Az ipolyvecei Ortás-réten egy foltban megjelent gyalogakác töveket gyökerestől eltávolítottuk. Ennek ellenére a visszamaradt gyökér sarjról kiújult. E faj terjedésének megakadályozására a későbbiekben is kiemelten odafigyelünk.

Szárazúzóval történő területkezelést az előző évekhez hasonlóan folytattunk a cserjésedő, valamint a gyepesítésre felhagyott szántóterületeken is. Fontosnak tartottuk a kökény és galagonya, valamint a tömegesen megjelenő üröm, seprence, sóskafélék és bükköny visszaszorítását a gyepek vegetáció érdekében, valamint a közvetlen erdővel, erdősávval határos művelt területeken a fásszárúak betelepülésének megakadályozását. A gyepesítésre felhagyott szántóterületeken jelentős sikereket értünk el.

Más évekhez hasonlóan ez évben is többletmunkát jelentett az Ipoly folyó által áradáskor lerakott szemét, lakosság által kihordott háztartási hulladék (kb. 8 m³) valamint a szél által letört, kidöntött száraz fa, gally összeszedése és lehordása a kaszálásra tervezett területekről.

A csak legeltetéssel hasznosított területeken tisztító-, és fenntartó kaszálást végeztünk 186,31 hektár területnagyságon. A tisztító kaszálás eredményeként a héjakút mácsonya és a lórom visszaszorulóban van.

Az ipolyvecei és dejtári szántó területünkbe (12,5 ha) 2020 októberében rozsot vetettünk. Ezt 2021 májusában a virágzás előtt lekaszáljuk, zölden bálázzuk és csomagoljuk, szenázst készítünk belőle.

DÉL- ÉS KELET-PEST-MEGYEI TERMÉSZETVÉDELMI TE

A Tápió-Hajta Vidéke TK területén az előző évez hasonlóan az extrém száraz márciusi-áprilisi időjárás alapvetően befolyásolta a gyepterületek rendjét. Mind a legelők, mind a kaszálók fűhozama elmaradt az átlagostól, annak ellenére, hogy júniusban egy csapadékosabb időszak következett. A DINPI gulyáját május első napjaiban hajtottuk ki a Nyíkréti legelőkre, ahol egészen november közepéig tartott a legeltetési szezon. A legeltetéssel hasznosított terület összes kiterjedése nem változott, mintegy 850 ha volt. A korábbi évekhez képest valamivel korábban és egyidőben (június végén) kezdődtek a kaszálások, amelyek augusztusra a legtöbb helyen befejeződtek. A kaszálók hozama megegyezett az előző évvel (8-9 nagy hengerbála/ha érték). A 2018 áprilisától szerződésben álló vállalkozóval továbbra is jó az együttműködés, ennek köszönhetően a DINPI használatában álló gyepterületek kezelése, ezzel együtt ökológia állapotuk továbbra is javuló tendenciát mutat. Ezt jól mutatja az NBmR keretében 2020-ban elkészült élőhelytérkép, amely a gyepterületek természetességi mutatói tekintetében egyértelmű javulást mutat.

A korábbi évekhez hasonlóan a Hajta-menti nádasokban a nagygépes nádatolás által érintett területek kiterjedése továbbra is alacsony, azonban az előző évhez képest több, a 2019/20-as szezonban mintegy 150 ha-on történt ilyen jellegű beavatkozás. Ez – az ökológiai szempontból hátrányos – alacsony vízszint nádgazdálkodásra gyakorolt pozitív hatásaival hozható összefüggésbe. A nádatolással kapcsolatos múltban is tapasztalt problémák sajnos a mai napig fennmaradtak: gyepek összejárása, szemetelés, alacsony nádtarló hagyása stb.

Okszerű vízkormányzással idén nagyságrendileg az előző évihez (350 ha) hasonló kiterjedésben, mintegy 400 hektáron tudtuk a vizes élőhelyek jó ökológiai állapotát fenntartani. Ez szintén az átlagosnál jóval szárazabb tavaszi időjárásra vezethető vissza. A nádas körüli mocsárrétek esetében is csak egy 10 ha-os folton sikerült sekélyvízű madárélelőhely kialakítanunk egy időszakos árasztással. Mindezekből következik, hogy a vizes élőhelyeken megfigyelt ritka és veszélyeztetett fajok száma már második évben volt lényegesen alacsonyabb a korábbi évekhez képest.

A természetvédelmi vízkormányzással érintett területek száma a 2020-ban két pályázat segítségével jelentős mértékben növekedett. Galgahévíz, Tápióság, Gomba, Tápióbecske, Kocsér, Jászkarajenő, Törtel, Abony, Jászberény települések határában mindösszesen 12 helyszínen hoztunk létre vízmelegtartást, vízpótlást szolgáló vízügyi létesítményeket (mederduzzasztókat, eséscsökkentőket, kieresztő műtárgyakat), továbbá a Hajta-mocsárban kotrással létrehoztunk mintegy 2,5 ha nyílt vízfelületet.

A Tápió-vidék kisléptékű élőhely-kezelései közül 2020-ban folytatódott az Erdőszőlői-homokbuckás mintegy 25 ha-os részén elvégzett, selyemkóró elleni vegyszeres kezelés, illetve a szentmártonkátai Gicei-hegyen, megközelítőleg 5 hektáron invazív fásszárú állományokban elvégzett injektálás. A Tápió-vidéken alkalmazásban álló kétfős fizikai brigád mintegy 100 m³ hulladékot gyűjtött össze a védett és Natura 2000 területeken. A szentmártonkátai volt lőtérén, illetve a tápiósági Földvár területén ebben az évben is folytatódottak a cserjeirtással, szárazúzással kapcsolatos munkák, ugyanúgy, mint a Hajta-mentén a tájidegen fásszárúak gyűrés és sarjleverés általi visszaszorítása. Ezeket a munkákat a tápiósági Földváron egy februárban elvégzett engedélyezett irányított égetéssel segítettük. Ezen kívül az év során a vagyongerővel átterelt, gyomos szántóterületek gépi szárazítása történt meg 14 hektáron Farnos és Nagykáta határában.

A tájegység déli részén elterülő Gerje-Perje-sík Őrkerület saját vagyongerővel területein mintegy 20 helyszínen vállalkozó bevonásával, földmunkákkal illegális belvízelvezető árkok elzárása történt meg. Ezen kívül a jászkarajenői szikes tavaknál a terjeszkedő nád gépi

szárzúzása zajlott mintegy 4 ha-on. A tiszakécskei saját vagyonkezelt területen kekenylevelű ezüsfák eltávolítása történt.

A nagykőrösi pusztai tölgyesekben folyamatosan zajlott a vadkizáró kerítések karbantartása, illetve az erdészeti hatóság által előírt felújítási kötelezettségek teljesítése. 1250 fméter új vadkizáró kerítés került megépítésre. A Strázsadombon letermelésre került az injektált idős akácvállomány. Ezen kívül megtörtént az invazívok visszaszorítása a legértékesebb élőhelyeken: akác injektálás 5 ha-on, kaszálás, kései meggy húzogató, akácsarj leverés, selyemkóró és kései meggy permetezése mintegy 3 ha-on.

Az Ócsai Tájvédelmi Körzet területén 2020-ban is a rapszodikus csapadékhullás, száraz meleg ősz és az enyhe tél határozta meg a terület életét. A közelmúlt éveikhez hasonló időjárás miatt botanikai értékeink továbbra is nehezen tudnak alkalmazkodni a kialakult helyzethez. Gyepeinken vízállások keletkeztek (belvíz) olyan helyeken, ahol a korábbi időszakban nem, magasabb területek viszont szaporítóanyag képződés előtt kiszáradtak. Ez egyfajta degenerálódást, illetve fajonként változó térbeli elhelyezkedés-váltást, pusztulást okozott. Ugyanez a folyamat jellemző bizonyos állatfajokra is (főleg rovarok, kétéltűek, hullók). A kétéltűek számára kedvezőtlen időjárás (szaporodó helyek korai leszáradása) okozta állománycsökkenés továbbra is érzékelhető (NBR vizsgálatok).

A szénabetakarítás augusztus közepére, végéig tevődött, ami az élővilág számára kedvező. A betakarítások az előírásoknak megfelelően megtörténtek. A terület szakszerű művelése saját megvalósításban a munkaerőhiány miatt továbbra is gondot jelent. A COVID-19. miatt meghozott korlátozások (munkaerő-, és költség hiány) ezt még tovább erősítették. A bérbe adott területek művelése az előírt szabályoknak megfelelően megtörtént.

2020-ban a dunai vízgyűjtő térségében belvízi védekezésre nem volt szükség. Nagyobb térséget érintő vízgazdálkodási feladatunk nem volt. A saját vagyonkezelésben álló Óreg-Turján területén kialakított vízkormányzási rendszer továbbra is tökéletesen működik. A nyílt vízfelületeken jelentkező nád és gyékény visszaszorítása érdekében vegetációs időszakon kívül víz alatti nádvágást költség hiány miatt nem végeztünk. Elmondható, hogy az élőhely-rekonstrukció eredményeként a vizek minősége kiváló, állat- és növényvilágának faj- és egyedszáma folyamatosan növekszik. Új fajként megtelepedett a hód, megfigyeléseink alapján két család. Jelenlétük a területen kívánatos. Az Ócsai TK további vízkormányzó tárgyai (16 db) még működőképesek, de felújításuk, átalakításuk 2-3 éven belül időszakosá válik.

A Dabasi Őrkerületben elhelyezkedő Turjánvidék Natura 2000 terület országos összehasonlításban is kiemelt természeti értékekkel rendelkezik. A Táborfalvai Lő- és Gyakorló tér ennek szerves részét alkotja. Itt a Magyar Honvédség gyakorló- és lőtérfejlesztési koncepciója ebben az évben „élesedett”. A katonai használó a Honvédelmi- és Haderőfejlesztési Program alapján megvalósuló haderőfejlesztés kapcsán (zászlóalj szintű kiképzési feladatok megvalósítása), valamint a beszerzésre kerülő eszközök használatára (harci helikopter, lánctalpas járművek, önjáró tüzérség, stb.) kívánja a Táborfalvai Lő- és Gyakorlóteret alkalmazni. Ez intenzifikálódó használatot jelent és a Turjánvidék LIFE+ pályázat végére összeállt természetvédelmi zónarendszer módosítását vonja maga után, ami természetvédelmi szempontból visszalépés. Ezzel kapcsolatban közös (HM-DINPI) tárgyalás, és a természetvédelmi kezelő részéről helyszíni bejárások, tervezések történtek 2020-ban.

VÉRTES-MEZŐFÖLD TERMÉSZETVÉDELMI TE

Gyepterületek élőhelykezelése

A 2020. évi gyepgazdálkodást – bár a tavaszi csapadék utóbbi években tapasztalható hiánya miatt gyengén indult a vegetáció – kedvezőtlen környezeti elemek nem befolyásolták. A Sárréti TK területén 292 hektáron történt kaszálás és 125 hektáron tisztító kaszálás jellegű szárazzás. Hasonló volt a helyzet a Sárvíz-völgye TK, a Vértesi TK és a Rétszilasi-tavak TT területén, ahol összesen 11, 6, illetve 26 hektár területet tudtunk kaszálással kezelni.

A területhasználat elsődleges célja a természetszerű gyepvegetáció, a hozzá kapcsolódó zoológiai értékek életfeltételeinek fenntartása. Tovább folyik az elmúlt években természetvédelmi érdekből felhagyásra került szántókon kialakult gyeprekonstrukciójának elősegítése, illetve a gyomfajok és a másodlagosan nádasodó területek visszaszorítása 4 ha területen.

Az aktuális területhasználat mellett a gyeprek fajösszetételében, struktúrájában lényeges kedvezőtlen változások nem észlelhetők.

A területek döntő hányadát több éve haszonbérbe adjuk és a helyi gazdák hasznosítják. A kaszálók és legelők bérbeadása a természeti értékek élőhelyi igényeinek, háborítatlanságuk biztosításának figyelembe vételével történt.

Nádas élőhelykezelés

A nádgazdálkodás és nádasodott területek tisztító vágása rendszeresen zajlik. A nádaratás mozaikos mintázatban történik, különös figyelemmel a telepeseen fészkelő madarak élőhelyi igényére.

A szikes tavakon a nádvágás célja a nádasodás részleges visszaszorítása a szikes tó vízfelületének és jellemző struktúrájának megőrzése céljából. Kiemelkedő fontosságú a szikes tavak szerepe a parti madarak élőhelyeként.

A nádas tavakon az aktuális területhasználat mellett fajösszetételben, struktúrában kedvezőtlen változások nem észlelhetők, a területek állapota kielégítő.

A nádaratás külső vállalkozókkal, alapvetően adásvételi szerződéssel történik. A nádasok vágását megfelelő jégviszonyok mellett nagygépes technológiával végzik. A kezelt területek kiterjedése a Dinnyési-fertő TT területén 143 hektár, a Sárvíz-völgye TK-ban 88 hektár és a Velencei-tavi Madárrezervátum TT területén mintegy 70 hektár. A Velencei-tavi Madárrezervátum TT területén a kedvező jégviszonyoknak köszönhetően ebben az évben sor került az úszólápok aratására mintegy 1,5 ha kiterjedésben a *Liparis loeselii* élőhelyein.

Erdei élőhelyek helyreállítása, megőrzése és fejlesztése

Az új, erdész végzettségű kollégával megerősödve intenzívebbé vált tájegységünkönél az erdei mezo- és mikroélőhelyek megőrzésével kapcsolatos munka. Egyre gyakoribbá vált a terepi egyeztetés az erdészetekkel az alábbi célok elérése érdekében:

- homoki bükkös élőhelyének megőrzése: állomány kivétele a vágástervből),
- berkenyés, boroszlános erdőrészekben a védett fa- és cserjefajok élőhelyének kímélete,
- holtfák visszahagyása,
- kora tavaszi aspektusú védett fajainak kímélete,

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

- ritka orchideák megőrzése (a Vértesre nézve 2 új faj került elő: *Epipactis moravica*, *E. pseudopurpurata*): felmérésüket követően az erdészeti tevékenység szükség szerinti, időszakos, vagy területi korlátozása,
- fokozottan védett, illetve ritka gerinces- és rovarfajok megőrzése: felmérések és gazdálkodókkal való megegyezések, valamint hatóságnál kezdeményezett korlátozások.

A földtani természeti értékek, a táji értékek, a kultúrtörténeti értékek, valamint a hozzájuk kötődő élővilág, hagyományos gazdálkodás megőrzése, fejlesztése

A földtani értékek bemutatása részlegesen megtörténik (Vértes, Pákozd-Sukoró), de még fejleszthető. A földtani szelvények, feltárások bemutatásának kidolgozása folyamatban van.

A népi hagyományok, a tájhasználat bemutatásának beépítése a környezeti nevelésbe (Csákvár, Dinnyés). Famatuzsálemek felmérése.

PILIS-BUDAPEST KÖRNYÉKI TERMÉSZETVÉDELMI TERÜLET

Duna-Ipoly Nemzeti Park

Esztergom, Strázsa-hegy környéki saját vagyongazdálkodású területek

Gyepfenntartás: 2020-ban kaszálás és tisztító kaszálás összesen 105,01 ha-on, legeltetés összesen 201 ha-on történt. A legérzékenyebb homoki gyepeken rendszertelen időközönkénti áthajtásos legeltetés történik – a gyepek avarosodásának visszaszorítása érdekében. Ennek következtében „tisztulnak” a homokpuszta gyepek, fenntarthatóvá válnak. Ezen gyepek jellegzetes védett fajainak – homoki- és apró nőszirm (*Iris humilis subsp. arenaria* és *Iris pumila*), fekete kökörccsin (*Pulsatilla pratensis subsp. nigricans*), védett árvalányhaj fajok (*Stipa sp.*), kései szegfű (*Dianthus serotinus*) – stabil, erősödő állománya található a területen. Azokon a kevésbé érzékeny homoki gyepeken, ahol a legeltetés mellett tisztítókaszálás is történik, a védett árvalányhaj fajok állománya megsokszorozódott. Termőhelyein védőterülettel biztosítottuk a macskahere (*Phlomis tuberosa*) állományok virágzását, termésérését.

A múlt évhez hasonlóan a rendszeres kaszálások, szárzúzások és legeltetés hatására a korábban magaskórós gyomfajokkal benőtt gyepek állapota javul. Ugyanakkor a lágyszárú invazív fajokkal erősen fertőzött, jellegtelen patak-völgyi üde réteken nem hagytunk fent bűvósávokat, mert azok propagulum-forrásként szolgálnának, a vaddisznók pedig intenzívebben túrják azokat.

A Strázsa-hegyi major működése során számos géphibát kellett elhárítani, továbbá a humán erőforrás problémák folyamatosak.

Tölgyes LIFE+ projekt eredményei: Az Esztergomban kijelölt mintaterületeken rovar-, madár- és holtfa felmérések történtek, valamint az érintett erdőrészekben a természetes erdőszerkezet kialakításához szükséges beavatkozások kijelölése megtörtént. A mintaterületek kerítés ellenőrzése és javítása folyamatos volt az év során.

Tűzszervezési feltáró munkák folytak a fakitermeléssel érintett erdőrészekben, majd a lőszermentesítés után elvégeztük a fakitermelési feladatokat.

A kihelyezett madárodúk vizsgálata rendszeresen zajlott. A kikelt fiókák jelentős részét egyedi azonosítóval (gyűrű) elláttuk.

Visegrádi saját vagyongazdálkodású területek

A DINPI vagyongazdálkodásban lévő Duna-parti területeken 2020-ban Visegrád Város Önkormányzata, mint beruházó árvízvédelmi töltést építtetett. Az új gát a 028/12 és 028/10

hrsz-ú ingatlanokon halad. Az Önkormányzat és a DINPI között 2020. július 21. napon létrejött szerződés szerint „az Önkormányzat kötelezettséget vállal arra, hogy a "Vízilétesítmény kivitelezésének befejezését követően haladéktalanul kezdeményezi az Állami ingatlanok területének oly módon történő megosztását, hogy a jelen szerződés elválaszthatatlan mellékletét képező Helyszínrajzok szerint a Vízilétesítmény és az Érintett területek az Állami ingatlanokból a tényleges megvalósulás alapján pontosítva leválasztásra kerüljenek, valamint arra, hogy amennyiben arra jogszabály, hatósági engedély lehetőséget biztosít, az Érintett területekből a fentiek szerint kialakított ingatlanrészeket az önkormányzati tulajdonba, vagy vagyonkezelésbe átveszi.” A gátépítés során Igazgatóságunk természetvédelmi szakfelügyeletet biztosított.

A munkaterületen a parlagfű mentesítést a kivitelező elvégezte. További 5 ha területen Igazgatóságunk közmunka program keretében szintén elvégezte.

Az öblöt érintő ökoturisztikai fejlesztés nem valósult meg, ezért a Visegrád 028/11 hrsz-ú ingatlan (Lepence nagyparkoló alatti terület részéről) és 028/10d hrsz-ú területekről a gyalogakác visszaszorítását 2021. évben saját erőből tervezzük megkezdeni.

Szigetmonostor 085/2 hrsz. saját vagyonkezelésű terület

VEKOP - homoki élőhelyek fejlesztés projekt:

Cél: Az ingatlan területén helyenként megmaradt természetközeli állapotot mutató, de inváziós fajok által erősen veszélyeztetett erdőfoltok (91I0) természetvédelmi helyzetének javítása.

2020-ban folytatódott az érintett erdőfoltok természeti értékeinek részletes feltárása (pl. *Colchicum arenarium* részletes térképezése), valamint a célterületként meghatározott élőhelyfoltokhoz vezető útvonalak megtisztítása.

Folytatódott az inváziós fás- és lágyszárú növényzet mechanikai és vegyszeres eltávolítása az erdőállományok belső területein, valamint az erdei tisztásokon, erdőszéleken: *Acer negundo*, *Ailanthus altissima*, *Asclepias syriaca*, *Robinia pseudoacacia*, *Celtis occidentalis*, *Elaeagnus angustifolia*. A módszer általában egyelések, kivéve a mirigyes bálványfa (*Ailanthus altissima*) fiatal egyedeit, amelyet a tisztásokról és erdőszélekről nagyobb tömegben kellett eltávolítani.

Dunai-szigetek TT

Körtvélyesi-sziget

Kaszálást és tisztító kaszálást végeztünk 135 ha-on a nyár és az ősz folyamán. A korábbi kezelések eredményeképpen egyes fajok – így a nyári tőzike (*Leucosium aestivum*), a kornistárnics (*Gentiana pneumonanthe*) és a réti iszalag (*Clematis integrifolia*) – jelentősen elszaporodott, állományuk stabil. A kaszálások során a kornistárnics állományok termőhelyén jelentős területeket hagytunk kaszátlanul.

Nyáros-sziget

A Tāti-szigetcsoport vizes élőhelyeinek fejlesztése érdekében megvalósult KEHOP projekt részeként elkészült beeresztő és a visszacsapó műtárgyat 2020 során rendszeresen ellenőriztük.

Az áteresztő műtárgy felvízi oldalán az áradások jelentős mennyiségű uszadék fát halmoznak fel, amelyet nagyon nehezen lehet kitisztítani. Megterveztünk egy lejáráó rámpát, ami megkönnyíti a faanyag gépi kiszállítását.

Budai Tájvédelmi Körzet

Szénás-hegycsoport Európa Diplomás Terület

Az 1196 ha-os fokozottan védett Szénás-hegycsoport Európa Diplomás Terület magas szintű természetvédelmi kezelésének megvalósítása érdekében Igazgatóságunk 2017-ben a Pilisi Parkerdő Zrt-vel és Pilisszentiván Község Önkormányzatával határozatlan idejű háromoldalú megállapodást kötött. A háromoldalú megállapodásnak köszönhetően folyamatosan zajlik a fekete fenyves állományok szerkezetátalakítása, éves szinten 200 m³ fekete fenyő eltávolításával. A fakitermelést követő természetes erdőfelújítás sikerének biztosítása érdekében folyamatos tevékenységet jelent az idegenhonos, inváziós fajok (fekete fenyő, akác, bálványfa) visszaszorítása, önkéntes természetvédelmi munka szervezésével.

A terület természetvédelmi kezeléséhez szükséges kutatások (pilisi len monitoring, pilisi len magvetéses kísérlet, vadkizárásos kutatások, szukcessziós vizsgálatok) végrehajtása és a felek együttműködésén alapuló ismeretterjesztés és ökoturisztikai programok szervezése is megtörtént.

VEKOP támogatással 2020. november 30-án átadásra került a Pilisi Len Látogatóközpont .

A pilisi len élőhelyének védelme érdekében idén is sor került fekete fenyő visszaszorításra a Pilisszentiván 7F jelű erdőrészletben 0,25 ha területen. Az élőhely megóvása érdekében az érintett területen található fekete fenyő egyedek hagyományos módon (irányított döntés) és alpin technika alkalmazásával kerültek kitermelésre. A kitermelt faanyag közelítése, mozgatása emberi erővel történt. A faanyagot helyben erózió fogó gátak építésére és az engedély nélkül belépő látogatók (pl. kerékpárosok) által okozott károk enyhítésére, megakadályozására használtuk fel.

Az egyetemekkel (SZIE, ELTE) kötött megállapodásoknak megfelelően természetvédelmi gyakorlatokat szerveztünk a hallgatók számára, melynek során megismerkedhettek a terület természetvédelmi kezelésével kapcsolatos feladatokkal.

Civil szervezetek (pl.: Új Akropolisz Egyesület, PwC Hungary) is segítették munkánkat. Élőhely kezeléseknél (Ördög-torony), kerítésjavításokban, turistaút és tanösvények karbantartásában (veszélyes fák kivágása) segédkeztek.

A fent említett háromoldalú megállapodásban foglalt társas (terelő) vadászat a sertéspestis megjelenése és a karantén intézkedések (27 km-es villanypásztor rendszer kiépítése) bevezetésére való tekintettel 2020-ban is elmaradtak. A vad által okozott károk mérséklése érdekében a pilisi len élőhelyén a vadászatra jogosulttal történő megállapodás alapján egyéni vadászattal segítjük a vadlétszám csökkentését.

Budai Sas-hegy Természetvédelmi Terület

2012. évben lezárult a KMOP-3.2.1/A-09-2009-0005 pályázat, melynek során a Sas-hegyen, 13 hektáron folytak élőhely rekonstrukciós- és fenntartási munkák. A célterületeken saját erőforrásból 2020-ban is folytattuk az utókezelési munkafolyamatokat. A pályázat során elkészített élőhely-térkép alapján és az alkalmazott jegyzőkönyvezési módszerhez igazodva, a 13 hektáros területet felosztó poligonok szerint követtük nyomon a szukcessziós folyamatokat, az idegenhonos fajok sarjadzásának mértékét, a pionír fajok megjelenését, valamint a védett fajok felbukkanását.

A kezelt területeken az idegenhonos cserjék sarjadzásának mértéke a csak alpin technikával megközelíthető helyeken a tavalyi évhez képest lokálisan nőtt. A 13,5 hektár nagy részén összességében azonban idén sem kellett radikális beavatkozásokhoz folyamodni az utókezelési munkák során. Az alkalmazott technológiák közül csak a kézi sarjvágást alkalmaztuk. A sok kétkezi munkát igénylő feladatokat a szakirányú egyetemek terepgyakorlatain részt vevő hallgatók segítségével végeztük el.

A sziklagyepekben elsősorban *Forsythia*, *Syringa*, *Cotoneaster* fajok kézi irtása történt, elég jó hatékonysággal. A téli időszakban megfigyelhető volt a mahónia nagymértékű terjedése nemcsak az erdős részeken, de a gyepeken is.

A meredek sziklafalakon sok a feketefenyő, thuja, és a tanösvény mentén a keleti kiugró után (Medve-szikla) több helyen is van orgona, valamint idegenhonos madárbirs, és bálványfa a meredek törmeléken lejtőkön.

Az ELTE terepgyakorlata során folytatódott az orchidea élőhelyek kezelése (tavaszi kaszálás, kézi sarjvágás, félárnyékos élőhely kialakítása 0,5 ha-on), az orchideák monitorozása május-júniusban.

A bálványfa magoncok megjelenése erősen eseti volt. A területbejárások során észlelt magoncokat eltávolítottuk. Az Újbuda Önkormányzatával való együttműködés keretében végzett 2015-ös felmérésünk alapján nemcsak a Sas-hegy környékén, hanem Újbuda közintézményeinél is elkezdtük a „bálványfa-mentesítési” programot, ezzel is csökkentve a Sas-hegyre irányuló magyszórás mértékét.

A természetes élőhelyek több ütemben végzett megújításával, bővítésével tovább növekedett a pannongyík és a haragos sikló észlelések száma is. Tanösvény túrák során is voltak a látogatóink számára élményszerű észlelések.

A *Természetvédelmi kezelési eszközök a Natura 2000 tölgyesek strukturális és összetételi biodiverzitásának növelésére* című, LIFE16NAT/IT/000245 számú projekt (Tölgyes LIFE+) keretében folytattuk a déli hegylábi lejtőn a molyhos tölgyes erdő kialakítását. Ennek keretében 2020-ban további 0,5 hektáron ritkítottuk a sűrű galagonya, kökény cserje foltokat. A keletkezett apríték, annak magas víztartalma miatt még nem került felhasználásra a Látogatóközpont fűtésére. A projekt keretében megkezdődött a hegylábi részen (12 ha) a 15 féle özönművelés irtása (többek között a fehér akác és a mirigyes bálványfa törzsinjektálása, a mahónia kenése stb.). A biodiverzitás növelése céljából több különböző odút helyeztünk ki a projekt területen. Felújításra kerültek az ösvények, a kerítés, az aprítéktároló bejárata. A nagyobb szoliter fák kiültetése megvalósult, valamint a padok, asztalok és ismeretterjesztő táblák is elhelyezésre kerültek.

A természetvédelmi terület nagy nyomásnak van kitéve. A látogatók száma fokozatosan növekszik, és ezzel együtt az illegális látogatók száma is. Ennek megakadályozása, illetve csökkentése érdekében a Természetvédelmi Őrszolgálat tagjai 2020. áprilisától 2020. júliusáig minden héten láttak el őrzési feladatot. 2020. májusától a Készenléti Rendőrségtől kaptunk ehhez segítséget.

Háros-szigeti ártéri erdő TT

A védett természeti területen a „*Duna ártéri élőhelyeinek helyreállítása és kezelése*” című Life+ pályázat keretében az év során folytatódott kocsányos tölgy, magyar kőris és vénic szil csemeték ültetése az előkészített lékekben cc. 0,3 ha-on. Az ápolások és vadriasztószer kihelyezés mintegy 1,5 ha területen folytatódott. 2020-ban megtörtént a pályázatban tervezett hulladékmentesítés kivitelezőjének kiválasztása pályázat alapján, a szerződéskötés és a szükséges természetvédelmi engedélyek beszerzése.

Tétényi-fennsík TT

A védett természeti terület mintegy 71 ha kiterjedésű trészén a Pest Megyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály Földhivatali Osztálya által – termőföld hasznosítási kötelezettség elmulasztása címen (14524/2020.) – indított eljárás következtében szárazúást kellett végrehajtatnunk.

Csömöri ex lege láprét Természetvédelmi Terület

A saját vagyongazdálkodásban lévő Csömör 0158/8 hrsz.-ú rét kaszálható területén (3,7 ha) 2020-ban részben gépi kaszálással valósult meg gyepfenntartás. A legérzékenyebb 0,5 ha-os területen az Őrszolgálat végezte a kézi kaszálást. A 0153/3 hrsz.-ú terület kezelése legeltetéssel történt meg.

Fóti Somlyó Természetvédelmi Terület

A 2020 évben lezárult „Szárzagyepok megőrzése Közép-Magyarországon” (LIFE12 NAT/HU/001028) LIFE+ program keretében a korábban injektált akác (*Robinia pseudoacacia*), ostorfa (*Celtis occidentalis*), mirigyes bálványfa (*Ailanthus altissima*), és keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*) kivágása és kiközelítése történt, kb. 23 ha területen. Saját erőforrásból az újrasarjadó cserjék fenntartó sarjvágása történt kb. 2 ha területen. A közelben lakó gazdálkodó bevonásával kb. 5 ha területen sikerült a legeltetést megoldani.

A „Természetvédelmi kezelési eszközök a Natura 2000 területek tölgyerdeinek strukturális és szerkezeti biológiai sokféleségének növelésére” elnevezésű, LIFE16-NAT/IT/000245 LIFE+ program keretében a Fóti Somlyón több foltban, 1,3 hektáron történt őshonos facsemete ültetés, kb. 1 hektáron történt az invazív fafajok elleni védekezés (fehér akác törzsinjektálás). Továbbá kb. 1,2 hektáron történt meg a korábban kezelt állományok kitermelése és kiszállítása, valamint a vágástér megtisztítása.

GERECSEI TERMÉSZETVÉDELMI TERÜLET

Neszmély, Gombás-puszta területünkön a természetvédelmi kezelést a bérlő a teljes területen juhokkal biztosítja. A 2016 januárjában elindított cserjementesítés 2017 márciusában fejeződött be. Cél volt, hogy foltokban a cserjések fennmaradjanak, ezzel is biztosítva a területen a növény- és állatfajok gazdagságát. A juhval történő legeltetés 2020-ban az aszályos időjárás miatt alacsonyabb állatlétszámmal folytatódott. A cserjementesített területen 2020 telén szárzúzóval tisztító szárzúzásra került sor.

A legelő legjelentősebb értéke – a tájegységi viszonyokat figyelembe véve – a nagy, kiterjedt hegylábi lőszgyep, illetve degradált lőszlegelő. A területen él a megye legjelentősebb ürgeállománya, melynek megőrzése és az állomány növelése a természetvédelmi kezelés egyik legfontosabb feladata. A legeltetés során szempont, hogy az ürgek lakta és potenciálisan meghódítható területrészeken juhlegeltetéssel biztosítsuk a folyamatos alacsony, maximum 5-7 cm-es növényzetet. 2010-ben Igazgatóságunk sikeres áttelepítést végzett a faj megőrzése érdekében. A 2020 tavaszán végzett felmérések szerint közel 3700 aktív lyukat számoltunk, ennek alapján 900 öreg állat jelenléte becsülhető a területen. Állománya fokozatosan erősödik és gyarapodik a célirányos kezelés eredményeként. A közelben fészkelő, ugyancsak fokozottan védett parlagi sas pár számára elsődleges táplálékforrás. A tárgyévben kaszálásra 3 hektár területen került sor.

Nyergesújfalu, Pusztamarót területén régi temetőnk és **Tardos** külterületén lévő 2019 márciusában lebontott természetvédelmi őrházunk környezetének rendezett állapotát, összesen 0,1186 ha területen saját munkaerővel (Természetvédelmi Őrszolgálat) oldottuk meg kézi kaszálással, az év folyamán a két területen összesen hét alkalommal. A területeken inváziós lágú- és fásszárú növényfajok nem jelentek meg, így speciális kezelésre nem volt szükség a kaszáláson túl. A lehordott növényi részeket a természetvédelmi őrház mögött komposztáltuk, majd onnan igény szerint történt a humusz elszállítása.

Tardos külterületén, a Malom-völgyben található **Gerecsei Tájvédelmi Körzet kutató- és őrházának** újra építése 2020. júniusában befejeződött. Annak átadására, avatására októberben került sor.

A **Bajna-Nyergesújfalú, Pusztamarót** közötti murvás utunk állapotát folyamatosan figyelemmel kísértük és a kátyúkat lehetőség szerint kézi erővel, kőszórással töltöttük fel. Nagy volumenű beavatkozásra 2020 novemberében került sor, amikor a Pilisi Parkerdő Zrt. Bajnai Erdészetével együttműködve gréderrel javításra került az út. A nagy használók a Budapesti Erdészeti Zrt. Süttöi Erdészete, a Pilisi Parkerdő Zrt. Bajnai Erdészete, a vadásztársaságok, a Marót-hegyi Súlyomfészek, a Serédi-kastély gyermeküdülője a Kis-Gerecsén, illetve tavasszal a tömegesen érkező medvehagyma gyűjtők. Az útszakaszokra bedőlő fák lehordását vagy esetlegesen behajló fák, cserjék levágását rendszeres bejárások során végeztük el (Természetvédelmi Őrszolgálat).

Hosszú évek sikertelen próbálkozásai után 2017 év végén bérlőt találtunk a **Dunaalmás, Kőpíte** környéki területeinkre. A bérlési szerződést 2018-ban aláírtuk. A 2017/2018-as tél folyamán a kívánatos cserjeirtás megvalósult. Tárgyévben a legeltetés magyar tarkamarhával zajlott az előző év szerint a magas természetességű és fajgazdag pannon sziklagyepen (*Stipo-Festucetalia pallentis*) és a síksági pannon löszgyepen. Decemberben a terület 60%-án tisztító szárazzásra került sor.

Gyermely, Lőrincz-dűlő területén 2013. szeptember 1-én indult a Szárazgyep LIFE+ pályázat. Ennek keretében a Gerecsei Természetvédelmi Tájegység területén összesen 47,4854 ha löszgyepet és 0,7402 ha erdőt vásároltunk meg. 2016 őszén történt meg az ingatlanok átvezetése a DINPI vagonkezelésébe.

A birtoktest 2 részre osztható. A meredek domboldalon száraz löszgyep található. Ezen csak a nyárvégi, őszi legeltetéses állattartás tudja garantálni a természetvédelmi célok teljesülését. Ezzel szemben a patak menti üde gyepen évente egy, maximum két alkalommal lehetőség nyílik kaszálásra, majd a szénalehordás után a legeltetéses hasznosítás a kívánatos. A pályázathoz kapcsolódó élőhely-fejlesztési projektek 2018 folyamán elindultak, majd 2019-ben folytatódtak, és 2020-ban befejeződött, melynek során az idegenhonos lágy- és fás szárú növények visszaszorítása a legfontosabb feladat (ld. 5.5 fejezet).

Párhuzamosan sikerült a területre bérlőt találnunk, aki 2019-től vegyes kaszálásos és legeltetéses hasznosítás valósít meg Lőrincz-dűlőn.

Cél, hogy Gyermely, Lőrincz-dűlő, amely a keleti-gerecsei táj tipikus és legszebb formában kifejlődött, legfajgazdagabb képviselője, továbbra is őrizze természeti értékeit és célirányos kezeléssel, élőhely-fejlesztéssel értékei tovább gyarapodjanak. A terület a zonális erdőssztyepp-öv egyik legnyugatibb, extrazonális hazai tagja. A terület kis kiterjedése ellenére az élőhelyek változatossága magas, hiszen a célirányos kezeléssel megőrizzük löszpusztaréteket (*Salvia nemorosae-Festucetum rupicolae*; H5a), löszfalnövényzetet (*Agropyro cristati-Kochietum prostratae*), szálkaperje-réteket (*Euphorbio-Brachypodietum*), kontinentális sztyepecserjéseket (*Prunetum fruticosae*). A hegylábi üde kaszálórétek értékét az adja, hogy a Gerecse általában szegény vizes élőhelyekben. A természetvédelmi szempontból igen értékes gyepekben magas a védett fajok száma és egyedszáma. A különböző gyeptársulásokban eddig 31 védett növényfaj jelenlétét sikerült kimutatni, és kiemelendő, hogy a közösségi jelentőségű leánykőöröcsinnek több ezer töves állománya található itt.

Bajóti területünkön sikeres haszonbérlési szerződéskötésre 2017-ben került sor. A legeltetés 2020-ban, alacsony juh létszámmal zajlott. Bérlőnk a bérleményen részleges cserjementesítést hajtott végre 2018-ban, majd 2020-ban folytatta a vegetációs időszakon kívüli időszakban.

Tatai gyepterületünkön 2016/2017 telén szemét és építési törmelék összegyűjtésére és elszállítására, majd 2017 őszén a gyepterület helyreállítására került sor. A 2020-ban kétszeri kaszálással valósult meg a hasznosítás. A területet haszonbérrel kezeljük.

A fokozottan védett lábatlani **Nagy-Pisznice hegyen** a **magyarföldi husáng** (*Ferula sadleriana*) 3 bekerített termőhelyen élőhely-védelmi kezelésekre került sor 2018 őszén, Ezt a tevékenységet folytatva 2020 szeptemberében a lágyszárú növényzet lekaszálására és lehordásra került.

A Gerecsei TE területén Bajna, Dunaalmás, Lábatlan, Naszály, Neszmély, Máriahalom, Tata térségében részben saját, részben idegen vagyongazdálkodásban lévő területeken, összesen 7,2 ha-on végeztünk kézi módszerrel **inváziós lágy- és fásszárú irtást** (aranyvessző, siskanád, gyalogbodza, galagonya stb.). A magas természetességű kiszáradó mocsárrétek, löszgyepek és sziklagyepek élőhelyeinek fenntartása érdekében önkéntesekkel és közfoglalkoztatási programból bevont személyekkel valósult meg az értékmegőrző és -teremtő munka. Kiemelendő a tájegységi beavatkozások közül az idegen területen (de Tata Város Önkormányzatával együttműködve) végzett élőhely-rehabilitációs munka a tatai Fényes-patak melletti lárpreten. Itt aranyvessző és fehér som elleni védekezés folyt a fokozottan védett és vörös könyves nagy aggófű (*Senecio umbrosus*) termőhelyén.

5.3. Élőhely rehabilitáció

No.	A terület megnevezése	Élőhelytípus	Típusa/jellemzése	Érintett terület (ha)
1	Dinnyési Fertő TT	mocsárrétek, szikes gyep		1,5
2	Velencei-tó	nyílt víz, barti sáv	Invázió vizinövények eltávolítása	2
3	Sárszentágota, Sárvíz-völgye TK	szikesedő löszgyep (6250)	Invázió fásszárúak visszaszorítása	1,5
4	Dinnyési Fertő TT	nádas, mocsárrétek	Vízpótlás tisztított szennyvízzel a Sikotai mocsárba	260,0
5	DINP Esztergomi területei	száraz gyep és cserjések	talajtisztítás zajlik az egykori üzemanyagtároló helyén	1,7
6	DINP Szentendre-sziget, Szigetmonostor	Pannon homoki gyep (6260) Euroszibériai erdő-sztyepp tölgyesek tölgyfajokkal (<i>Quercus</i> spp.) (9110)	Invázió fajok mechanikai és kémiai módszerekkel történő visszaszorítása	41,0
7	Budai TK, Szénás-hegycsoport Európa diplomás terület	Pannon molyhos tölgyesek (91H0); Pannon sziklagyepek (6190)	Feketefenyő egyedek visszaszorítása a pilisi len élőhelyén és puffertérletén.	4,7
8	Budai Sas-hegy TT	Pannon molyhos tölgyesek (91H0); Pannon sziklagyepek (6190)	KMOP-3.2.1/A-09-2009-0005 jelű pályázat (sziklagyp fenntartás és karsztbokorerdő felújítás, idegenhonos invázió és tájidegen fásszárúak visszaszorítása) befejezését követő utómunkálatok továbbra is folytatódtak (kb. 2 ha), valamint orchidea élőhely kezelés (kb. 0,5 ha), Tölgyes Life + pályázat élőhelyrehabilitációs munkái (12 ha).	14,5

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No.	A terület megnevezése	Élőhelytípus	Típusa/jellemzése	Érintett terület (ha)
9	Háros-szigeti ártéri erdő TT	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>) (91E0) és Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>) (91F0)	Erdőfelújítás csemete ültetéssel, újulat ápolása	1,5
10	Budai TK, Budaörsi kopárok	Szubpannon sztyeppék (6240)	kézi cserjeirtás	0,01
11	Szentmártonkátai lőtér és tápiósági Földvár	Pannon homoki gyepek (6260) és löszgyepek	gyomos foltok kaszálása	2,0
12	Tápió-Hajta Vidéke TK – Farnos, Nagykáta	Fiatal parlagok	gépi szárzúzás	14,0
13	Tápiósági Földvár	Visszagyepesítésre kerülő szántó	egyszeri kaszálás, szénalehordás	1,0
14	Tápiósági Földvár	Síksági pannon löszgyepek (6250)	égetés	7,0
15	Jászkarajenői szikes tavak	Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530)	nádas gépi szárzúzása	4,0
16	Kalocsa-gyep tiszakécskei része	Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530)	ezüsfák gépi eltávolítása	100
17	Nagykőrösi pusztai tölgyesek	Kontinentális erdősztyepp-tölgyesek (91I0)	akác injektálása	5,0
18	Nagykőrösi pusztai tölgyesek	Pannon homoki gyepek (6260)	selyemkóró és kései meggy permetezése	3,0
19	Gerecsei TK, Neszmély Gombás-pusztá	Síksági pannon löszgyepek (6250)	Szárzúzás	35,0
20	Gyermely, Lőrinc-dűlő	Síksági pannon löszgyepek (6250)	Cserjeirtás, tuskózás, szárzúzás	3,0
21	Dunaalmási-kőfejtők TT	Síksági pannon löszgyepek (6250)	Szárzúzás	6,0
22	Bajóti saját terület	Síksági pannon löszgyepek (6250)	Cserjeirtás	2,0
23	Lábatlan, Nagy-Pisznice	sziklagyep	Kaszálás	0,5
24	Lábatlan, Andréka-rét	Síksági pannon löszgyepek (6250)	Cserjeirtás, legeltetés	2,0
25	Tatai Tavak Ramsari Terület, Tata	kiszáradó mocsárrét	Cserjeirtás, kaszálás	5,0

A károsodott ökológiai rendszerek, területegységek, élőhelyek helyreállítására, a korábban megszűnt (megszüntetett) élőhelyek rekonstrukciójára az Igazgatóság területén elsősorban az

intenzív területhasznosítás, valamint az inváziós fajok jelentős mértékű elterjedése miatt van szükség. Néhány esetben a helyreállítás a kítűzött természetvédelmi célokkal ellentétes szukcessziós folyamatok visszaszorítására irányult.

Az élőhely-rekonstrukciók 2020-ban is jelentős részben pályázati forrásból valósultak meg.

A KEHOP 3.3.0 kódszámú Szennyezett területek kármentesítése elnevezésű pályázat keretében az Esztergom, strázsa-hegyi felhagyott szovjet gyakorló- és lőtér területén környezeti kármentesítések történtek: Kitermelésre és a deponálásra került a mentesítés első lépcsőjében tervezett terület anyaga. A területen előkerült hulladék és veszélyes anyag (beton, térburkolat, pala, stb.) elszállítása és ártalmatlanítása megtörtént. Megfelelő vizsgálatok elvégzése után a mentesített anyagot visszazállították az első lépcsőben tervezett területre.

5.4. Fajmegőrzési tevékenységek

5.4.1. A fajokat érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások

Kétéltűmentési helyszíneinken az egyre szárazabb klíma hatásai láthatóak. Érzékelhetően csökken az állatok egyedszáma.

Mocsári teknősre vonatkozóan több területen (pl. Dinnyési Fertő) megfigyelték kollégáink azt a regionálisan is megerősített jelenséget, hogy a faj adott évi szaporulatának igen jelentős részét (80-100 %) pusztítják el a kistestű ragadozók (elsősorban róka és borz).

5.4.2. Fajmegőrzési tevékenységek ismertetése

No	A faj neve	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
1	fekete nyár (<i>Populus nigra</i>)	A Duna LIFE pályázat részeként Dejtáron elkészült az 1,2 ha-os kerítéssel védett fekete nyár anyatelep helye.
2	pilisi len (<i>Linum dolomiticum</i>)	Fekete fenyő eltávolítás történt kézi erővel a Pilisszentiván 7F jelű erdőrészletben (Ördög-torony) 0,25 ha-on. A faanyagot helyben erózió fogó gátak építésére és az engedély nélkül belépő látogatók (pl. kerékpárosok) által okozott károk enyhítésére, megakadályozására használtuk fel. A beavatkozások az élőhely egészére hatnak, azonban lokálisan eltérő eredménnyel: az eróziófogók és terepakadályok célt értek, a hétvégi őrzések eredményeképpen csökkent az ösvényről letérők száma. Virágzaskor az élőhely rendszeres hétvégi őrzését végeztük. A 2017-es élőhelykezelés hatására az érintett területen több mint 70%-kal nőtt a pilisi len egyedszáma. A 2019-es beavatkozás helyszínein a korábban nem virágzó példányok virágoztak és termést érleltek. Folyamatos kutatásokat végzünk: pilisi len monitoring, vadkizárásos mintaterületek vizsgálata, pilisi len magvetéses kísérlet az in situ megőrzés érdekében, szukcessziós vizsgálat letermelt fekete fenyves állományok helyén). Az in situ kísérlet elsősorban a zárt dolomit sziklagyepekben hozott tartós – a magoncok több éves megmaradását eredményező – sikereket.
3	magyarföldi husáng (<i>Ferula sadleriana</i>)	A faj megőrzése érdekében valamennyi élőhelyét érintő LIFE pályázatunk nyert, 2020-ban elindult. Virágzaskor hétvégi őrzés, élőhelyének fokozott felügyelete – Pilis-tető, Kis-Kevély, Gerecse-hegység. PP Zrt-vel a Pilis-tetői kerítés rendszeres javítása, figyelem felhívó táblák kihelyezése történt. A nagy-pisznicei termőhelyen nyár végén átfogó kaszálást, szénalehordást hajtottunk végre.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No	A faj neve	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
		<p>A 2018-ban megkezdett élőhelykezelés, cserjeirtás első pozitív hatásai már mérhetőek.</p> <p>A Pilis-tetői élőhelyen őrszolgálati ellenőrzések, intézkedés az illegális sporttevékenységet folytatókkal szemben, emellett egyeztetés történt a hazai siklóernyős szövetségekkel és a vagyongazdálkodó PP Zrt-vel természetvédelmi szempontból is elfogadható starthelyek engedélyezése/fenntartása ügyében.</p>
4	nagy aggófű (<i>Senecio umbrosus</i>)	<p>Folytatódott az inváziós fajok (aranyvessző, fehér som) visszaszorítása kézi kaszálással és széna lehordással 3 hektáron.</p> <p>Egyre több a vegetatív és virágzó tő, továbbá kisebb tőszámban jelennek meg egyedek a gyepterület más részein. Viszont a szeder és som elleni védekezés még hosszú időre biztosít feladatot.</p>
5	egyhajúvirág (<i>Bulbocodium vernum</i>)	<p>A Turai legelő TT célterületen (2005-ös fajvédelmi tervben 8.1-es részpopuláció) az egyhajúvirág védelme érdekében folytatódott az idegenhonos inváziós fajok (akác, bálványfa, selyemkóró, ostorfa, stb) visszaszorítása az utókezelési munkákkal. A rendelkezésre álló erőforrások nem elégségesek az invazív fajok térnyerésének ellensúlyozására. Emellett a virágzási időszakban a taposási károk mérséklése érdekében megtörtént a látogatók előli jelzésértékű elkerítés is.</p> <p>A nem védett állománytöredékek közül a fajvédelmi tervben szereplő 8.2-es állomány esetében megtörtént önkéntesek bevonásával a terület személtmentesítése.</p> <p>Elvégeztük a teljes állományfelmérést (4725 virágzó tő, ebből 8.1-es részpopuláció 1325 tő, 8.2-es részpopuláció 16 tő, fajvédelmi tervben nem szereplő új állományrészek 3370 tő).</p> <p>A felmérés alapján mindössze az állomány 29%-a található védett területen.</p>
6	hagymaburok (<i>Liparis loeselii</i>)	Nádaratás 1 ha nagyságú területen.
7	Janka-sallangvirág (<i>Himantoglossum jankae</i>)	Gercsei TE: termőhelyeinek teljeskörű felmérése történt téli tölevél számlálással.
8	piros kígyószisz (<i>Echium maculatum</i>)	<p>Gercsei TE: a faj termőhelyeinek teljeskörű felmérése történt virágzási időszakban.</p> <p>Cserje visszaszorítás a budaörsi állományainak környezetében (0,01 ha)</p>
9	orcideák felmérése	Epipactis-fajok állományainak felmérése megkezdődött, és területi, vagy szezonális védelmükre irányuló tárgyalásokat már megkezdtek, elsősorban az Észak-Vértesben.
10	csengettyűvirág (<i>Adenophora liliifolia</i>)	Szaporodásbiológiai vizsgálat, a növénynevelés technológiájának tisztázása, valamint a SZIE botanikus kertjében és a BFNPI szaporító kertjében kiültetési kísérletek kezdődtek meg, melyek megalapozhatják a későbbi in situ állományerősítést, illetve új állományok létrehozását. A dabasi élőhelyen kisléptékű élőhelykezelés (cserjeirtás) történt meg.
11	óriás útifű (<i>Plantago maxima</i>)	Együttműködve a Szent István Tudományegyetemmel a faj felmérése a turjánvidéki élőhelyeken az idei évben megtörtént, morфомetriai vizsgálatokkal kiegészítve.
12	nadapi csillagvirág <i>Scilla spetana</i>	A nadapi csillagvirág élőhelyét érintő vadaskert kialakításával kapcsolatos egyeztetéseken sikeresen érvényesítettük a szükséges

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No	A faj neve	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
		korlátozásokat.
13	berkenyék <i>Sorbus sp.</i>	Az endemikus berkenye kistajók állományainak felmérését megkezdtük, a gazdálkodókkal terepen egyeztetjük a védelmüket szolgáló kíméleti területeket.
14	szürkés hangyaboglárka <i>(Maculinea alcon)</i>	Több állományának felderítése, felmérése tápnövénnyel együtt, az esetleges területkezelések (kaszálás) szabályozása (Gercsei TE, Pilis-Budapest környéki TE, Vértes-Mezőföldi) A Tápió-Hajta Vidéke TK területén (Göbolyjárás) jelölés-visszafogás módszerével idén is állománybecslés zajlott. A rossz fűtermés miatt a kaszálás elmaradt.
15	nagyfoltú hangyaboglárka <i>(Maculinea arion)</i>	Ismert állományok felmérése, újabb előfordulás felderítése, az esetleges területkezelések (kaszálás) szabályozása. (Gercsei TE, Pilis-Budapest környéki TE).
16	sötét hangyaboglárka <i>(Maculinea nausithous)</i>	Ismert állományok felmérése, újabb előfordulás felderítése, az esetleges területkezelések (kaszálás) szabályozása. (Vértes-Mezőföldi Tájegység).
17	sztyeplepke <i>(Catopta thrips)</i>	Gercsei TE: A faj potenciális élőhelyeinek felmérése történt meg.
18	dolomit-kéneslepke (<i>Colias chrysotheme</i>)	Gercsei TE: A faj potenciális élőhelyeinek felmérése történt meg.
19	ezüstsávós szénalepke <i>(Coenonympha oedippus)</i>	Az Ócsai TK területén a faj állományfelmérésének és élőhelykezelésének részletesebb tervezése történt meg ebben az évben.
20	nagy szikibagoly <i>(Gortyna borelii)</i>	A Hajta-mentén élő metapopulációs állomány esetében mintegy tucatnyi helyen történik meg a sziki kocsordos állományok foltos kaszálása, illetve legeltetéses kezelése. Ősszel négy NPI részvételével jelölés-visszafogás vizsgálat zajlott, remek eredménnyel. Az egy éjszaka alatt jelölt egyedek száma 100 volt.
21	tarka sziklaaraszoló <i>(Charissa variegata)</i>	A meglévő, valamint újként jelölt sziklamászó iskolák- és helyek véleményezését megelőző adatgyűjtés során, a faj célzott éjszakai keresésével több új állománya került elő a Pilisben.
22	magyar tarsza <i>(Isophya costata)</i>	Gercsei TE: Kedvező kaszálási rend megszervezése a tardosi izolált élőhelyen.
23	magyar futrinka <i>(Carabus hungaricus)</i>	Gercsei TE: A fokozottan védett magyar futrinka élőhelyeinek teljeskörű felmérése csapdázással.
24	kételtű mentések	2009-től működő tevékenység Bakonyszombathely, Lábatlan, Tardos, Tarján és Tata külterületén. 2020-ben összesen 5307 példány mentett kételtű. Gánt térségében, együttműködve az önkormányzattal és helyi önkéntesekkel március 7. - április 7. között történt mentés. A mentett állatok száma 132. Farnoson a békamentés során 5568 egyed mentését regisztráltuk a viszonylagos kedvező időjárási helyzet ellenére. A trendek ijesztőek, és egybevágnak a NBmR programban tapasztalható negatív trendekkel. A résztvevők száma továbbra is jelentős lehetett volna, de a pandémia közbeszólt. Az első lezárás egybeesett a mentési szezon beindulásával. Tinnye Garancsi-tó (1104-es út) békamentés barna varangy, ásóbéka, erdei béka védelme érdekében (Varangy Akciócsoport Egyesület).

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No	A faj neve	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
		Visegrád, Királykunyhó térségében a terelőfólia javítása, rendszeres ellenőrzése történt meg a veszélyeztetett szakaszokon, az erdei béka (<i>Rana dalmatina</i>) vonulásának biztosítása érdekében.
25	kaszpi haragossikló (<i>Dolichophis caspius</i>)	Valamennyi élőhelyeinek rendszeres ellenőrzése történt, valamint a nem kívánatos tevékenységek egyeztetéssel történő kiszorítása egyes területről
26	rákosi vipera (<i>Vipera ursinii rakosiensis</i>)	A faj gyóni élőhelyén (katonai terület) a legeltetés rendszeres ellenőrzése történt, a katonai fejlesztési koncepciók kialakítása során a faj megőrzése kiemelt szempontként szerepelt.
27	ugartyúk (<i>Burhinus oedicnemus</i>)	Tápió-vidék: a madarak ismert költőhelyein a gazdálkodó tevékenységével kapcsolatban többszöri egyeztetésre volt szükség.
28	molnárfecske (<i>Delichon urbicum</i>)	Érd, Budaörs területén épületbontás, homlokzatfelújítás során veszélybe került fecskefészkek miatt a munkálatok átütemeztetése, műfészkek kihelyeztetése. Farmoson a művelődési ház szigetelése során 9 műfészkek kihelyezését, a Jászberényi úton egy lakóingatlan festése után 3 műfészkek kihelyezését felügyeltük.
29	partifecske (<i>Riparia riparia</i>)	700 m ² felületű partfal létrehozása Neszmély, Mocsa és Lábatlan külterületén. 120 m ² partfal felújítása Tápióságon 3 helyszínen. Pilis-Budapesti TE: Építkezéssel létrehozott rézsűben kialakult költő kolónia hatósági védelmének biztosítása. Az FKF Zrt. pusztazámori telepén több száz páros partifecske- és gyurgyalag telep beazonosítása történt. Helyi egyeztetés történt a telep üzemeltetőjével.
30	sarlófecske (<i>Apus apus</i>)	Budapest területén átépítés, szigetelés, homlokzatfelújítás során veszélybe került fecskefészkek miatti hatósági ellenőrzések
31	kerecsen- és vándorsólyom (<i>Falco cherrug</i> és <i>F. peregrinus</i>)	A Gerecsében és a Börzsönyben a fészkek folyamatos őrzése a szaporodási időszakban. A Pilis-Budapest környéki Tájegységben a vándorsólyom fészkek folyamatos őrzése a szaporodási időszakban (civil madarászok bevonásával), illetve a szükséges területi és gazdálkodói korlátozások kezdeményezése, végrehajtása. Gerecsei TE: mesterséges fészkelő helyek kialakítása nagyfeszültségű oszlopokon (76 db), fákon és sziklákon (11 db). A Tápió-vidéken Maglód határában lévő traverzen kihelyezett ládában a vándorsólyom költés sikeres volt. 2 fészektálca került kihelyezésre Tápióság határában.
32	kék- és vörös vércse (<i>Falco vespertinus</i> és <i>F. tinnunculus</i>)	Vértés-Mezőföldi TE: 15 kék vércse, 10 vörös vércse, műfészkek kihelyezése történt. Gerecsei TE: 101 db kék- és vörös vércse költőláda karbantartása, ellenőrzése. Nagykátán és Tápióságon 18 vércseláda lett kihelyezve, illetve 14 meglévő láda cseréje történt meg. 5 pár kékvércse kezdett költésbe Nagykátán, ebből 2 fészkelés lett sikeres, a 2 öreg madárra, 2 fiókára került színes gyűrű, további 2 fiókára csak fém jelölőgyűrű. A Gerje-Perje-síkon a kihelyezett nagyszámú vércseládából tízben költöttek kékvércsék.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No	A faj neve	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
		Esztergom Strázsa-hegyi volt lőtér területén 4 db vércseláda került kihelyezésre
33	rétisas és parlagi sas (<i>Haliaeetus albicilla</i> és <i>Aquila heliaca</i>)	<p>Gerecsei TE: műfészek karbantartása. Összes fészek: 11 db. Rétisas: 8 ismert pár, 2 sikertelen költés, 6 sikeres, 10 kirepült fiatal. Parlagi sas: 1 ismert pár, amely sikeresen költött és 1 fiatal repített. A Vértesi Tájegységben 1 műfészek kihelyezése történt. Hont határában új rétisas párt mértünk be. A fahasználatok korlátoztuk, a pár sikeresen költött, két fiókát neveltek. A nagykatái Nyík-réten található parlagi sas pár költésbe kezdett, ugyanakkor a költés ismeretlen okból meghiúsult, a pár váltófészket rakott nem messze a meglévőtől, a területre év végén a hatóság korlátozást adott ki. A tápiószecsői Nádas-völgyben az egyik rétisas fészkekben az öreg pár sikeresen költött, egy fiókájuk kirepült, a váltófészket egy immatur parlagi sas foglalta el, nem érkezett párja, június közepéig védte a fészek területét, azután otthagya. Parlagi sasból Galgahévízen 1 pár, míg a Gerje-Perje-síkon 3 pár költött sikeresen. Pilis-Budapest környéki TE: a Szentedrei-sziget déli részén 1 új rétisas költőpár megtelepedését észleltük. Ezzel 6 párra nőtt a TE-ben költő párok száma).</p>
34	szalakóta (<i>Coracias garrulus</i>)	<p>A Kelet-Pest megyei tájegység középső és déli területein elvégeztük a mintegy 150 db korábban kihelyezett D-típusú odú ellenőrzését és karbantartását. 2020-ban közel 100 odúban regisztráltunk szalakóta költést. Vértes-Mezőföldi TE: 22 szalakóta műfészek kihelyezése történt.</p>
35	kuvik (<i>Athene noctua</i>)	<p>Gerecsei TE-ben összes költőláda: 17 db. A ládák ellenőrzése, karbantartása. Nagykátai határában lévő kuvik hengerodúban sikeresen költött az ottani pár 4 fióka repült ki.</p>
36	gyöngybagoly (<i>Tyto alba</i>)	<p>Gerecsei TE-ben 15 db kihelyezett költőláda ellenőrzése. A Szentlőrinc-katolikus templomban a tetőtér sarkában költő gyöngybagoly pár az első költés során 4 fiókát repített ki, a másodköltésben 5 fiókát.</p>
37	uráli bagoly (<i>Strix uralensis</i>)	<p>Gerecsei TE-ben összes költőláda: 29 db. A ládák ellenőrzése, karbantartása.</p>
38	fehér gólya (<i>Ciconia ciconia</i>)	<p>Gerecsei TE területén 2 db műfészek kihelyezése történt EON szakemberekkel, mesterséges fészkek összes száma: 37. Vértes-Mezőföldi TE: 2 fehér gólya műfészek kihelyezése történt. A meglévő fehér gólya fészkek közül 3 magasítás, és 2 karbantartás történt az Eon segítségével. A Tápió-Hajta Vidéke TK területével érintkező településeken 26 fészek ellenőrzése történt meg, az MME-vel közös gólyagyűrűzés keretében, 51 fiókára került jelölőgyűrű. A Pilis-Budapest környéki Tájegységben (4 db) fészekmagasító telepítése történt meg: Ráckevén és az FKF Zrt. pusztazámori telepén. A telepen 15 költőpárt számoltunk 2020-ban, de további megtelepedésekre kell számítani, emellett gyülekező- és táplálkozóhelyként is jelentős a hulladéktelep.</p>

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

No	A faj neve	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
39	fekete gólya (<i>Ciconia nigra</i>)	Vértes-Mezőföldi TE: 1 fekete gólya, műfészek kihelyezése történt. Gerecsei TE: költőhelyek védelme, területi és gazdálkodói korlátozások kezdeményezése történt. Szigetbecse külterületén új fekete gólya pár fészke körül korlátozásokat vezettünk be. A fészek az időjárási körülmények miatt megsemmisült. Az ősszel műfészket helyeztünk ki a térségben. Esztergom fokozottan védett területén lévő régóta lakatlan fészket 2020-ban új fekete gólya pár foglalta el. A költésüket veszélyeztető terepmotorozás visszaszorítására több akciót szerveztünk, aminek köszönhetően sikeres volt a költés.
40	hamvas rétihéja (<i>Circus pygargus</i>)	Tápió-vidék: A hamvas rétihéják ismert költőhelyein a kaszálások és szárzúzások során kíméleti területeket jelöltünk ki, melyet a gazdálkodók a további években is kaszálatlanul kell, hogy hagyjanak. Egy hím példány jeladóval lett ellátva, ami sok információval szolgált a madarak területhasználatáról. A Tápió-vidéken hosszú évek kihagyása után 2 pár sikeres költését regisztráltuk.
41	kígyászölyv (<i>Circaetus gallicus</i>)	A Táborfalvai Lő- és Gyakorlótéren költő pár fészkelésének biztosítása céljából több egyeztetés is történt az erdőgazdasággal, a költés ismeretlen okból megsemmisült, ezért idén nem az itteni fióka lett ellátva jeladóval, hanem egy Sasközpontból hozott mentett madár, mely áramütés következtében később elpusztult.
42	fokozottan védett ragadozó madarak	Ragadozó madár etetőhely üzemeltetése Szomód külterületén 1 helyszínen. 6,7 tonna húst helyeztünk ki. Költőhelyek védelme, területi és gazdálkodói korlátozások kezdeményezése szükség esetén a Gerecsei, Vértes-Mezőföldi és Pilis-Budai Tájegységben. A Pilisben 1 új kígyászölyv revírről van tudomásunk Csobánkán. Fokozottan védett fajok gyűrűzése a Pilis-Bp környéki TE-ben (uhu, fekete gólya, rétisas, vándorsólyom, kígyászölyv), valamint a működési területen (pusztai ölyv). Májusban solymászok ellenőrzése az NNI-vel közösen, a héjafészek kirablásán tetten ért elkövetők elfogását követően.
43	küszvágócsér (<i>Sterna hirundo</i>)	Költőszigeteken kaszálás, cserjeirtás: Mocsa, Váli-tó.
44	székicsér (<i>Glareola pratincola</i>) és feketeszárnýú székicsér (<i>Glareola nordmanni</i>)	A székicsértelep rendszeresen intenzív kertészeti kultúrákban alakul ki, ezért a telep állandóságáig a madarak mozgásának folyamatos nyomonkövetése szükséges. A madarak megtelepedését követően 2020-ban korlátozásra nem volt szükség, mivel a költés időjárási okból megsemmisült.
45	túzok (<i>Otis tarda</i>)	A költési siker növelése érdekében rendszeresek voltak az egyeztetések a gazdálkodókkal Bugyi és Dabas területén. Ez a kaszálás során sok esetben folyamatos jelenlétet jelentett. A gazdálkodókkal megbeszélések történtek az MTÉT rendszerhez kapcsolódásról. Rendszeres ellenőrzések történtek az államkincstárral.
46	épületlakó denevérek (főleg rőt korai denevér)	Panel szigetelések során történő ellenőrzések, kirepülésük biztosítása a kivitelezővel – Almásfüzitő, Tata, Komárom, Tatabánya, Dorog, Budapest, Szentendre, Esztergom.
47	kereknyergű patkósdenevér (<i>Rhinolophus euryale</i>)	A Pilis-Visegrádi hegységbe (Kesztölc térségébe) terveztünk engedély alapján egyedeket telepíteni Rudabánya térségéből, azonban az időjárás megghiúsította a 2020-as terveket.

No	A faj neve	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
48	közönséges ürge (<i>Spermophilus citellus</i>)	A Pilis Solymár Auchan Áruház területén az ürge törzsállomány élőhelyének körbekerítése – az ürgék szabad mozgásának korlátozása nélkül – történt meg. A szükséges élőhelyi feltételek teljesülése és a törzsállomány áttelepülése esetén az áruház környezetében, ürge bemutatóhely kialakítását tervezi a tulajdonos. A 2010-ben telepített ürge állomány élőhelyének célirányos kezelése kaszálással, legeltetéssel, illetve átfogó monitoringja a Gerecsei TK Neszmély, Gombás-puszta területén. Tápiószecső határában (Alsó-Tápió és patak völgyek SAC) megtörtént a teljes körű ürge felmérés, a lakott ürgelyukak száma 800.
49	délvidéki földikutya (<i>Nannospalax montanosyrmienensis</i>)	A faj albertirsai élőhelyének védetté nyilvánítási kérdéseit tisztáztuk. Újabb élőhelyen került elő állomány Albertirsán, összeszűkült belterületi élőhelyről. Ennek a populációnak a részleges felmérése megtörtént. A fiatal egyedek új állományalapítási helyszínének felkutatása kezdődött meg.

5.4.3. Védett fajokkal kapcsolatos illegális cselekmények észlelése

Természetvédelmi Tájegység	Község	Megye	Cselekmény
Közigazgatási feljelentés			
Vértes-Mezőföldi TE	Soponya	Fejér	Védett tavaszi héricsek (<i>Adonis vernalis</i>) kiásása a Sárvíz-völgye TK területén
Vértes-Mezőföldi TE	Igar	Fejér	Facebook fiókban közzétéve egy erdei sikló (<i>Zamenis longissimus</i>) agyonverése
Pilis-Budapest Környéki TE	Vecsés	Pest	Építési munkaárokban költő partifecskek kizárása hálóval.
Büntető feljelentés			
Vértes-Mezőföldi TE	Igar	Fejér	Facebook fiókban közzétéve egy erdei sikló (<i>Zamenis longissimus</i>) agyonverése
Havaria jelentés			

5.4.4. Védett és közösségi jelentőségű fajok kártételei

Panasszal érintett faj	Panaszban szereplő kártétellel érintett termény, állatfajta stb.	Panasz szerinti kártétel dátuma	Termény esetén a kártétellel érintett terület (ha)	Állatállományban okozott kártétel esetén a károsított példányok száma (db)	Panaszban szereplő kártétel panasz szerinti mértéke (Ft)	Panasszal kapcsolatos intézkedések	Volt-e helyszíni bejárás (I/N)	NPI véleménye szerint a panasz szerinti kártétel (Ft) hány %-a valós	Tulajdonos által megtett megelőző intézkedés és ennek megfelelése a NPI szerint
Eurázsiai hód (<i>Castor fiber</i>)	Biai halastó rendszer gátjai (6 helyen)	2020. január	-	-	1 200 000	Egyeztetés a tógazdával (Bia-Tehag Kft.) és az érintett Közép-Dunavölgyi Vízügyi Igazgatóság szakembereivel. Hatósági engedély van befogásra.	I	100	Elvárható mértékű volt
	Perőcsény, magán díszítő gátjának károsítása		-	-	Kárigény nem merült fel	Engedély kérelem befogásra folyamatban van.	N	-	
	Gerecsei TE területén az Észak-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság kezelésében levő vízfolyások gátak károsítása		-	-	Kárigény nem merült fel	Hatósági engedély van kilövéésre, de a DINPI működési területen nincs tudomásunk kilövéstről	I	-	
Kárókatona (<i>Phalacrocorax carbo</i>)	15 halas tavon és a Dunának a DINPI működési területére eső szakaszán a telepített halak károsítása	2020	-	A pontos mértéket nem tudjuk megítélni.	Nem ismert.	Engedélyezett riasztásra és gyérítésre került sor	I	Nem áll módunkban megítélni annak mértékét.	Engedélyezett riasztás és gyérítés a kérelmezett ingatlanokon, halastavakon, vízfelületeken.
Vetési varjú (<i>Corvus frugilegus</i>)	Gerecsei Tájegység területén: csemege kukorica és más szemes gabona	2020. június	A pontos területi kiterjedést nem tudjuk megítélni.	-	Nem ismert.	Engedélyezett riasztásra az alábbi területeken került sor: Ács 0547/13-16, 0545/3-6 és a Komárom 0125/3-15 hrsz-ú ingatlanokon.	I	Nem áll módunkban megítélni annak mértékét.	Engedélyezett riasztás a kérelmezett ingatlanokon.
	Gerecsei Tájegység területén: friss, elsőroban kukorica, napraforgó vetés.	2020. május	A pontos területi kiterjedést nem tudjuk megítélni.	-	Nem ismert.	Engedélyezett riasztásra az alábbi területen került sor: Ács 0407/14 hrsz.	I	Nem áll módunkban megítélni annak mértékét.	Engedélyezett riasztás a kérelmezett ingatlanokon.
Füsti fecske (<i>Hirundo rustica</i>)	A tatabányai Graboplast Zrt. üzemsarnokának fotocellás gépeit közel 5 éve zavarta az itt költő 35 pár füsti fecske	2020. augusztus	A termelő csarnok	-	-	A fészkek eltávolítására télen került sor. A csarnokot fecskementessé tették.	I (2018-ban)	100	A Graboplast Zrt. biztosította a madarak ki- és bejárását a csarnokba, leállási napokon is.
Seregély (<i>Sturnus vulgaris</i>)	Vértesszőlősi TE és Pilis-Budapest környéki TE területén szőlőben okozott kártétel	2020	A pontos területi kiterjedést nem tudjuk megítélni.	-	Nem ismert.	Engedélyezett riasztásra került sor	N	Nem áll módunkban megítélni annak mértékét.	Engedélyezett riasztás a kérelmezett ingatlanokon.

5.5. Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos gyakorlati tevékenységek

Igazgatóságunk az alábbi tevékenységeket végezte az 1143/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet mellékletében szereplő fajok és egyéb idegenhonos inváziós fajok visszaszorítása érdekében.

Inváziós faj																Terület/hely megnevezése	Érintett terület (ha)	Beavatkozás időpontja	1. Alkalmazott módszer 2. Élőhely jellege 3. Hatékonyságot, eredményességet mutató változás 4. Megfigyelések, egyéb információk
Ace neg	Ail Alt	Amo fru	Asc syr	Cel occ	Cor alb	Ele ang	Fal sp.	Fra pen	For int	Opu sp.	Pin nig	Rob pse	Sol gig	Syr vul	Pad ser				
					x							x				Tata, Fényes Lakópark Tatai Tavak Ramsari Terület	3,5	február, május, július, augusztus, okt, nov	1. gépi cserjeirtás, kaszálás (kasza és kaszagép) és széna lehordás kézi erővel 2. kiszáradó mocsárrét, 3. nagy aggófü élőhelyének fennmaradása, 4. pozitív hatás, gyep foltok látható térnyerése, új foltokban jelent meg a célfaj.
												x				Naszály, Ferencmajori Madárvárta Tatai Tavak Ramsari Terület, Natura 2000	2,5	április- november	1. kaszálás kézi erővel (kasza és kaszagép) és széna lehordás kézi erővel, 2. láp- és mocsárrét, 3. borítás csökkenése, 4. pozitív hatás a gyep foltok látható térnyerése.
			x									x				Neszmély, Gombás- puszta Gerecsei TK és Natura2000	8,0	január- március, július- december	1. kaszálás, szárzúzás gépi erővel, cserjeirtás kézi erővel, 2. löszgyep, 3. borítás csökkenése, 4. pozitív hatás, az ürgék új élőhelyeket hódítottak meg.
											x					Dunaalmási-kőfejtők TT	10,0	február- március	1. szárzúzás, cserjeirtás kézi erővel 2. löszgyep, 3. borítás csökkenése, 4. pozitív hatás a gyep foltok látható térnyerése.
											x	x				Gyermely, Lőrincz-dűlő	35,0	szeptember- december	1. cserjeirtás gépi, kézi erővel 2. löszgyep, 3. borítás csökkenése, 4. pozitív hatás a gyep foltok látható térnyerése.
			x													Ipoly-völgy	3,0	május, június, július	1. szárzúzás, kaszálás 2. cserjés 3. még nem mérhető 4. -
			x													Nagykátá - Erdőszőlő	25,0	május - október	1. hajtáspermetezés 2. nyílt homokpusztagyep 3. a kezelt területeken egyértelmű csökkenés 4. gyep jól regenerálódik a kezelés után; tüzeset érintett kb. 8 ha kezelt terület
x	x			x								x				Nagykátá – Erdőszőlő	45,0	május - október	1. növényvédőszeres fűszárú irtás (hajtáspermetezés, kéregkenés, injektálás); selyemkóró természetes gyűjtése és megsemmisítése 2. nyílt homokpusztagyep és akác foltok 3. a kezelt területen egyértelmű csökkenés, gyér sarjadással 4. sarjak utókezelése és a kimaradó területek kezelése szükséges; kb. 8 ha kezelt területet tüzeset érintett
x	x		x	x								x				Nagykátá – Cseh-domb	2,0	június - szeptember	1. selyemkóró hajtáspermetezése, fűszárúak vegyszeres kezelése (törzsinjektálás, kéregkenés, hajtáspermetezés) 2. nyílt homokpusztagyep. akác és összeomló erdei fenyves 3. egyértelmű csökkenés 4. az első kezelése után utókezelés, valamint további területek bevonása szükséges
x	x			x								x				Tóalmás – Legelő dűlő	0,5	szeptember	1. fűszárú invazívok vegyi irtása (törzsinjektálás, kéregkenés) 2. akác 3. egyértelmű csökkenés 4. utókezelés szükséges
x	x		x									x			x	Szentmártonkátá, Gicei- hegy	5	május - október	1. selyemkóró termésgyűjtés és megsemmisítés, fűszárú inváziósok növényvédőszeres kezelése (törzsinjektálás, kéregkenés, hajtáspermetezés) 2. akác, nyílt homokpusztagyep 3. csökkenő tendencia (kivéve a közönséges selyemkórót) 4. minimális sarjadás jelentkezik a kezelt területeken, további beavatkozások szükségesek

Inváziós faj																Terület/hely megnevezése	Érintett terület (ha)	Beavatkozás időpontja	1. Alkalmazott módszer 2. Élőhely jellege 3. Hatékonyságot, eredményességet mutató változás 4. Megfigyelések, egyéb információk
Ace neg	Ail Alt	Amo fru	Asc syr	Cel occ	Cor alb	Ele ang	Fal sp.	Fra pen	For int	Opu sp.	Pin nig	Rob pse	Sol gig	Syr vul	Pad ser				
	x		x	x								x				Szigetszentmiklós Szigethalmi homokbuckák HUDI20045	5	május – október	1. inváziós fajok növényvédőszeres kezelése (törzsinjektálás, kéregkenés, hajtáspermetezés), valamint a lábon szárított invazív cserjések mechanikus eltávolítása 2. akácos, nyílt homokpusztagyep 3. csökkenő tendencia, a selyemkóró eltűnt 4. a kezelt területeken minimális sarjadás, további kezelések szükségesek
x	x		x	x		x						x				Szigetmonostor – DINP Szigeti homokok HUDI20047	15	május – október	1. inváziós fajok növényvédőszeres kezelése (törzsinjektálás, kéregkenés, hajtáspermetezés) 2. akácos, nyílt homokpusztagyep 3. a kezelt területeken a selyemkóró és a magszóró bálványfa gyakorlatilag eltűnt 4. a bálványfa magról erősen újul több helyen, további kezelések szükségesek
x	x		x	x		x						x	x			Fóti-Somlyó TT Gödöllői-dombság peremhegyei HUDI20040	94	június - július	1. akácosok fafajcserés erdőszerkezet-átalakítása (inváziós irtás törzsinjektálással, kéregsebzésben kenéssel, hajtáspermetezés); inváziós fajok növényvédőszeres kezelése gyepekben 2. akácos, homokpusztagyep 3. az inváziós fajok visszaszorulóban vannak, de az ezüsthfa, az akác és az ostorfa a gyepekben helyenként erős sarjadást mutat 4. utókezelések szükségesek
x	x		x				x					x				Esztergom – DINP Pilis-és Visegrádi-hegység HUDI20039	15	május - július	1. akácosok fafajcserés erdőszerkezet-átalakítása (vágáslapkenéssel, illetve a szegélyekben és a bálványfa tekintetében törzsinjektálással), továbbá a selyemkóró és a bálványfa növényvédőszeres kezelése (törzsinjektálás, kéregkenés, hajtáskenés) 2. akácos, homokpusztagyep 3. a kezelt területeken az inváziós fajok állományai gyakorlatilag felszámolásra kerültek, a selyemkóró visszaszorulóban van, a japánkeserűfű gyakorlatilag eltűnt 4. minimális sarjadás várható, további kezelések szükségesek
x		x						x								Esztergom Dunai-szigetek TT (Táti-szg.) Duna és ártere HUDI20034	6		1. szárazzás 2. láprét 3. egyelőre nem mérhető fel a változás 4. a kezelés folytatása szükséges
	x			x							x	x		x		Budapest, Sas-hegy	20	május - október	1. fászszerű inváziós fajok növényvédőszeres kezelése (törzsinjektálás, kéregkenés, hajtáspermetezés); inváziós fajok egyedeinek mechanikus irtása 2. karsztbokorerdő, dolomitsziklagyep 3. az inváziós fajok állományai egyértelműen visszaszorulóban vannak 4. a kezelések folytatása szükséges, különös tekintettel a bálványfa a kezelt területekhez közel eső magszóró egyedeinek irtására
											x	x				Szénások Európa Diplomás Terület, Pilisszentiván Budai-hegység HUDI20009	4,65	február, május, szeptember, december	1. feketefenyő állomány szerkezetátalakításához kapcsolódó erdőápolás mechanikai visszaszorítással és spontán megjelenő állományainak teljes visszaszorítása fakitermeléssel. 2. akác elegyes ültetett fekete fenyves (S4) és spontán megjelenő fekete fenyves állományok (S6) szerkezetátalakítása, visszaszorítása. 3. Az évek óta rendszeresen zajló beavatkozásoknak köszönhetően az őshonos fajok elegyaránya (és egyben fennmaradási esélyük is) nő. Az idegenhonos fajok térfoglalása csökken. 4. A magas köriseken a <i>Chalara fraxinea</i> konídiumos gomba okozta jelentős mértékű hajtáspusztulás – ami esetenként az egyed pusztulásával is jár – a szerkezetátalakításokat visszaveti. Elsősorban a gyepekben megjelenő mageredetű feketefenyő egyedek és a környezetükben meglévő magszóró állományok visszaszorítása szükséges.
										x						Pilis, Klastrom-szirtek – DINP Pilis-és Visegrádi-hegység HUDI20039	0,5	október	1. medvetalp kaktuszok (<i>Opuntia humifusa</i> és <i>phaeacantha</i>) eltávolítása 2. sziklagyep 3. teljes eltávolítás 4. –

Inváziós faj																Terület/hely megnevezése	Érintett terület (ha)	Beavatkozás időpontja	1. Alkalmazott módszer 2. Élőhely jellege 3. Hatékonyságot, eredményességet mutató változás 4. Megfigyelések, egyéb információk
Ace neg	Ail Alt	Amo fru	Asc syr	Cel occ	Cor alb	Ele ang	Fal sp.	Fra pen	For int	Opu sp.	Pin nig	Rob pse	Sol gig	Syr vul	Pad ser				
	x		x	x								x			x	Nagykőrös	5	május - október	1. fásszárú inváziós fajok és a selyemkóró növényvédőszeres kezelése (törzsinjektálás, kéregkenés, hajtáspermetezés), valamint mechanikus eltávolítása az erdőfelújításokban 2. akác, nyílt homokpusztagyep 3. a kezelt területeken állománycsökkenés tapasztalható, de magról különösen a kései meggy jelentősen újul 4. a kezelések folytatása szükséges
	x		x	x								x				Szentmártonkátá, lőtér	5	május-október	1. selyemkóró és fásszárú invazívok növényvédőszeres kezelése valamint mechanikus visszazorítása az erdőfelújításban 2. akác, nyílt homokpusztagyep 3. a kezelt területeken csökkenő állomány 4. a kezelések folytatása szükséges
	x		x	x								x				Csévharaszt, Borókás TT	15,4	május - október	1. elsősorban akác és ostorfa, szálanként bálványfa és selyemkóró kezelése növényvédőszeres beavatkozással (törzsinjektálás, kéregkenés) 2. akác, nyílt homokpusztagyep 3. a kezelt területen csökkenő állomány 4. további beavatkozások szükségesek
			x	x												Csömör	18	május – október	1. nyugati ostorfa és selyemkóró szálankénti előfordulásainak növényvédőszeres kezelése 2. akác, magaskórós 3. továbbra is növekvő állományok 4. további beavatkozások szükségesek
x				x		x						x				Farmos	10	szeptember – október	1. szálankénti előfordulásokmechanikus irtása (gyűrűs kéreghántás, sarjleverés) 2. legelő 3. továbbra is növekvő állományok 4. további beavatkozások szükségesek
x				x		x						x				Káva	0,5	szeptember - október	1. közepes állományok gyérítése mechanikus beavatkozásokkal (gyűrűs kéreghántás, sarjleverés) 2. patakparti magaskórós 3. stabil állományok 4. további beavatkozások szükségesek
		x														Tápióság	0,4	május - június	1. mechanikai és növényvédőszeres irtás sűrű állományokban 2. ártéri erdő 3. továbbra is növekvő állományok 4. további beavatkozások szükségesek
x				x		x						x				Tápiószentmárton	20	október - december	1. mechanikus irtási munkák (gyűrűs kéreghántás, sarjleverés) szálankénti előfordulásokban 2. nádas 3. a kezelés hatása még nem mérhető fel 4. -
						x										Tiszakécske	3	szeptember	1. szálankénti állomány mechanikus gyérítése (tőelválasztás) 2. hazai nyáras 3. a kezelés hatása még nem mérhető fel 4. utókezelés szükséges
	x			x		x										Tura	0,1	május – október	1. közepes állományok mechanikai kezelése (gyűrűs kéreghántás, sarjleverés) és növényvédőszeres irtása (kéregkenés és törzsinjektálás) 2. legelő 3. a kezelés hatása még nem mérhető fel 4. további beavatkozások szükségesek

5.6. Génmegőrzés

5.6.1. Génmegőrzési tevékenység ismertetése állatok esetében

Faj	Fajta	Egyedszám (db)	Tárgyévi állomány-növekedés (db)	Tárgyévi állomány-csökkenés (db)
Szarvasmarha	Magyar szürke	326	62	83
Bivaly		-	-	-
Juh	Cigája	270	152	111
Juh	Cikta	188	75	59
Ló		-	-	-
Sertés		-	-	-
Egyéb		-	-	-
Kutya	Magyar agár	-	-	-
Kutya	Komondor	1	-	-
Kutya	Kuvasz	-	-	-
Kutya	Rövidszőrű magyar vizsla	-	-	-
Kutya	Drótszőrű magyar vizsla	3	-	-
Pásztorkutya	Sinka jellegű	-	-	-

A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság a Nagykáta – Egreskátai-major (1369746 ENAR tenyészetkód), valamint az Ipolyvece – Központi-major (ENAR tenyészetkód: 1212583) területén magyar szürke szarvasmarhákat tart. Az őshonos marhafajtával génmegőrzési és élőhely fenntartási feladatokat látunk el. Ugyanezen feladatok ellátására tartjuk és tenyészítjük az Esztergom – Strázsahegyi-major területén található cikta és cigája juhokat.

Az Egreskátai-major magyar szürke szarvasmarha állománya 2020.12.31-én 128 egyed volt, melyet 3 darab tenyészbika, 22 db kétéves üsző, 56 db 3-4 éves tenyészérett üsző, valamint 47 tehén vegyesen alkottak. A 2020. évi szaporulatból (31 bika, 30 üsző) 60 borjút értékesítettünk továbbtartásra hízómarha alapanyagként. A tenyésztési okok és elhullás miatt kiesett tenyészbikák pótlására egy tenyészbikát béreltünk július 27.-én a Magyar Szürke szarvasmarhát Tenyésztők Egyesületétől. Átkötésre került 35 tehén az ipolyvecei állományba. A 2020. évi megtermelt szálas takarmánykészlet elegendő lesz az állomány legelőre hajtásáig, azonban a 2021. évre nem marad tartalékkészletünk.

Az Ipolyvece – Központi-major magyar szürke szarvasmarha állományát különböző ivarú és korcsoportú egyedek alkották. Az év során 144 egyed volt az állomány szaporulata. A tárgyévi keresztezett növendék bikák és üszők értékesítése 2020-ban jól alakult, eladtunk összesen 144 (5 db 2019. évi F1 borjú, 139 db 2020. évi F1 borjú) növendék bikát és növendék üszőt továbbtartásra hízómarha alapanyagként. A hústermelő képesség javítása érdekében vásárolt 7 db charolais tenyészbika a választott borjak értékesítése során igazolta döntésünk helyességét. Az F1 borjak a szürke borjaknál magasabb felvásárlási árral és a jobb húsformákkal, valamint a magasabb választási súllyal kerültek értékesítésre. A korábbi időszakban tenyésztési és egyéb okok miatt kiesett állatok pótlására 35 magyar szürke tehenet kötöttünk át a Nagykáta-Egreskátai állományból. A 2020. évi megtermelt szálas takarmánykészlet elegendő lesz az állomány legelőre hajtásáig, azonban 2021. évre nem marad tartalékkészletünk. Az évet 198 egyed magyar szürke szarvasmarhával, 7 db charolais tenyészbikával és 4 egyed F1 borjúval zártuk az ipolyvecei állattartó telepen.

Az Esztergom Strázsa-hegyi majorban Igazgatóságunk juhállománya április-május hónapban ellett, összesen 350 bárány született. A kevésbé értékes, valamint hímvárú cigája és cikta - és a hústermelő képesség javítása érdekében vásárolt berrichon du cher kos pároztatása során született- F1 bárányok vegyes ivarban kerültek értékesítésre (összesen 189 db). A bárányok szelekciós vizsgálatait után 2020. évben 76 jérével nőtt a cigája és 41 jérével a cikta állomány. Továbbra is gondot okozott a selejtezésre szánt – kiöregedett, cigája, cikta – anyajuhok értékesítése. 2020. évben 16 selejtezett cigája anyajuhot értékesítettünk, további 32 cikta selejt anyajuh értékesítése 2021. év elején várható.

„A védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának in situ megőrzése” pályázatot Igazgatóságunk 2020. évben is folytatta a pályázatban meghatározott feltételek mellett.

A legeltetési időszakot követően mind a szarvasmarhákat, mind a juhokat az Igazgatóság saját vagyongazdálkodású területeiről betakarított réti szénabálák és réti széna szenázs mellett, más takarmánnyal, darált szemes kukoricával, lucernaszénával is elláttuk. A takarmányozás ad libitum történt/történik a szélas takarmány esetében, míg az abrakot adagolva etettük. Az állatoknak folyamatosan biztosítottuk a szelénés valamint ásványi anyagokkal dúsított nyálósót.

A 2016-ban beszerzett különböző fajtájú, őshonos magyar kutya egyedből 2020.12.31-én 3 db drótszűrű magyar vizsla, 1 db komondor volt Igazgatóságunk vagyongazdálkodásában. Kutyaik a tárgy évben kiállításon nem vettek részt a járványhelyzet miatt. Csövárberki Tipli drótszűrű magyar vizsla kan kutya miatt 2020. évben több alkalommal keresték meg tenyésztők az Igazgatóságot fedeztetési szándékkal, amiből két fedezés realizálódott. Az első alomból összesen 7 kölyök született, a második alom születése 2021. március elején várható.

5.6.2. Egyéb állatállomány, kezelésük

Az 5.6.1. pontban kifejtettekén túl egyéb állatállományt nem tartunk.

5.6.3. Génmegőrzési tevékenység ismertetése növények esetében

Igazgatóságunk növények génmegőrzéséhez kötődő fejlesztéseket 2020-ban nem végzett.

5.7. Erdőterületek, erdőgazdálkodás

5.7.1. Nem saját vagyongazdálkodásban lévő védett és Natura 2000 erdőterületek

ERDŐTERVEZÉS

2020-ban négy erdőtervezési körzetben zajlott erdőtervezés: Gödöllői Etk., Pilismaróti Etk., Gerecsei Etk., Várpalotai Etk. működési területünket érintő részterülete. Ezen kívül két körzet tervezése 2019-ről áthúzódott 2020. év elejére; valamint megkezdtük a felkészülést, illetve az adatszolgáltatást a 2021. évi erdőtervezésekhez (három körzet).

Főbb természetvédelmi eredmények a tervezési folyamat során:

- üzemmódok természetvédelmi szempontból kedvezőbb tervezési lehetősége (több lett a faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódú erdőrészlet; a jellemzően gazdaságtalan, tömbszerűen elhelyezkedő erdőtömbök kerültek átsorolásra, de több helyen a gazdaságilag hasznosítható, magas természeti értékű erdőrészletek is; jellemzően a Gerecsei és a Gödöllői Körzetben);

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

- a hagyásfa-csoportokat – lehetőség szerint – FANE üzemmódú erdőrészletként írtuk le, vagy hasonló erdőrészlethez csatoltuk;
- a molyhos-tölgyes, elegyes karszterdő és bokorerdő erdőtürsulásokban, illetve homoki gyepeken, sztyeppréteken és kaszálóréteken fahasználatot csak a türsulások fenntartása, helyreállítása érdekében szabad tervezni;
- erdőnevelési munkák szabályozása az intenzíven terjedő tájidegen fajok visszaszorítása céljából;
- időbeli korlátozások rögzítése az erdőtervben, erdőrészletenként;
- a nem védett Natura 2000 erdők esetében több, a jelölő élőhelyek és fajok helyzetét javító tervezési szempont került meghatározásra;

Főbb természetvédelmi eredmények az erdőgazdálkodás szabályozását illetően:

- felújítások, véghasználatok korlátozása a Natura 2000 jelölő élőhelyek fenntartása érdekében;
- véghasználat esetén a hagyásfa-csoportok nagyságának, vagy a hagyásfák mennyiségének meghatározása;
- egyes kiemelt jelentőségű madárfajok esetén revírfogalási, szaporodási és utódnevelési időszakban a lakott fészkek körül 100-400 m sugarú körben az erdőgazdálkodási tevékenység szabályozása;

Az időbeli korlátozási időszak szabályozását illetően:

- egyes kiemelt jelentőségű, speciális életciklusú védett fajok (nőszőfűvek, védett geofitonok) élőhelyén a fahasználati munkák megkezdése előtt a gazdálkodónak a DINPI munkatársaival egyeztetni szükséges, különösen a fakitermelés időbeli végrehajtását illetően.

A tárgyalások során számos erdőrészlet vonatkozásában a faanyag visszahagyásáról, illetve tér- és időbeli korlátozások érvényesítéséről – a gazdálkodók részéről elfogadásában – állapotunk meg.

Az időbeli korlátozásokkal kapcsolatos jogi bizonytalanságok miatt 2019-ben megegyezés született a Pilisi Parkerdő ZRt-vel az egyes erdészeti beavatkozásokra érvényes időbeli korlátozásokról. A megállapodást 2020-ban aktualizáltuk, ami – részben – mintaként szolgál más erdőgazdálkodók esetén is.

A 2017. évi erdészeti jogszabályok változásaira vonatkozó AB határozat jelentősen megváltoztatta az erdőtervezés kereteit. Általánosságban elmondható, hogy a természetvédelmi célok érvényesítése könnyebbé vált. A hagyásfa-csoportok területének, visszahagyandó holt fa mennyiségének rögzítése könnyebbé vált, mint a 2017. év előtti időszakban.

Sajnálatos módon továbbra is súlyos jogértelmezési probléma az erdőgazdálkodás időbeli korlátozása. Az időbeli korlátozási időszakokat az Etv. Vhr-ben kellett volna meghatározni, de ezt a jogszabályt 2018. óta nem alkották meg.

TERMÉSZETVÉDELMI KEZELŐI VÉLEMÉNYEZÉSEK

Természetvédelmi kezelői véleményeinket elsősorban a természetvédelmi hatóság megkeresésére adjuk meg (általában adatszolgáltatás, illetve ügyféli vélemény formájában). Jellemző témák: vegyszerhasználat védett területen, időbeli korlátozási időszakban tervezett fakitermelés, erdőtervtől eltérő kérelem, vágástéri hulladék égetése, erdőtelepítés, fásítás létesítése, illetve fásításban fakitermelés.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

A tudomásunkra jutott erdészeti bejelentések esetén szükség szerint értesítjük a természetvédelmi hatóságot a Tvt. szerinti hatósági eljárás kezdeményezése érdekében.

Az év során közel 365 erdészeti megkeresésre küldtünk természetvédelmi adatokat, kezelői véleményt. 28 egyeztető tárgyaláson vettünk részt, részben online formában.

Folyamatosan fejlesztjük természetvédelmi térinformatikai adatbázisunkat (fajadatok, erdőrészesletek megjelenítése stb.).

Előrelépést jelentene, ha az NFK Erdészeti Igazgatóság hozzáférést biztosítana számunkra a térinformatikai programokba interneten keresztül behívható nyilvános erdőterképhez. Ennek elvi alapjai megvannak, de a gyakorlatban nem működik.

Különösen nagy nehézséget jelentett az erdészeti információs rendszerhez (ESZIR) való hozzáférés hiánya.

5.7.2. Erdőrezervátumok felmérésének főbb eredményei

A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság területén 2020-ban nem történt az MTA Ökológiai Kutatóközpontja Ökológiai és Botanikai Intézete által gondozott erdőrezervátum programhoz kötődő felmérés.

A TMF/487/5/2019. számú támogatói okirattal finanszírozott erdőrezervátum állapotfelméréseket Igazgatóságunk 2020. év folyamán a Meszes-völgy (Vértes) erdőrezervátumban kivitelezte.

Az erdőrezervátumok 2017. évi állapotfelméréséhez a Svájci Hozzájárulás által támogatott, SH/4-13 azonosítójú, „Erdei életközösségek védelmét megalapozó többcélú állapotértékelés a magyar Kárpátokban” c. projekt (2012-2017) keretében kifejlesztett erdőállapot-leíró módszertant (Standovár és mtsai 2016, 2017) alkalmaztuk, összesen 550 mintavételi ponton.

A DINPI az Ecolingua Bt-vel szerződött a Meszes-völgyi Erdőrezervátum SH4/13 jelű pályázatban kidolgozott erdőállapot-felvételi módszer szerinti felmérésére.

A rezervátumra is jellemző a Vértes tipikus, nagyon éles váltásokkal bíró mintázata; a völgyben bükkösök és sziklaerdők, az északias oldalakon gyertyános-tölgyesek, a délieseken cseres-tölgyesek, a gerincek mentén pedig bokorerdők találhatók. Nagyon nagy számban volt jelen a lisztes berkenye alakkör, sőt, volt olyan mintapont, ahol 500m²-en belül fordult elő a házi, a lisztes (sensu lato) és a barkócaberkenye is. A bükkös részek esetében kiterjedt bükkpusztulást nem tapasztaltunk.

A vizsgálat tanulsága szerint a terület faállományának záródása átlagosan magas, igen fajgazdag, szerkezetessége ugyanakkor elmarad a kívánatostól/”elvárhatótól”. Az álló holtfa darabszám, illetve a fekvő holtfa mennyisége alacsony, illetve közepes. Igen magas a véderdő jellegű foltok aránya, amelyek megőrzése nem volt célja az erdőrezervátum programnak.

A lágyszárúsztint szegényes, a sziklagyepek, nyitottabb részek erősen taposottak.

Az újulati szint, eltekintve 2-3 léktől, nem létező, minden egyes egyede lerágott, ugyanez elmondható a cserjékről is. A rezervátum erdődinamikája egyelőre zsákutcának tűnik; a nagy fák, idősebb állományrészek kidőlése egyelőre szórványos, azonban az összedőlés fokozódásával a csupasz, bozótos cserjések uralkodása vetíthető előre, amennyiben a vad jelentette problémával belátható időn belül nem néznek szembe az érintett ágazatok.

5.7.3. Saját vagyongazdálkodásban lévő védett és Natura 2000 erdőterületek

Az Igazgatóság vagyongazdálkodásában összesen 2698 ha olyan erdőtervezett erdő áll, melyekhez tartozó ingatlanokon a Magyar Állam többségi tulajdonban van. Mintegy 200 ha terület vagyongazdálkodásának tisztázása továbbra is folyamatban van az érintett állami erdőgazdasági Zrt-vel (Nagymaros, Táborfalva).

A vagyongazdálkodásunkban lévő erdeinkben az erdőtervi előírások alapján végezzük el az erdőkezelési munkákat, ugyanakkor az előírások betartása mellett a természetvédelmi célok megvalósításával célunk hosszútávon referenciaként szolgáló élőhelykezelésekkel szolgálni a környező erdőgazdálkodók számára.

Mag- és csemetetermelés

Mag- és csemetetermelést 2020-ban Igazgatóságunk nem végzett, ugyanakkor a Duna Ártéri élőhelyek Life pályázat keretében előkészületek folytak egy génmegőrzési célt szolgáló fekete nyár anyatelep létrehozásához.

Erdőfelújítás, erdősítések

Az erdőfelújításokba minimálisan szükséges ápolásokat és az erdővédelmi kerítések karbantartási munkálatait elvégeztük.

Erdősítéseinkben és egyéb fásításainkban pótlásra és állománykiegészítésre cca 8,5 ha nettó területen 20 000 db csemete elültetésére került sor, jelentős részben támogatási felajánlásból és önkéntesek bevonásával. A vírushelyzet miatt a tavasszal fennmaradt cca 8000 db csemete vállalkozóval történő elültetését Tölgyes LIFE pályázat forrásból fedeztük projekt területen. A vírushelyzet miatt az erdősítési munkálatok közül a pótlások és az ápolások saját forrásból történő kivitelezése csak a minimálisan szükséges szinten történt meg A szentmártonkúta fafajcserés szerkezet-átalakítás erdősítésének ápolási munkálatait Szárazgyep LIFE keretében, mintegy 10,8 ha területen vállalkozói szerződéseken keresztül végeztettük el. Egyéb állománykiegészítésként végzett erdősítéseinkben az állomány alatti ápolást cca 12,5 hektáron végeztük el.

Idegenhonos invazív fajok egyéb módon történő visszaszorítása

Vegyszermentes mechanikai módszerekkel:

Nagyorosiban Tölgyes LIFE projekt keretében 0,61 és 0,25 hektáron szálalóvágás jelleggel végeztük el az akácok kitermelését az őshonos fajokból álló második koronaszint és újulat megsegítésével (Ez a hatósági nyilvántartásban tarvágásként (0,61 ha) és szálalóvágásként (0,25 ha) szerepel).

Vegyszeres invazív visszaszorítási módszerekkel közbeszerzési eljárás keretében elkezdett kezelések utómunkálatai folytak a VEKOP Pannon Homoki Élőhelyek pályázati forrásból 26 hektáron Szigetmonostoron, Szigetszentmiklóson és Csévharaszton. Ugyanezen közbeszerzés keretében Tölgyes Life pályázati forrásból cca. 18 ha-on történtek meg az utómunkálatok. Tarvágás fahasználattal járó vágás tuskókenéssel további 5 ha-on folytatódtak a vegyszeres kezelések Esztergomban. Nagykőrösön vegyszeres invazív kontrollt 3 hektáron végeztünk, kései megye és selyemkóró visszaszorítása céljából.

Fahasználat

Erdőkezelési tevékenységünk gyakorlása során a nem idegenhonos erdőállományokban folyamatos erdőborítást biztosító erdőkezelést alkalmazunk, amelyet eszközként használunk az erdők faállomány-szerkezetének természetesebbé tételére.

Az Ócsai TK területén a fahasználatokat az örökzöld üzemlétesítésbe került erdeinkben, készletgazdálkodási módban végeztük el 44,39 hektár érintett területen. Ugyanitt egyéb termeléssel 5,92 ha-t érintettünk.

Fafajcserés erdőszerkezet-átalakítást tarvágásos felújítással a Tölgyes Life pályázat invazív visszatorzítási munkáinak keretében akácos faállományokban végeztünk el nettó 5,60 hektáron, melyből a nagyoroszi tömbben 0,61 ha-t valószínűleg szálalóvágás jelleggel hajtottunk végre.

Az előhasználatok közül természetes erdőszerkezet gazdagítás céllal növekedéscsökkentő gyéresítés összesen 28,17 hektáron történt meg, melyek során természetes erdőszerkezet gazdagítása mellett helyenként az invazív fafajok vegyszermentes visszatorzítására törekedtünk. További természetes erdőszerkezet gazdagítást szálalóvágás jelleggel végeztük el 18,34 hektáron fokozatos felújítóvágás bontóvágásaként és szálalóvágásként.

Természetes erdőszerkezet gazdagítás során az őshonos fafajok faegyedei holtfaként az erdőállományban maradtak.

Idegenhonos fafajok eltávolításának céljából egyéb termelés keretében Nagyörösön a korábbi években injektált, így lábbon száradt akác lábbon eladása történt meg 7,97 hektáron. Egyéb termelés fahasználat Esztergomban és Fóton is zajlott származék és átmeneti természetességű erdőállományokban, a fent nevezett céllal Tölgyes Life keretében mintegy 13,5 hektáron.

A fakitermelések során gazdaságilag továbbra is eredményes módon alkalmaztunk több ritkán vagy már egyáltalán nem használt kíméletes technológiát (kézi közelítés, mezőgazdasági kistraktoros ún. egységkratos közelítés).

Erdőtervezésben való részvétel

2020-ban saját vagyongazdálkodási erdeinket érintő erdőtervezés érintette az esztergomi, fóti, domonyi, turai községhatárban lévő erdeinket, mindösszesen több, mint 600 ha-on. Ezekben a területeken célunk, hogy a korábbi erdőtervezések során nagyrészt faanyagtermelést nem szolgáló üzemlétesítésbe került erdeinkben az idegenhonos fafajok visszatorzítására és a természetes erdőszerkezet gazdagításra megmaradjanak a megfelelő lehetőségeink.

Károsodott területek

2020-ban a tölgy csipkésposloska Fóti Somlyón történt kártételén kívül nem jelentettünk erdei kárral érintett területet.

Erdősítési hátralék

A közvetlenül Igazgatóságunk vagyongazdálkodásában levő erdeinkben jelenleg nincs erdősítési hátralékunk. Ócsán 2,63 ha szabadrendelkezési erdő csereerdősítéssel történő megváltás megtörtént, ezen felül Nagyörösön maradt olyan erdősítési hátralék, amelyet Igazgatóságunknak saját költségvetéséből kell megoldania, melyhez 1250 fm nagyvad kizárását célzó erdővédelmi kerítés épült meg 2020-ban VEKOP Pannon Homoki élőhelyek pályázati forrásból.

5.8. Vadászterületek, vadgazdálkodás

A szakmai tevékenység 2020-ban is a vagyongazdálkodási szabályzatnak és a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően folyt a vadászterületeken. A vadászati tevékenység célja a természetvédelmi-, erdei- és mezőgazdasági vadkár minimalizálása, valamint az extenzív vadgazdálkodás folytatása. Az állományszabályozási feladatokat elsősorban bérvadásztatással, szükség esetén - mely a 2020-as esztendőre fokozottan érvényes, - saját teljesítéssel (hivatásos vadászati és megbízott szakszemélyzettel) látjuk el. Mind a 3, az alábbi

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

táblázatban felsorolt vadászterületen a szakmai – hivatásos vadász – feladatok ellátását az Igazgatóság biztosítja, melynek köszönhetően a természetvédelmi érdekek érvényesítése az elsődleges célként megvalósul.

No.	Vadászterület megnevezése (DINPI a vadászatra jogosult)	Br. (nettó) Kiterjedése (ha)	Hivatásos vadászok száma	Elsődleges természetvédelmi érdek	Nagyvad-állomány hasznosítása
11-253350	Esztergom Strázsa - hegy	1 091 (ua.)	1 fő középfokú	védett gyepek és erdők óvása, elsősorban a vaddisznótól	bérvadásztatás
11-252960	Dunai - szigetek	574 (ua.)	1 fő felsőfokú	vízimadár védelem	bérvadásztatás, saját vadászat
07-403650	Velencei - tó és a Dinnyési Fertő TT	5702 (4834)	2 fő felsőfokú	vízimadár védelem	bérvadásztatás, saját vadászat

A nagyvadállomány kilövési terveket a vaddisznó tekintetében az előző évihez képest az állategészségügyi hatóság által előírt magasabb tervszámok alapján valósítottuk meg. Ennek oka, hogy a 2019. év végén mindkét Komárom-Esztergom-megyei vadászterületünk „fertőzött” a Velencei-tó és a Dinnyési Fertő TT vadászterületünk pedig magas kockázati kategóriába került a vaddisznókra 100%-ban letális afrikai sertéspestis (ASP) fertőzöttség Budakeszin történt megjelenése miatt. Az Igazgatóság megtette az állategészségügyi hatóságok előírásainak megfelelő óvintézkedéseket a vadászati gyakorlat vonatkozásában. A vaddisznókat ezt követően nem lehet klasszikus vadászat útján elejteni és a vaddisznótestet vadhúsként értékesíteni, kizárólag az állategészségügyi hatóság által előírt diagnosztikai kilövással, szabályos mintavétel elvégzésével. A vaddisznó testeket az Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH) által biztosított konténerben kell elhelyezni, melynek előírás szerinti megsemmisítőbe történő elszállításáról is a NÉBIH gondoskodik. Az szabályosan mintázott és gyűjtőhelyre beszállított vaddisznó testek után az Igazgatóság havi jelentések alapján kártalanítást igényel. Esztergom Strázsa-hegyen a terület adottságainak köszönhetően sikerült kiépítenünk olyan infrastruktúrát, amely az Állategészségügyi hatóság előírásainak megfelelő kijelölt ASP diagnosztikai gyűjtőpontként üzemel. Az üzemeltetésért az Igazgatóság napidíjat tud elszámolni. Az üzemeltetést a hivatásos vadász végzi. Az ASP kockázati besorolások miatt a vadászat és diagnosztikai kilövés intenzitása és módszerei az előző évekhez képest jóval nagyobb szakszemélyzeti részvétellel valósultak meg, azonban a többi vadfaj tekintetében a hasznosítási szint nem változott jelentősen.

A **Velencei-tó és a Dinnyési Fertő TT** elnevezésű, 07-403650 kódszámú vadászterületen az elsődleges cél továbbra is a madárvédelem megvalósítása. A vízi madár vadászata továbbra is tilos. A 2020-as év folyamán az intenzív vadászati tevékenységnek köszönhetően jelentősen csökkent a szárnyas és szőrmés dúvad állománya. Ezt a kiemelt jelentőségű tevékenységet a következő években is folytatjuk a természetvédelmi értékek megóvása érdekében. A nagyvad állomány hasznosítása eredményes volt, különösen az őzbak tekintetében, melyet külön árlista alapján ejthetnek el trófeás vad kilövésére szerződő bérvadászok. A vaddisznóra vonatkozó megemelt tervszámoknak megfelelően történt az Afrikai sertéspestis elleni hatékony védekezés. A gímszarvas hasznosítása az előző évekhez hasonlóan esetlegesen alakul.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Az **Esztergom Strázsa-hegy** elnevezésű, 11-253350 kódszámú vadászterületen a 2020-as évtől kezdődően teljes egészében az Igazgatóság látja el a vadászati jog gyakorlását. A területen a nagyvad állomány sűrűségét a Pilisben lezajló vadállomány dinamikai folyamatok mellett a terület zavartsága és a vadbúvónak alkalmas élőhelyek kiterjedése határozza meg. A területen a vadállomány szabályozás egy a vaddisznó tekintetében nagyobb csomagot megcélzó bérvadásztatás és a diagnosztikai kilövés keretében folyt tovább a 2020-as évben is. Az elsődleges cél továbbra is a gyepekben és az erdőben okozott vadkár mérséklése volt.

A **Dunai-szigetek** elnevezésű, 11-252960 kódszámú vadászterületen a 2020-as évtől kezdődően teljes egészében az Igazgatóság látja el a vadászati jog gyakorlását. A Duna vízjárása alapvetően meghatározza, korlátozza a nagyvad állomány sűrűségét és a hasznosítás lehetőségét. A területen az alacsony vízjárás következtében és a fokozott szakszemélyzeti jelenlétnek köszönhetően jelentősen növekedett az ASP diagnosztikai célú vaddisznó, továbbá a dúvad kilövés.

Utóbbi két vadászterületen a természetvédelmi célból különleges rendeltetésű vadászterületté nyilvánítási eljárás 2021-re tolódik.

A vadászterületeken a nagyvad állomány hasznosítását az alábbi táblázat jól szemlélteti:

Ssz.	Megnevezés	2015. év		2016. év		2017. év		2018. év		2019. év		2020. év		
		terv	tény	terv	tény	terv	tény	terv	tény	terv	tény	terv	tény	
1.	Esztergom Strázsa-hegy vadászterület	vaddisznó	45	32	45	45	49	55	49	40	50	57	86	79
		őz	18	11	18	15	14	19	14	9	19	11	19	11
		muflon	4	2	4	0	4	1	4	2	4	3	0	2
		gímszarvas	8	10	14	8	14	11	16	7	14	10	12	9
2.	Velencei-tó és Dinnyési Fertő TT vadászterület	vaddisznó	103	85	72	75	78	120	82	126	110	89	161	112
		őz	18	19	19	19	20	20	27	25	19	19	12	10
		gímszarvas	7	4	7	1	7	7	7	3	0	3	0	1
3.	Dunai-szigetek vter	vaddisznó	12	9	9	13	12	10	12	9	12	14	26	23
		őz	5	2	3	0	5	2	3	2	3	1	3	2
		gímszarvas	3	2	3	1	3	2	3	2	3	0	0	0

5.9. Halgazdálkodási vízterületek

A működési területünkre eső nagyobb jelentőségű halgazdálkodási vízterületek a következők: Ipoly, Duna, Soroksári Dunaág, Velencei-tó.

Ipoly – Ipolyvölgy (HUDI 20026)

Horgászati hasznosítása természetvédelmi szempontból szabályozott keretek között zajlott. Javasoltuk, hogy a tógazdasági ponty helyett inkább azokat a dunai fajokat telepítsék (köztük a dunai vadpontyot), amelyek természetes körülmények között (a duzzasztóművek megépítése előtt) felvándoroltak az Ipoly felsőbb szakaszaira. 2020-ban két alkalommal segítettük a Horgászegyesületek Nógrád Megyei Szövetségének munkáját azzal, hogy az Ipolytölgyesi duzzasztó térségében végzett halfaunisztikai felmérés során előkerült vándorló fajokat (elsősorban paduc, szilvaorrú keszeg) átadtuk számukra. A Szövetség ezeket a halakat az Ipoly felsőbb szakaszán engedte vissza, így pótolva némileg azt a veszteséget, amelyet a halak

számára átjárhatatlan műtárgyak okoznak. Ez a halgazdálkodási tervekben részben meg is jelent, az Ipoly felsőbb szakaszára a Dunából származó fajokat is telepítettek.

Duna – Duna és ártere (HUDI 20034)

A DINPI működési területéhez tartozik a Duna 1760 és 1560 fkm között található szakasza, és a mintegy 30 km hosszú Szentendrei Duna-ág. A halászati hasznosítók szakaszonként változnak. Természetvédelmi szempontból indokolt lenne a halak ívó- és ivadéknevelkedő helyeként számon tartott mellékágak, főágban található zátonyos területek természetvédelmi célú, különleges rendeltetésű területté történő nyilvánítása, azonban ez kizárólag abban az esetben hozna gyakorlati eredményt, ha ezeket a szakaszokat nemcsak halgazdálkodási, hanem egyéb – pl.: közlekedési – szempontból is kímélni tudnánk. Hiába tiltja a horgászrend a mellékágban a horgászatot, halászatot, ha a motoros vízi járművek rendszeresen közlekednek, hullámzást és hangterhelést előidézve. Egyes mellékágakban teljes behajtás tilalmat, a főágban – különösen az alacsony vízállás és az ivadéknevelkedési időszak egybeesése esetén – sebesség- és hullámkeltési korlátozás bevezetését tartjuk indokoltnak a halállomány, köztük védett fajok megóvása és sikeres ivadékfejlődése érdekében.

2020-ban folytattuk a TÁTI-szigetek élőhelyrekonstrukciós munkálatainak monitorozását, illetve elkészítettük a beruházás keretében megvalósított vízpótló műtárgy melletti lejáró terveit. A lejáró a műtárgyon felhalmozódó hordalék géppel történő eltávolításához szükséges.

Soroksári Duna – Ráckevei Duna-ág (HUDI 20042)

A Soroksári Duna (RSD) a teljes 58 km hosszában a DINPI működési területébe tartozik. Az RSD-n több kisebb horgászegyesület található, amelyek központi irányítását a Ráckevei Dunaági Horgász Egyesületek Szövetsége látja el. A jellemzően felmerülő problémák nem a hiányos szabályozás, vagy a rossz halgazdálkodási gyakorlat miatt, hanem az ellenőrzési kapacitás hiánya miatt tapasztalhatók. Jellemző az illegális horgászhely kialakítás, a tiltott eszközökkel történő halászat (elektromos gép), a motoros vízi járművek „gyorshajtása” (az RSD területén 15km/h a maximális megengedett sebesség). A Szigetszentmiklóson történt olajszennyezés ügyében a halászat hasznosítóval rendszeres volt a kommunikáció.

Velencei-tó (HUDI 20054)

A Velencei-tó esetében a halgazdálkodási tevékenységet a MOHOSZ irányítja. Horgászat kizárólag a természetvédelmi oltalom alatt álló területen kívül engedélyezett, így ott konfliktus nem jellemző.

5.9.1. Természetvédelmi és génmegőrzési szempontból különleges rendeltetésű vízterületek

A védett területeken található víztereken kívül több olyan víztér is van Igazgatóságunk működési területén, amely természetvédelmi szempontból értéket képvisel, azonban korlátozásokat nem vagy csak részben tudunk megvalósítani. A halgazdálkodási törvény ugyanakkor olyan víztereket is halgazdálkodási vízterületként jelöl meg, amelyek korábban nem voltak tárgyai a halgazdálkodásnak (védett területeken belül is). Mindezek mellett lehetőséget biztosít arra, hogy a megfelelő természetvédelmi, halvédelmi indoklás mellett a terület különleges rendeltetésű vízterület legyen, ahol a halgazdálkodási tevékenység korlátozottan valósítható meg. 2020-ban előrelépés nem történt.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Eddig a NÉBIH 8 határozatot hozott, amelyekben a különleges rendeltetésű víztérre nyilvánítás az alábbi vizeken megtörtént:

Különleges rendeltetésű nyilvántartott vízterület	víztérkód
Által-ér felső szakasza	07-041-2-3
Császár-patak	07-042-2-3
Dinnyés-Kajtor csatorna	07-043-2-1
Fekete Sárvíz	07-044-2-2
Móri árok	07-045-2-1
Nádasladányi tőzegbánya	07-046-2-4
Sárszentágotai Sós tó	07-047-2-1
Bezina-patak (Damásd)	13-176-2-1

Az alábbi vízfolyások különleges rendeltetésűvé nyilvánítása folyamatban van:

Vízterület megnevezése	Halgazdálkodási vízterületté nyilvánító határozat	Folyóvizek hossza (km)	kód
Bőszobi-patak	PE-06/FM3/00670-1/2017.	12,76	13-170-1-1
Börzsöny- és Hosszú-völgyi-patakok	PE-06/FM3/00774-1/2017.	23,0	13-175-1-1
Letskés-patak	PE-06/FM3/00896-1/2017.	6,77	13-177-1-1
Malomvölgyi-patak és mellékvizei (Ló-hegyi; Kishanta-patak)	PE-06/FM3/00952-1/2017.	22,4	13-178-1-1
Dera- és Kovács-patakok	PE-06/FM3/00992-1/2017.	21,4	13-179-1-1
Kemence-, Bernecei-, Csarna-patakok és mellékvizei	PE-06/FM3/01145-1/2017.	41,1	13-183-1-1
Morgó- és Lósi-patakok	PE-06/FM3/01183-1/2017.	24,2	13-184-1-1
Török-patak és mellékvizei	PE-06/FM3/01197-1/2017.	29,9	13-185-1-1

A fentiekén kívül Igazgatóságunk az alábbi víztesteket javasolta különleges rendeltetésű vízterületként nyilvántartásba venni:

Kemence-, Csarna- és Bernece-patakok	Börzsöny- és Hosszúvölgyi-patakok
Ganádi-patak	Letskés-patak
Damásdi-patak	Bőszobi-patak
Malomvölgyi és Kishanta-patakok	Török-patak és mellékvizei
Morgó-és Lósi patakok	Derék-patak és mellékvizei
Lókos-patak alsó/felső, és Kékbodonyi-patak	Szentlélek-patak alsó, Szentlélek-patak felső
Pilismaróti Malom-patak (és Miklósdeákvölgyi vízfolyás)	Dömösi Malom-patak
Lepence-patak és mellékvizei	Apát-kúti-patak
Bükkös-patak alsó/felső	Dera és Kovács-patakok
Hajta-patak	Egyesült Tápió (Tápiógyörgye határában)
Alsó-Tápió	Felső Tápió
Nádor-csatorna (Sárkeszi-Sárszentmihály)	Gaja-patak (Sárszentmihály – Aszal-völgy)
Ócsai Öreg-Trurján	Duna Körvtélyesi mellékág
Ipolyszögi égerláp	Dejtári Nagy-tó

Holt-Ipoly (Ipolyvece-Drégelypalánk)	Fekete-patak (Ipolyvece-Drégelypalánk)
Csadó-Mocsár	Csik-tó
Kutyor (Hont)	Csitár-patak és Felső rét (Hont)
Kifli-tó (patak)	Zaba (Drégelypalánk)
Irtások (Drégelypalánk)	Csadó (Drégelypalánk)
Rétföld (Hont)	Felső-rét (Hont)

5.9.2. Védett természeti területen található halastavak

	Duna-Ipoly NP (ha)	Gerecsei TK(ha)	Ócsai TK(ha)	Sárréti TK(ha)	Sárvíz-völgye TK(ha)	Tápió-Hajta TK(ha)	Alcsúti arborétum TT(ha)	Dabasi turjános TT(ha)	Dinnyési Fertő TT(ha)	Rétszilasi-tavak TT(ha)	Végösszeg
halastó					7,3127					54,4555	61,7682
nádas	110,2268		13,0159		27,1240	175,1168		3,8744	170,3917	21,3249	521,0745
kivett	38,5684	0,4594	460,7074	7,9477	174,3219	118,2577	1,4192	10,3205	153,8233	45,2662	1 011,0917
csatorna			68,1913		7,5073	11,9318		5,8324		0,4278	93,8906
Ipoly folyó	2,8401										2,8401
mocsár	32,5621		392,5161		165,2499	17,7136		4,4881	148,3036	43,5294	804,3628
patak	0,7883										0,7883
tó	0,4169						1,4192				1,8361
vízállás				7,9477	1,5647	2,3146			5,5197	1,3090	18,6557
vízfolyás	0,1604	0,4594									0,6198
vízmosás	1,8006										1,8006
víztározó						86,2977					86,2977
Végösszeg	148,7952	0,4594	473,7233	7,9477	208,7586	293,3745	1,4192	14,1949	324,2150	121,0466	1 593,9345

A fenti táblázat azokat a területeket mutatja be, amelyek természetvédelmi oltalom alatt álló területen találhatóak, így ott halgazdálkodás vagy nem zajlik, vagy pedig a megfelelő természetvédelmi korlátozások mellett történik.

5.10 Természetvédelmi mentőtevékenység

Igazgatóságunk területén összesítve a természetvédelmi őrszolgálat az alábbi mentőtevékenységet végezte:

Sérült madarak mentése: 645 példány

Sérült emlősök mentése: 184 példány

Hüllők, kételtűek mentése: 65 példány

A Dunakeszi mentőhely sérült állatokat nem fogadott. 4 példány kerecsensólyom és 1 példány holló tartása történt engedéllyel.

Órbottyánban a DINPI felügyeletével működő ideiglenes mentőhelyen 2020 évben összesen 157 állat ideiglenes elhelyezésére került sor.

Baj településen, a 2010-ben kialakított állatmentő helyen 558 egyed került ideiglenes elhelyezésre és gyógykezelésre.

Faj	Órbottyán	Baj	Elpusztult	Szabadon engedve	Tartva	Összes	Más intézményben elhelyezve
Egerészölyv	15	23	21	13	1	38	2
Gatyás ölyv	1		1			1	
Vörös vércse	2	11	11	2		13	
Barna rétihéja	2	2	2	1		4	1

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Faj	Órbottyán	Baj	Elpusztult	Szabadon engedve	Tartva	Összes	Más intézményben elhelyezve
Erdei fülesbagoly	2	17	3	15		19	1
Kuvik	2	1				3	3
Macskabagoly	5	4	5	2		9	2
Gyöngybagoly	1				1	1	
Uráli bagoly	1		1			1	
Héja	3	4	2	4		7	1
Karvaly	12	16	13	14		28	1
Dankasirály		3	2	1		3	
Bütykös hattyú	2	4	4	2		6	
Fehér gólya	3	9	7	1		12	4
Szürke gém	3	3	4	1		6	1
Nagy kócsag		1				1	1
Törpegém		1		1		1	
Északi búvár		1		1		1	
Nagy lilik		2	1	1		2	
Nyári lúd		4		4		4	
Csörgő réce	1		1			1	
Kontyos réce		1	1			1	
Füsti fecske	4	15	6	11		19	2
Sarlósfecske	1	7	4	3	1	8	
Molnárfecske	3	55	4	54	1	58	
Partifecske	1	1		2		2	
Barátposzáta	1	1		2		2	
Fülemüle		1		1		1	
Sárgafejű királyka	1	1		2		2	
Szürke légykapó		1	1			1	
Kakukk		2		1		2	1
Gyurgyalag		3	2	1		3	
Szalakóta	1					1	1
Erdei pinty	2	2	3	1		4	
Zöldike	2	10	6	6		12	
Meggyvágó	5	7	2	10		12	
Tengelic	3	4	5			7	2
Kenderike		3		3		3	
Házi veréb	3	10	4	9		13	
Mezei veréb	2	10	3	8		12	1
Csíz	1		1			1	
Feketerigó	9	35	12	28		44	4
Énekes rigó		9	6	3		9	
Kék cinege	1	1		1		2	1
Szécinege	4	20	6	18		24	
Búbos banka		2	2			2	
Vetési varjú	2	1	1	1		3	1
Holló	1		1			1	
Csuszka		1		1		1	
Nagy fakopáncs	5	11	9	7		16	
Balkáni fakopáncs	2		2			2	
Zöld küllő	3	2	3	2		5	
Házi rozsdafarkú	3	30	3	30		33	
Barázdabillegető		7	3	4		7	
Vörösbecs	5	5	6	4		10	

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Faj	Órbottyán	Baj	Elpusztult	Szabadon engedve	Tartva	Összes	Más intézményben elhelyezve
Seregély		3		3		3	
Fürj		1		1		1	
Sárgarigó	1			1		1	
Örvös galamb		6	1	5		6	
Balkáni gerle	1	9	6	4		10	
Parlagi galamb	20	15	28	5		35	2
Dolmányos varjú	2	7	3	5		9	1
Szajkó	1	3	2	2		4	
Szarka	2	4	1	4		6	1
Tőkés réce	2	4	2	3		6	1
Denevér	2	95	3	94		97	
Mogyorós pele	1			1		1	
Nagy pele	1			1		1	
Menyét	1		1			1	
Vidra		1	1			1	
Nutria		2	2			2	
Sün		1		1		1	
Őz		1		1		1	
Mocsári teknős	1	42		43		43	
Vizisikló	2		1	1		2	
Végösszeg	157	558	225	451	4	715	35

6. Tájvédelem

6.1. Egyedi tájértékek

A DINPI működési területén 2020-ban nem történt újabb településeken egyedi tájérték felmérés. Továbbra is 181 település egyedi tájérték kataszterének elkészüléséről van tudomásunk. Ebből 102 felmérés a rendelkezésünkre áll, 3243 db egyedi tájértékkel. (A Budapesti Agglomerációban található további 79 település egyedi tájérték felmérését 2010-2011 között a TÉKA program keretében a Budapesti Corvinus Egyetem készítette el, ezeket a felméréseket azonban Igazgatóságunk nem kapta meg feldolgozható formában, így arról sincsen információnk, hány darab egyedi tájértéket regisztráltak e felmérések során.)

Településekre lebontva:

ssz	település	felmérés éve	értékek száma (db)
1	Acsa	2010	44
2	Alap	2010	59
3	Alcsútdoboz	2013	22
4	Almásfüzitő	2012	15
5	Alsónémedi	2004	37
6	Alsószentiván	2010	32
7	Annavölgy	2010	14
8	Baracs	2004	26
9	Baracska	2019	12
10	Bénye	2003	32
11	Bernecebaráti	2001	37
12	Borsosberény	2001	22
13	Budakalász	2003	43
14	Bugyi	2004	21
15	Cece	2011	27
16	Csabdi	2013	11
17	Csákberény	2001	32
18	Csolnok	2010	47
19	Csomád	2004	13
20	Csővár	2010	22
21	Dabas	2004	47
22	Dág	2010	36
23	Diósjenő	2001	49
24	Domony	2015	28
25	Dömös	2001	35
26	Dunaalmás	2012	37
27	Épöl	2010	29
28	Etyek	2013	68
29	Galgamácsa	2015	36
30	Gánt	2005	65
31	Gomba	2003	41

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

ssz	település	felmérés éve	értékek száma (db)
32	Gyúró	2018	11
33	Hantos	2010	20
34	Igar	2010	21
35	Iklad	2015	16
36	Inárcs	2004	9
37	Kajászó	2016	11
38	Kápolnásnyék	2019	28
39	Káva	2003	21
40	Kesztlőc	2010	34
41	Kismaros	2003	29
42	Kisnémedi	2010	16
43	Komárom	2012	61
44	Kosd	2010	44
45	Kóspallag	2000	24
46	Kulcs	2004	11
47	Nadap	2016	15
48	Leányfalu	2003	58
49	Leányvár	2010	22
50	Mány	2013	16
51	Máriaalom	2010	29
52	Márianosztra	2000	31
53	Martonvásár	2013	30
54	Mezőszilas	2010	29
55	Nagykovácsi	2003	17
56	Nagylók	2010	26
57	Nagymaros	2003	73
58	Nagyoroszi	2002	40
59	Nagyvenyim	2004	26
60	Nógrád	2002	35
61	Ócsa	2004	39
62	Pánd	2003	23
63	Pázmánd	2016	30
64	Páty	2003	21
65	Penc	2010	30
66	Pilisborosjenő	2003	30
67	Piliscsaba	2003	39
68	Piliscsév	2010	34
69	Pilismarót	2001	32
70	Pilissentkereszt	2002	41
71	Pilisszentlászló	2003	17
72	Pócsmegyer	2003	12
73	Pomáz	2000	51
74	Püspökhatvan	2010	36

ssz	település	felmérés éve	értékek száma (db)
75	Püspökszilágy	2010	30
76	Ráckeresztúr	2019	17
77	Rád	2010	22
78	Sárbogárd	2010	127
79	Sáregres	2010	28
80	Sárisáp	2010	24
81	Szada	2000	40
82	Szentendre	2003	60
83	Szob	2003	47
84	Szokolya	2000	33
85	Szomor	2013	16
86	Szokolya	2000	33
87	Tabajd	2018	19
88	Tápióság	2004	50
89	Tát	2012	41
90	Tordas	2018	25
91	Úny	2010	34
92	Úri	2004	41
93	Üröm	2003	19
94	Vácduka	2003	40
95	Vácegres	2015	16
96	Váchartyán	2010	29
97	Váckisújfalu	2010	25
98	Vajta	2011	15
99	Vereb	2016	18
100	Verőce	2000	30
101	Vértesboglár	2001	36
102	Zebegény	2003	51
Összesen			3243

6.2. Településrendezési eszközök, területrendezési tervek, településképi arculati kézikönyvek és településképi rendeletek véleményezése, közreműködés az elkészítésben, adatszolgáltatás

A DINPI tájvédelmi jellegű tevékenysége legjellemzőbben a területrendezési tervek és településrendezési eszközök véleményezési eljárása során követhető nyomon. Ezen tervtípusok hosszú távra meghatározzák az egyes területek felhasználását, épületek, építmények elhelyezését, így alakítva a tájképet, tájhasználatot.

A tervezés folyamán felmerülhet egyes térségi övezetek (országos ökológiai hálózat övezete, tájképvédelmi terület övezete) pontosítása: vagy Igazgatóságunk ítéli pontatlannak az övezetek országos léptékű lehatárolását; vagy a rendezési terv készíttetője jelzi a pontosítás igényét. A pontosításokat egyenként megvizsgáljuk, és amennyiben minimális változtatásról (pl. ingatlanhatárhoz igazításról) van szó, ezeket rendszeres időközönként – általában évente –

összesítve megküldjük az Agrárminisztérium számára átvezetésre. Amennyiben ennél nagyobb mérvű a tervezett változtatás, akkor előzetesen kikérjük az AM véleményét.

A jogszabályi eszközök a tájvédelem területén meglehetősen korlátozottak, ezért eredményeket elsősorban a természetvédelmi szempontú kijelölés alatt álló területeken lehet elérni, ahol az élőhely- és fajvédelemre vonatkozó előírások érvényesítésén keresztül a tájak természetes és természetközeli területei hosszú távon megőrizhetők. Ugyanakkor a településrendezési eszközök véleményezési eljárásai során a települések teljes területén – azaz a táj- és természetvédelmi szempontú kijelölés alatt álló területeken **kívül is** – törekszünk a tervezett terület-felhasználásokat, illetve az egyes területeken megengedett beépítés feltételeit olyan irányba terelni, ami a táj megjelenését nem alakítja át kedvezőtlenül.

2020	Megyei és kiemelt térségi területrendezési tervvel kapcsolatos ügyintézés	Településrendezési eszköz (településszerkezeti terv vagy helyi építési szabályzat)	
		a DINPI észrevételt tett	a DINPI nem tett észrevételt
tervek száma	0	130	155

A képviselő testület által elfogadott rendezési tervek megküldési aránya illetve a jóváhagyott dokumentáció online elérési útvonaláról való értesítés érezhetően javult a korábbi évekhez képest.

A 314/2012. (XI. 8.) Korm. r. 43. § (3) bekezdés értelmében vett törvényességi felügyeleti eljárásban nem vettünk részt, ilyet nem kezdeményeztünk.

Igazgatóságunknak a településképi arculati kézikönyvek (TAK) és a településképi rendeletek (TKR) egyeztetési eljárásában adatszolgáltatási és véleményezési kötelezettsége van. 2020-ban nagyrészt inkább a 2017-2019-ben jóváhagyott TAK-ok és TKR-ek javítására, módosítására került sor, teljesen új dokumentációk készítése kevésbé volt jellemző.

Településképi arculati kézikönyvekkel (TAK) és településképi rendeletekkel (TKR) kapcsolatos feladatok Települések száma összesen: 405	Kimenő ügyiratok száma 2020
Adatszolgáltatások a TAK-ok és TKR-ek készítéséhez	9
TAK-ok véleményezése	7
TKR-ek véleményezése	44
Beérkezett végleges TAK-ok *	1
Beérkezett végleges TKR-ek *	11

*A TAK-ok és TKR-ek végleges változatait a települési önkormányzatoknak a hatályos jogszabályok szerint a nemzeti park igazgatóságok számára nem kell megküldeniük. Mindezen dokumentumokat a Lechner Tudásközpont online egyeztetési felületére töltik fel településenként, itt szükség esetén hozzáférhetők. A nemzeti park igazgatóságoknak nincs jogszabályi kötelezettsége innen letölteni és nyilvántartani ezeket, de elegendő tárhely-kapacitással sem rendelkezünk ehhez.

6.3. Fejlesztési koncepciók és egyéb tervek véleményezése, közreműködés az elkészítésben

Igazgatóságunk közreműködik településfejlesztési koncepciók, integrált településfejlesztési stratégiák kidolgozása során is. *A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes*

településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. Kormányrendelet 30. § (7) bekezdése értelmében a nemzeti park igazgatóságok már nem véleményezik sem a településfejlesztési koncepciókat, sem az integrált településfejlesztési stratégiákat. Ugyanakkor a Kr. 30. § (3) a) pontja alapján a dokumentációkkal kapcsolatos előzetes tájékoztatókkal az önkormányzatok továbbra is megkeresik Igazgatóságunkat. Ezek a legtöbb esetben a településrendezési eszközök készítésével kapcsolatos megkeresésekkel együtt érkeznek. 2020-ban 14 esetben kértek külön adatszolgáltatást Igazgatóságunktól ezen dokumentumokhoz.

Tervezői, beruházói, önkormányzati oldalról 2020-ban is több alkalommal megkeresték Igazgatóságunkat különböző nyomvonalas infrastruktúra-elemek (villanyvezeték, termékvezeték, autópálya/közút, híd, kerékpárút illetve vasút) korszerűsítési, bővítési, létesítési terveinek egyeztetése ügyében, adatszolgáltatás, nyomvonalvezetés véleményezése végett. Ugyancsak rendszeresen kérnek tőlünk lehetőséget egyeztetésre pl. alternatív energiahasznosítást szolgáló létesítmények (jellemzően napelemparkok) kialakítása, valamint megvalósíthatósági tanulmányainak, létesítési terveinek előkészítése kapcsán.

6.4. Tájvédelmi jelentőségű beavatkozások

Általánosságban elmondható, hogy pályázati projektjeink tervezése és megvalósítása során fokozott figyelmet fordítunk a tájvédelmi érdekek érvényesülésére is, a Pályázatkezelési Osztály a projektek kidolgozása folyamán rendszeresen együttműködik a Természetmegőrzési Osztály tájvédelemért felelős munkatársaival.

Kifejezetten és kizárólag tájvédelmi jelentőségű beavatkozást 2020-ban Igazgatóságunk nem hajtott végre.

7. Projektek

Ssz.	Projekt címe	Időtartam	Forrás megnevezése	Projekt célok, tevékenységek röviden	Célterület megnevezése	Célterület kiterjedése (ha)	Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás összege (Ft)	Pályázat 2020. évi teljesítése
1	Az Esztergom területén található állattartó telepen eszközök, gépek beszerzése a térségben található szárazgyepek legeltetési élőhelykezelésének hatékonyabbá tétele érdekében	2016.09.01. 2021.09.13..	KEHOP 4.1.0-15- 2016-00024	A pályázat célja a Strázsa-hegy környéki természetközeli szárazgyepek megőrzése, állapotának javítása eszközbeszerzések segítségével.	Esztergom Strázsa-hegy	330,0450	109 000 000	109 000 000	A mezőgazdasági gépek beszerzésére indított közbeszerzési eljárást a KFF nem támogatható tartalmú közbeszerzésnek minősítette, így az eredménytelenül zárult 2020. március 9.-én. 2020. tavasszal/nyáron területi áttervezés történt (két pályázatunk – LIFE IP – közti elhatárolás terepi felmérései ebben az időszakban történtek), így a kezelni kívánt terület mérete nőtt. Az érvénytelen eljárást követően szükségesnek tartottuk mind a négy részterület esetében a mezőgazdasági gépek műszaki tartalmának felülvizsgálatát, valamint aktuális indikatív árajánlatok bekérését az új eljárás megindításához. Indikatív árajánlatok kiküldésére 2020. év második felében került sor. A beérkezett ajánlatok műszaki tartalommal való összeegyeztetése újabb indikatív ajánlatok bekérését tette szükségessé. Ezt követően a megismételt közbeszerzési eljárás dokumentumainak kidolgozása zajlott. A projekt fizikai befejezése az eredménytelen közbeszerzési eljárás miatt 2020-ban nem volt lehetséges.
2	A természet felfedezésének élményét nyújtó bemutatóhelyek fejlesztése Natura 2000 fajok és élőhelyek megismertetése érdekében, Budapest vonzáskörzetében – II. ütem: Jókai-kert	2017.09.01. 2022.03.31.	VEKOP 4.2.1-17- 2017-00002	A pályázat célja a Jókai-kert területén egy komplex Natura 2000 bemutatóhely kialakítása, a nemzeti park működésének átfogó bemutatása, a kertben található épületek állapotának javítása, funkcióval való feltöltése (tematikus könyvtár, előadóterem, kiállítások), a kert állapotának javítása (invazív fajok visszaszorítása, növényállomány felújítása őshonos fajokkal), rendezvényter kialakítása.	Jókai-kert Természetvédelmi Terület	2,6200	900 000 000	900 000 000	A tervezői költségbeclés alapján a kivitelezés költsége meghaladta volna a projekt költségvetését, melyre tekintettel a terveket három ütemre bontottuk. Kiviteli tervek átdolgozása egyeztetése lezajlott. Építési engedélyezési eljárás során a fakivágási terv nem került elfogadásra, mely alapján favizsgálat elvégzésére volt szükség, ami 2020.11.24-én elvégzésre került. Az új fakivágási tervet előzetesen elfogadták, azonban a végleges építési engedély még nem áll rendelkezésre. A 2019-ben lezajlott gombamentesítés felülvizsgálatára került sor 2020. nyarán, mely során megállapítást nyert, hogy a gombamentesítés sikeres volt. A már elkészült kiviteli tervek alapján indikatív ajánlatkérés került kiküldésre három cég részére. Területcseré szerződés 2020.-án megszületett az Önkormányzat és az MNV között, jelenleg az ingatlan nyilvántartásba való átvezetésre várunk.
3	A területi jelenlét és természetvédelmi őrzés hatékonyságának javítása a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának komplex fejlesztésével	2016.08.01. 2021.03.31.	KEHOP 4.2.0-15- 2016-00004	A pályázat célja a DINPI természet-védelmi őrszolgálatának fejlesztése.	DINPI teljes működési területe	-	167 000 000	167 000 000	A projekt keretén belül a 2020-as évben folytatódott az Őri eszközök beszerzése. Az év elején elindított közbeszerzési eljárás lefolytatása után 2020.06.17.-én adásvételi szerződés keretein belül a Duna-Autó Zrt.-től a Nemzeti Park Igazgatóság 7 darab Suzuki Jimny terepjárót vásárolt 2020.07.09.-én. A gépjárművek beszerzése további használati eszközök kerültek beszerzése. A beszerzésre kerültek Sony és Olympus fényképezőgépek, tokok és SD kártyák, Garmin GPS készülékek és KOWA távcsövek. Ezen eszközök az új természetvédelmi örök felszerelését képezik. A tárgyi eszközök beszerzése 2020. novemberében befejeződött. A projekt keretén belül került beszerzése az őri autók felmatricázása. Folyamatban van számítástechnikai eszközök beszerzése, de a jelenlegi vírushelyzet miatt a pontos leszállítás kérdéses még, ezért a projekt fizikai befejezése 2021-ben várható.

Ssz.	Projekt címe	Időtartam	Forrás megnevezése	Projekt célok, tevékenységek röviden	Célterület megnevezése	Célterület kiterjedése (ha)	Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás összege (Ft)	Pályázat 2020. évi teljesítése
4	Pannon homoki élőhelyek fejlesztése	2016.05.02. 2023.12.06.	VEKOP 4.2.1-15- 2016-00005.	A projekt összességében az alföldi élőhelyek védelmét célozza egyrészt a pannon homoki élőhelyek helyreállítása, valamint kiemelt jelentőségű erdős-sztyepp élőhelyek országos szinten legjelentősebb állományainak védelme érdekében	Tóalmás; Nagykátá – Gicei-hegy Nagykátá - Erdőszőlő Csévharaszt; Szigetszentmiklós; Nagykörös Szigetmonostor Szentmártonkátá	1336,0	235 000 000	235 000 000	<p>2020 januárjában beadásra került a projektfejlesztést lezáró módosítási kérelem, amely a pályázat megvalósítási szakaszba történő átfordulásának feltétele. A kérelem többszöri hiánypótlás után jelenleg elfogadásra vagy további hiánypótlási felszólításra vár.</p> <p>2020 áprilisában 5 m3 vegyes hulladék került összegyűjtésre és elszállításra a Szigeti homokok Natura 2000 szigetmonostori projekthelyszínéről.</p> <p>2020 szeptember 30.-án a LIFE 4 OAK FORESTS pályázattal közösen mesterséges erdő felújítási munkálatokra közbeszerzési eljárás került meghirdetésre. A közbeszerzés eredményesen zárult, melynek keretében 2020 decemberében aláírásra került a vállalkozói szerződés.</p> <p>A közbeszerzési eljárással lebonyolított invazív irtási szerződések 2020 október 31.-én lezárásra kerültek. A vállalkozó 100 %-os teljesítést végzett Szigetmonostor, Szigetszentmiklós, Nagykátá, Nagykörös, Tóalmás, Szentmártonkátá, Csévharaszt településekhez tartozó projekt helyszíneken.</p> <p>Nagykörösön decemberben 1250 méter új vadkizáró kerítés került megépítésre és átadásra a pályázat keretében, amely az erdősítési feladatokat fogja segíteni.</p>
5	Vizes élőhely fejlesztése a Tái Szigetsorozat térségében	2016.03.01. 2021.05.15.	KEHOP 4.1.0-15- 2016-00008	Tái-szigetek értékes ártéri élőhelyeinek helyreállítása és a mellékág rehabilitációja	Tái Szigetsorozat	195,00	479 897 600	479 897 600	<p>A projekt kapcsán több erdészeti munkát is zajlott a 2020-as évben. A területen a zöld juhar eltávolítása volt a feladat, vágással és takarítással. 2020.04.22.-én kötött szerződést követően. Az elvégzett munka után volt lehetőség az új csemeteállomány betelepítésére. A csemete pótlás célja a záródáshiányos foltok állománykiegészítése. Gödörfürös csemetepótlás valósult meg közel 3000 új csemetéből. Ezt követte a beültetett állomány alatti ápolása. a munkálatok 2020.07.31.-én fejeződtek be. A projekt keretein belül 2020.09.28. és 2020.12.31 között történt a művelésből kivonásra kerülő területek geodéziai felmérése és változási vázrajz készítése. A záradékolt vázrajz 2020.12.21-én került az Igazgatósághoz. Tervezés alatt állt az évben a Körtvélyesi-mellékág vízpótló műtárgyához vezető betonozott lejáró tervezése. A 15 m hosszú 5 méter széles lejáró a műtárgy rendeltetésszerű működése miatt vált szükségessé. A vízjogi létesítési engedély, valamint a tervek mellett a tervezői költségbebecslés 2020.10.31.-re elkészült. A kivitelezés várhatóan 2021 tavaszán veszi kezdetét. A pályázat keretén belül eszközök vásárlása is történt az évben, mint például szivattyú vásárlás és tüzelő tömlők. 2020. 12.09. én a projektbe tervezett vonalvizsga is teljesítésre került. A projekt fizikai befejezése a műtárgy építésének szükségessége miatt 2021-ben várható.</p>

Ssz.	Projekt címe	Időtartam	Forrás megnevezése	Projekt célok, tevékenységek röviden	Célterület megnevezése	Célterület kiterjedése (ha)	Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás összege (Ft)	Pályázat 2020. évi teljesítése
6	Szárazgyepek megőrzése Közép-Magyarországon	2013.09.01. 2020.08.31.	LIFE12-NAT /HU/001028	A pályázat célja a DINPI igazgatási területén található természetközeli szárazgyepek megőrzése, állapotának javítása	Alsó-Tápió és patak völgyek – Tápiósági földvár Budaörsi kopárok Debegió-hegy Epöli szarmata vonulat – Gyermely-Máriaalom Érd-Tétényi plató Gödöllői-dombság – Domonyvölgy Gödöllői-dombság – Küdői-hegy Gödöllői-dombság peremhegyei – Fóti-Somlyó Felső-Tápió – Szentmártonkátai lőtér	632,43	573 655 090	430 241 318	2020. augusztus 31-én lezárult a pályázat, a zárójelentés december 2-án került benyújtásra. Lezárultak a pályázat földvásárlásai, és az inváziós növényfajok és őshonos cserjék visszaszorításának utolsó munkálatai is befejeződtek 2020-ban. A Budaörsi kopárokon új tanösvényt adtunk át, míg a Fóti Somlyón a régít újítottuk fel. Mindkét tanösvény kialakításának utolsó munkálataira 2020-ban került sor. Ezenkívül több pályázatos kiadvány is idén jelent meg: a Fümánia című gyermekfoglalkoztató, Layman's report, tanösvény füzetek. A Szentmártonkátai lőtér projektterületen befejeződtek egy 12 hektáros leromlott állapotú akácerdő szerkezetátalakítási munkálatai.
7	Az Esztergom Strázsa-hegyi felhagyott szovjet gyakorló- és lőtér területének környezeti kármentesítése	2016.05.01. 2021.12.14	KEHOP 3.3.0-15-2016-00002	Esztergom Strázsa-hegy volt szovjet katonai lőtér kármentesítése	Esztergom 0556/16 b,c; 0314 a	2,7	591 481 438	591 481 438	A projektben a 2020-as évben folytatódott a kivitelezés. A kármentesítés kapcsán bontási feladatok is elvégzésre kerültek, a feltört anyagok megfelelő kezelése, elszállítás 2020.10.06-09 között, és ártalmatlanításával együtt. Talajmintavétel és analitika 2020.05.17.-én. A területen létesítésre kerültek monitoring kutak, jogerős vízjogi üzemeltetési engedéllyel 2020.08.04.-i dátummal. Talajtisztítási munkálatok kapcsán, megtörtént a szennyezett talaj kitermelésének első üteme, majd a tisztítás is 2020.07.16.-ra. A szennyezett talaj tisztításának első üteme befejeződött. Helyszíni bejárás megtörtént, mintavétel és laboratóriumi jegyzőkönyvek készültek. 2020-ban a tavak negyedéves mintavételezése és vizsgálata folyamatos volt a műszaki beavatkozás alatt végzendő monitoring feladatként.
8	Kiemelt jelentőségű vizes élőhelyek fejlesztése és bemutatása Fejér megyében	2016.09.01. 2022.03.31.	KEHOP 4.1.0-15-2016-00054	Vizes élőhelyek rekonstrukciója, bemutatóhelyek kialakítása, fejlesztése	Velencei Tavi Madárrezervátum TT Dinnyési-fertő TT Sárréti Tájvédelmi Körzet Sárvíz-völgye Tájvédelmi Körzet	1 749,1511	530 000 000	530 000 000	Az év során zajlott a projekt átfordulásához szükséges megvalósíthatósági tanulmány elkészítése az egyes szakterületek bevonásával, továbbá a projekt kommunikációs tevékenységének keretében eszközbeszerzésre került sor. A projektterületen 2 madármegfigyelő torony építési engedélyezésére és kivitelezési tervezettségére került sor az év első negyedében. A kivitelezési vállalkozóval való szerződés megkötésére 2020. augusztus 24-én került sor. A madármegfigyelő tornyok felújítása és megépítése 2020. november 30-án megtörtént. A projekt 4 részterülete közül egy területen, a Dinnyési fertő TT-n tervezett közbeszerzési eljárás dokumentumainak előkészítése és minőségbiztosítása megtörtént. A szükséges aktualizált tervezői költségbecslést beszereztük, valamint vízjogi létesítési engedély meghosszabbítási kérelmet indítottunk el, az ehhez kapcsolódó hozzájárulásokat beszereztük. Közbeszerzési eljárás indult 2020. október 19-én. Az ajánlatok bírálatát követően a határidőig beérkezett ajánlatokra a hiánypótlás kiküldésre került, a hiánypótlások december végén beérkeztek.

Ssz.	Projekt címe	Időtartam	Forrás megnevezése	Projekt célok, tevékenységek röviden	Célterület megnevezése	Célterület kiterjedése (ha)	Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás összege (Ft)	Pályázat 2020. évi teljesítése
9	Dunakanyar Látogatóközpont létrehozása	2017.04.18. 2021.08.29.	GINOP-7.1.5-16-2016-00004	Egy interaktív, élményszerzésen alapuló látogatóközpont létrehozása Dömösön	Dömös 831/4 hrsz	-	1 376 833 425	1 376 833 425	A Látogatóközpont kivitelezésére 2019.11.22-én elindított közbeszerzési eljárás 2020.07.09-én zárult le, eredményesen. A 3 db Vállalkozási Szerződés hatálybalépése érdekében összköltség-növelési kérelemről szóló tájékoztatás került kiküldésre 2020.08.04-én. 2020.09.01-én a Vállalkozási Szerződések aláírásra kerültek. Az IH felhívása alapján az összköltség-növelési kérelem alátámasztó dokumentációja összeállításra és 2020.11.24-én benyújtásra került. Az IH 2020.12.18-án adott telefonos tájékoztatása alapján összköltség-növelési kérelem jóváhagyását a Fejlesztéspolitikai Koordinációs Bizottság nem támogatta.
10	A természet felfedezésének élményét nyújtó bemutatóhelyek fejlesztése Natura 2000 fajok és élőhelyek megismertetése érdekében Budapest vonzáskörzetében –I. ütem: Pilisszentiván – Farnos – Visegrád	2016.01.01. 2022.02.28.	VEKOP 4.2.1-15-2016-00006	- A Farnosi Madárvártán egy madárgyűrűzési központ és madártani foglalkozások infrastruktúrájának kialakítása. Kékbegy tanösvény felújítása, kilátó torony létesítése. - A Visegrádi kilátó felújítása, interaktív kiállítás kialakítása. - Pilisszentivánon a Pilisi Len Látogatóközpont átalakítása, foglalkoztató terem és interaktív élőhely-, állat-, növényismereti kiállítás kialakítása. Jági tanösvény felújítása.	Farnos 0271/a, Visegrád 015/13, Pilisszentiván 785	-	349 344 900	349 344 900	Farnos: A Farnosi Madárvárta felújításának kivitelezésére 2020. június 2-án újból kiírásra került a közbeszerzési eljárás, melyre egy ajánlat érkezett. Az eljárás eredménytelenül zárult, tekintettel arra, hogy a rendelkezésre álló anyagi fedezet összege nem volt elegendő a vállalkozási szerződés megkötéséhez. A (Madárvárta felújítására kiírt második) eredménytelen közbeszerzési eljárás után az Igazgatóság úgy döntött, hogy a beruházási költségek csökkentésének érdekében csökkenti a műszaki tartalmat, a Natura 2000 bemutatóhely funkciót a felújított nyitott színben valósítja meg, a gátórházban csak minimális tartalmú épület felújítást végez. A beszerzési eljárások lebonyolítása után a kivitelezési munkálatok megkezdése és befejezése 2021-ben várható. Pilisszentiván: A Pilisi Len Látogatóközpont épület felújításának kivitelezése 2020. szeptember 16-án befejeződött. Elkészült a Látogatóközpont kertje is, valamint megújult az interaktív Natura 2000 kiállítás. Az Igazgatóság a Látogatóközpontot 2020. október 30-án ünnepélyes keretek között átadta és a nagyközönség számára megnyitotta. A használatbavételi engedély 2020. november 20-án jogerőre emelkedett. Mindezek mellett a 2020. december 10-ig a Jági-tanösvény is megújult, valamint 2020. augusztus 14-én az Igazgatóság újból kiadta a tanösvényt bemutató foglalkoztató füzetet. Visegrád: A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság a projekt másik két elemének sikeres és magas színvonalú megvalósításának az érdekében, az építőipari piacon tapasztalt árnövekedés miatt elállt azon szándékától, hogy a Visegrádi Kilátót jelen VEKOP projekt keretein belül újítsa fel.
11	„A természet felfedezésének élményét nyújtó bemutatóhelyek fejlesztése Natura 2000 fajok és élőhelyek megismertetése érdekében Budapest vonzáskörzetében –IV. ütem, valamint a térség természetvédelmi kezelésének fejlesztése”	2017.08.01. 2021.03.31.	VEKOP 4.2.1-17-2017-00001	A projekt célja az Ócsai Tájház komplexum épületeinek felújítása, egy új interaktív Natura 2000 kiállítás berendezése, valamint a madárvárta felújítása. Továbbá megújul a géppark, amely szükséges az Ócsai, Dabasi és Inárcsi területek élőhelykezelési munkáihoz.	Ócsai Tájház komplexum, Ócsa 0560 (madárvárta) és az Ócsai TK	129.7890	210 000 000	210 000 000	Az Ócsai Tájház komplexum és madárvárta felújítására, valamint az Ócsai Tájház komplexum kertjének és környezetének rendezésére vonatkozóan 2020. november 23-ig elkészültek a komplett kiviteli tervdokumentációk és a tervezői költségbecslések, mely lehetővé teszi 2021-ben a kivitelezésre irányuló közbeszerzési eljárás mielőbbi elindítását. Szintén a projekt része a területek kezeléséhez és fenntartásához szükséges mezőgazdasági gépek beszerzése, melyre kiírt közbeszerzési eljárás 2020 márciusában eredménytelenül zárult. A közbeszerzési eljárás megismétlését 2021-ben tervezi az Igazgatóság.

Ssz.	Projekt címe	Időtartam	Forrás megnevezése	Projekt célok, tevékenységek röviden	Célterület megnevezése	Célterület kiterjedése (ha)	Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás összege (Ft)	Pályázat 2020. évi teljesítése
12	LIFE Danube floodplains - Restoration and management of Danube floodplain habitats " Duna LIFE - A Duna ártéri élőhelyeinek helyreállítása és kezelése "	2015.08.01. 2022.01.31.	LIFE14-NAT /SK/001306	- Dunai szigetek élőhely-rekonstrukciója (erdőátalakítás, invazív irtás, lőszermentesítés és veszélyes hulladék eltávolítás). - Fekete nyár génmegőrzési anyatelep létrehozása Dejtáron. - Ökoturisztikai programok.	Háros-sziget; Rácalmási szigetek, Dejtár	100	202 851 810	127 710 960	<p>A Rácalmási génmegőrzési terület teljes 3,6 ha-os területén 2020. februárban befejeződött az inváziós fajok teljes eltávolítása. 2020. márciusban 2,2 ha-on a genotípus alapján beazonosítható feketenyár egyedek és az elegyes fajok ültetésére került sor, míg 2020. decemberben a fennmaradó 1,4 ha-os terület elegyes fajokkal történő beültetése történt meg.</p> <p>A Háros-szigeten 7 hektáron folyamatosan zajlottak a korábban kiirtott zöld juhar, bálványfa, ostorfa, fehér akác és keserűfű sarjainak kezelése, valamint 3 hektáron Solidago és Aster fajok kaszálása.</p> <p>Dejtáron sikeresen lezárult a feketenyár anyatelep növény-egészségügyi- és szaporítóanyag felügyeleti engedélyezése. A területet ebben az évben vadkizáró kerítéssel vettük körbe. A Dömösi Zöld Forogtag rendezvény 2020-ban is sikeresen lezajlott. 2020 július és szeptember között Szigetmonostoron egy átmeneti bérleti szerződés keretében megkezdődött a pályázat segítségével vásárolt kenuk hasznosítása.</p>
13	Tápió mente komplex élőhelyvédelmi infrastruktúra fejlesztése	2016.09.01. 2023.03.31.	KEHOP 4.1.0-15-2016-00053	Hajta-mocsár, mint vizes élőhely rehabilitációja, vízháztartás javítással és kotrással	Tápióvidék	207,9209	149 997 587	149 997 587	<p>A projekt összköltségnöveléséről szóló kormányhatározat (2020.04.08.) értelmében a vizes élőhelyek kivitelezésével kapcsolatos közbeszerzési szerződés hatályba lépett (Szabadics ZRT, 2020.05.18).</p> <p>A duzzasztó és vízvisszatartó műtárgy építése, a töltésmagasítás (1200 m2) és a kotrási munkálatok (20 200 m3) 2020.08.15-én megkezdődtek és 2020.12.04-én befejeződtek. A vízvisszatartásnak köszönhetően már ősszel 2 ha nyílt vízfelszín alakult ki és további 221 ha vízellátása biztosított a jövőben.</p> <p>Megtörténtek az informatikai eszközök (2 lap-top, asztali gép) és az óparlagok, gyepek kezeléséhez szükséges eszközök (villanypásztor, fűkasza) beszerzése.</p> <p>Folyamatban volt a lágyszárú invazív növények eltávolítása és az óparlagok állapotának javítása legeltetéssel.</p>

Ssz.	Projekt címe	Időtartam	Forrás megnevezése	Projekt célok, tevékenységek röviden	Célterület megnevezése	Célterület kiterjedése (ha)	Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás összege (Ft)	Pályázat 2020. évi teljesítése
14	Natura 2000 tölgyerdők szerkezeti és kompozíciós biodiverzitásának növelését célzó természetvédelmi eszközök	2017.07.01. 2026.12.31.	LIFE16 NAT /IT/000245	Natura 2000 tölgyesek természetvédelmi kezelése és a kezelési eszköztárak kialakítása	Nagyoroszi Diósjenő; Esztergom Strázsa-hegy; Fóti Somlyó; Budai Sas-hegy	616,60	597 000 000	597 000 000	<p>A természetes erdőszerkezet gazdagítás Nagyorosziban és Diósjenőn 90%-ban, a Fóti-Somlyón 50%-ban, Esztergomban és a Sas-hegyen kb. 40%-ban elkészült (termőhelytől függően a különböző típusú holtfák, lécek és szegélyek képzése, famatuzsálemek koronáinak-felszabadítása, mikroélelőhelyek létrehozása, makkvetés, csemeteültetés stb.). A fokozatos természetvédelmi erdőkezelés 2026-ig tart.</p> <p>Az invazív növények (17 fféle faj, főleg akác, bálványfa és ostorfa) visszaszorításának készütsége 2020-ban 30 %-ról (12 ha) 70 %-ra (25 ha) emelkedett az 5 projekt helyszínén (az összes terület nettó 37 ha). Az invazív irtással együtt a fakitermelési és értékesítési munkák is megkezdődtek.</p> <p>Nagyorosziban elkészültek a vadkizáró kerítések (18 ha) a természetes erdőregenerációs folyamatok megsegítésének érdekében. Így a bekerített területek nagysága a fóti és esztergomi területekkel együtt összesen 24,6 hektárra emelkedett.</p> <p>A sas-hegyi parkerdei építések 2020. december 4-én befejeződtek. A természeti értékek védelmének érdekében 400 m hosszban elkészült a kerítés áthelyezése és felújítása. A látogatók érdekében 2 új kapu és 500 m sétaút kialakítása, illetve padok, asztalok, információs táblák, hulladékgyűjtő kihelyezése és az aprítéktároló környezetének rendezése történt meg.</p> <p>A tervezett kivitelezések mellett szükség volt pl. útfelújításra Nagyorosziban, illetve talaj előkészítést megelőzően 1,6 ha terület lőszermentesítésre Esztergomban.</p> <p>Sikeresen zárult a közbeszerzés az erdősítési munkákat illetően (szerződéskötés a Novitas-Invest KFT-vel 2020.12.14-én).</p> <p>Számos kommunikációs, működési és monitoring eszköz (pl. drón, mikrometeorológiai eszközök) beszerzése és alkalmazása történt</p>
15	Ipoly-völgy komplex élőhelyfejlesztése	2015.10.01. 2021.03.31.	KEHOP 4.1.0-15-2016-00023	Ipoly-völgyi élőhelyek állapotának javítása legeltetéssel és a vízháztartás javításával.	Középső-Ipoly-völgy	925,90	599 991 422	599 991 422	<p>A projektben 2020 első félévében befejeződtek a nagyobb kivitelezési feladatok, az Ipolyvecei major és a területen található vizes beruházás is. A majorbeli kivitelezés két ütemben zajlott, a második ütem készre jelentése 2020.03.14. én megtörtént, majd a műszaki átadás-átvétel 2020.06.09. A major területén az a gépszín felújításra került, gulyásszállást került kialakítva az épület mögött. A gépszín mögött került kialakításra egy kutya kennel, ami a megfelelő állattartást segíti elő. A területen létesítésre került egy gázolajkút, melyre a jogerős működési engedély megszerzése megtörtént. A karámok is renoválásra kerültek, valamint záportározó került kialakításra. A kerítések és kapuk mellett egy árok is kialakításra került. A projekthez tartozó vizes kivitelezés műszaki átadás átvétele megtörtént 2020.03.25-én, a munkálatok lényeges elemei még 2019.-es évben kerültek kivitelezésre. 2020.-ban a tavaszi magas vízállás végett a geodéziai felméréseket ez a helyzet hátráltatta, elvégzés után 2020.03.05.én megtörtént a készre jelentés. A vízjogi üzemeltetési engedély kérelem 2020. július 14. napján beadásra került, jelenleg is folyamatban van. A kivitelezés mellett a projekttel kapcsolatos marketing anyagok kerültek elkészítésre, mint, az Ipoly-híd- Laporello, a projektet bemutató kisfilm. Természetvédelmi kezelés is történt a területen. Tavasszal cserjementesítési munkálatok kerültek elvégzésre.</p> <p>A projektbe tervezett mezőgazdasági gépbeszerzési eljárás</p>

Ssz.	Projekt címe	Időtartam	Forrás megnevezése	Projekt célok, tevékenységek röviden	Célterület megnevezése	Célterület kiterjedése (ha)	Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás összege (Ft)	Pályázat 2020. évi teljesítése
									eredménytelen lett, ezért a projekt fizikai befejezése 2021-ben várható.
16	A kiemelt jelentőségű, országosan ritka pannon szikes, vizes élőhelyek rekonstrukciója a Gerje-Perje-síkon	2016.01.04. 2022.05.31.	VEKOP 4.2.1-15- 2016-00003	Alsó-Tápió völgy, Gombai-patak völgye, Jászkarajenői puszták, Gerece-szék, Galgahévízi láprét vizes élőhely rehabilitációja és a Nagykáta egreskátai major korszerűsítése	Galgahévízi láprét, Alsó-Tápió és patak völgyek, Székek, Jászkarajenői puszták, Nagykáta	655,00	419 971 838	419 971 838	<p>Vizes rekonstrukció:</p> <p>Közbeszerzési eljárás megindítása 2020. január 9 Ajánlattételi felhívás kiküldésével. Ajánlatok bontása 2020.02.04-én megtörtént. Végleges bírálat 2020.05.29-én megtörtént a Vállalkozási szerződés 2020.07.28-án került aláírásra.</p> <p>A vizes rekonstrukció kivitelezése 2020. augusztusában megkezdődött, 2020. december végéig közel 50%-os teljesítésnél tartott a vállalkozó.</p> <p>A projekt fizikai befejezése 2022-ben várható.</p> <p>Major fejlesztés:</p> <p>I. közbeszerzési eljárás megindítása 2019.11.15-én ajánlattételi felhívás kiküldésével. A magas ajánlati árak miatt eredménytelenül záródott az eljárás.</p> <p>Műszaki tartalom csökkentés mellett döntött az igazgatóság, mely eredményeként új kiviteli tervek készültek. Az új tervek alapján ismételt közbeszerzési eljárás került kiírásra 2020.05.29-én. Az eljárás eredményesen zárult 2020.10.29-én Vállalkozási szerződés megkötésre került, mely még nem lépett hatályba fedezet hiánya miatt.</p> <p>Megvalósíthatósági tanulmány 2020.04.29-én beadásra került, mely elfogadását követően a projekt fejlesztést lezáró TSZ módosítás került benyújtásra. Ezzel egyidejűleg az Összköltségnövelésre vonatkozó kérelem is benyújtásra került, mely 2020.11.02-án elfogadtak. Az átfordulás jóváhagyását követően fog rendelkezésünkre állni a TSZ módosítás.</p>

Ssz.	Projekt címe	Időtartam	Forrás megnevezése	Projekt célok, tevékenységek röviden	Célterület megnevezése	Célterület kiterjedése (ha)	Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás összege (Ft)	Pályázat 2020. évi teljesítése
17	A Pilisi Bioszféra Rezervátum és a világörökségre jelölt Budai-termáلكarszt barlangjaiban található geológiai értékek és denevérfajok védelme és bemutatása	2014.12.12. 2020.04.30.	VEKOP 4.2.1-15- 2016-00002	A projekt egyik fő célja a Duna-Ipoly Nemzeti Park működési területén, azon belül a Budai-hegységben található két, fokozottan védett, idegenforgalmi barlang világitási berendezésének korszerűsítése. A Pál-völgyi és a Szemlő-hegyi-barlangok turisztikai célú hasznosítása régóta töretlen, mindkét helyszínen évente 32-35.000 látogató fordul meg. A projekt másik fő célkitűzése a természetvédelmi helyzet javítása és a leromlott ökoszisztémák javítását célzó élőhely-fejlesztés a Budai illetve a Pilis-hegységben található 20 barlang és a Börzsönyben 1 mesterséges üreg megőrzése, a leromlott állapotú élőhelyek helyreállítása, az ott található élő- és élettelen természeti értékek hosszú távú megőrzéséhez szükséges feltételek megteremtése. Célunk gondoskodni a kedvező természetvédelmi helyzet fenntartásáról és javításáról, valamint a sérült károsodott élőhelyek helyreállításáról.	Budapest: Pál-völgyi-barlang; Harcsaszájú-barlang ;Pál-völgyi kőfejtő; Szemlő-hegyi-barlang; Mátyás-hegyi-barlang; Somlói úti-barlang; Királylaki-barlang; Budai Sas-hegy Pilisszentkereszt: Pilis-barlang; Szopláki-ördöglyuk; Szurdok-völgyi 2.sz. vny. Pilis-vörösvár: Klotild-barlang; Pilis-jászfalu: Nagy-Somlyóhegyi-barlang Szokolya: Lukácsszállási Vasbánya	3 000,00	211 903 805	211 903 805	A kivitelezést végző NOVA Alpin Kft. számlázási problémáinak javítása vált szükségessé, mely január első felében rendezésre került SPELEOBOX kivitelezése során kialakul csúszások miatt kötbér kiszabása vált szükségessé, mely 2020. május végéig rendeződött. A projekt fizikailag 2020.04.30-án befejeződött, azonban a projektfejlesztést lezáró TSZ módosítás nem állt rendelkezésre. Az átfordulás hiánypótlások és költségvetés véglegesítése és TSZ módosítás ellenőrzése átvétele: 2020. január -2020 július közötti időszakban lezajlott. Záró beszámoló benyújtása 2020. augusztusában megtörtént, azonban még nem került jóváhagyásra. 2020. október-2020. december közötti időszakban kifizetési kérelmek hiánypótlásainak kidolgozása vált szükségessé.
18	A természet felfedezésének élményét nyújtó bemutatóhelyek fejlesztése Natura 2000 fajok és élőhelyek megismertetése érdekében Budapest vonzáskörzetében –III. ütem: Pál-völgyi-barlang	2016.04.01. 2021.06.30.	VEKOP 4.2.1-15- 2016-00004	A projekt egyik fő célja a Duna-Ipoly Nemzeti Park működési területén, azon belül a Budai-hegységben található fokozottan védett, idegenforgalmilag kiemelkedően jelentős területén egy látogatóközpont kialakítása.	Bp. II. ker. Szépvölgyi út 162.	-	200 000 000	200 000 000	2020.02.27-én a 4.sz. mérőföldkőhöz (projektfejlesztés lezárása – Átfordulás) kapcsolódó szakmai beszámoló és a kapcsolódó időközi kifizetési kérelem (bruttó 1.550.530 Ft) benyújtásra került. A benyújtott beszámoló és a kifizetési kérelem 2020.12.31-ig nem került jóváhagyásra, IH döntésre vár. A Látogatóközpont kivitelezéséhez szükséges fedezet biztosítása érdekében 2019.11.26-án benyújtott összköltség-növelési kérelem jóváhagyási eljárásának időbeli elhúzódása miatt - a bírálati folyamat státuszállapotára vonatkozóan - 2020.03.10-én, 2020.06.15-én és 2020.07.15-én tájékoztatás kérések kerültek kiküldésre. A megkeresésekre válasz az IH részéről 2020.12.31-ig nem érkezett. Az összköltség-növelési kérelem problémás helyzetéről, az elhúzódó jóváhagyás várható, negatív – a projekt megvalósíthatóságát jelentősen veszélyeztető – következményeiről 2020.10.22-én a DINPI tájékoztatta az Agrárminisztérium Környezetügyért Felelős Államtitkárságát is. A projekt megvalósíthatósága érdekében a projekt költségvetése és azzal összefüggésben az összköltség-növelési kérelem is felülvizsgálatra került. Ennek eredményeként a projekt megvalósítására 3 költségvetési változat került kidolgozásra, melyről szóló tájékoztató levél az IH részére 2020.11.03-án került kiküldésre. A megkeresésre 2020.12-31-ig nem érkezett válasz.

Ssz.	Projekt címe	Időtartam	Forrás megnevezése	Projekt célok, tevékenységek röviden	Célterület megnevezése	Célterület kiterjedése (ha)	Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás összege (Ft)	Pályázat 2020. évi teljesítése
19	Kárpátok védett területek menedzsment kapacitás növelése a biodiverzitás védelmének integrációja és harmonizációja érdekében, a helyi társadalmi-gazdasági fejlődés elősegítésével – Centralparks	2019.04.01. 2022.03.31.	CE1359	A projekt egyik fő célja a Kárpátok egyezmény megvalósítása. DINPI részéről a fő cél a Börzsöny természetvédelmi kezelési tervének kidolgozása, LiDAR módszerének tesztelése, erdőtermészetességi vizsgálatok folytatása és gyepekre nézve a módszertan kialakítása.	Börzsöny	30.000	~13 973 8912	~118 778 075	<p>2020 tavaszán a sikeres ajánlatkérés után vállalkozói szerződést kötöttünk az élőhelyterképezés elvégzésére. 2020. év végére 18.000 ha-ról készült el a terepi felvételezés, 10.000 ha-ról a vállalkozó leadta a jelentést, melyet a DINPI elfogadott. 2020 nyarán a sikeres ajánlatkérés után a DINPI szerződést kötött a kezelési terv elkészítésére, melynek első és második részanyaga az év során kidolgozásra került. A kezelési terv szakmai anyagának kiegészítésére a svájci projekt erdőállapot felmérési módszertana átdolgozásra került, így a módszertan monitoring felmérés elkészítésére is alkalmassá válik. Az erdőállapot felmérési módszer alapján a DINPI külső szakértők segítségével kidolgozott egy gyepp állapot felmérési módszertant, amely lehetővé teszi a kezelések és azok természetvédelmi hatásának monitorozását.</p> <p>A LiDAR megvalósítására a DINPI sikeres közbeszerzési eljárást folytatott le. A felhívást 2020. 10. 9-én tették közzé. A nyertes ajánlattevővel a DINPI 2020. 12. 9-én kötött szerződést.</p> <p>A DINPI hozzájárult a Kárpátok biodiverzitás és tájvédelem, fenntartható turizmus és kommunikáció a védett területek és helyi közösségek stratégia, valamint a Kárpátok Ökoszisztéma Szolgáltatásainak Eszköztára (CEST) szakmai kidolgozásához.</p> <p>A projekt 2. és 3. jelentési időszaka sikeresen lezárult, a pénzügyi és szakmai jelentések elfogadásra kerültek. A 3. és 4. projekt partneri találkozó online került megrendezésre A projekt megvalósítás első fele sikeres lezárult A projekt szakmai feladatainak elvégzése bemutatásra került a Kárpátok Egyezmény COP6 találkozóján és a Kárpátok Védett Területeinek Hálózata (CNPA) konferenciáján.</p>
20	Rákosi vipera élőhelyeinek fejlesztése	2019.08.01. 2025.05.31.	LIFE18 NAT/HU/000 799	A projekt egyik fő célja a rákosi vipera fajvédelme. A DINPI részéről az Inárcsi terület legeltetési infrastruktúráját fogja fejleszteni a projektből, valamint a területek komplex monitorozását valósítja meg.	Inárcs – Dabas	195	~171 425 100	~128 568 000	<p>A projekt tényleges megvalósítása 2020. 01. 1-én vette kezdetét. 2020. 02. 18-án megrendezésre került az első monitoring látogatás. A DINPI sikeresen leadta a negyedéves pénzügyi és szakmai jelentéseket, melyeket a vezető partner, az MME elfogadott. A DINPI 2020. januárjában megvásárolta a Bagi-tanyát, mely átvezetésre került a DINPI vagyonkezelésébe.</p> <p>A DINPI kidolgozta a projektterület alapállapotának felméréséhez a felmérési tervet és a monitoring módszertanát. Az élőhely-terképezés 2020. decemberében megkezdődött. A DINPI részletes monitoring tervet dolgozott ki a projekt alapállapotának és a kezelés hatásának felmérésére.</p> <p>Műszaki szakértővel történő egyeztetés, valamint az engedélyezési eljárás szükségességének vizsgálata után a DINPI körüljárta az istállóépítés felújításának lehetőségeit. Az ajánlatkérés lefolytatása után csak a tető felújítására volt lehetőség, mely 2020. decemberében megtörtént.</p> <p>A DINPI körüljárta a vízgazdálkodási objektumok felújításához a lehetséges megoldások és engedélyezés eljárás szükségességét. A felújításhoz szükséges tervek decemberben leadásra kerültek. A kisebb kezeléshez szükséges eszközöket a DINPI beszerzte. A projektterület külső vállalkozó 7 db sorompóval lezárta, a sorompók mellett Natura 2000 táblák kihelyezésre kerültek. A DINPI munkatársai részt vettek a Rákosi Vipera Szakértői Csoport ülésén. A DINPI munkatársai folyamatosan nyomon követik az invazív aranyvessző és a nem kívánt cserjefajok terjedését, melyek visszaszorítására a terület haszonbérője magyar tarka marhával és bivalyokkal legelteti az egyes gyepeket.</p> <p>A DINPI aktív közösségi média kampányt folytat a</p>

Ssz.	Projekt címe	Időtartam	Forrás megnevezése	Projekt célok, tevékenységek röviden	Célterület megnevezése	Célterület kiterjedése (ha)	Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás összege (Ft)	Pályázat 2020. évi teljesítése
									projekteredmények terjesztésére. A DINPI az MME-vel együttműködve drón videót készített az istálló felújításáról és a projekttevékenységekről.
21	Pannon gyepek és kapcsolódó élőhelyek hosszútávú megőrzése a Priorizált Intézkedési Terv intézkedéseinek megvalósításával	2019.01.01. 2026.12.31.	LIFE IP GRASSLAN D - LIFE17 IPE/HU/0000 18	A projekt célja a jelentős környezetvédelmi értékkel bíró, Natura 2000 területeken fekvő féltermészetes gyepterületeken a kedvező környezetvédelmi állapot elérése és biztosítása aktív beavatkozással és élőhely-kezeléssel, valamint a Natura 2000 gyepterületeken gazdálkodók szemléletformálása és informálása	Esztegom (Strázsa-hegy)	318,8	~397 939 080	~238 763 448	A projekt keretében vállalt állattartótelep fejlesztési beszerzések lezárultak. Ennek keretében egy az állatok pontos mérlegelését lehetővé tevő juh mérleg került beszerzésre továbbá karám elemek, abrakoló vályúk, kapuk és egyéb állattartó berendezések. A projekt keretében az esztergomi állattartó telep körül 11 veszélyes nyárfa egyed került kivágásra, amely veszélyt jelentett mind a telepre mind a környező ingatlanokra. 2020 novemberében vállalkozói szerződés került aláírásra az esztergomi projekt területen található juhakol felújítására. A jelenleg állapota miatt használaton kívüli építmény, új tetőt, oldalfalakat, karámot kap és körbekerítése is megtörténik. 2020 decemberében a vállalkozói teljesítés 60 %-os rész teljesítésnél tart. Várhatóan 2021 január-február hónapban kerül átadásra. A projekt előrehaladásának segítésére az Igazgatóság 2020-as évben 5 online meetingen vett részt a társ és vezető partnerekkel. Az esztergomi projekt területen az élőhely kezelési munkákat megelőző lőszermentesítés szükségességének szakmai megítélésére szakember bevonásával helyszíni egyeztetés történt.
22	Szárazgyepek endemikus növényfajainak megőrzése a Pannon és Alpesi biogeográfiai régió határterületén	2020.09.01 2027.02.28.	LIFE19 NAT/SK/000 895	A projekt célja 6 növényfaj (ezen belül 5 endemikus), 5 rovarfaj és 3 szárazgyepi élőhelytípus védelme és megőrzése. A fajok többségének állománya az utóbbi években jelentős csökkenést mutat, ezért gyors beavatkozás szükséges megőrzésük érdekében. A projektterületek 7 magyarországi és 17 szlovákiai Natura 2000 területet érintenek és az Alpesi és Pannon biorégiók találkozásának határán fekszenek.	Pilis és Visegrádi-hegység (HUDI20039), Budaörsi kopárok (HUDI20010), Budai-hegység (HUDI20009), Börzsöny (HUDI20008), Központi-Gerecse (HUDI20030), Nyugat-Cserhát és Naszály (HUDI20038), Szársomlyó (HUDD20006).	308,5	~281 587 680	~211 190 400	2020. február 6-án a Rád 093/1 hrsz számú ingatlanon értékbecslést végeztünk. Az év során a főpályázóval való folyamatos kapcsolattartás mellett a projekt indításához szükséges információk egyeztetése, dokumentumok előkészítése zajlott. 2020. augusztus 3-án aláírásra került a támogatási szerződés a támogató és a főpályázó által. Ezt követően 2020. december 1-jén aláírásra került a partnerségi megállapodás a főpályázó és Igazgatóságunk által.

8. Jogi és ügyiratforgalommal kapcsolatos tevékenység

8.1. Az Igazgatóság ügyiratforgalma

	Összesen iktatott alszám
Iktatott ügyek összesen (összes alszám)	22 323
<i>Iktatott ügyek főbb ügýtípusonként</i>	
Elővásárlási joggal kapcsolatos nyilatkozat	370
Szerződések	794
Településrendezési és szabályozási tervek véleményezése	567
Barlanglátogatás vagyongazdálkodási hozzájárulás	217

A kormányhivatalokkal és egyéb e-ügyintézésre kötelezett szervezetekkel történő kapcsolattartás elektronikus úton, hivatali kapun keresztül valósul meg. A hivatali kapu működésével kapcsolatban a tapasztalatok pozitívak, gyors és költséghatékony ügyirattovábbítási megoldást jelent. Összességében jelenleg a bejövő küldemények egyre növekvő hányada hivatali kapun keresztül érkezik be.

Igazgatóságunk a 2020-ban az ügyfelek számára a korábbiakhoz képest bővebb körben biztosította az e-Papír szolgáltatás igénybevételének lehetőségét, egyúttal a SZÜF felületén is biztosításra került az ügyek elektronikus intézésnek lehetősége, valamint a SZÜF felületen publikálásra kerültek az egyes ügýtípusokhoz kapcsolódó ügyleírások is. Az e-ügyintézésre kötelezettek nem elektronikus úton benyújtott beadványait a jogszabályi előírások szerint hatálytalanként kezelve próbáljuk rászorítani az érintetti kört az elektronikus ügyintézés igénybevételére. Ennek nyomán az iratforgalom egyre csökkenő hányada zajlik továbbra is papíron.

A KÉR rendszer tekintetében több esetben problémát okoznak a tévesen feltöltött, vagy rosszul szkennelt iratok, vagy az eredeti irat KÉR-ből történő kikérésének komplikáltsága.

A munkáltatói intézkedések kézbesítése az előírásoknak megfelelően elektronikus úton történik a dolgozók számára. Az iratok elektronikus kézbesítésével kapcsolatban ugyanakkor problémát jelentett, hogy több olyan dolgozó is van, akiktől a munkakör jellegéből adódóan (pl. juhász, gulyás) az elektronikus alkalmazások ismerete és használata kevésbé elvárható.

8.1.1. Szakvéleményadás/adatközlés a hatóságok számára

Adatközlések/szakvéleményadások szervenként	
Kormányhivatalok	3985
Önkormányzatok	956
NFK levelezés	41

8.1.2. Jelentési feladatok a Minisztérium számára

Jelentés, adatszolgáltatás AM felé	
KTHÁT	100
KF	53
NPTF	180
TMF	127

8.1.3.: Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés

Ügyfelekkel történő levelezés	823
-------------------------------	-----

8.2. Szabálysértés

	Ügyek száma	Kiszabott bírság összege (Ft)
Helyszíni bírság	13	65 000

8.3. Természetvédelmi bírság

2020-ban Igazgatóságunk 61 esetben kezdeményezett természetvédelmi bírság kiszabására irányuló eljárást az illetékes hatóságnál, túlnyomórészt természetvédelmi hatóság engedélyéhez kötött tevékenység engedély nélkül végzése miatt. Igazgatóságunk az engedélyhez kötött tevékenység engedély nélkül végzése mellett több esetben illegális hulladéklerakás, védett állat elpusztítása miatt fordult az illetékes természetvédelmi hatósághoz természetvédelmi bírság kiszabására irányuló eljárás lefolytatása érdekében.

8.4. Büntető ügyek

	Feljelentések száma	Eredményes	Eredménytelen
Természetkárosítás	2		
Egyéb büntető ügyek	3		2

Feljelentések

A tavalyi évben Igazgatóságunk többek közt Natura 2000, illetve védett természeti terület károsítása, valamint állatkínzás, rongálás és csalás kísérlete miatt tett feljelentést.

Igazgatóságunk az egyik természetkárosítás miatt indult ügyben vizes élőhely terepjárókkal történő károsítása miatt tett feljelentést. Az ügyben a nyomozást a rendőrség megszüntette, az illetékes járási ügyészség ugyanakkor a nyomozást megszüntető határozatot hatályon kívül helyezte és a nyomozó hatóságot további nyomozásra utasította.

A nem természetkárosítással összefüggésben tett egyik feljelentés az Igazgatóságunk vagyonkezelésében álló 1023 Budapest, Frankel Leó út 48. szám alatti, egykori, ún. Népgőzfürdő épülete lezárt ajtajának megrongálása nyomán került megtételre.

Egy másik ügyben Igazgatóságunk részére megtévesztő tartalmú e-mailet küldtek, azzal a szándékkal, hogy Igazgatóságunk egy adott számlaszámra nagyszámú kifizetést teljesítsen. Az ügyben tett feljelentésünk alapján az illetékes rendőrkapitányság az eljárást megszüntette.

8.5. Polgári perek

	Ügyek száma	Nyert	Vesztett	Folyamatban
Polgári perek	2	1	0	1
Munkaügyi perek	0	0	0	0

Perek

Egy fizetési meghagyással szemben benyújtott ellentmondás folytán perré alakult eljárásban az Igazgatóság elmaradt használati és bérleti díj igényt kívánt érvényesíteni egy civil szervezettel szemben. Az ügyben az első fokon eljáró bíróság ítélete szerint a felperesi

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

igazgatóság túlnyomórészt pernyertes lett. Az első fokú ítélettel szemben az alperes fellebbezést nem terjesztett elő, így az első fokon jogerőre emelkedett.

2020-ban egy haszonbérleti szerződés – haszonbérleti díj nem fizetése miatti – azonnali hatályú felmondása kapcsán a Fétv. 61. § (1) bekezdése alapján Igazgatóságunk a bírósághoz fordult. Az ügyben az eljárás első fokon folyamatban van.

A fentiekén túlmenően Igazgatóságunk kettő tulajdonjog megállapítása, valamint egy szolgalmi jog alapítása iránt folyamatban lévő perben is részt vett alperesként, tekintettel arra, hogy a szóban forgó ügyekben perben állása kötelező volt. (Ezen peres eljárásokat a fenti táblázatban nem szerepeltettük, mert az alperesi Igazgatóság érdemi nyilatkozatot – tekintettel arra, hogy a kereseti kérelemben foglaltak szerint csak tűrésre kötelezett – nem terjesztett elő.)

9. Természetvédelmi Őrszolgálat

9.1. Alapadatok

9.1.1. Személyi feltételek

A természetvédelmi őri feladatok ellátásához 5 természetvédelmi tájegység 22 természetvédelmi őrkerületében, 40 fő állami természetvédelmi őri beosztású dolgozót alkalmazunk, akik közül mindenki rendelkezik a törvényben előírt iskolai végzettséggel, természetvédelmi őri és rendészeti vizsgával.

Felsőfokú végzettségű	Középfokú végzettségű	Összesen
34	6	40

	Átlagosan	Maximum
Az egy főre eső illetékességi terület (ha)	33 868,6	121 380
Az egy főre eső védett természeti terület (ha)	3376,0	13 044
Az egy főre eső N2000 területtel növelt terület (ha)	6983,3	27 577

A DINPI természetvédelmi őrszolgálatának természetvédelmi kezelői, természetvédelmi őrzési és vagyonkezelői feladatai:

- 13 549 km² területen, az ország hetedrészén végeznek természetvédelmi kezelői véleményezést. Helyszíni ellenőrzéseken, szemléken vesznek részt. Helyszínelnek, választervezetet írnak a hatósági, lakossági, szakmai és politikai megkeresésekre.
- 279 331 ha (2 793 km²) különféle természetvédelmi besorolás alatt álló területen rendszeres természetvédelmi őrzést folytatnak, jogsértéseket tárnak fel, ügyeket indítanak.
- Rendészeti feladatokat látnak el, ellenőrzőakciókat hajtanak végre önállóan és társszervekkel.
- Keresik és felméri a védett fajok állományait, élőhelyeit, az AM által megszabott monitoring-feladatokat végeznek.
- Előkészítik a földügyeket, folyamatosan ellenőrzik a földhasználatokat, kapcsolatot tartanak a gazdálkodókkal, gazdafórumokon vesznek részt.
- Elővásárlási jognyilatkozatokat készítenek elő.
- Előkészítik, terepen irányítják a vagyonkezelési és pályázatos munkákat.
- Ökoturisztikai és környezeti nevelési feladatokat látnak el – gyakran a hétvégén.
- Szervezik, segítik, irányítják a terepi önkéntes munkákat, egyetemi gyakorlatokat, vagy a kampányjellegű tömegmegmozdulásokat. A TeSzedd! akció keretében részt vesznek az Igazgatóság területére eső helyszíneken zajló szemétszedésben.
- Kapcsolatot tartanak fenn polgári természetőrökkel, polgárőrökkel, civilszervezetekkel.
- Egy részük vadgazdálkodási feladatokat, többek közt éjszakai vadkár-elhárítást végez.

A többi igazgatósághoz képest meghatározó jelentőségű és speciális kihívásokat jelent, hogy működési területünkön él hazánk népességének közel 40%-a. A főváros és az agglomeráció

fejlesztése, az úthálózat, hírközlés létesítményeinek dinamikus növekedése miatt az élőhelyek feldarabolódása nagy problémát jelent, a természeti értékek megőrzését veszélyeztetik. Kiemelt üdülőterületekkel, (Dunakanyar, Ráckevei-Duna, Velencei-tó), sűrű település hálózattal, ipari üzemekkel, infrastrukturális létesítményekkel telített működési területe, az erős vállalkozói tőke jelenléte a térségben a legkomolyabb terheket rója az Igazgatóságra.

A váratlanul jelentkező, vagy havária jellegű feladatok, a 24 órás ügyelet biztosítására és a jogszabályokban előírt őrzés-védelmi feladatokra, a százával jelentkező állatmentések ellátására továbbra sem elégséges a természetvédelmi őrök száma. Emiatt gyakran tolódnak, vagy el is maradnak az előre tervezett természetvédelmi kezelői munkák, mert nem rendelkezünk olyan létszámmal, hogy minden feladatban helytállhassunk.

A jogszabályokban előírt feladatok maradéktalan elvégzéséhez szükség lenne örkerületenként 2 főre, de a páros őrszolgálatokat alkalmi „átsegítésekkel” oldják meg a kollégák.

Új típusú igénybevételeként, a COVID-járvánnyal kapcsolatban olyan tömegek jelentek meg a természeti területeken, akik gyakorlatilag nem rendelkeznek a természetjárás, a természetben tartózkodás alapvető kultúrájával sem.

A településektől messzebb eső, védett területeket tavasszal kevésbé lehetett látogatni, a társadalmi nyomás gyengült rajtuk, a fokozott természeti oltalom alatt álló, vagy más szentély jellegű területek egy része fellélegezhetett – például fészkelni kezdtek most tavasszal olyan ragadozó madarak, amelyek a folyamatos emberi zavarás miatt eddig elkerülték ezeket az erdőségeket, sziklakibúváásokat.

Ha a gyalogos kirándulók nem is, de a motoros technikai sportok szerelmesei a megszokottnál jóval nagyobb létszámban lepték el a természeti környezetet, veszélyeztetve nemcsak a természeti értékeket, de a kirándulók testi épségét is. Elsősorban ennek a jelenségnek a csökkentésére indítottuk hétvégi akcióinkat, amelyek során jelentős sikereket értünk el.

A lakóövezetek szomszédságába eső, gyakorlatilag elzárhatatlan, megőrizhetetlen területekre még többen mentek ki, és szinte közparkként, sportpályaként használták a „hétköznapiakban” nem, vagy csak korlátozottan látogatható területeket.

Rengeteg tévhit, rossz információ kering a neten, bloggerek, önjelölt túravezetők, alkalmi rendezvényszervezők tesznek fel képeket, adatokat, sokszor jogsértő tevékenységükről – hozzáteszem: többnyire nem is tudják, hogy jogsértő (pl.: szép kilátás fok. véd területen, titkos ösvények, eldugott tisztások, vízpartok – ezekhez nem vezet turistaút), mivel ők sem néztek utána a szakszerű-jogszerű információknak valamelyik szakmai oldalon.

9.1.2. Technikai felszereltség

A technikai felszerelés a jelenlegi létszám mellett, a feladatok ellátásához többnyire elegendő, gépjárművel rendelkezik az Őrszolgálat: 35 terepjáró, 1 személyautó, 4 motorkerékpár 2 segédmotor-kerékpár – összesen 42 gépjármű.

Szolgálati maroklőfegyverrel 22 természetvédelmi őr rendelkezik.

Az Őrszolgálati járműpark tovább javult az Őrszolgálati KEHOP befejezéseként beszerzett 7 db Suzuki Jimny **1,5 I VVt GL 5MT 4WD** révén.

Az Őrszolgálat informatikai felszerelése 2020-ban tovább bővült: 7 db digitális fényképezőgéppel és kiegészítőikkel, 5 db GPS-szel, 6 db távcsővel, illetve beszerzésre került 2 laptop, illetve 2 monitor is az őri KEHOP-ból.

9.1.3. Polgári természetőrök

Polgári természetőrök a DINPI-nél

Igazgatóságunk rendelkezik az egyik legnagyobb polgári természetőr létszámmal (200 feletti), ugyanakkor ezek többsége inaktív. Néhány kivételtől eltekintve átlagosan 5-10 évig lehet számítani rájuk. Ennek általános oka, hogy olyan magánéleti, vagy munkaügyi helyzetbe kerülnek, lépnek, hogy egyszerűen már nem érnek rá erre a szabadidős tevékenységre. Sajnos a túlterhelt természetvédelmi őrök sem tudták megfelelően mozgósítani a rendelkezésre álló polgári természetőröket, remélhetőleg a létszámnövekedés ebben is kedvező változást fog hozni.

Vannak, akik magányosan, egy adott területet rendszeresen bejárva segítik munkánkat, ilyenekkel találkozhatunk a Budai Tájvédelmi Körzet területén, így a Szénásokon a pilisi len élőhelyét, a Hármashatárhegyi Reptéren pedig a haragos sikló élőhelyét tartják megfigyelésük alatt. A Budai Sas-hegy Természetvédelmi Területnek is meg van a „maga polgári természetőre”. Itt korábban igen öntevékeny polgári természetőr csoport, a Természetvédelmi Polgárőrség (*Budapesti és Agglomerációs Polgárőr Szervezetek Szövetsége* keretein belül) működött, akik később felvállalták a Normafa térségének felügyeletét is, de a vezető személyek kiesésével szerveződésük, feladatellátásuk alábbhagyott, sas-hegyi tevékenységük lassan csak az augusztus 20-i tűzijáték estéjére redukálódott.

A Vértesi Tájvédelmi Körzet vonzaskörzetében is működik 3-4 polgári természetőrünk, akik a Vértes rendszeres ellenőrzése mellett segítik munkánkat az Alcsúti Arborétumban, és Zsámbék térségében, valamint a Tatai Vadlúd Sokadalmon is. Itt Klébert Antal kollégánk egy igen tevékeny facebook-csoport segítségével irányítja a polgári természetőröket és alkalmi segítőiket. Az itteni polgári természetőrök rendszeresen részt vesznek a Természetvédelmi Őrszolgálat akcióiban, de szükség szerint az ürgés területek őrzését is ellátják.

A Gerecsei Tájegységben a polgári természetőrökkel jó a kapcsolat, sokféle feladatban támogatják a kollégák munkáját, pl. hatósági táblák ellenőrzése, karbantartása, garantált túrák segítése, tömegsport rendezvények ellenőrzése, őrszolgálati akciók előkészítése, fokozottan védett területek ellenőrzése, sérült állatok mentése, Hopp Ferenc Madarásztábor szervezése, lebonyolítása, élőhelykezelések, közös területellenőrzések.

Érdi Polgári Természetőrség néven 2017-2018 fordulóján állt fel egy Érd-parkváros térségében aktív, öntevékeny polgári természetőr csoport. Digitális szeméttérképet készítettek, Te Szedd akciókat szerveztek, járőröznek, kapcsolatokat építenek, így új, jól működő kapcsolat alakult ki az Érdi Városi Polgárőrséggel. Közös sikereket értek el a szomszédos Natura2000-es területet érintő szeméttelrakások megakadályozásában, a felhalmozott szemét eltávolításában.

Együttműködés polgárőr egyesületekkel

Igazgatóságunk működési területén több polgárőr egyesülettel alakult ki munkakapcsolat. Az együttműködések egy része alkalmi jellegű, néhány polgárőr egyesülettel azonban állandó kapcsolat is kialakult. Ezen szervezetek tagságát igyekszünk a polgári természetőrök ismeretanyagával ellátni, egy részük már részt vett a polgári természetőr képzésen. Mivel a polgári természetőreink jelentős része egyben polgárőr is valamelyik településen, és közös szolgálatellátást végeznek, ezért nehéz statisztikailag kettéválasztani a munkájukat. Fontosabb együttműködő szervezetek:

- Drégelypalánki Polgárőrök
- Szentendrei-szigeti Polgárőr és Tűzoltó Egyesület

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

- Pilisszentlászlói Polgárőr és Önkéntes Tűzoltó Egyesület
- Természet- és Környezetvédelmi Polgárőr Egyesület – Budapest környéke
- Pilisszentiváni Polgárőrség és Tűzoltó Egyesület
- Nagykovácsi Széchenyi Ödön Önkéntes Tűzoltó, Polgárőr Mentési és Természetvédelmi Egyesület
- Ócsa Városi Polgárőr Egyesülete
- Famosi Polgárőr Egyesület
- Tápióság Polgárőrség Egyesület: tagjaival 2020-ban túlnyomó többségben gépjárműves járőrszolgálatot láttak el kollégáink, védett területeket, illegális horgászhelyeket ellenőriztek, eltűnt idős személy keresésében kérte terepjárós segítségünket.
- Újbuda Polgárőr Egyesület – Budai Sas-hegy Természetvédelmi Terület
- Ács Város Polgárőrsége
- Tatai Önkéntes Bűnmegelőző Polgárőr Egyesület
- Tarjáni polgárőrök
- Dunaalmási polgárőrök
- Neszmélyi Polgárőr Egyesület
- Pákozdi Polgárőrség

Összegezve:

- A polgárőrök hely- és személyismeretük segítségével könnyebben elérik a különféle jogsértések megelőzését, így a helyi lakossággal könnyebben elfogadtatható a szabálykövető magatartás.
- Költséghatékonyak, hiszen anyagi ellenszolgáltatás nélkül sok esetben szabad-, vagy munkaszüneti napon is rendelkezésre állnak
- Jogállásuk szerint tevékenységük során közfeladatot ellátó személynek minősülnek, ami elősegíti és megkönnyíti az intézkedések lebonyolítását.

A fentiek miatt célszerű bevonni őket a polgári természetőr képzésbe, mert így nemcsak a bűnmegelőzésre, de a környezet és a természet védelmére is a jó gazda szemével tudnak tekinteni.

9.2. Feladatellátás

9.2.1. Hatósági feladatellátás

A természetvédelmi örök állandó kapcsolatban állnak a területükön működő állami- és magángazdálkodókkal, oktatási intézményekkel, szervezetekkel és csoportokkal (települési önkormányzatok, erdészeti és mezőgazdasági részvénytársaságok, mezőgazdasági szövetkezetek, iskolák, zöld szervezetek, stb.), koordinálják és ellenőrzik a védett és Natura 2000-es területeken zajló gazdálkodást, a fejlesztéseket, és a látogatást. A természeti értékek védelmét a tájékoztató, ismeretterjesztő és felvilágosító tevékenységen túl természetvédelmi kezelés hatósági eszközeivel – helyszíni bírság kiszabásával, illetve szabálysértési, közigazgatási vagy bűnügyi feljelentéssel – biztosítják.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

A költséghatékonyság jegyében, többnyire csak tájegységi szintű, kis költségű ellenőrzőakciókat szerveztünk a védett természeti területeken. 34 tájegységi akciót tartottunk, ez három-négyszerese az elmúlt évekének.

Az Igazgatóságunk Természetvédelmi Őrszolgálata összesen 61 közigazgatási és 5 büntetőfeljelentést tett, valamint kiszabott 13 helyszíni bírságot is (65 e Ft értékben).

A 2020. év során, a más hatóságokkal közösen végzett szolgálatok száma 152 volt, a közigazgatási határozatok ellenőrzését 360 alkalommal végezték az Őrszolgálat tagjai.

A Rendőrséggel, a katonai rendészettel, a vízügyi hatóságokkal, erdészetekkel, vadásztársaságokkal, kormányhivatalokkal, önkormányzatok munkatársaival végzett közös akciók, ellenőrzések, egyeztetések és területbejárások célja igen sokrétű, illegális sportok, falopások, illegális területhasználat, illegális horgászat, stb.

Az MVH jogutódokkal közös Natura 2000 és AKG ellenőrzések száma 76 volt (14 fő részvételével), ezek célja:

- A NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendeletben foglalt előírások betartásának ellenőrzése, különös tekintettel a kaszátlanul fennhagyott területek mértékére és elhelyezésére, a vadriasztó lánc használatára.
- Az inváziós és termőhely-idegen növényfajok megtelepedésének és terjedésének megakadályozása érdekében tett intézkedések ellenőrzése.
- A kaszálás bejelentők meglétének ellenőrzése.

Szinte valamennyi természetvédelmi őrünk végzett túlmunkát, az ezekért járó pihenőnapokat a munkaügyi jogszabályokban, illetve az ezeken alapuló igazgatói utasításokban foglaltak alapján tudták kivenni. Márciustól július végéig, valamint szeptembertől november végéig szinte minden hétvégi és ünnepnap jelen voltak a természetvédelmi őrök a védett természeti területeken, több kiemelt területen (Alcsút, Pisznice, Sas-hegy, Szénások, Tata, Tura) hetekig tartó, folyamatos őrszolgálatot láttak el.

Visszatérő – évi 4-6 – ellenőrzés költési időben, a fokozottan védett madarak ismert fészkeinél.

A vadászatellenőrzések során elsősorban a vízi- és apróvad vadászatokra koncentráltunk, a falopások korlátozása érdekében a rendőrséggel, a honvédséggel és az erdészetekkel közösen végeztünk akciókat.

9.2.2. Együttműködés más hatóságokkal

Az Őrszolgálat tagjai rendszeresen végeztek közös helyszínelést, illetve ellenőrzést a zöld hatóságok dolgozóival, az írott alapú megkeresések mellett rendszeres a telefonos kapcsolattartás. Az Őrszolgálat tagjai részt vettek beszámolók és tervek készítésében, adatokat szolgáltatottak a rendészeti törvény, valamint az együttműködési megállapodásokban foglaltak szerint a megyei rendőr-főkapitányságoknak (5).

Új szintre emelkedett az ORFK Készenléti Rendőrséggel a kapcsolattartás: a Kutyás Alosztály dolgozóival folyamatosakká váltak a közös akciók a Börzsönyben, a Sas-hegy TT-en, a Pilisben, de példamutató együttműködés keretében zajlott a Nemzeti Nyomozó Iroda munkatársaival a fészekrablók tettenérése.

A Gerecsei TTe területén lassan évtizedes hagyománya van a közös járőrszolgálatoknak a Tatai 24. sz. Klapka György Lövészdandár járőreivel.

A megyei kormányhivatalok felügyelőivel is szoros kapcsolatot tartanak fenn természetvédelmi őrreink, közös munka elsősorban a helyszínelések során történik.

Vagyonkezelőkkel, vagyonőrrel (erdész, hivatásos vadász, halór) közös ellenőrzések különösen Fejér megyében fordultak elő, de közös akciók voltak a Börzsönyben, a Pilisben, a Budai-hegyekben és a Gerecsében is.

Közös szolgálatellátás más hatósággal 152 alkalommal történt.

9.2.3. Nem hatósági feladatok ellátása

A védett természeti értékek felmérése, nyilvántartása, adatszolgáltatás, szakértői tevékenységek

Az Őrszolgálat tagjai több mint 2600 ügyiratot intéztek és közreműködtek még közel 676 ügy véleményezésében.

Leggyakrabban a zöld hatóságoknak a védett területeket érintő sportrendezvényekkel, erdészeti munkákkal, lakossági bejelentésekkel, igénybevételi szándékokkal kapcsolatos eljárásaihoz szolgáltatunk adatokat, és adunk természetvédelmi kezelői véleményeket. A viszonylag nagyszámú, elővásárlási joghoz fűződő ügyeket is Őrszolgálatunk intézi.

2020-ban 4 erdőtervezési körzetben zajlott erdőtervezés és megkezdjük a felkészülést, illetve az adatszolgáltatást a 2021. évi erdőtervezéshez. Az év során közel 360 erdészeti megkeresésre küldtünk természetvédelmi adatokat, kezelői véleményt. Az egyeztető tárgyalásokon való részvételek száma 32 volt.

Az Őrszolgálat tagjai segítséget nyújtottak és ellenőrizték a VÍZIG területeken zajló projekteket, különösen a Duna mentén, a komáromi öblözet töltésfejlesztési utómunkálatok esetében, ahol kiemelt régészeti értékek kerültek elő. Ellátták az Ács, Concó-ér torkolatnál zajló kompenzációs projekt megvalósításának utóellenőrzését, kezelési munkák szervezését. A Homokhátságot, valamint a Velencei-tavat érintő vízügyi munkálatok véleményezésében, ellenőrzésében is részt vettek.

Az Őrszolgálat részt vett beszámolók és tervek készítésében, adatokat szolgáltatott a rendészeti törvény hatálya alá tartozó személyekről a megyei rendőr-főkapitányságoknak. Segédkeztek az AM-nak soron kívüli adatszolgáltatások összeállításában.

Adatgyűjtés, monitoring, fajvédelem, természetvédelmi kezelések

A biotikai adatok gyűjtése és térinformatikai alapú feldolgozása 2020-ban is sikeres volt, kollégáink több mint 139 300 rekorddal bővítették az adatállományt.

Kiemelt tevékenység a Natura 2000 fenntartási tervek, valamint az erdészeti üzemtervek megalapozó dokumentációihoz szükséges adatgyűjtés és monitoring, valamint a fokozottan védett gerincesek (parlagi- és rétisas, kerecsen- és vándorsólyom, fehérhátú fakopáncs, hiúz, farkas, haragossikló, stb.) új előfordulásainak, dokumentálása, befogások, élőhelykárosítások megelőzése, a mérgezések és az esetleges lelövések felderítése.

Fokozott teherként jelentkezett a lakossági bejelentések és más ügyek következtében előkerült védett állatok egyedeinek mentése. A hagyományos – a családokat is megmozgató – kétéltűmentéseken kívül, közel 1021 állatgyed mentését végezték, ebből 613 madár, 225 denevér és egyéb emlős, valamint 133 hulló volt.

Az év során a tudomásunkra jutott és általunk helyszínelte havariák száma 11 volt, ezek közül 9 alkalommal tüzeset történt, 1 alkalommal tömeges halpusztulást okozott a Kajtori-csatornán

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

a nyári meleg miatt kialakult oxigénhiány, illetve decemberben olajszennyezés történt Szigetszentmiklóson, a Ráckevei Duna-ágnál.

Ezek mellett:

Ragadozómadár etetőterek üzemeltetése Naszály-Szomód-Almásfüzitő területén, 10 t hús kihelyezése.

Denevérállományok monitorozása valamennyi élőhelytípusban, szinte valamennyi kistájunkon.

Vízimadár- és sasszinkron szervezése és lebonyolítása.

Gyűrűző állomások üzemeltetése, alkalmi gyűrűzések, jelölések.

E-ON és MAVÍR fészekvédelmi munkák, fészekkihelyezések, gólyafészek-magasító, fészekkarbantartás.

Kisléptékű élőhelykezelések: pilisi len, haragos sikló, csengettyűvirág, ezüstsávós szénalepke élőhelyein.

Folyamatos vízállás monitoring (vízfolyások, tározók).

Két ragadozó madár mentőhely (Baj, Dunakeszi) működtetése.

Invazív fajok állományainak felmérése, lehetőség szerinti gyérítésük megszervezése (nutria, ékszerteknősök, tízlábú rákok).

Vagyonkezelés:

Szinte valamennyi természetvédelmi őrt érintenek vagyonkezelési feladatok. 13 fő munkaidejének jelentős részét az tölti ki, hogy a saját vagyonkezelésű területeken szakmailag előkészítik és irányítják az élőhely-fenntartási, élőhely-rekonstrukciós munkákat, illetve a vadgazdálkodással összefüggő feladatokat. Többnyire rájuk hárult a terepi dolgozók irányítása, valamint az élőhely-kezelést végző, többhetes egyetemi terepgyakorlatok, önkéntes munkák koordinálása, az ezekkel kapcsolatos logisztikai, illetve munka-, baleset- és tűzvédelemi feladatok elvégzése.

Közvetlenül is végeztek vagyongazdálkodási feladatokat (bérleti szerződések előkészítése, tavaszi-koranyári munkák végzése, gépkarbantartások, szervizeltetések intézése).

Az ipolyvecei és nagykatái majorokban az állatállománnyal és takarmányozással kapcsolatos ellenőrzések, ügyintéзések is a természetvédelmi öröket terhelik.

Folyamatosan ellenőrizték a saját vagyonkezelésben álló földterületeink és vadászterületeink állapotát és bérlőink munkáját. A haszonbérbe adott gyepterületeken folyó gazdálkodást fokozottan ellenőrizték, különös tekintettel a nádaratásokra, a kaszálásokra (kaszálások ideje, 5-10 % fennhagyása, vadriasztó lánc használata).

Lakossági faanyaggyűjtések intézése, erdőgazdálkodás, mezőgazdálkodás, vízkormányzás munkálatainak szervezése, végzése.

Budai és pilisi barlangok fokozott ellenőrzése.

Környezeti nevelés:

A természetvédelmi örök általában jelentős részt vállalnak az ökoturisztikai, környezeti nevelési kiadványok összeállításában, tanösvények kialakításában és kiépítésében, rendezvények szervezésében, garantált túrák vezetésében, előadások megtartásában. 2020-ban a járvány miatt ezek a tevékenységek jelentősen visszaestek.

10. Költségvetés és vagyon

10.1. Kiadások

		Eredeti Ei. (eFt)	Teljesítés (e Ft)
Működési kiadások	Személyi juttatás	856 245	857 523
	Járulék	149 252	147 370
	Dologi kiadás	362 191	614 401
	Egyéb működési kiadás	0	21 673
Felhalmozási kiadások	Beruházás	29 000	740 038
	Felújítás	2 000	89 069
	Egyéb felhalmozási c. kiadás	0	0
Kiadások összesen		1 398 688	2 470 074

10.2. Bevételek

		Eredeti Ei. (eFt)	Teljesítés (eFt)
Működési bevételek	<i>Intézményi saját műk. bevételek</i>	420 043	351 119
	- készletértékesítés*	60 600	68 822
	- szolgáltatás értékesítés	213 000	147 136
	- közvetített szolgáltatások	6 000	3 589
	- tulajdonosi bevétel	82 400	85 948
	- kiszámlázott ÁFA	51 043	41 494
	- ÁFA visszatérülés	2 500	0
	- kapott kamatok	0	0
	- biztosító által fizetett kártérítés	1 500	2 870
	- egyéb működési bevételek	3 000	1 260
	<i>Műk. c. támogatás ÁHT-n belülről</i>	55 000	290 899
	- Egyéb működési célú támogatások	55 000	290 899
	= Fejez. kezelésű ei. EU-s prog-. t	55 000	283 690
	= Egyéb fejezeti kez. előirányzatok	0	2 500
	= Elkülönített állami pénzalaptól	0	3 909
	= Önkormányzatoktól kapott tám.	0	800
	<i>Egyéb műk. átvett pénzeszközök</i>	0	48 090
- Európai Uniótól kapott	0	44 052	
- Civil szervtől	0	3 338	
- Egyéb vállalkozástól	0	700	
Összesen:	475 543	690 108	
Felhalmozási bevételek	<i>Felhalm.c. tám..ÁHT-n belülről</i>	0	372 041
	- Fejezeti kezelésű ei. EU-s prog-. t	0	372 041
	- Egyéb fej. kez. ei.-ből kapott	0	0

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

	Eredeti Ei. (eFt)	Teljesítés (eFt)
<i>Egyéb felhalm. c. pénzeszk. átvét</i>	0	59 192
- Európai Uniótól kapott (LIFE)	0	57 015
- Kölcsönök visszatérülése	0	977
- Egyéb vállalkozástól	0	1 200
<i>Intézményi felh. bevételek – tárgyi eszköz értékesítés</i>	10 000	246
Összesen	10 000	431 479
Bevétel összesen:	485 043	1 121 587
Irányítószervi támogatás	913 645	1 047 273
Előző évi pénzmaradvány felhasználás	0	828 006
Finanszírozási bevételek összesen:	913 645	1 875 279
Összes bevétel	1 398 688	2 996 866

* 2020-ban védjegyes termékértékesítésből 320 eFt bevétel származott.

Az alaptevékenység 2020. évi eredeti kiadási előirányzata és teljesülési adatai alapján számított közel 1 mrd forint összegű különbség oka egyrészt a 2019. évi pénzmaradvány részleges felhasználása, melynek döntő része a KEHOP projektek előfinanszírozása, másrészt az irányítószertől (LIFE projektek önrésze és társfinanszírozása, kártalanítás keretből kapott támogatások), és más központi szervektől év közben, különböző célra (a mezőgazdasági támogatások, állategészségügyi támogatások) kapott költségvetési támogatás.

A saját bevételeink között jelentős – közel 200 mFt - mértéket kitevő (turisztikai szolgáltatási bevételek) a vészhelyzet miatti zárva tartásból következően 65.864 eFt-tal alulteljesültek. Állat és tűzifa készleteink értékesítésével, valamint a tulajdonosi bevételeink kintlévőségeinek beszedésével igyekeztünk kieső saját bevételeinket pótolni.

Ugyanakkor a mezőgazdasági támogatások jelentősen túlteljesültek, köszönhetően a december hónapban váratlanul, előre megkapott, 2021. évi zöldítésre fordítandó támogatásnak, valamint a korábbi évekre járó őshonos támogatások megérkezésének. Torzítja a mezőgazdasági támogatások túlteljesülését az a tény is, hogy a korábbi években megszokottaktól eltérően, a 2019. év vége helyett a 2020. év elején kaptuk meg a SAPS támogatás első részét is.

Kiadásaink eredeti előirányzathoz képest történő jelentős túlteljesítésének oka a pályázatok időbeni előrehaladása, és a ráfordítások pályázati forrásokból való finanszírozása.

Pályázatok nélküli költségvetési kiadásaink a tervezetteknek megfelelően teljesültek. Év közben takarékos gazdálkodással, a működéshez feltétlenül szükséges kiadások biztosításával alkalmazkodva a veszélyhelyzet okozta saját bevételi hiányhoz.

A maradványra vonatkozó visszafizetési kötelezettségünk nem keletkezett a 2020. évre vonatkozóan.

10.3. Vagyon

10.3.1.: Befektetett eszközök

	Bruttó érték (eFt)	Értécsökkenés (eFt)	Nettó érték (eFt)	
Vagyoni értékű jogok	36 551	28 868	7 683	
Szellemi termékek	18 222	13 610	4 612	
Ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	<i>földterület</i>	2 214 060	0	2 214 060
	<i>telek</i>	55 215	0	55 215
	<i>épület</i>	1 215 317	288 824	926 493
	<i>építmény</i>	3 593 707	888 113	2 705 594
	<i>erdő</i>	562 105	0	562 105
	<i>ültetvény</i>	121 497	36 337	85 160
	<i>halastó</i>	88 219	0	88 219
	<i>ing.kapcs.vagyoni ért jog</i>	124 521	54	124 467
Gépek, berendezések, felszerelések	<i>ügyviteli (inform)</i>	34 985	30 570	4 415
	<i>egyéb</i>	790 262	672 542	117 720
	<i>képzőművészeti alkotás</i>	11 400	0	11 400
Járművek	519 942	406 931	113 011	
Tenyészállatok	104 469	69 876	34 593	
Beruházások, felújítások	775 196	0	775 196	
Összesen	10 265 668	2 435 725	7 829 943	

Beruházási kiadások a 2020. évben:

- Barlangok építmény beruházás,
- Ócsa tájház beruházás tervei,
- Eszközvásárlás Pilisi Len Ltkp.(iroda bútor, tárolók)
- Jági tanösvény bővítése,
- Pilisi Len Látogatóközpont-kert építés,
- Pilisi Len Látogatóközpont épület beruházás,
- Visegrádi kilátó kiviteli és kiállítási terve,
- Steindl villa tervezés,
- Élőhely térkép adatbázis Börzsöny,
- Kamera, mikrofon vásárlás
- Vírusirtó licenc vásárlás,
- Tűzvédelmi dokumentáció Dömös építési engedélyéhez,

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

- Laptopok, asztali gép és külső HDD-k beszerzés,
- Sthil FS410 bozótívágó, kaszagépek,
- Vadkizáró kerítés Dejtár, Nagykörös erdők, Nagyoroszi,
- Madármegfigyelő torony Gárdony, Pákozd,
- Egreskátai major korszerűsítésre vonatkozó tervek,
- Vizes élőhely rekonstrukció Gerje-Perje síkon,
- Hajta vízi műtárgy terv,
- Tápió mente vízi műtárgy létesítése és töltése,
- Esztergomi állattartó telep eszközvásárlás,
- Esztergomi állattartótelep kerékmosó medence építése,
- "Magasleselkedő" építése,
- 4 db kutya kennel Ipolyvece,
- Ipolyvecei major fejlesztése,
- Tűzoltó készülék - Ipolyvece állattartótelep
- Nagy-sziget, Csadó-mocsár és Ipolyszögi-égerláp vízellátásának kiépítése,
- Szarvtalanító beszerzése,
- Ágas-ház műemlék lakóépület vásárlás,
- Ágas-ház- mosdó rekonstrukció,
- Telek vásárlás hrsz. 2649 - Ócsa
- Ócsai Tájház – kerítés korszerűsítés
- Dinnyés kutatóház kiviteli tervek vizes bázishoz,
- Fűkasza vásárlás – Ócsa,
- Gyerekkuckó építés Királyrét,
- Denevértorony átalakítás Hiúz Ház,
- Iroda, konyha, mosdó átalakítás Hiúz Ház,
- Vadkizáró kerítés Hiúz Ház,
- Tardosi őrház rekonstrukciója,
- Fényképezőgépek, GPS, memóriakártyák, távcsövek vásárlása,
- 15 db ISUZU jármű beszerzés,
- Drón, permetező, vasvilla vásárlás,
- Földterületek vásárlása - Dabas, Kerepes, Fót, Farmos, Domony, Ócsa, Esztergom
- Ásó, kasza, metszőolló, sorompó vásárlás,
- Ing. vásárlás Dabas Külterület - KÚT
- Tanösvény táblák korszerűsítése, fakorlátok, táblák, vásárlása,
- Villanypásztor, fűkasza, motorfűrész vásárlás,
- Szivattyú vásárlás Táti-szigetek,
- Terv és engedély lejáró műtárgyhoz Esztergom,
- Hőmérséklet és páratartalom mérő, hőmérséklet rögzítő (13-13 db) beszerzés,
- Sorompó, vadkamera, memória kártya beszerzés,
- Motorfűrész vásárlás,
- Sas-hegyi Parkerdő berendezési tárgyak,
- Sas-hegyi Parkerdő kivitelezés,

Épület felújítási munkálatok a 2020. évben:

- Ágas-ház állagmegóvás,
- Ágas-ház nádtető felújítás,
- Esztergom Állattartó-telep felújítása,
- Parketta felújítás Költő utcai iroda,
- Tetőfelújítás Présház,
- Biztonsági kamerarendszer felújítás Hiúz Ház,
- Szennyvízátemelő szivattyú felújítás Pál-völgyi barlang,
- Szennyvíznyomócső csere Pál-völgyi barlang,
- Dabas istálló tetőfelújítás,
- Juhakol felújítás Esztergom,
- Ipoly-híd tanösvény felújítási munkálatai.

10.3.2. Forgóeszközök

2020. december 31-i készlet értéke összesen: 84 384 eFt, melyből

- kiadványok, ajándéktárgyak: 17 708 eFt

- egyéb szakmai anyagok: 4 893 eFt

- késztermékek: 34 021 eFt

- takarmány: 12 396 eFt

- növendék állatok: 15 366 eFt

10.4. Épületek

Az épület típusa*	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Porta	1	0
Fogadóépület	7	0
Könyvtár, Zöldpont, Ügyfélfogadási központ	1	0
Területkezelési központ	1	0
Fogadó épület - pénztár, büfé	1	0
Állattartó telep - szociális épület	1	0
Szolgálati lakás	0	0
Állattartó épület	5	0
Egyéb állattartó építmény	40	8
Tanya	3	1

10.5. Eszközök

Az eszköz megnevezése	Száma (db)	Beszerzés a tárgyévben (db)
Mezőgazdasági munkagép	43	0
Terepjáró	28	7
Motorkerékpár	8	0
Személygépjármű	10	0
Kerékpár	82	28
Vízi jármű	24	0
Kisbusz	2	0
Kisteherautó	1	0
Videokamera	2	1
Digitális fényképezőgép	71	11
GPS	86	9
Hagyományos fényképezőgép	1	0
Állványos távcső	26	0
Kézi távcső	80	6
Éjjellátó készülék	2	0
Számítógép	170	9
Mobiltelefon előfizetés	146	1

11. Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok

11.1. Ökoturisztikai és környezeti nevelési infrastruktúra

11.1.1. Látogató-, és oktatóközpontok

	Száma (db)	Férőhely/befogadó képesség (fő)	Állapotuk rövid értékelése
Látogató-/ oktatóközpont, bemutatóhely	4	51 fő	Hiúz Ház Erdei Iskola és Látogatóközpont (Királyrét) Állapota jó (belső terek és kiállítás 2019-ben volt felújítva).
		30 fő	Kökörccsin Ház Erdei Iskola (Esztergom) Felújítandó.
		35 fő	Pilisi Len Látogatóközpont (Pilisszentiván) Újszerű állapot (2020-ban felújított).
		30 fő	Sas-hegyi Látogatóközpont (Budapest) Állapota megfelelő.
Barlangi bemutatóhelyek	4	30 fő/túra	Pál-völgyi-barlang (Budapest) Állapota megfelelő.
		10 fő/túra	Mátyás-hegyi-barlang (Budapest) Állapota megfelelő.
		30 fő/túra	Szemlő-hegyi-barlang (Budapest) Az épület felújítandó, korszerűsítése időszzerű. A kiállítás és a vetőterem állapota újszerű (2019-ben lett felújítva).
		25 fő/túra	Budai Vár-barlang (Budapest) Állapota megfelelő.

11.1.2. Tanösvények

	Száma (db)	Férőhely/befogadó képesség (fő)	Állapotuk rövid értékelése
Tanösvények	18	NR	Nagy-Szénás tanösvény (Nagykovácsi) Felújítandó.
		NR	Jági tanösvény (Pilisszentiván) Állapota megfelelő (2019-ben részben megújult, tájékoztató táblák cseréje folyamatban van).
		NR	Fóti Somlyó tanösvény (Fót) Újszerű (2020-ban újult meg).
		NR	Sas-hegy tanösvény (Budapest) A tanösvény részben felújításra szorul.

	Száma (db)	Férőhely/befogadó képesség (fő)	Állapotuk rövid értékelése
		NR	Kőpark tanösvény (Budapest) Megfelelő, egyes tájékoztatási elemek hiányosak.
		NR	Selyem-réti tanösvény (Ócsa) Fejújítandó.
		NR	Haraszt-hegyi tanösvény (Csákvár) Állapota megfelelő.
		NR	Strázsa-hegyi tanösvény (Esztergom) Felújítandó.
		NR	Tanösvény a Turjánban (Ócsa) Állapota megfelelő.
		NR	Kékbegy tanösvény (Farmos) Állapota megfelelő.
		NR	Páskom legelő tanösvény (Dejtár) Állapota részben megfelelő, részben újszerű (2020-ban új madárleselkedő és táblák).
		NR	Apródok útja tanösvény (Drégelypalánk) Állapota megfelelő.
		NR	Madárdal tanösvény (Dinnyés) Részben újszerű (2020-ban új táblák és madármegfigyelő torony létesültek), részben felújítás alatt.
		NR	Sisakvirág tanösvény (Nagykovácsi) Felújítandó.
		NR	Királyréti tanösvény (Királyrét) Állapota megfelelő.
		NR	Kőpíte Túrakörök tanösvény (Dunaalmás) Állapota megfelelő.
		NR	Gólyahír tanösvényt (Tápióság) Állapota megfelelő.
		NR	Gubóvirág tanösvény (Budaörsi Kopárok): Újszerű (2020-ban létesült).

11.1.3. Egyéb bemutatóhelyek

	Száma (db)	Férőhely/befogadó képesség (fő)	Állapotuk rövid értékelése
Tájház/arboretum/ történeti kert	3	NR	Alcsúti Arborétum (Alcsútdoboz) Állapota megfelelő.
		NR	Ócsai Tájház (Ócsa) Állapota megfelelő, de részben felújítandó, részben felújítás alatt.
		NR	Jókai-kert (Budapest) Állapota megfelelő.

11.1.4. Erdei iskolai bázishelyek

Erdi iskola bázishely	2	51 fő	Hiúz Ház Erdi Iskola és Látogatóközpont (Királyrét) Állapota megfelelő.
		4 fő	Kökörccsin Ház Erdi Iskola (Esztergom, szállás csak belső használatra) Felújítást igényel.

Hiúz Ház Erdi Iskola és Látogatóközpont:

Akkreditált erdei óvodai és iskolai (3-5 nap) programot, kézműves foglalkozásokat, vezetett túrákat biztosított 2020-ban is egész éves nyitva tartás mellett (a járványügyi zárlat kivételével). Szálláslehetőséget 3-6-8 ágyas szobákban 41 fő, 2 ágyas szobákban 10 fő számára biztosított. 2020-ban összesen 31 fő vett részt erdei iskola és erdei óvoda programokon, a szálláshelyet pedig 857 szállóvendég vette igénybe összesen 2322 vendégéjszakán. A megtartott programok száma 145 volt.

Kökörccsin Ház Erdi Iskola:

A Kökörccsin Ház változatos tematikájú erdei iskola programokat biztosít általános iskolások számára egész éves nyitva tartás mellett, azonban szálláslehetőség nélkül.

A járványügyi korlátozások miatt a Kökörccsin Ház Erdi Iskolában ebben az évben nem valósult meg kifejezetten erdei iskola és erdei óvoda program, ugyanakkor 33 alkalommal, 869 fő regisztrált látogató számára történt programszolgáltatás.

11.1.5. Szálláshelyek

	Száma (db)	Férőhely/befogadó képesség (fő)	Állapotuk rövid értékelése
Szálláshely	5	51 fő	Hiúz Ház Erdi Iskola és Látogatóközpont Állapota megfelelő.
		4 fő	Kökörccsin Ház Erdi Iskola (szállás csak belső használatra) Állapota megfelelő.
		6 fő	Dinnyési Kutatóház (szállás csak belső használatra) Állapota megfelelő.
		6 fő	Alcsúti Arborétum Kutatóház (szállás csak belső használatra) Állapota megfelelő.
		4 fő	Jókai-kert (szállás csak belső használatra) Állapota megfelelő.

11.1.6. Új ökoturisztikai és környezeti nevelési létesítmények

A Pilisszentivánon található *Pilisi Len Látogatóközpont* 2020-ban megújult. Ünnepeles átadására 2020. október 30-án került sor. Az épület teljes átépítésre került. Új interaktív természetvédelmi kiállítás mutatja be a Szénások Európa Diplomás Terület élővilágát. A bemutatóhelyen vetítőterem, kültéri foglalkoztató terület, nyári konyha és vizesblokk ad

lehetőséget gyerekcsoportok élményszerű foglalkoztatására. A fejlesztéshez a VEKOP-4.2.1-15-2016-00006 számú, „A természet felfedezésének élményét nyújtó bemutatóhelyek fejlesztése Natura 2000 fajok és élőhelyek megismertetése érdekében, Budapest vonzáskörzetében” című pályázat biztosított forrást.

A Budaörsi-kopárok természeti értékeinek, ritkaságok bemutatása céljából 2020. évben hozta létre az Igazgatóság a *Gubóvirág tanösvényt* a LIFE12 NAT/HU/001028 „Szárasgyeppek megőrzése Közép-Magyarországon” című pályázat támogatásával.

A fejlesztések eredményeként 2020. évben megújult további négy tanösvényünk:

- a Jági tanösvény (Pilisszentiván),
- a Fóti Somlyó tanösvény (Fót),
- a Páskom legelő tanösvény (Drégelypalánk),
- a Madárdal tanösvény (Dinnyés).

11.2. Ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások

11.2.2. Szakvezetési túrák

2020-ban különböző témakörökben 518 db szakvezetési túrára (502 gyalogos túra, 3 kerékpáros túra, 10 csónak- és kenu túra, 3 fotós túra), a 4 idegenforgalmi célú barlangban pedig 2 557 db vezetett túrára került sor.

11.2.3. Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvények

2020-ban a tervezett tematikus napok, rendezvények nagy része a járványügyi helyzet miatt nem valósulhatott meg, azonban így is meg tudott valósulni összesen 353 rendezvény és környezeti nevelési program. A programok közül a fontosabb

Jeles napok:

- Téli túrák a nemzeti parkokban (Vértesszőlő TK, Tápió-vidék), 2020.01.18
- Vizes élőhelyek Világnapja (Ócsa, Tatai Öreg-tó), 2020.02.01-02.
- Magyar Széppróza Napja (Jókai kert), 2020.02.22.
- Barlangoljunk! Március a barlangok hónapja (Pál-völgyi, Szemlő-hegyi barlang), 2020. március
- Víz Világnapja (Pilisszentiván, Ócsa, Királyrét), 2020.03.21.
- Kulturális Örökség Napjai (Jókai-kert, Ócsa, Sas-hegy, Agostyán), 2020.09.19.
- Európai Madármegfigyelő Napok (Farnos, Naszály, Pilisszentiván), 2020.10.3.
- Állatok Világnapja (Agostyán), 2020.10.03.
- Geotóp Napok (Sas-hegy, Csákvár, Pusztamarót), 2020.10.10.

Egyéb saját szervezésű rendezvények:

- Dömösi Zöld Forratag (családi nap), 2020.09.19.
- 20. Tatai Vadlúd Sokadalom (online), 2020.11.28.

11.2.3. Erdei iskolák, erdei óvodák

A járványügyi helyzetre tekintettel 2020-ban erdei iskola és erdei óvoda programjaink megvalósítására nagyon korlátozottan volt lehetőség. A Hiúz Ház Erdei Iskola és Látogatóközpontban 2020-ban összesen 31 fő vett részt erdei iskola és erdei óvoda programjainkon.

A Kőkörcsin Ház Erdei Iskolában ebben az évben nem valósult meg erdei iskola és erdei óvoda program.

11.2.4. Egyéb ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások

Keve András Madártani és Természetvédelmi Könyvtár

A Keve András Madártani és Természetvédelmi Szakkönyvtár (továbbiakban: Könyvtár) az Agrárminisztérium nagy hagyománnyal rendelkező tudományos szakkönyvtára, amely a hazai természettudományos szaktájékoztatóban egyedülálló tevékenységet folytat. A Könyvtár közel 15.000 címadatot számláló állománya Magyarországon kiemelkedő gyűjtemény, jelentős tudományos szakkönyvekkel, magyar és külföldi szakfolyóiratokkal rendelkezik.

A könyvtár elsődleges feladata 2020-ban is az olvasók teljes körű tájékoztatása és kiszolgálása volt. Az év során 251 olvasó 525 alkalommal kereste fel a Könyvtárat, összesen 1891 dokumentumot használva.

Folyamatos volt a HunTéka könyvtári rendszer több mint 15.000 rekordjának ellenőrzése és javítása, valamint 35 természettudományos folyóirat kurrens számainak tartalomjegyzékének feldolgozása és feltöltése az online elérhető MATARKÁ-ba.

A Könyvtár 2020-ban is részt vett az Aquila tudományos madártani folyóirat kiadásában: az igazgatóság az AM megbízásából a folyóirat 127. számát jelentette meg, majd juttatta el 180 belföldi és 205 külföldi címre. A cserekiadványokért a könyvtár értékes folyóiratokat kap a világ minden tájáról, ami az állománybővítés fontos eszköze.

Természetvédelmi táborok

2020-ban 3 ottalvós (Királyrét, Ferenc-major) és 5 napközis táborra (Budapest) került sor.

Dunavirág Vízipusz – mobil vízvizsgáló labor

A Hiúz Ház Erdei Iskola és Látogatóközpont munkatársai által üzemeltetett mozgó környezeti nevelési eszköz 2020-ban 14 alkalommal 535 résztvevő számára biztosított programot.

Külsős szervezésű rendezvényeken való részvétel

A járványügyi korlátozások miatt 2020-ban mindössze egy külső rendezvényen tudott részt venni az igazgatóság (Gödöllői Nemzetközi Természetfilm Fesztivál, 2020.09.13.).

Egyéb ökoturisztikai és környezeti nevelési szolgáltatások

A 2020-ban biztosított további ökoturisztikai, környezeti nevelési és kapcsolódó szolgáltatások a következők voltak:

- Zöld Bolt (ajándékbolt és webshop) működtetése;
- rendezvényhelyszínek bérbeadása (Alcsúti Arborétum, Hiúz Ház Erdei Iskola és Látogatóközpont oktatóterme, Jókai-kert, Ócsai Tájház kertje és Turjánház, Pál-völgyi kőfejtő, Sas-hegyi Látogatóközpont (fogadóépület, panorámaterasz és kilátópont), Szemlő-hegyi-barlang (vetítőterem, liftakna), Kőkörcsin Ház udvara);

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

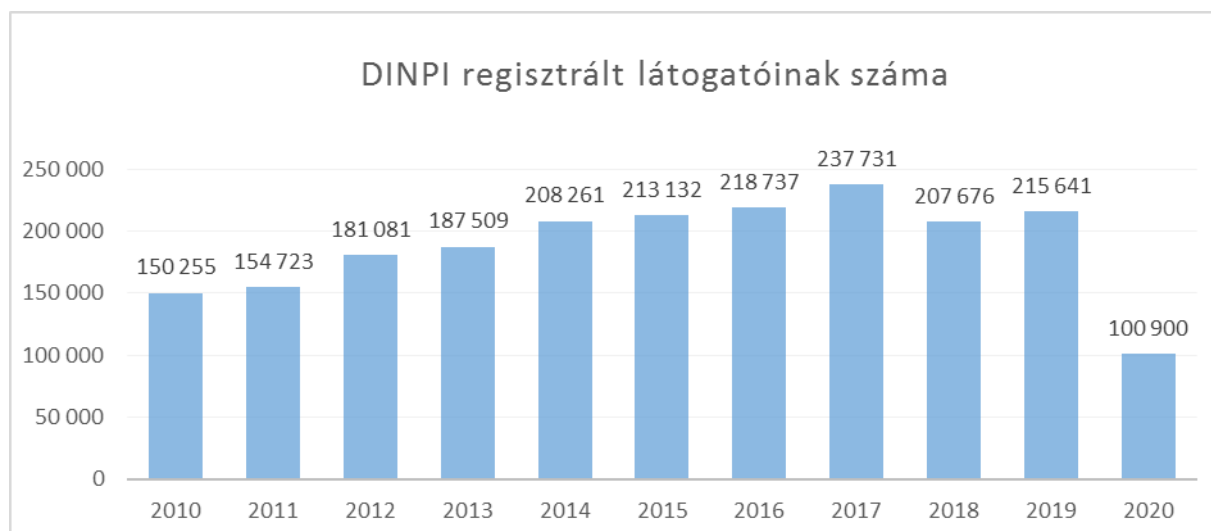
- természetvédelmi önkéntes munkák szervezése, lebonyolítása;
- Duna-Ipoly mobil applikáció (online tanösvényvezető);
- Természetvédelmi programok és természetismereti szakkör a Pilisi len Látogatóközpontban;
- Kihelyezett földrajzórák a Szemlő-hegyi-barlangban;
- Erdőmerülés;
- utazó barlang – mobil barlangos környezeti nevelési eszköz.

11.2.5. Kiadványok

No.	A saját kiadvány címe	Kiadás éve	Kiadott példányszám
1.	Programajánló füzet és leporellók	2020	10.000
2.	Cincér újság (Tavaszi, nyári)	2020	4.000
3.	Cincér újság (Ősz, tél)	2020	4.000
4.	Fóti-Somlyó tanösvény (Cincér füzetek)	2020	3.000
5.	Fóti-Somlyó tanösvény, gyermek foglalkoztató füzet	2020	3.000
6.	Gubóvirág tanösvény, Budaörsi-kopárok (Cincér füzetek)	2020	3.000
7.	Fűmánia foglalkoztató füzet	2020	2.500
8.	Jági tanösvény (Cincér füzetek)	2020	3.000
9.	Fedezze fel az Ipoly-völgyet!	2020	800
10.	Ipoly híd túra (leporelló)	2020	800

11.2.6. Látogatóstatisztika

2020-ban a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság ökoturisztikai szolgáltatásait igénybevevő látogatók száma 2019. évhez képest közel 115 ezer fővel (mintegy 53%-kal) csökkent. A látogatószám visszaesése a járványügyi helyzettel és a kapcsolódó korlátozásokkal hozható összefüggésbe.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

A Budapesten található idegenforgalmi barlangok látogatottsága 2020-ban közel 38 ezer fő volt, az előző évhez képest felére csökkent. A DINPI bemutatóhelyei közül az Alcsúti Arborétum látogatottsága esett vissza legkevésbé, mintegy 10,5%-kal, itt 2020-ban közel 34 ezer fő látogatót regisztráltak. A Sas-hegyi Látogatóközpont látogatottsága a 2019. évihez képest 47%-kal csökkent, mintegy 11 ezer fő volt, akik közül 4660 fő tekintette meg a természetismereti kiállítást, a többi látogató a létesítmény más szolgáltatását (pl. szakvezetést) vett igénybe. Az Ócsai Tájházban és programjain összesen több mint 4 ezer főt regisztráltak, ebből a kiállítást 2180 fő tekintette meg. A Hiúz Ház Erdei Iskola és Látogatóközpontban mintegy 4 ezer látogató fordult meg, közülük 2 ezer fő a „Börzsöny lakói” című kiállításra váltott jegyet. A pilisszentiváni Pilisi Len Látogatóközpont programjain 1581 főt, az esztergomi Kőkörcsin Ház Erdei Iskola szakvezetéseinek és más környezeti nevelési programjain 869 fő látogatót fogadtunk.

A nyári időszakra meghirdetett természetvédelmi, főleg madarász táborokban 529 fő vett részt.

Szakvezetési túráinkon összesen 7835 fő vett részt, ami az előző évi mintegy 10 ezer főhöz képest 23%-os visszaesést jelent.

Bemutatóhelyeink látogatószámát, szakvezetési túráink és rendezvényeink résztvevőit, valamint az erdei iskola szállóvendégeit összesítve elmondható, hogy 2020-ban Igazgatóságunk összesen 100.900 fő látogatót fogadott.

Megállapítható, hogy szabadtéri látogatóhelyeinken és programjainkon a látogatottság kevésbé csökkent, mint zárt terű bemutatóhelyeinken. Ez annak is köszönhető, hogy a járványügyi korlátozások a szabadtéri bemutatóhelyeket valamivel rövidebb ideig érintették, mint a zárt területeket.

Saját szervezésű rendezvényeink túlnyomó része a járványügyi korlátozásokra tekintettel elmaradt. Nagyobb rendezvényeink közül csak a *Dömösi Zöld Forgatag* megvalósítására volt lehetőség 2020. szeptember 19-én, mintegy 400 fő részvételével, míg a *Tatai Vadlúd Sokadalom* 2020. november 28-án online került megrendezésre.

Regisztrált látogatók a DINPI bemutatóhelyein

	<i>Bemutatóhely neve</i>	<i>Fizetős látogatók (fő)</i>	<i>Nem fizetős látogatók (fő)</i>	<i>Összesen (fő)</i>	<i>Belépőjegy ára (tól-ig; Ft)</i>
1	Pál-völgyi-barlang	17 363	174	17 537	100-2200
2	Szemlő-hegyi-barlang	16 419	133	16 552	100-2200
3	Vár-barlang	1 269	83	1 352	2100-3500
4	Mátyás-hegyi-barlang	2 300	135	2 435	100-13000
5	Alcsúti Arborétum	33 795	0	33 795	100-2400
6	Ócsai Tájház	2 093	0	2 093	100-1050
7	Hiúz Ház Erdei Iskola és Látogatóközpont	2 002	0	2 002	100-1800
8	Pilisi Len Látogatóközpont	95	0	95	100-1500
9	Sas-hegyi Látogatóközpont	4 660	0	4 660	100-1400
10	Jókai-kert	36	0	36	100-1700

Regisztrált látogatók összesen:	80 557
--	---------------

Regisztrált látogatók az egyéb szolgáltatásokon

<i>Szolgáltatástípus</i>	<i>Fizető látogatók (fő)</i>	<i>Nem fizető látogatók (fő)</i>	<i>Összesen (fő)</i>	<i>Szolgáltatás ára (tól-ig; Ft)</i>
Szakvezetéses túra, nyílt túra	6 973	862	7 835	600-19970
Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvény	629	1 060	1 689	400
Erdei iskolai program	31	0	31	2700-3700
Természetvédelmi táborok	147	382	529	23000-45000
osztálykirándulás	794	0	794	450-750
Kulturális jellegű rendezvények (pl. koncertek)	60	0	60	3300
vetélkedő, rajzverseny	0	50	50	
Felnőttképzés	12	0	12	
Terepgyakorlat	0	250	250	
Önkéntes program	0	159	159	
szakmai gyakorlat	0	14	14	
közösségi szolgálat	0	51	51	
Egyéb: Terepi vízvizsgálat	716	60	776	16000-32000
Egyéb: Szakmai előadások	2 992	483	3 475	1500-2500
Egyéb: madárgyűrűzés	1 672	938	2 610	2100-3500
Egyéb: Máshova nem sorolható rendezvények	637	0	637	900-1600
Egyéb: Épület/terem bérbeadása	463	0	463	
Regisztrált igénybevevők összesen:			19 435	

		<i>Ár (tól-ig; Ft)</i>
Szállóvendégek száma (fő)	908	2700-6200
Vendégéjszakák száma (fő)	2 373	

11.3. Társadalmi kapcsolatok

Az ökoturisztikai és környezeti nevelési területen a fontosabb együttműködők 2020-ban a Magyar Természettudományi Múzeum, az ELTE és a vácrátóti Ökológiai Kutató Intézet, a Magosfa Környezetvédelmi és Ökoturisztikai Alapítvány, a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, a WWF Magyarország, a Tápió Közalapítvány, a Kadarka Kör, a Pilisszentiváni Önkormányzat, Budapest Székesfőváros II., XII., és XI. kerületeinek önkormányzatai, az Ipolyerdő Zrt. és a Pilisi Parkerdő Zrt., az MCE Felsőgallai Amatőrcsillagász Klub, valamint az Aktív és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ Nonprofit

Kft. volt. Az igazgatóság határon átnyúló kapcsolatot ápol a Békás-szoros – Nagyhagymás Nemzeti Parkkal (Románia), a Donau-Auen Nemzeti Parkkal (Ausztria) a BROZ és az Ipalska Unia civil szervezetekkel (Szlovákia).

Sajtókapcsolatok, honlapok:

Média	Írott	Elektronikus
Helyi	10	10
Regionális	2	14
Országos	10	42
Nemzetközi	0	0
Honlapok	www.dunaipoly.hu	
	www.dinpi.hu	
	www.dunaviragvizibusz.hu	
	www.alcsuti-arboretum.hu	
	www.karpatierdeink.hu	
	www.turjanvidek.hu	

Online sajtómegjelenések: A különböző online médiumok sok tartalmat vettek át a DINPI-től 2020-ban is. Az év során 66 feljegyzett online sajtómegjelenésünk volt, több cikkünket átvették olyan népszerű hírportálok, mint az Index, az Origo, a Greenfo vagy a Blikk.hu.

Egyéb sajtómegjelenések: 2020-ban 79 televíziós (63 országos, 16 regionális), 48 rádiós (41 országos, 7 regionális), 21 nyomtatott megjelenésünk volt.

Elektronikus hírlevél: Hírlevelünket rendszeresen küldjük ki 1 755 feliratkozónak. A levelet átlagosan a címzettek 40%-a nyitja meg, ami a hivatalos analitikák szerint közel kétszerese a hasonló témájú hírlevelek ilyen jellegű arányához képest. A tavalyi évhez számított feliratkozósám-visszaesés a 2018-ban bevezetett új adatvédelmi törvény (GDPR) bevezetésének következménye.

Facebook: A DINPI Facebook-oldalnak 2020.december 31-én 16 435 követője volt – az év folyamán a követők száma havonta átlagosan 364-el bővült. A felületen naponta átlagosan 1-2 bejegyzést tettünk közzé, újdonságként pedig ÉLŐ bejelentkezéseket indítottunk el. Az elérések száma átlagosan 50.000 fő/hó, a 21 élő bejelentkezéssel mintegy 27 ezer megtekintést sikerült elérni. A Facebook egyben fontos kapcsolattartási csatorna is: oldalunkra napi szinten érkeznek kérdések programjainkkal és aktuális híreinkkel kapcsolatban, amelyekre néhány órán belül tudunk válaszolni.

Instagram: A 2016 decemberében elindított Instagram oldalra 2020 során átlagosan napi egy képet töltöttünk föl saját képeink közül. Év végén 2 423 követője volt az oldalnak, amely segítségével a legfiatalabb generációt is meg tudjuk szólítani.

11.3.1. Nemzeti Parki Termék Védjegyrendszer működtetése

2020-ben új pályázatás történt, aminek az eredményeként 17 új termelő/szolgáltató nyerte el az NPT védjegyet.

A nemzeti parki védjegyes termékek megoszlása 2020. év végén termékkörök szerint:

Termék	Termelő (db)	Termék (db)
Gyümölcs (lekvárok)	1	1
Méz	8	17
Szarvashúsból készült szárazáru	1	3
Tej	3	11
Kézműves	12	93
Száraztészták	1	10
Szürke marha szalámi (DINPI saját terméke)	1	3
Szolgáltatások	6	6
Bor	1	1

Védjegyes kézműveseink közül – termékeik egyenletes, magas színvonalának köszönhetően – hatan teljes termékskálájukra megkapták a Nemzeti Parki Termék védjegyet.

2020-ban Igazgatóságunk egy saját rendezvényén tudott csak biztosítani lehetőséget a védjegyesek bemutatkozására, valamint árusításra. Ezen felül az AM szervezésében Védjegyesek további egy alkalommal, a Nemzetközi Környezet- és Természetvédelmi Fesztiválon (Gödöllői Királyi Kastély) kaptak lehetőséget árusításra, kóstoltatásra.

11.4. Tervezett fejlesztések (2021)

Projekt címe	Környezeti nevelési / ökoturisztikai fejlesztés 2020-ban	Forrás	Milyen stádiumban van?
Duna LIFE - A Duna ártéri élőhelyeinek helyreállítása és kezelése	Kenu- és bringatúrák szervezése a Dunán. Túravezető-képzés. Dömösi Zöld Forogtag szervezése. A nemzeti parkról szóló mobil kiállítás és film eljuttatása iskolákba.	LIFE+	Megvalósítása folyamatban van.
Természetvédelmi kezelési eszközök a Natura 2000 tölgyesek strukturális és összetételi biodiverzitásának növelésére (Tölgyes LIFE+)	Önkéntes természetvédelmi munkák szervezése	LIFE+	Megvalósítása folyamatban van.
A természet felfedezésének élményét nyújtó bemutatóhelyek fejlesztése Natura 2000 fajok és élőhelyek megismertetése érdekében Budapest vonzásokörzetében	Farmoson egy madárgyűrzési központ és madártani foglalkozások infrastruktúrájának kialakítása.	VEKOP	Megvalósítása folyamatban van
I. ütem			
II. ütem	Jókai kert fejlesztése	VEKOP	Megvalósítása folyamatban van
III. ütem	A Pál-völgyi-kőfejtőben egy látogatóközpont kialakítása.	VEKOP	Megvalósítása folyamatban van
IV. ütem	Ócsai Tájháza és Madárvárta	VEKOP	Megvalósítása

Projekt címe	Környezeti nevelési / ökoturisztikai fejlesztés 2020-ban	Forrás	Milyen stádiumban van?
	fejlesztése		folyamatban van
Dunakanyar Látogatóközpont létrehozása	Dömösön a Duna-Ipoly Nemzeti Park Látogatóközpontjának előkészítő tevékenységei	GINOP	Megvalósítása folyamatban van
LIFE IP Grasslands	Önkéntes természetvédelmi munkák szervezése	LIFE IP	Megvalósítása folyamatban van
LIFE endemic PANALP	Nagy-Szénás tanösvény felújítása Önkéntes természetvédelmi munkák szervezése	LIFE+	Megvalósítása folyamatban van

11.5. Együttműködési megállapodások

2020-ban egy új együttműködési megállapodást kötött ökoturisztikai területen:

Szerződő fél neve	Megállapodás célja és tartalma	Megkötés dátuma
Aktív-és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ	Vagyonkezelési szerződés 28 db e-kerékpár üzemeltetésére.	2020. október 1.

11.6. Fontosabb események

2020. év folyamán a Covid-19 világjárvány következtében érvényben lévő korlátozások és kormányrendeletek miatt rendezvényeink javarészt elmaradtak, csupán néhány őszi esemény megtartására volt lehetőség:

- Dömösi Zöld Forgatag családi nap: 2020. szeptember 19.
- Pilisi Len Látogatóközpont átadója: 2020 október 30.
- Látogató-számlálási kutatás a Pilisi Bioszféra rezervátum területén: 2020. október 17-18.
- 20. Tatai Vadlúd Sokadalom (online): 2020. november 28.

12. Közfoglalkoztatás

12.1. Alapfeladatok, személyi feltételek

2020. július 1-től újra lehetőség nyílt Igazgatóságunk számára az Országos Közfoglalkoztatási Programban részt venni. 25 fő foglalkoztatására nyújtottunk be igényt, melyet a Komárom-Esztergom megyei Kormányhivatal Munkaügyi Hivatal jóváhagyott. A ténylegesen foglalkoztatott létszám 12 fő.

A közfoglalkoztatásban érintett települések: Esztergom, Nyergesújfalu, Ócsa, Szokolya (Királyrét) és Budapest.

A programban vállaltuk 15 fő számára a kisgépkészítési képzés megszerzésének biztosítását, melyet a foglalkoztatotti létszám módosítása után 8 főre csökkentettünk.

A foglalkoztatási támogatás 20.750 406 Ft-ról 15.488.139 Ft-ra csökkent.

A közfoglalkoztatás során az alábbi alapfeladatokat terveztük és valósítottuk meg:

- Allergén, inváziós növények irtása,
- Nyílt térségek ápolása,
- Hulladékgyűjtés,
- Mezőgazdasági munkák végzése, természetvédelmi területkezelések,
- Az Igazgatóság ingatlanvagyonának fenntartása, karbantartása,
- Környezeti nevelési feladatok, egyéb szakvezetések megtartása

12.2. Elvégzett feladatok, eredmények

Gerecsei Tájegység

A három fő közfoglalkoztatott az alábbi feladatok ellátásában vett részt:

- Ferenccsatorna Madárvárta szakmai munkájának vezetése, végzése 2020. július 21. – november 14. között.
- Tájegységi környezeti nevelési programok, táborok, túrák, védelmi, szeméthyűjtési, élőhelykezelési, madárgyűrűzési akciók előkészítése, szervezése, lebonyolítása.
- 20. Tatai Vadlúd Sokadalom online verzió tervezése, megvalósítása.
- Élőhely felmérések végzése, biotikai adatok gyűjtése és rögzítése DINPI adatbázisba.
- Szakmai gyakorlatosok kiosztott feladatainak irányítása, vezetése.
- Tájegységi bemutatóhelyeink, információs felületeink karbantartásai (tanösvények, információs és hatósági táblák stb.) munkáinak elvégzése.
- Saját területünk fenntartási munkáinak elvégzése (pl.: tardosi GTK kutatóház környezetének rendbentartása, illetve pusztamaróti temető kaszálása, kerítés javítása, magyarföldi husáng élőhely védelmi kerítés, továbbá földútjaink karbantartása és javítása kézi eszközökkel stb.).
- Kaszálások, cserjeirtások, élőhelykezelések irányítása, végzése.
- Allergén és adventív növények visszaszorítása kézi erővel.
- Özönnövények mechanikus kezelése.
- Tájegységi gépek kezelése, karbantartása.

Dél- és Kelet pest megyei Tájegység – Ócsa

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Az egy fő közfoglalkoztatott az alábbi feladatok ellátásában vett részt:

- terepi túravezetés és bemutatóhelyi tárlatvezetés,
- takarítás, udvartakarítás, szükség szerint területi szemétszedés,
- parlagfű mentesítés,
- fotóanyagok készítése és rendezése, videó anyag felvétel és vágás.

Pilis-Budapest környéki Tájegység

A Pilis-Budapest környéki Tájegységben 2020. július 21.-től három főt foglalkoztattunk a közfoglalkoztatási programban. Kettő az irodaként is működő Kőkörcsin-ház Erdei iskolában, egy fő pedig a Strázsa-hegyi Majorban látta el feladatait.

- A közfoglalkoztatottak feladatai közé tartozott a Kőkörcsin-ház takarítása és fertőtlenítése.
- A vírus helyzet miatt jelentősen megnőtt a Strázsa-hegyi tanösvény látogatottsága, ami a szokottnál több hulladékgyűjtési feladattal járt. Hétféteken a Kőkörcsin-ház parkolója megtelt a kirándulók autóival.
- Karbantartották a parkolót és a Kőkörcsin-ház udvarát. Jelentős kézi kaszálási feladattal járt a munkavégzés.
- Augusztus és szeptember folyamán a központilag kijelölt időpontokban elvégezték a parlagfűmentesítést, a Kőkörcsin-ház, a Strázsa-hegyi Major és a Visegrádi-öböl területén több alkalommal.
- Augusztus 19. után két főre csökkent a létszám.
- A Kőkörcsin-ház épülete mellett, a Strázsa-hegyi Major (állattartó telep) szociális helységeinek és irodájának takarítását is rendszeresen végezték a közfoglalkoztatottak.
- Rendben tartották a külső telep részeket (kaszálás, gereblyezés, falevelgyűjtés), továbbá az afrikai sertéspestis (ASP) miatt létrehozott gyűjtőpont takarítása és fertőtlenítése is a feladatok közé tartozott.
- Ellátották a tervezett Dömösi Látogatóközpont udvarának karbantartását, szemétszedést, valamint a Visegrádi kutatóház takarítását és udvarának karbantartását.
- Egy fő adminisztratív feladatokat is ellátott.

Jókai-kert és Sas-hegyi Látogatóközpont

Az egy-egy közfoglalkoztatott az alábbi feladatok ellátásában vett részt:

A tervek szerint a foglalkoztatottak a bemutatóhelyek üzemeltetésével, környezeti neveléssel és csoportok fogadásával kapcsolatos feladatokra lettek alkalmazva. 2020. november 10.-től a járványügyi intézkedésekkel összefüggésben a Jókai-kertet és a Sas-hegyi Látogatóközpontot is be kellett zárni, látogatókat azóta nem fogadhattunk. A közfoglalkoztatott munkatársak azóta főként környezeti nevelési, oktatási háttérmunkákban (anyaggyűjtés, új foglalkozások és a Természetiskola minősítéshez szükséges modulok kidolgozása), online kommunikációban (blogok és Facebook oldalak bejegyzéseinek írása, videó és fotó anyagának gyűjtése), élőhelykezelési és üzemeltetési feladatokat elvégzésében vettek részt.

Börzsönyi-Gödöllői dombság Tájegység (Királyréti)

A három közfoglalkoztatott (két fő takarító és egy fő karbantartó) az alábbi feladatok ellátásában vett részt:

- A szállás, az erdei iskola és a látogatóközpont a nyári és őszi időszakban – egészen novemberig - üzemelt, így a napi látogatók, a felnőtt- és gyerekcsoportok, valamint a

szállást igénybevevők után is gyakran és folyamatosan szükség volt a takarításra. A vírushelyzet miatti zárás után – az egész éves folyamatos igénybevétel miatt – az egész házat érintő, precíz nagytakarítást ütemeztünk be (ablaktisztítás, ágyneműk, huzatok teljes mosása, felületek áttörlése, portalanítása, stb.).

- A decemberben kezdődő iroda, konyha és vizesblokk felújítási munkák miatt folyamatos takarító utómunkára is szükség volt, főleg az irodák, a látogatóközpont és a konyha területén.
- A karbantartó napi feladatai között szerepelt a kopott bútorok (polcok, szekrények, asztalok, székek) felújítása, ágyak megerősítése, mosdókagylók és csaptelepek, zuhanyrózsák felszerelése, zsanérok, kilincsek, zsalugáterek megerősítése, ároktakarítás. Ezen kívül pedig a napi meghibásodások folyamatos kezelése, karbantartása.

12.3. Tapasztalatok

A közmunka program 2020-as újraindításának egyértelműen számos pozitív hozadéka volt igazgatóságunk munkájában. Elsősorban az alábbi területeket kell kiemelnünk:

- Tájéegységi környezeti nevelési feladatok programok, online programok, táborok, túrák, madárgyűrűzési akciók előkészítése, szervezése, lebonyolítása.
- Élőhely felmérések végzése, biotikai adatok gyűjtése és rögzítése DINPI adatbázisba.
- Szakmai gyakorlatosok kiosztott feladatainak irányítása, vezetése.
- Tájéegységi bemutatóhelyeink, információs felületeink karbantartási munkáinak elvégzése.
- Saját vagyongazdálkodási területünk fenntartási munkáinak elvégzése
- Kaszálások, cserjeirtások, élőhelykezelések irányítása, végzése.
- Özönnövények, allergén növények (parlagfű) visszaszorítása kézi erővel.
- Tájéegységi gépek kezelése, karbantartása.
- Tájéegységi ingatlanok, bemutatóhelyek takarítása, udvartakarítás, szükség szerint területi szemétszedés.
- Fotó- és videó anyagok készítése és rendezése.

12.4. Javaslatok

A felmerülő feladatok mennyiségét és tapasztalatainkat tekintve a közfoglalkoztatási program folytatását javasoljuk, főként az üzemeltetés, karbantartás terén, természetvédelmi kezelés területén.

13. Kapcsolattartás hazai partnerszervezetekkel

A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság kifejezett szándéka a folyamatos kapcsolattartás és szakmai együttműködés a közigazgatási és társadalmi szervezetekkel.

Stratégiai partnert jelentenek a kormányhivatalok természetvédelmi és környezetvédelmi főosztályai és a társ nemzeti park igazgatóságok. A főosztályok vonatkozásában napi rendszerességű kapcsolattartás elsősorban a konkrét szakhatósági eljárásokban való részvétel miatt áll fenn, de az adatsere és a kölcsönös tájékoztatás is jellemzi az együttműködést. A nemzeti park igazgatóságok esetében a természetvédelmi kezelési feladatok, a közös pályázatokban való részvétel, a szakterületi konferenciák, valamint a pénzügyi-gazdasági menedzsment feladatok harmonizációja, a legoptimálisabb gyakorlatok átvétele a célja a formális és informális egyeztetéseknek.

Bekapcsolódtunk a kormányhivatalok munkájába is. Igazgatói szinten jelen voltunk a Megyei Államigazgatási Kollégiumok munkájában.

Folyamatos, vezetői és ügyintézői szintű szakmai együttműködést alakítottunk ki a vízügyi igazgatóságokkal és az erdészeti Zrt-vel, akikkel részben a területkezelési- és hasznosítási feladatok részletes egyeztetése zajlik, részben pedig a fejlesztési programok, pályázatok összehangolása.

A szakmai együttműködést kiemelten erősíti közös projektek lebonyolítása. Elsősorban a folyamatban lévő és az elbírálás alatt álló LIFE pályázatokban alakítottunk ki szoros együttműködést hazai partner szervezetekkel. Ezek az alábbiak:

- valamennyi társ nemzeti park igazgatóság,
- az erdőgazdaságok közül a Pilisi Parkerdő Zrt.
- a civil szervezetek közül a WWF Magyarország, a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, a Zöld Akció Egyesület, az Érmelléki Természetvédelmi és a Turisztikai Közhasznú Egyesület,
- Nemzeti Agrárgazdasági Kamara,
- Magyar Természettudományi Múzeum,
- Magyar Tudományos Akadémia Ökológiai Kutatóközpont.

A működési területen elhelyezkedő települési önkormányzatokkal elsősorban a rendezési tervek készítése kapcsán aktív az együttműködés. Az önkormányzatok közül kiemelkedően szoros az együttműködés a Budapest XI., XII. és II. kerületi, továbbá a Pilisszentiváni Önkormányzattal, akikkel évek óta közös finanszírozású környezeti nevelési programokat, illetve élőhelykezelési programokat bonyolítunk le. Kiemelt figyelmet fordítunk a helyi védettséget kezdeményező Önkormányzatok szakmai támogatására, ahol a jogszabályban előírt nyilatkozaton túl segítünk a kezelési irányelvek helyes meghatározásában, valamint az előkészített önkormányzati rendelet szakmai véleményezésében.

Civil szervezetek közül szoros együttműködésben dolgozunk a Magosfa Alapítvánnyal, a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesülettel és a WWF Magyarországgal. Formalizált az együttműködésünk az Ócsai Madárvárta Egyesülettel. Törekszünk rá, hogy pályázataink eredményeiből a célterületek aktív társadalmi szervezetek minél nagyobb mértékben részesüljenek.

A korábban megalapított Vértesi NP, Gerecse NP mellett a 2019-ben létrejött Tápió NP-kal és Pilisi Sziklák NP-kal is szakmai együttműködést alakítottunk ki:

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

- A Pilisi Sziklák NP esetében a natúrpark vezetője helyet kapott a Pilisi BR Tanácsadó Testületében, ahol azóta is aktívan együtt dolgozunk.
- A Tápió Natúrparkkal együttműködésben valósítjuk meg a kora tavaszi békamentő családi rendezvényünket.

Oktatási intézmények közül rendszeres önkéntes munkát végeznek az ELTE biológus hallgatói és a Corvinus Egyetem kert- és tájépítő hallgatói, valamint a budapesti Arany János és Apáczai Csere János Gimnáziumok diákjai. Igazgatóságunknak formalizált együttműködési megállapodása van gyakorlatos hallgatók fogadására a Corvinus Egyetemmel, a Szent-István Egyetemmel és a Soproni Egyetemmel.

Igazgatóságunk az elmúlt években fokozatosan erősítette a természetvédelmi önkéntes munkákra egyre nagyobb számban jelentkező érdeklődők bevonását az élőhelykezelési feladatokba.

Az MVH-val közös ellenőrzési feladataink révén dolgoztunk együtt.

A rendészeti törvény hatályba lépéséből fakadóan a kapcsolatrendszeret erősítettük az intézkedések szempontjából leginkább frekvenciált Budai TK területén illetékességgel bíró rendőrkapitányságokkal (BRFK II., III., XI., XII., XXII. kerületi, valamint Budaörsi Rendőrkapitányság), valamint a megyei rendőr főkapitányságokkal.

14. Belföldi és külföldi együttműködés

2019-ben érvényben lévő legfontosabb együttműködések az alábbiak:

Nemzetközi Partner	Ország	Az együttműködés (tématerület/projekt) rövid ismertetése
Békás-szoros–Nagyhagymás Nemzeti Park	Románia	Rendszeres partnerségi együttműködés, kölcsönös tanulmányutak szervezése és szakmai tapasztalatsere.
Szlovák Köztársaság Természetvédelmi Hivatala (SOPSR)	Szlovákia	Általános szakmai együttműködési megállapodás tapasztalatszerére, szakmai tanulmányutakra. 2019-ben problémát jelentett, hogy a SOPSR visszalépett a határmenti bioszféra rezervátumok fejlesztésére előkészített SKHU projektből.
Pozsony Térségi Természetvédelmi Egyesület (BROZ)	Szlovákia	Rendszeres pályázati partnerség: 2015-ben nyert támogatást a „Vizes élőhelyek rekonstrukciója, a Duna ártéri élőhelyeinek megőrzése és bemutatása” LIFE + pályázat (azonosító: LIFE14 NAT/SK/001306). A DINPI területén, a Háros-szigeten és a Rácalmási szigeten inváziós növények terjedésének visszaszorítása, egy fekete nyár génbank anyagtelep létrehozása és a szemléletformálás eszközrendszerének bővítése valósul meg a 2021-ig tartó futamidő alatt.
Ipalska Unia civil szervezet	Szlovákia	Rendszeres pályázati partnerség ökoturisztikai célú projektekből.

Nemzetközi szervezet	Ország (szervezet székhelye)	Az együttműködés (tématerület/projekt) rövid ismertetése
EUROPARC	Németország	Részvétel az EUROPARC rendezvényein. Aktív részvétel a Közép- és Kelet-Európai Szekció munkájában.
Carpathian Network of Protected Areas (CNPA)	Románia	Részvétel a szakmai rendezvényeken. 2018-ban közös pályázatot nyertünk a Duna Transznacionális Programra. A Duna-Ipoly Nemzeti Park borszönyi részterületének kezelési tervére kértünk támogatást.
DANUBEPARKS	Ausztria	Részvétel a szervezet közgyűlésein, szakmai találkozóin, rendezvényein. Közös projektek.
Európa Diploma	Franciaország	Részvétel az európa diplomás területek kezelőinek találkozóin. Éves jelentés összeállítása és leadása.
EuroMAB	Franciaország	Részvétel az EuroMAB rendezvényein, kapcsolattartás és tapasztalatsere az UNESCO szakértőivel és a bioszféra-rezervátumokkal.

A hazai együttműködések a 13. fejezetben ismertetettük.

15. Ellenőrzés

Az Igazgatóság külső- és belső ellenőrzéseinek nyilvántartását az AM által fenntartott ellenőrzés nyilvántartó rendszerben naprakészen vezetjük.

15.1 Külső ellenőrzések

Elrendelő és ellenőrző szerv	Téma	Megállapítás
NEEMO EEIG Institute of Landscape Ecology	LIFEHUNVIPHAB LIFE18 NAT/HU/000798 projekt monitorlátogatás	Minden rendben volt
Koch Anita anita.koch@me.gov.hu	A közbeszerzési értékhatárok alatti értékű beszerzések megvalósításával és ellenőrzésével kapcsolatos szabályokról szóló 459/2016. (XII. 23.) Korm. rendelet alapján történő ellenőrzés lefolytatása, csatornaszakasz fenntartási munkálatai tárgyú, 1 968 504 Ft értékű, 9/9/2019 napján kötött szerződésükre vonatkozóan.	szabálytalanságot nem tárt fel
Koch Anita anita.koch@me.gov.hu	A közbeszerzési értékhatárok alatti értékű beszerzések megvalósításával és ellenőrzésével kapcsolatos szabályokról szóló 459/2016. (XII. 23.) Korm. rendelet alapján történő ellenőrzés lefolytatása az állattenyésztési feladatok Esztergom Strázsa-hegyi Major tenyészetben tárgyú, 11 540 000 Ft értékű, 7/1/2019 napján kötött szerződésre vonatkozóan.	szabálytalanságot nem tárt fel
NEEMO EEIG Institute of Landscape Ecology	Szárazgyepek megőrzése Közép-Magyarországon LIFE12 NAT/HU/001028	A SZÜF felületen valamennyi ügy elektronikus ügyintézetősége nem biztosított. Az RNY lekérdezések nem teljes körűen valósulnak meg. E-ügyintézési tájékoztató kiegészítésre szorul.
KEHI	A kormányzati igazgatási szerveknél történő bérek kívüli juttatások kifizetéséről szóló 4079/2020. Korm. határozatban foglaltak végrehajtásának vizsgálata	Nem kaptunk értesítést a lezárásról
Agrárminisztérium - Miniszterelnöki Kormányiroda	A kormányzati igazgatás a létszámgazdálkodásról, valamint a kormányzati igazgatási szerveket és	Nem kaptunk értesítést a lezárásról

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2019. évi tevékenységéről

Elrendelő és	Téma	Megállapítás
	azok foglalkoztatottjait érintő egyes személyügyi kérdésekről szóló 88/2019. (IV.23.) Korm. rendelet 17.§ (2) bekezdése és a Kit. 62.§(10) alapján, a kormányzati személyügyi igazgatásra kijelölt szerv, a Kormány munkáltatói feladatainak ellátásában közreműködve ellenőrzi a munkáltatói jogkör gyakorlását	
NEEMO EEIG Institute of Landscape Ecology Ernst & Young, s.r.o.	Danube Floodplains (LIFE14 NAT/SK/001306) projekt monitorlátogatás	Nem kaptunk értesítést a lezárásról
Nem kaptunk közvetlen kontaktot a monitorhoz	LIFE endemic PANALP (LIFE19 NAT/SK/000895) projekt monitorlátogatás	2016, 2018 évek vonatkozásában korrigálandó a pénzügyi elszámoló tábla personnel munkalapja + indoklás szükséges. A megküldött javított dokumentumokat az EC 2020.11.09-i levelében elfogadta.
NMKH Balassagyarmati JH. ÉBÁO	Kölcsönös megfeleltetés	Minden rendben volt
NMKH Balassagyarmati JH. ÉBÁO	Kölcsönös megfeleltetés	Minden rendben volt
PMKH Monori JH. ÉBÁO	Kölcsönös megfeleltetés	Minden rendben volt
KEMKH Monori JH. ÉBÁO	Kölcsönös megfeleltetés	Minden rendben volt
Magyar Juhtenyésztők és Kecsketenyésztők Szövetsége	Juh éves leltár	Minden rendben volt
Koch Anita anita.koch@me.gov.hu	A közbeszerzési értékhatárok alatti értékű beszerzések megvalósításával és ellenőrzésével kapcsolatos szabályokról szóló 459/2016. (XII. 23.) Korm. rendelet alapján történő ellenőrzés lefolytatása a Szemlő-hegyi-barlang kiállítás felújítása 3 200 000 Ft értékű, 2019.10.30-án kötött szerződésre vonatkozóan.	szabálytalanságot nem tárt fel

15.2 Belső ellenőrzések

Az Igazgatóság belső ellenőrzését külső megbízott belső ellenőr látja el, 2014. április 29-től vállalkozási szerződés keretében. A belső ellenőr az igazgatónak közvetlenül alárendelve végzi munkáját, szükség szerint konzultálva és adott esetben tanácsot adva az Igazgatóság vezetőinek, alkalmazottainak.

Az Igazgatóság 2020. évi belső ellenőrzési tervében 11 vizsgálati feladat szerepelt, és valamennyi vizsgálat elvégzésre került.

A vagyonvédelem területén a leltározás és selejtezés ellenőrzése keretében a selejtezés ellenőrzése történt meg arra figyelemmel, hogy a leltározás ellenőrzése idő előtti volt.

Az ellenőrzési tervtől eltérés nem történt. Soron kívüli, illetve egyéb terven felüli ellenőrzésre nem került sor.

2020-ban 2 vizsgálat igényelt intézkedési terv készítési kötelezettséget. Az intézkedési tervek valamennyi esetben elkészültek és megküldésre kerültek a belső ellenőr részére.

Az intézkedések végrehajtását és nyomon követését utóellenőrzés keretében, és a folyamatos vezetői megbeszélésekkel biztosítjuk.

Lejárt, végre nem hajtott intézkedések, melyek magas kockázatot jelentenek a belső kontrollrendszer működése szempontjából nem voltak, mert valamennyi javaslatához az intézkedések megvalósultak, vagy folyamatban vannak.

Kiemelt jelentőségű megállapításokat a belső ellenőr 2020. évben nem tett.

A pályázatok ellenőrzése kapcsán kiemelt figyelmet fordítunk a beszerzések és közbeszerzési eljárások ellenőrzésére az EU-s irányelveket figyelembe véve. Minden évben, így 2020-ban is sor került a pénzkezelő helyek ellenőrzésére, 1000 Ft-ot meghaladó pénztárhiány nem került megállapításra egyetlen pénzkezelő hely vonatkozásában sem. A vagyonvédelmi tevékenység ellenőrzésének eredményeként a belső ellenőr megállapította, hogy a selejtezési eljárás a jogszabályi előírások figyelembe vételével, a selejtezési szabályzatunknak megfelelően történt.

16. A legfontosabb éves munkák összefoglalása

Az alábbiakban azokat az eredményeket emeljük ki, melyek megítélésünk szerint a legjelentősebb előrelépést, hosszabb távra kiható kedvező természetvédelmi hatásokat váltottak ki, vagy későbbi természeti állapot javító beavatkozások lehetőségét teremtették meg:

- Új SZMSZ-nek megfelelő belső szervezeti átalakítás végrehajtása megtörtént.
- Új védett területként kihírdették a Dunai szigetek Természetvédelmi Területet.
- Jelentősen előreléptünk a nemzeti park zónarendszerének kialakítása és az erdőgazdaságokkal történő megegyezés felé.
- A Természetvédelmi kártalanítás elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből biztosított pénzügyi forrás hatékony felhasználása a Nemzeti Biodiverzitás monitorozó Rendszer működtetésére és a Natura 2000 jelölő fajok és élőhelyek természetvédelmi állapotának vizsgálatára.
- Európai uniós pályázatok bonyolítása, új pályázatok benyújtása: 21 pályázatot bonyolítottunk, 8 mdFt értékben.
- 14 ha földet vásároltunk, 14M Ft értékben, Vszk és LIFE támogatásból
- Megvásároltuk Ócsán az Ágasházat és a Bagi-tanyát
- A Pilisszentivánon található Pilisi Len Látogatóközpont épületének átépítése és új, interaktív kiállítás kialakítása.
- Egy új tanösvény átadása (Gubóvirág tanösvény a Budaörsi-kopárokon), további négy tanösvény felújítása (Jági tanösvény Pilisszentivánon, Fóti Somlyó tanösvény Fóton, Páskom legelő tanösvény Drégelypalánkon, Madárdal tanösvény Dinnyésen) és két madármegfigyelő torony újjáépítése (a Dinnyési Fertőn és a Velencei-tavon).
- Átadtuk a megújult Tardosi Őr-és Kutatóházat.
- Az Európa Tanács újabb 10 évre meghosszabította a Szénás-hegycsoport számára adományozott Európa Diplomát.
- Inváziós fajok visszaszorítása számos területen (ld. a 4.2.10 és 5.5 fejezeteket). Ezzel kapcsolatos tapasztalatok összegyűjtése és megosztása.
- DINPI biotikai adatállományának jelentős bővítése (243 811 új rekord), ezzel természetvédelmi kezelői munkánk szakmai bázisának erősítése.
- Nemzeti parki termékek szerepeltetése programjainkon, kapcsolattartás.

17. Fontosabb célkitűzések a következő évre (munkaterv)

A DINPI a nemzeti park igazgatóságok szervezeti és működési szabályzatainak kiadásáról szóló 1/2020 (I.14.) AM utasítás alapján részletes Éves Feladattervet készített, ami 2021. február 28-án elfogadásra került.

A legfontosabb célkitűzések az alábbiak.

Igazgatóság egészét érintő feladatok

- 2020. évi pénzügyi zárás, mérlegbeszámoló, valamint a határidős jelentési feladatok elvégzése, az ez évi feladatok meghatározása;
- Új SZMSZ-nek megfelelő, még hiányzó ügyrendek megalkotása;

Pályázatkezelés

- Idén lejáró pályázatok befejezése, elszámolása
- Kiemelt projektünk a GINOP forrásból finanszírozott Dunakanyar Látogatóközpont Dömösön, ahol a kivitelezés közbeszerzetése folyamatban van
- Új pályázatok kidolgozása, beadása (LIFE, ZIKOP)
- Közbeszerzési eljárások elindítása
- Megvalósítási tanulmányok, átfordulások

Természetmegőrzés

- Natura 2000 fenntartási tervek és céldokumentumok elkészítése
- Védetté nyilvánítások
- Duna-Ipoly Nemzeti Park zónabeosztás
- Kezelési tervek befejezése (Börzsöny; Normafa)
- Inváziós fajok (saját vagyongazdálkodási területek felmérése: EU-s és egyéb problémás fajok; vízi inváziós fajok felmérése, irtása, hatósági fellépés erősítése)
- Normál ügymenet – beérkező ügyek kezelése

Területkezelési- és birtokügyek

- Területkezelésre és állattartásra vállalkozási szerződések kötése (közbeszerzés)
- Ingatlanügyek rendezése

Ökoturisztika és környezeti nevelés

- Legfontosabb tervezett kiadványok és események:
  - Cincér Hírlevél 2 szám kiadása
  - 2020. évi DINPI programajánló
  - Dömösi Zöld Forгатag
  - Tatai Vadlúd Sokadalom
  - Garantált túrák és környezeti nevelési programok lebonyolítása
- Velencei-tavi fészekpark projekt előkészítése
- Bemutatóhelyek, tanösvények fenntartása, működtetése (barlangüzem, Sas-hegy, Jókai-kert)

Természetvédelmi őrszolgálat

- Őrszolgálati akciók szervezése a technikai sportok, falopások és a védett növények gyűjtésének megakadályozása érdekében.
- Képzések (új jogszabályok nyomonkövetése; intézkedési protokoll kidolgozása; kommunikációs tréning; lövészet- és intézkedéstaktikai képzés)
- Tájéegységi értekezletek bevezetése jegyzőkönyvek készítésével
- Hatósági táblák pótlása (pl. természeti emlékek)
- Polgári természetőr szolgálat erősítése, összefogása, tartalommal való feltöltése

Jogi- és igazgatási ügyek

- Információbiztonság megteremtése
- POSZEIDON iktatóprogram kezelése (osztály-szintű alszám-iktatás bevezetése)
- Irattározás

Kiemelten kezelendő ügyek:

- Molnár János barlang üzemeltetése és fejlesztése
- Budakeszi Álomvölgyi fejlesztés hatósági ügye
- Normafa fejlesztés
- Szent-Mihály-hegy alatti MÁV vasútállomás veszélymentesítése
- RSD olajszenyezés Szigetszentmiklósnákl
- Egy a Természettel Vadászati Világkiállítás
- Nagy-hideghegyi túristaház: területrendezés, tervezés

Melléklet

Személyi állomány - nem hazai költségvetési források terhére foglalkoztatottak száma

1. A nemzeti park igazgatóságok részéről a védett természeti területek és a Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán nem hazai költségvetési források terhére foglalkoztatottak száma (fő)	
1.1. Kormánytisztviselők - teljes munkaidőben	0
1.2. Szerződéses munkavállalók - teljes munkaidőben	0
1.3. Mt. munkavállalók - teljes munkaidőben	4
1.4. Kormánytisztviselők - részmunkaidőben	0
1.5. Szerződéses munkavállalók - teljes munkaidőben	0
1.6. Mt. munkavállalók - teljes munkaidőben	0
2. A védett természeti területek és Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán alkalmazott közfoglalkoztatottak száma (fő)	
3. A védett természeti területek és Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán az igazgatósággal írásos megállapodás alapján együttműködő vállalkozások érintett munkavállalóinak becsült száma (fő)	
3.1 Turisztikai szolgáltatók	30
3.2. Megbízott tervező/kivitelező vállalatok	50
3.3. Gazdálkodók, mezőgazdasági, erdészeti vállalkozások	25
3.4. Egyéb	0